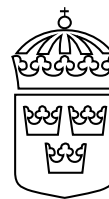

Regeringens proposition

2023/24:23

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal

Prop.
2023/24:23

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 oktober 2023

Tobias Billström

Gunnar Strömmer
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att det införs ett regelverk för förvärv och förvaltning av s.k. nödlidande kreditavtal, vilket något förenklat är kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid. Förslagen syftar till att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av nödlidande kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut och motverka oseriöst agerande. Dessutom ökar skyddet för låntagarna.

Förslagen bygger på ett EU-direktiv. För att genomföra direktivet föreslår regeringen en ny lag som innebär att det behövs tillstånd från Finansinspektionen för att få förvalta nödlidande kreditavtal samt att kreditförvaltare ställs under Finansinspektionens tillsyn. Lagen innebär också att låntagarnas skydd stärks, bl.a. genom att det införs krav på relevant information när ett nödlidande kreditavtal överlåts och att det ska finnas möjlighet att lämna klagomål.

I propositionen föreslås det vidare att tillsynen över inkassoföretag ska samlas hos Finansinspektionen i stället för att vara uppdelad mellan olika myndigheter. Genom att tillsynsansvaret samlas hos en myndighet blir det enklare för en låntagare att veta vart han eller hon ska vända sig med synpunkter och klagomål. Dessutom minskar risken för skillnader i bedömningar och praxis på inkassoområdet.

Det föreslås också att det i kreditupplysningslagen uttryckligen ska anges att kreditupplysningsföretag får behandla uppgifter om förvaltar-skap.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal	6
2.2	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	22
2.3	Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)	23
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	27
2.5	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	28
2.6	Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)	30
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	31
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	33
3	Ärendet och dess beredning	34
4	Kredithanteringsdirektivet och dess genomförande	35
4.1	Kredithanteringsdirektivets syfte och innehåll	35
4.2	En ny lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal	37
4.3	Lagens tillämpningsområde	39
5	Skyldigheter för kreditinstitut, kreditförvärvare och kreditförvaltare	45
5.1	Kreditinstitut	45
5.2	Kreditförvärvare	48
5.2.1	Kreditförvärvarens skyldighet att utse någon annan att bedriva kreditförvaltningen	48
5.2.2	Avtalsförhållandet mellan kreditförvärvare och kreditförvaltare	51
5.2.3	Kreditförvärvarens underrättelseskyldighet	53
5.2.4	Annan lagstiftning för kreditförvärvare	55
5.3	Kreditförvaltare	56
5.3.1	Tillstånd att bedriva kreditförvaltning	56
5.3.2	Tillståndskrav	60
5.3.3	Avtalsförhållandet mellan kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster	63
6	Skydd för låntagare	66
6.1	Kommunikation med låntagare	66

6.2	Hantering av betalning från låntagare.....	70
6.3	Låntagares klagomål.....	71
6.4	Förhållandet till inkassolagen.....	72
6.5	Föreskrifter om god inkassosed.....	74
6.6	Förhållandet till konsumentkreditlagen.....	74
6.7	Ändringar av kreditavtalet.....	76
6.8	Rutiner och riktlinjer vid bristande betalning.....	78
7	Tillsyn.....	80
7.1	Gällande tillsynsfördelning.....	80
7.2	Tidigare analyser av tillsynsfördelningen.....	81
7.3	Valet av tillsynsmyndighet.....	82
7.4	Avgifter.....	85
7.5	Tillsynens omfattning.....	86
7.6	Uppgiftsskyldighet och platsundersökning.....	87
7.7	Register och behandling av personuppgifter.....	90
8	Ingripanden.....	92
8.1	Straffrättsliga påföljder införs inte.....	92
8.2	Överträdelse som ska kunna föranleda ett ingripande.....	93
8.3	Finansinspektionens verktyg vid ingripande.....	100
8.4	Återkallelse av en kreditförvaltares tillstånd.....	102
8.5	Ingripande mot den som saknar tillstånd.....	105
8.6	Omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande.....	106
8.7	Sanktionsavgiften för företag.....	108
8.8	Sanktionsavgiften för ledande befattningshavare.....	111
8.9	Sanktionsföreläggande och verkställighet.....	111
8.10	Kommunikation och motivering av beslut.....	112
9	Gränsöverskridande kreditförvaltning.....	113
9.1	Kreditförvaltares gränsöverskridande verksamhet.....	113
9.1.1	Reglerna i direktivet.....	113
9.1.2	Svenska kreditförvaltares verksamhet utomlands.....	114
9.1.3	Utländska kreditförvaltares verksamhet i Sverige.....	117
9.1.4	Verksamhet utanför EES.....	119
9.2	Tillsyn över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster.....	120
10	Överklagande och sekretess.....	125
10.1	Överklagande.....	125
10.2	Sekretess.....	126
11	Uppgifter om förvalterskap i kreditupplysningar.....	129
12	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	132
13	Konsekvenser av förslagen.....	135
14	Författningskommentar.....	139
14.1	Förslaget till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.....	139

Prop. 2023/24:23	14.2	Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).....	186
	14.3	Förslaget till lag om ändring i inkassolagen (1974:182).....	187
	14.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.....	190
	14.5	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	191
	14.6	Förslaget till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).....	192
	14.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.....	194
	14.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	195
	Bilaga 1	Kredithanteringsdirektivet.....	196
	Bilaga 2	Sammanfattning av betänkandet Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet (SOU 2023:3).....	233
	Bilaga 3	Lagförslagen i betänkandet (SOU 2023:3).....	238
	Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2023:3).....	260
	Bilaga 5	Jämförelsetabell: Direktivet och svensk lag.....	261
	Bilaga 6	Sammanfattning av promemorian Hemställan med förslag till ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).....	264
	Bilaga 7	Lagförslaget i promemorian.....	265
	Bilaga 8	Förteckning över remissinstanserna (promemorian).....	266
	Bilaga 9	Lagrådsremissens lagförslag.....	267
	Bilaga 10	Lagrådets yttrande.....	292
		Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 oktober 2023.....	296

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet).

2 § Innehållet i lagen är uppdelat enligt följande.

- 1 kap. – Inledande bestämmelser
- 2 kap. – Kreditinstitut och kreditförvärvare
- 3 kap. – Kreditförvaltare
- 4 kap. – Skydd för låntagare
- 5 kap. – Gränsöverskridande kreditförvaltning
- 6 kap. – Tillsyn och avgifter
- 7 kap. – Ingripanden
- 8 kap. – Överklagande

Uttryck i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i direktiv 2008/48/EG när det bedriver verksamhet i det landet,

5. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

6. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

7. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal,

8. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

9. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

10. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

11. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

13. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet, och

14. *värmland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

Lagens tillämpningsområde

4 § Lagen gäller yrkesmässig verksamhet med förvärv och förvaltning av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut inom EES och en låntagare.

5 § För utländska företags verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar.

Bestämmelser som gäller för verksamhet som bedrivs genom filial finns i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

6 § För verksamhet som bedrivs av ett kreditinstitut gäller endast 2 kap. 1, 2 och 9 §§ samt 4 kap. 3 §. För verksamhet som bedrivs av ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut gäller endast 2 kap. 9 § och 4 kap. 3 §.

Lagen gäller inte för förvaltning som utförs av ett företag som har tillstånd eller har registrerats enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Lagen gäller inte heller för verksamhet i ett annat EES-land än Sverige som motsvarar verksamhet enligt andra stycket eller för verksamhet som bedrivs av ett investeringsbolag som har auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Lagen gäller dock om investeringsbolaget har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar.

7 § Denna lag gäller inte för verksamhet som bedrivs av en advokat.

8 § Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).

2 kap. Kreditinstitut och kreditförvärvare

Kreditinstitut

1 § Ett kreditinstitut ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om ett nödlidande kreditavtal och den eventuella säkerhet som har ställts för kreditavtalets fullgörande innan kreditavtalet överläts.

2 § Ett kreditinstitut som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,
2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,
3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,
4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och
5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att ett kreditinstitut i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om kreditförvärvarens hemland är ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 1 och 2 §§.

Kreditförvärvare

En skyldighet att i vissa fall utse en annan aktör

4 § En kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en konsument. Detta krävs dock inte om kreditförvärvaren är en sådan kredithanterare.

5 § En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska skriftligen utse en representant för sig. Representanten ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Kreditförvärvaren ska så snart som möjligt informera Finansinspektionen om sin och representantens identitet och adress.

Kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Detta krävs dock inte om representanten är en sådan kredithanterare.

Kreditförvaltningsavtal

6 § När en kreditförvärvare uppdrar åt en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning ska ett skriftligt avtal upprättas. Ett kreditförvaltningsavtal ska innehålla

1. en detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras,
2. en uppgift om den ersättning som kreditförvaltaren ska få, eller om sättet för att beräkna ersättningen,
3. en uppgift om i vilken utsträckning kreditförvaltaren får företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren,
4. ett åtagande från parterna att följa tillämplig lagstiftning som reglerar kreditavtalet,
5. ett åtagande från kreditförvaltaren att behandla låntagarna rättvist och med omsorg, och
6. ett åtagande från kreditförvaltaren att informera kreditförvärvaren innan kreditförvaltaren ger någon annan i uppdrag att utföra någon del av den kreditförvaltning som ska utföras.

Informationsskyldighet

7 § En kreditförvärvare som utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska informera Finansinspektionen om identiteten på och adressen till kreditförvärvaren och den som har utsetts senast den dag då kreditförvaltningen inleds.

Finansinspektionen ska i förekommande fall så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet, i det EES-land där krediten beviljades och i kreditförvaltarens hemland.

8 § En kreditförvärvare som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en annan kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. den nya kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,

2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,

3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,

4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och

5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att en kreditförvärvare i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om den nya kreditförvärvarens hemland inte är Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Om en kreditförvärvare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

9 § Den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning ansvarar för att fullgöra de skyldigheter som kreditförvärvaren har enligt 7 och 8 §§.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 8 §.

3 kap. Kreditförvaltare

Tillståndsplikt

1 § För att få vara kreditförvaltare krävs tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd kan på ansökan ges till en juridisk person som bedriver näringsverksamhet och har Sverige som sitt hemland. Om en kreditförvaltare avser att ta emot och inneha medel från låntagare ska det framgå av ansökan.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd ska ges om

1. den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företaget, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare, bedöms som lämplig att delta i ledningen av en kreditförvaltare,

2. ledningen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvaltare,

4. företaget har inrättat styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras samt att den lagstiftning som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs,

5. företaget tillämpar en policy som säkerställer att reglerna om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem följs, och

6. företaget har ett förfarande för att hantera låntagares klagomål.

För att en kreditförvaltare ska få ta emot och inneha medel från en låntagare krävs det dessutom att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för tillstånd.

Tidsfrister för handläggningen

3 § Finansinspektionen ska bedöma om ansökan är fullständig inom 45 dagar från den dag då ansökan om tillstånd gavs in.

Finansinspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald.

Register

4 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag eller som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land och bedriver verksamhet i Sverige.

Uppdragsavtal

5 § En kreditförvaltare får uppdra åt en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att bedriva kreditförvaltning. Ett uppdragsavtal ska vara skriftligt och innefatta att tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster åtar sig att följa tillämplig lagstiftning.

Vid en utkontraktering ansvarar kreditförvaltaren för att

1. kvaliteten på kreditförvaltningsverksamheten och kreditförvaltarens internkontroll upprätthålls,

2. kreditförvaltarens efterlevnad av kraven för tillstånd inte påverkas och Finansinspektionens tillsyn av kreditförvaltaren inte försvåras,

3. kreditförvaltaren har tillgång till alla relevanta uppgifter om de utkontrakterade tjänsterna, och

4. kreditförvaltaren har den sakkunskap och de resurser som krävs för att själv kunna bedriva verksamheten när uppdraget upphör.

Kreditförvaltaren får inte utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltnings-tjänster.

Ett uppdrag får inte avse verksamheten att ta emot eller inneha medel från låntagare.

6 § Ett uppdrag till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster påverkar inte kreditförvaltarens skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller kreditförvaltarens skyldigheter mot kreditförvärvaren och låntagaren.

7 § Innan ett uppdragsavtal ingås ska kreditförvaltaren informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om utkontrakteringen.

Dokumentationsskyldighet

8 § Kreditförvaltaren ska dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara kreditförvaltningsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Kreditförvaltaren ska också dokumentera sina instruktioner till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara uppdragsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

4 kap. Skydd för låntagare

Gott bemötande av låntagare

1 § Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med låntagare agera rättvist och professionellt samt respektera låntagarnas integritet. De ska ge låntagare saklig, korrekt och tydlig information.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheterna mot låntagare enligt första stycket.

Kreditförvaltares tillämpning av inkassolagen

2 § När en kreditförvaltare bedriver kreditförvaltning enligt denna lag gäller 4–8, 10 a och 11 §§ inkassolagen (1974:182).

Information vid en ny överlåtelse av kreditavtalet

3 § En kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, ge låntagaren tydlig information om

1. den överlåtelse som har ägt rum och vilket datum den skedde,
2. kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter,
3. identiteten på och kontaktuppgifterna till den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen och att den utsedda kreditförvaltaren har tillstånd att bedriva sådan förvaltning,
4. vart låntagaren kan vända sig för att få mer information från kreditförvärvaren eller den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen,
5. hur stor skuld låntagaren har vid den tidpunkt då informationen lämnas, med uppgift om vad som utgör kapital, ränta och avgifter,
6. att överlåtelsen inte påverkar vilken lagstiftning som är tillämplig på kreditavtalet och kreditförvaltningen, och
7. namn på och kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten i låntagarens hemland som låntagaren kan anmäla brister till.

Informationen ska lämnas innan någon skuldindrivning sker. Därutöver ska informationen lämnas på låntagarens begäran. Information enligt

första stycket 5 ska även lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren. Om en ny kreditförvaltare senare utses ska kreditförvärvaren ge låntagaren information enligt första stycket 3.

Om en kreditförvärvare har utsett en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska den som utsetts ge låntagaren informationen.

Låntagarens betalning till kreditförvaltaren

4 § En betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal gäller mot kreditförvärvaren.

När en kreditförvaltare tar emot en betalning från en låntagare ska kreditförvaltaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren.

Klagomål

5 § En kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot kreditförvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt för låntagaren.

Kreditförvaltaren ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Kreditförvaltaren ska besvara klagomålen så snart som möjligt.

5 kap. Gränsöverskridande kreditförvaltning

Kreditförvaltare med tillstånd i Sverige

1 § En kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land, ska anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om

1. det land där kreditförvaltaren avser att bedriva verksamhet, och om det är känt för kreditförvaltaren, det EES-land där krediten beviljades,

2. adressen till kreditförvaltarens filial, om en sådan har etablerats i värdlandet,

3. identiteten på och adressen till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster, om en sådan har utsetts i värdlandet,

4. identiteten på de personer som ska vara ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdlandet,

5. de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med tillämplig lagstiftning,

6. det förfarande som har fastställts för efterlevnaden av regelverket om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om kreditförvaltaren omfattas av det regelverket i värdlandet,

7. att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk, och

8. huruvida kreditförvaltarens tillstånd omfattar en rätt att ta emot och inneha medel från låntagare eller inte.

Om uppgifterna ändras, ska kreditförvaltaren till Finansinspektionen skriftligen anmäla ändringen.

Finansinspektionens handläggning

2 § Finansinspektionen ska överlämna en anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom 45 dagar från den dag då den var fullständig. Inspektionen ska så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om att så har skett.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan, ska inspektionen meddela beslut om det inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om kreditförvaltningen ska avse en kredit som har beviljats i ett annat land än Sverige eller värdlandet, ska Finansinspektionen inom den tid som anges i första stycket informera den behöriga myndigheten i det landet om det.

3 § När den behöriga myndigheten i värdlandet har bekräftat mottagandet av anmälan enligt 2 § ska Finansinspektionen så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om vilken dag detta skedde.

När verksamheten utomlands får påbörjas

4 § Kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat att den mottagit anmälan enligt 2 §.

Om myndigheten inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land

5 § En kreditförvaltare som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land får utan tillstånd enligt denna lag bedriva verksamhet som kreditförvaltare i Sverige genom att inrätta en filial här eller från sitt hemland erbjuda och tillhandahålla tjänster här.

Verksamheten får endast avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och denna lag.

Finansinspektionen ska så snart som möjligt bekräfta mottagandet av en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland.

När verksamheten i Sverige får påbörjas

6 § Den utländska kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat att den mottagit en anmälan om verksamhet här.

Om Finansinspektionen inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

6 kap. Tillsyn och avgifter

Finansinspektionens tillsyn

1 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag och över att bestämmelserna i lagen följs.

Tillsynen över kreditförvaltare omfattar att företagets verksamhet bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Uppgiftsskyldighet

2 § En kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Samarbete och utbyte av information

4 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra EES-länder i den utsträckning som följer av kredithanteringsdirektivet.

Efter en begäran från en behörig myndighet i ett annat EES-land ska Finansinspektionen, inom ramen för sin befogenhet, lämna eller kontrollera information som behövs för att den myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt direktivet. Den myndigheten får också närvara vid en platsundersökning som utförs av Finansinspektionen.

Avgifter till Finansinspektionen

5 § Kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

7 kap. Ingreppet

Ingreppet mot brister i tillståndskraven

1 § En kreditförvaltarens tillstånd ska återkallas, om kreditförvaltaren

1. har fått sitt tillstånd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat bedriva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. under en sammanhängande tid av ett år inte har bedrivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

4. inte längre uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 §,

5. har förklarat sig avstå från tillståndet,

6. har överlåtit hela sin verksamhet, eller

7. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

Om en kreditförvaltares tillstånd ska återkallas på grund av sådana omständigheter som avses i första stycket 3 eller 5, får Finansinspektionen innan tillståndet återkallas besluta även om ett annat ingripande mot kreditförvaltaren.

I fall som avses i första stycket 1–4 får i stället en varning meddelas, om det är tillräckligt.

2 § Ett beslut om att återkalla en kreditförvaltares tillstånd på grund av att någon som ingår i ledningen inte uppfyller de krav på lämplighet som anges i 3 kap. 2 § första stycket 1 får fattas endast om Finansinspektionen först har beslutat att anmärka på att personen i fråga ingår i ledningen och han eller hon fortfarande har kvar sin befattning efter en tidsfrist som inspektionen bestämmer. Tidsfristen får vara högst tre månader.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem inte längre får ha kvar sin befattning. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess att kreditförvaltaren har utsett en ny person i ersättarens ställe.

Avveckling av verksamheten när tillståndet återkallas

3 § Om tillståndet återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med ett förbud att fortsätta verksamheten.

Ingripande mot överträdelser

Ingripande mot kreditförvaltare

4 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare som har åsidosatt någon av sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet. Detsamma gäller om en kreditförvaltare inte har bedrivit sin verksamhet enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

Om en överträdelse är allvarlig, ska kreditförvaltarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Ingripande mot kreditförvärvare och representanter

5 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap.

1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket. Prop. 2023/24:23

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

Ingripande mot personer i ledande ställning

6 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvaltares styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder kreditförvaltaren, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvaltaren

1. inte uppfyller kraven i 2 kap. 6 § eller 3 kap. 2 § första stycket 1, 4, 5 eller 6, 5 § eller 7–8 §§,
2. tar emot eller innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet, eller bryter mot 3 kap. 2 § andra stycket, eller
3. brister i de skyldigheter som en kreditförvaltare har gentemot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3–5 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

7 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvärvares eller dess representants styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder företaget, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

8 § Ett ingripande enligt 6 eller 7 § får göras endast om företagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ett ingripande sker genom en sanktionsavgift.

Val av ingripande

9 § Vid valet av ingripande ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

Finansinspektionen får avstå från att ingripa om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. företaget gör rättelse eller om personen i ledande ställning har verkat för att företaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen med anledning av överträdelsen och inspektionen bedömer att dessa åtgärder är tillräckliga.

10 § När ett beslut om ingripande fattas ska det i försvårande riktning beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller den fysiska personen tidigare har orsakat en sådan överträdelse. Vid denna bedömning

ska särskild vikt fästas vid om överträdelsena är likartade och den tid som gått mellan de olika överträdelsena.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Sanktionsavgift

11 § Finansinspektionen får besluta att en kreditförvaltare ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått sitt tillstånd återkallat enligt 1 § första stycket 1, en varning enligt 1 § första stycket 1 och tredje stycket eller en anmärkning eller varning enligt 4 §.

Finansinspektionen får besluta att en kreditförvärvare eller en representant ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått en anmärkning enligt 5 §.

12 § Sanktionsavgiften för ett företag ska som högst bestämmas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning det närmast föregående räkenskapsåret för den verksamhet i vilken överträdelsen har gjorts,

2. två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

13 § Sanktionsavgiften för en fysisk person som avses i 6 eller 7 § ska som högst bestämmas till det högsta av

1. två gånger den vinst som personen har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. 50 miljoner kronor.

14 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 9 och 10 §§ samt den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen.

Sanktionsföreläggande

15 § Ett ingripande av Finansinspektionen mot en fysisk person i ledande ställning enligt 6–8 §§ sker genom ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktionsavgift som är bestämd till belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som har angetts i föreläggandet är utan verkan.

16 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om

1. den person som föreläggandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den sanktionsavgift som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att en ansökan om sanktionsavgift kan komma att lämnas in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

17 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktionsavgift ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

18 § Ett sanktionsföreläggande enligt 15 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktionsavgift enligt 17 § första stycket beslutas.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

19 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i avgörandet eller föreläggandet.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

20 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

21 § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ingripande efter underrättelse

22 § Om en behörig myndighet i ett annat EES-land informerar Finansinspektionen om att en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag i sin verksamhet i det landet har överträtt de föreskrifter som gäller för verksamheten där, ska Finansinspektionen inom två månader från att informationen togs emot pröva om det finns skäl att vidta en åtgärd enligt 1, 3, 4 eller 6 §. Vid valet av sanktion tillämpas 9 och 10 §§.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i det andra landet om vilka åtgärder som vidtas inom de två månaderna. Om inga åtgärder har vidtagits ska skälen för det anges.

Ingripande mot utländska kreditförvaltare

23 § Om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar kreditförvaltarens verksamhet i Sverige, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i det landet och begära att åtgärder vidtas.

Om kreditförvaltaren trots de åtgärder som vidtagits av den behöriga myndighet som Finansinspektionen har informerat inte vidtar rättelse inom rimlig tid, eller om det behövs ett omedelbart ingripande för skydd av låntagare, får Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om beslutet.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

24 § Om någon bedriver verksamhet som omfattas av denna lag utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen ingripa genom att förelägga den att upphöra med verksamheten eller genom ett beslut om sanktionsavgift enligt detta kapitel. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

25 § Finansinspektionens föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

8 kap. Överklagande

Överklagande av Finansinspektionens beslut

1 § Finansinspektionens beslut enligt 7 kap. 15 § och 24 § andra stycket får inte överklagas. Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

2 § Om Finansinspektionen inte har meddelat beslut i ett ärende om tillstånd som avses i 3 kap. 1 § inom den tidsfrist som anges i 3 kap. 3 § andra stycket, ska inspektionen informera sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat beslutet inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

3 § Om Finansinspektionen inte lämnar över en anmälan som avses i 5 kap. 2 § till den behöriga myndigheten i värdlandet inom den tidsfrist som anges där och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt andra stycket samma paragraf, ska inspektionen informera anmälaren om skälen för detta. Anmälaren får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har lämnat över en anmälan inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ett beslut enligt 5 kap. 2 § andra stycket anses ha meddelats.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
 2. Lagen gäller inte för kreditavtal som har överlåtit före ikraftträdandet.
 3. Lagen gäller inte för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. *Det hindrar inte att uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas.*

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelse, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2020:1109.

2.3 Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Prop. 2023/24:23

Härigenom föreskrivs i fråga om inkassolagen (1974:182)¹
dels att 2–4, 10 a, 13–15 och 19 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 16 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Finansinspektionen*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag *som står* under Finansinspektionens tillsyn *enligt någon annan författning* eller av advokater.

3 §

Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *föreskrift* om hur verksamheten *skall* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *villkor* om hur verksamheten *ska* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

4 §

Inkassoverksamhet *skall* bedrivas enligt god inkassosed. *Därvid skall iakttagas* att gäldenär *ej vållas* onödig skada eller olägenhet eller *utsättes* för otillbörlig påtryckning

Inkassoverksamhet *ska* bedrivas enligt god inkassosed. *I det ingår att se till att en gäldenär inte drabbas av* onödig skada eller olägenhet eller *utsätts* för otillbörlig påtryckning

¹ Lagen omtryckt 1981:738.

² Senaste lydelse 2020:1110.

eller annan otillbörlig inkasso-
åtgärd.

eller *någon* annan otillbörlig
inkassoåtgärd.

*Regeringen eller den myndighet
som regeringen bestämmer får med-
dela föreskrifter om god inkassosed.*

10 a §³

*Register som avser gäldenärer och
som används i tillståndspliktig
inkassoverksamhet får överlåtas
eller upplåtas till någon annan endast
efter medgivande av *Integritets-
skyddsmyndigheten*.*

Den som upphör med till-
ståndspliktig inkassoverksamhet
eller som avser att flytta en sådan
verksamhet till ett annat land eller att
kassera ett register som avser
gäldenärer och som används i sådan
verksamhet ska anmäla detta
till *Integritetsskyddsmyndigheten*.
Myndigheten beslutar i sådana fall
hur register som berörs av åtgärden
ska hanteras.

*Ett register som avser gäldenärer
och som används i tillståndspliktig
inkassoverksamhet får överlåtas
eller upplåtas till någon annan endast
efter medgivande av *Finansinspekt-
tionen*.*

Den som upphör med till-
ståndspliktig inkassoverksamhet
eller som avser att flytta en sådan
verksamhet till ett annat land eller att
kassera ett register som avser gälde-
närer och som används i sådan
verksamhet ska anmäla detta till
Finansinspektionen. *Inspektionen*
beslutar i sådana fall hur *ett* register
som berörs av åtgärden ska hante-
ras.

13 §⁴

Integritetsskyddsmyndigheten ut-
övar tillsyn över *efterlevnaden av
denna lag*. *Myndighetens* tillsyn
omfattar dock inte verksamhet som
bedrivs av *företag under Finans-
inspektionens tillsyn eller av
advokater*.

Tillsynen ska utövas så, att den
inte *vällar* större kostnader eller
olägenheter än som är nödvändigt.

Finansinspektionen utövar tillsyn
över *att denna lag följs*. *Inspek-
tionens* tillsyn omfattar dock inte
verksamhet som bedrivs av advo-
kater.

Tillsynen ska utövas så att den
inte *orsakar* större kostnader eller
olägenheter än som är nödvändigt.

14 §⁵

*Integritetsskyddsmyndigheten har rätt
att göra inspektion* hos den som
bedriver inkassoverksamhet och *att
ta del av samtliga handlingar som
rör verksamheten*.

Den som bedriver verksamheten
ska lämna de upplysningar om
verksamheten som *Integritets-*

*Finansinspektionen får genomföra
en undersökning på plats* hos den
som bedriver inkassoverksamhet
och ta del av *alla* handlingar som rör
verksamheten.

Den som bedriver verksam-
heten ska lämna de upplysningar
om verksamheten som *Finans-*

³ Senaste lydelse 2020:1110.

⁴ Senaste lydelse 2020:1110.

⁵ Senaste lydelse 2020:1110.

skyddsmyndigheten begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *underlåter att ge* tillgång till en handling eller *att lämna* en upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

inspektionen begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *inte ger* tillgång till en handling eller *inte lämnar* en upplysning i ett fall som avses i denna paragraf, får *Finansinspektionen* förelägga vite.

15 §⁶

Om *Integritetsskyddsmyndighetens* tillsyn föranleder det, *kan myndigheten* meddela *föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *föreskrift* som har meddelats med stöd av lagen och inte *vidtar* rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Integritetsskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet.

Om *Finansinspektionens* tillsyn föranleder det, *får inspektionen* meddela *villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Ett villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *villkor* som har meddelats med stöd av lagen och inte *gör* rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Finansinspektionen* återkalla tillståndet.

16 §⁷

De som bedriver inkassoverksamhet ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

19 §⁸

Integritetsskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern

⁶ Senaste lydelse 2020:1110.

⁷ Tidigare 16 § upphävd genom 1980:969.

⁸ Senaste lydelse 2020:1110.

Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen. får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har beviljats före ikraftträdandet gäller fortfarande. För verksamhet som bedrivs av en kreditförvaltare gäller dock tidigare beslut om tillstånd längst till och med den 29 juni 2024 eller till det tidigare datum då tillstånd för kreditförvaltning enligt lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal beviljas.

3. Ansökningar om tillstånd som har gjorts hos Integritetsskyddsmyndigheten men som ännu inte har avgjorts ska vid ikraftträdandet överlämnas till Finansinspektionen.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Prop. 2023/24:23

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser och clearingorganisationer 12 kap. 9 § och 19 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som *driver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter, *och*

12. för företag som *driver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*

13. för *kreditförvaltare* 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2020:1032.

2.5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 30 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 30 kap. 4 d och 8 e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 d §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn när det gäller inkassoverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjuugo år.

8 e §

Prop. 2023/24:23

Får Justitiekanslern en uppgift som är sekretessreglerad i 4 d §, blir det som anges där tillämpligt på uppgiften även hos Justitiekanslern.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2.6 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Härigenom föreskrivs att det i konsumentkreditlagen (2010:1846) ska införas två nya paragrafer, 16 a och 20 d §§, och närmast före 16 a och 20 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ändring av kreditavtalet

16 a §

Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

- 1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,*
- 2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och*
- 3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.*

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 17–19 §§.

Rutiner och riktlinjer vid dröjsmål med betalning

20 d §

En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid sitt övervägande beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. i stället för lydelsen enligt lagen (2023:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2023/24:8

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som *driver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som *driver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*

12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,

13. *för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2023:000) om*

13. *för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om för-*

¹ Senaste lydelse 2023:000.

Prop. 2023/24:23 *clearing och avveckling av värv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och*
14. för clearingbolag 1 kap. 2 § lagen (2023:000) om clearing och avveckling av betalningar.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 5 § lagen offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för lydelsen enligt lagen (2023:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2023/24:8

Föreslagen lydelse

30 kap. 5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

¹ Senaste lydelse 2023:000.

3 Ärendet och dess beredning

Den 24 november 2021 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2021/2167 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet). Direktivet syftar till att hantera den stora mängd s.k. nödlidande lån som har belastat banksektorerna i flera av EU:s medlemsstater till följd av den globala finanskris som började 2008. Direktivet finns i *bilaga 1*.

Regeringen gav i juni 2021 en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur kredithanteringsdirektivet ska genomföras i svensk rätt. I uppdraget ingick även att överväga om tillsynsansvaret enligt inkassolagen ska samlas hos en enda myndighet. Utredningen om hantering och köp av vissa krediter överlämnade i januari 2023 betänkandet Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet (SOU 2023:3). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 2*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 3*.

Betänkandet har remissbehandlats. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2023/00146). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*.

En jämförelsetabell med en sammanställning av bestämmelserna i kredithanteringsdirektivet och närmast motsvarande svenska bestämmelser finns i *bilaga 5*.

I Europeiska kommissionens regi har det hållits ett möte om genomförandet av direktivet.

I en promemoria som gavs in till Justitiedepartementet i december 2022 föreslår Integritetsskyddsmyndigheten att det införs ett uttryckligt lagstöd i kreditupplysningslagen (1973:1173) för behandling av uppgifter om förvaltarskap i kreditupplysningsverksamhet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 6*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 7*.

Promemorian har remissbehandlats. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2022/03739). En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 8*.

Justitiedepartementet har under beredningen av ärendet inhämtat synpunkter från bl.a. berörda myndigheter.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 7 september 2023 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 9*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 10*. Regeringen följer i huvudsak Lagrådets förslag och synpunkter, som behandlas i avsnitt 4.3, 5.2.1, 7.6, 8.4, 8.7 och 9.2 och i författningssammanfattningen (avsnitt 14.1).

Efter Lagrådets granskning har regeringen i prop. 2023/24:8 lämnat förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De förslagen berör delvis samma paragrafer som förslagen i denna proposition och är avsedda att träda i kraft efter dessa, vilket medför behov av ändringar i de två nämnda ändringsförfattningarna. Regeringen föreslår sådana ändringar (se avsnitt 2.7 och 2.8). De tillkommande förslagen är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Något yttrande från Lagrådet har därför

4 Kredithanteringsdirektivet och dess genomförande

4.1 Kredithanteringsdirektivets syfte och innehåll

Kredithanteringsdirektivet är ett led i arbetet med att stärka EU:s ekonomiska och monetära union. Genom direktivet skapas ett regelverk för överlåtelse av nödlidande kreditavtal och för hanteringen av kreditavtal efter en överlåtelse. Direktivet syftar till att uppnå en effektiv och ändamålsenlig hantering av dessa krediter, med ett högt skydd för låntagarna. Därmed kan andelen nödlidande lån i banksektorn minska och risken för att sådana lån byggs upp på nytt förebyggas. När bankerna överbelastas med nödlidande lån minskar deras möjligheter att bevilja nya krediter, vilket i förlängningen hämmar den ekonomiska tillväxten.

Kredithanteringsdirektivet är indelat i sju avdelningar med sammanlagt 34 artiklar.

Avdelning I innehåller bestämmelser om direktivets syfte, tillämpningsområde och definitioner.

Syftet med direktivet är enligt *artikel 1* att fastställa ett gemensamt ramverk för kreditförvärvare av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut i unionen och för kreditförvaltare som agerar för en kreditförvärvares räkning när det gäller ett sådant kreditavtal.

I *artikel 2* anges direktivets tillämpningsområde. Direktivet ska tillämpas på kreditförvärvare av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut i unionen och på kreditförvaltare som agerar på uppdrag av en kreditförvärvare när det gäller ett sådant kreditavtal.

Artikel 3 innehåller definitioner av vissa begrepp som används i direktivet.

I avdelning II behandlas krav på kreditförvaltare. Något förenklat är en kreditförvaltare en juridisk person som förvaltar kreditavtal för en kreditförvärvares räkning.

Av *artikel 4* följer att en kreditförvaltare ska ha tillstånd av en behörig myndighet i hemlandet innan verksamheten inleds.

Artikel 5 innehåller de krav som en kreditförvaltare ska uppfylla för att få tillstånd att bedriva verksamhet.

Artikel 6 anger att medlemsstaterna ska avgöra om kreditförvaltare ska ha rätt att ta emot och inneha medel från låntagare i kreditförvärvares ställe. Om en kreditförvaltare tillåts att ta emot och inneha medel från låntagare ställs vissa krav på kreditförvaltaren.

I *artikel 7* regleras förfarandet för ansökan om tillstånd som kreditförvaltare. En sådan ansökan ska ges in till en behörig myndighet som medlemsstaten ska utse. Inom 90 dagar från det att en fullständig ansökan har mottagits ska myndigheten fatta beslut i ärendet.

Av *artikel 8* framgår att ett beviljat tillstånd ska kunna återkallas av den behöriga myndigheten.

I *artikel 9* finns det bestämmelser om att varje medlemsstat ska föra register över alla kreditförvaltare med tillstånd.

Artikel 10 ställer krav på kreditförvärvares och kreditförvaltares agerande i förhållande till låntagarna. I sina kontakter med låntagarna ska dessa aktörer agera rättvist och professionellt, lämna korrekt och tydlig information, skydda låntagarnas personuppgifter och kommunicera på ett sätt som inte är otillbörligt.

Artikel 11 innehåller bestämmelser om avtalsförhållandet mellan kreditförvärvaren och kreditförvaltaren.

Artikel 12 reglerar vad som gäller om kreditförvaltaren utkontrakterar verksamhet till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Av *artikel 13* följer att en kreditförvaltare får tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat, ett s.k. värdland. En kreditförvaltare som avser att göra det ska lämna uppgifter om den planerade verksamheten till den behöriga myndigheten i hemlandet, som i sin tur ska förmedla uppgifterna till den behöriga myndigheten i värdlandet.

I *artikel 14* finns det bestämmelser om tillsyn över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster.

Avdelning III innehåller bestämmelser om kreditförvärvare. Något förenklat kan sägas att en kreditförvärvare är någon som inom ramen för sin näringsverksamhet köper ett nödlidande kreditavtal.

Enligt *artikel 15* ska ett kreditinstitut inför överlåtelse av ett nödlidande kreditavtal tillhandahålla en blivande kreditförvärvare den information som är nödvändig för att bedöma bl.a. kreditavtalets värde. Kreditinstitut som överlåter nödlidande kreditavtal ska med viss regelbundenhet lämna uppgifter om överlåtelseerna till den behöriga myndigheten.

Artikel 16 anger att Europeiska bankmyndigheten ska utarbeta förslag till tekniska genomförandestandarder – datamallar – som kreditinstituten ska använda för att informera en kreditförvärvare om kreditavtalet.

I *artikel 17* regleras kreditförvärvarnas skyldigheter. En kreditförvärvare ska för förvaltningen av ett nödlidande konsumentkreditavtal utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut.

Av *artikel 18* framgår att en kreditförvärvare som anlitar en annan aktör för att utföra kreditförvaltningsverksamhet av det förvärvade kreditavtalet ska informera den behöriga myndigheten i hemlandet om detta.

Artikel 19 innehåller särskilda bestämmelser om representanter för kreditförvärvare som inte har hemvist eller är etablerade i unionen.

Artikel 20 reglerar en kreditförvärvares rapporteringsskyldighet vid vidareöverlåtelser av ett nödlidande kreditavtal.

I avdelning IV regleras frågor om tillsyn.

Av *artikel 21* följer att en behörig myndighet ska utöva tillsyn över kreditförvaltare och kreditförvärvare för att säkerställa att de efterlever regelverket.

I *artikel 22* regleras vilka tillsyns- och utredningsbefogenheter den behöriga myndigheten ska ha.

Enligt *artikel 23* ska medlemsstaterna införa sanktioner för överträdelser av de nationella bestämmelser som genomför direktivet.

Avdelning V innehåller bestämmelser om skyddsåtgärder och samarbetskyldighet.

I *artikel 24* anges att kreditförvaltare och myndigheter ska inrätta förfaranden för att hantera låntagares klagomål.

Artikel 25 innehåller en bestämmelse om behandling av personuppgifter.

I *artikel 26* regleras samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i olika medlemsstater.

Avdelning VI innehåller ändringar i andra EU-rättsakter.

Enligt *artikel 27* ändras Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (konsumentkreditdirektivet).

Vidare ändras enligt *artikel 28* Europaparlamentet och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (bolånedirektivet).

Genom ändringarna i de två direktiven införs det bl.a. bestämmelser om information vid ändring av ett kreditavtal samt krav på att en kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer vid bristande betalning.

Avdelning VII innehåller direktivets slutbestämmelser (*artikel 29–34*).

4.2 En ny lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Regeringens förslag: Kredithanteringsdirektivet ska genomföras genom en ny lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Allmänt om genomförandet

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men överlåter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet (*artikel 288* i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Det innebär att medlemsstaterna inte är bundna av direktivets terminologi och systematik. Det avgörande är i stället att medlemsstaterna i sitt genomförande uppnår det avsedda resultatet. Medlemsstaterna ska också verka för en enhetlig tolkning och tillämpning av EU-rätten, vilket främjar goda konkurrensvillkor i näringslivet.

Kredithanteringsdirektivet är huvudsakligen ett minimidirektiv. Direktivet hindrar alltså i de flesta fall inte medlemsstaterna från att behålla eller införa striktare bestämmelser. Ett EU-direktiv hindrar inte heller medlemsstaterna från att anta nationella bestämmelser på områden som inte regleras av direktivet, förutsatt att det inte finns någon annan unionsrättslig reglering på området som medlemsstaterna är skyldiga att beakta. I

kredithanteringsdirektivet nämns särskilt att medlemsstaterna får tillämpa direktivet utanför dess egentliga tillämpningsområde, t.ex. när det gäller förvärv av kreditavtal som inte är nödlidande eller kreditavtal som inte har ingåtts med ett kreditinstitut.

Det finns i svensk rätt redan regelverk som styr finansmarknaden, regler för indrivning av fordringar och konsumentskyddande bestämmelser som blir tillämpliga när fordringar överläts. Det finns dock inget regelverk som specifikt tar sikte på verksamhet med förvärv och förvaltning av kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut på det sätt som anges i kredithanteringsdirektivet. Det finns därför ett behov av lagstiftning för att genomföra direktivet i svensk rätt.

Den svenska lagstiftning som direktivet föranleder ska följa det innehåll som direktivet har. I Sverige är emellertid problemet med nödlidande lån i banksektorn mindre än i andra medlemsstater. Här finns det vidare en fungerande marknad för överlåtelse och förvaltning av sådana lån. Som utgångspunkt finns det därför inte anledning att i genomförandet gå längre än vad direktivet kräver.

Det bör vara en målsättning för genomförandet att det ska vara enkelt att se vilka bestämmelser i den svenska lagstiftningen som motsvarar innehållet i direktivets specifika artiklar. Samtidigt bör utgångspunkten vara att vid utformningen av förslagen ansluta till den systematik och terminologi som används i svensk rätt.

En ny lag

Kredithanteringsdirektivet innehåller regler om två huvudområden, förvärv respektive förvaltning av kreditavtal. En inriktning skulle kunna vara att genomföra bestämmelserna om förvaltning av kreditavtal genom ändringar i inkassolagen (1974:182), som redan innehåller sådana regler, och förvärv av kreditavtal genom ändringar i rörelselagstiftningen för kreditinstitut, dvs. i första hand lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Direktivets bestämmelser om tillståndsförfarandet och tillsyn avviker dock från inkassolagens bestämmelser på samma område. Detsamma gäller bestämmelserna om sanktioner. Medan direktivet innehåller regler om administrativa sanktioner utgörs inkassolagens sanktioner i huvudsak av straff. Fängelse och böter enligt inkassolagen kan endast aktualiseras för fysiska personer, medan sanktionsavgifter enligt direktivet ska kunna beslutas för både fysiska och juridiska personer.

Inkassolagen innehåller även utförliga bestämmelser om själva inkasso-verksamheten, medan direktivet på detta område är mer inriktat på relationen mellan kreditförvärvaren och den som förvaltar kreditavtalet. Direktivets bestämmelser om gränsöverskridande verksamhet saknar dessutom motsvarighet i inkassolagen och därutöver är flera av direktivets regler gemensamma för kreditförvaltare och kreditförvärvare. I korthet är direktivets bestämmelser anpassade till och utformade som reglerna för den finansiella sektorn, medan inkassolagen reglerar indrivning av fordringar på ett mer övergripande plan. Regeringen delar därför utredningens bedömning att det inte är en lämplig lösning att genomföra direktivets regler om förvaltning av kreditavtal huvudsakligen genom ändringar i inkassolagen.

Direktivets regler om förvärv av nödlidande kreditavtal innehåller bl.a. skyldigheter för kreditinstitut som överlåter ett kreditavtal. Men även kreditförvärvaren åläggs en rad skyldigheter. Bland annat därför framstår det inte som lämpligt att i rörelselagstiftningen för kreditinstitut föra in skyldigheter för och tillsyn över en helt ny typ av aktör, som dessutom inte behöver tillstånd för att bedriva sin verksamhet.

För den som bedriver inkassoverksamhet som endast delvis omfattas av direktivet kan det vara till nackdel att olika regler kommer att tillämpas på verksamheten beroende av om det är fråga om ett nödlidande kreditavtal eller inte. Det faktum att det inte är lämpligt att genomföra direktivets bestämmelser om kreditförvaltning genom ändringar i inkassolagen och att bestämmelserna om förvärv av kreditavtal inte passar i lagen om bank- och finansieringsrörelse leder dock till att den lämpligaste lösningen enligt regeringens bedömning är att genomföra direktivet genom en ny lag.

Den nya lagen bör så långt som möjligt följa den struktur och systematik som är gemensam för de flesta lagar som reglerar finansmarknadens aktörer. Direktivets bestämmelser inordnas på så sätt i den svenska rätts-systematiken. Detta främjar tillämpningen av lagarna, rättslikhet och konkurrensneutralitet.

4.3 Lagens tillämpningsområde

Regeringens förslag: Den nya lagen ska gälla för nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut och en låntagare. Lagen ska gälla för kreditförvärvare och för kreditförvaltare som bedriver kreditförvaltning på uppdrag av en kreditförvärvare.

Förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal som genomförs av kreditinstitut, konsumentkreditinstitut eller bostadskreditinstitut ska som utgångspunkt inte omfattas av lagens tillämpningsområde.

Förvaltning som utförs av fondbolag eller förvaltare av en alternativ investeringsfond ska undantas från lagens tillämpningsområde. Detsamma ska gälla för förvaltning som utförs av investeringsbolag, under förutsättning att det inte har utsett ett förvaltningsbolag för den fond som det förvaltar.

Advokaters verksamhet ska undantas från den nya lagen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att den nya lagen ska utformas så att verksamhet som står under Finansinspektionens tillsyn enligt annan lagstiftning samt Kronofogdemyndighetens verksamhet undantas från lagens tillämpningsområde. Representanter, tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster samt konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut benämner utredningen i stället företrädare, tillhandahållare samt kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* föreslår att tillämpningsområdet utvidgas till att även omfatta krediter utfärdade av konsumentkreditinstitut, bostadskreditinstitut och betaltjänstinstitut. *Göteborgs universitet* anser att direktivet i princip ger anledning till en reform av hela den svenska marknaden för indrivning av skulder. *Svenska Bank-*

Prop. 2023/24:23 *föreningen* efterfrågar bl.a. ett förtydligande av vad som gäller för utländska bankföretags filialer i Sverige. *Intrum Sverige AB* anser att en kredit som en gång har klassats som nödlidande därefter alltid bör klassas som en sådan, eller i vart fall hanteras i enlighet med den nya lagen.

Skälen för regeringens förslag

Utgångspunkten för lagens tillämpningsområde

Kredithanteringsdirektivet ska tillämpas på förvärvare av rättigheterna enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig, om avtalet har utfärdats av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen, och på kreditförvaltare som agerar på uppdrag av en kreditförvärvare när det gäller ett sådant kreditavtal (artikel 2.1). Även den svenska regleringen bör ha detta som utgångspunkt. Som *Lagrådet* påpekar kommer detta att innebära att den nya lagen ska tillämpas dels vid vissa förvärv av en borgenärs rättigheter, dels i vissa fall när en ny part inträder i ett avtalsförhållande mellan en borgenär och en låntagare. För att tydliggöra att den nya lagen ska tillämpas även vid överlåtelser av rättigheter föreslår *Lagrådet* att fordringar läggs till i lagens inledande bestämmelse och i definitionen av kreditförvärvare. En sådan ändring leder dock enligt regeringens mening inte till den avsedda effekten. När det gäller den inledande bestämmelsen är det fråga om en upplysningsbestämmelse. En ändring i definitionen av kreditförvärvare kommer inte att täcka alla de situationer där överlåtelse av fordringar bör nämnas. Regeringen föreslår därför i stället att fordringar ska omfattas av definitionen av nödlidande kreditavtal. Regeringen återkommer till denna definition nedan.

Det kan i sammanhanget framhållas att den nya lagen inte kommer att reglera förutsättningarna för att överlåta en fordran eller ett kreditavtal. Bestämmelser som har betydelse för detta finns i stället i bl.a. lagen (1936:81) om skuldebrev.

Undantag för kreditinstitut

Direktivet innehåller flera undantag från tillämpningsområdet. Bland annat ska det inte tillämpas på förvaltning eller förvärv som utförs av ett kreditinstitut i unionen (artikel 2.5.a i och 2.5.c). Bakgrunden till detta är att kreditinstituts verksamhet med förvaltning och förvärv av kreditavtal redan är reglerad och att instituten står under tillsyn enligt befintliga regelverk (se skäl 23). De svenska regler som genomför direktivet bör därför som huvudregel inte tillämpas på kreditinstitut. Det finns dock några få regler i direktivet som gäller för kreditinstitut, bl.a. om vilken information som ska lämnas till låntagarna (artikel 10.2).

Till skillnad från utredningen anser regeringen att företag som inte själva är kreditinstitut men som står under tillsyn på gruppnivå tillsammans med institutet på ett sådant sätt som avses i 1 kap. 8 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse inte ska undantas från den nya lagen. Det främsta skälet för detta är att sådana företag inte omfattas av de undantag som anges i direktivet.

Enligt *Svenska Bankföreningen* är det oklart vad som ska gälla för utländska bankföretags filialer i Sverige, dvs. om de bestämmelser som ska gälla för kreditinstitut även ska gälla för sådana. I avsnitt 5.1 föreslår

regeringen att utländska kreditinstitut, däribland utländska bankföretag, ska omfattas av definitionen av kreditinstitut. Filialer till utländska bankföretag kommer därmed att omfattas av de krav som trots allt gäller för kreditinstitut. Detta innebär även att nödlidande kreditavtal som har ingåtts av utländska kreditinstitut i ett EES-land kommer att omfattas av regleringen i dess helhet, vilket är i linje med direktivet.

Undantag för andra företag

Direktivet är inte tillämpligt på förvaltning som utförs av ett förvaltningsbolag eller ett investeringsbolag som har auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), förutsatt att investeringsbolaget inte har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar. Inte heller är direktivet tillämpligt på en förvaltare av alternativa investeringsfonder som är auktoriserad eller registrerad i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010.

Direktivet ska inte heller tillämpas på andra institut än ett kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 20 i konsumentkreditdirektivet eller artikel 35 i bolånedirektivet när det bedriver verksamhet i den medlemsstaten. Det finns dock vissa bestämmelser i direktivet som gäller för dessa trots att de undantas från tillämpningsområdet (se framför allt artikel 10.2). De vedertagna uttrycken konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut bör användas i stället för kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter för att beskriva dessa aktörer.

De företag som bedriver verksamhet enligt de svenska lagar som motsvarar den angivna verksamhet som omfattas av de angivna direktiven bör undantas från den nya lagens tillämpningsområde. Det innebär att förvaltning som utförs av ett företag som har tillstånd enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder ska undantas. Som *Fondbolagens förening* anför bör det förtydligas att även registrerade förvaltare av alternativa investeringsfonder undantas från den nya lagens tillämpningsområde. Vidare ska andra institut än kreditinstitut som bedriver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter undantas.

Finansinspektionen efterfrågar ett förtydligande av vilken utländsk verksamhet som ska vara undantagen från tillämpningsområdet. Regeringen föreslår att verksamhet i ett annat EES-land som motsvarar den verksamhet som undantas i Sverige inte ska omfattas av lagens tillämpningsområde. Det innebär att utländsk verksamhet inom EES inte omfattas av lagens tillämpningsområde, om verksamheten omfattas av något av de undantag som följer av artikel 2.5.a ii eller iii i kredithanteringsdirektivet. Som framgår av artikel 2.5.a ii undantas investeringsbolag som har auktoriserats enligt direktiv 2009/65/EG endast under förutsättning att

investeringsbolaget inte har utsett ett förvaltningsbolag enligt direktiv 2009/65/EG för den fond som det förvaltar. I svensk rätt finns det inte några sådana investeringsbolag som avses i direktivet (se t.ex. prop. 2015/2016:170 s. 35–36). För att genomföra direktivet i denna del bör det därför framgå av den nya lagen att sådana investeringsbolag inom EES undantas.

Från tillämpningsområdet för reglerna om kreditförvaltare får dessutom undantas förvaltning som utförs av notarier, utmätningsmän och advokater (artikel 2.6). För svensk rätts del bör advokaters verksamhet inte omfattas av den nya lagen. Den verksamhet som Kronofogdemyndigheten bedriver omfattas inte av direktivet. Det saknas därför behov av att, som utredningen föreslår, särskilt undanta Kronofogdemyndighetens verksamhet från lagens tillämpningsområde.

Direktivet möjliggör att även ytterligare verksamhet undantas från tillämpningsområdet. Om kreditförvärvaren är ett specialföretag för värdepapperisering enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 av den 12 december 2017 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012 ska direktivet nämligen inte påverka nationell rätt när det gäller förvaltningen av nödlidande kreditavtal. Detta gäller dock enbart under förutsättning att den nationella rätten inte påverkar konsumentskyddsnivån enligt kredithanteringsdirektivet och säkerställer att de behöriga myndigheterna får nödvändiga uppgifter från kreditförvaltarna (artikel 2.4). Det ställs i svensk rätt inte något krav på att specialföretag för värdepapperisering ska lämna information till låntagare, däribland konsumenter, i enlighet med vad som gäller enligt artikel 10.2 i kredithanteringsdirektivet. Svensk rätt skulle därmed kunna anses ha en lägre konsumentskyddsnivå i detta avseende. I sammanhanget kan även noteras att specialföretag för värdepapperisering inte står under Finansinspektionens tillsyn. Enligt regeringens mening bör specialföretag för värdepapperisering därför inte undantas från lagens tillämpningsområde.

Utformningen av undantagen

Utredningen konstaterar att den gemensamma faktorn för de aktörer som ska undantas från tillämpningsområdet är att de står under tillsyn av Finansinspektionen enligt annan lagstiftning och föreslår att undantaget utformas så. För att det tydligare ska framgå vilken verksamhet som undantas föreslår regeringen att de undantag som görs från tillämpningsområdet i stället anges uttryckligen i den nya lagen. Detta gäller även för den utländska verksamheten som ska undantas.

Ska kredithanteringsdirektivets tillämpningsområde utsträckas i Sverige?

Kredithanteringsdirektivets krav gäller för nödlidande kreditavtal. Nödlidande kreditavtal definieras i artikel 3.13 i direktivet som nödlidande exponeringar enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsyns krav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012

(tillsynsförordningen). Där anges vilka exponeringar som ska klassificeras som nödlidande. En av dessa är en exponering för vilken ett fallissemang anses ha inträffat i enlighet med artikel 178 i samma förordning (artikel 47a.3.a). Av artikel 178 framgår sammanfattningsvis att fallissemang för en viss gäldenär ska anses förekomma när någon eller båda av följande situationer har uppstått:

a) Kreditinstitutet anser att det är osannolikt att gäldenären kommer att betala sina kreditförpliktelser helt och hållet, utan att institutet tillgriper åtgärder som att realisera säkerheter.

b) Någon av gäldenärens väsentliga kreditförpliktelser gentemot institutet är förfallen till betalning sedan mer än 90 dagar.

Regeringen delar utredningens bedömning att det nära sambandet mellan kredithanteringsdirektivet och tillsynsförordningen talar för att den nya lagen endast ska omfatta kreditavtal som är nödlidande. Som anförts ovan finns det som utgångspunkt inte anledning att i genomförandet gå längre än vad direktivet kräver. *Svenska Bankföreningen* anför att det förekommer att överlåtelser av krediter sker samlat för olika kredittyper men enligt Bankföreningen sker det inte ofta och bör därför inte vara ett skäl för att utsträcka tillämpningsområdet till krediter som inte är nödlidande. Eftersom kreditinstitutet redan enligt den hittillsvarande regleringen behöver kunna särskilja på nödlidande och presterande krediter bör det inte medföra någon påtaglig ökning av den administrativa bördan att låta den nya lagen gälla enbart för nödlidande kreditavtal. Regeringen föreslår därför att den nya lag som genomför direktivet ska ha ett sådant tillämpningsområde.

Det blir därmed viktigt att definiera nödlidande kreditavtal. *Insolvens Väst* anför att de omständigheter med vilka en kreditgivare kan bedöma ett kreditavtal som nödlidande bör anges i lagtext. *Svenska Bankföreningen* anser att nödlidande kreditavtal i stället bör definieras genom en hänvisning till artikel 47a i tillsynsförordningen. Enligt regeringens mening finns det goda skäl för att definiera ett nödlidande kreditavtal på det sätt som Bankföreningen föreslår. En definition som är enhetlig i olika regelverk underlättar tillämpningen av den nya regleringen, inte minst vid gränsöverskridande kreditförvaltning. Regeringen föreslår därför att nödlidande kreditavtal ska definieras genom en hänvisning till regleringen i tillsynsförordningen. Därutöver ska det framgå att även en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant avtal omfattas av definitionen.

Insolvens Väst anser att det behöver förtydligas vid vilken tidpunkt en kreditgivare har rätt att överlåta ett nödlidande kreditavtal. Direktivet reglerar emellertid inte den frågan, utan för detta gäller samma regler som vid överlåtelse av ett kreditavtal i allmänhet. Regeringen anser inte att någon ytterligare reglering i denna del är nödvändig.

Det kan inträffa att ett nödlidande kreditavtal ändrar karaktär, dvs. att det upphör att vara nödlidande. I det fallet bör en kreditförvaltare enligt direktivet kunna fortsätta sin förvaltning av krediten med stöd av sitt tillstånd (skäl 12). *Intrum Sverige AB* anser att en kredit som en gång har klassats som nödlidande därefter alltid ska klassas som sådan, eller i vart fall hanteras i enlighet med den nya lagen. Enligt regeringens mening finns det emellertid inte skäl för att ett kreditavtal som en gång varit nödlidande för alltid ska klassificeras som nödlidande. Däremot kan en kreditförvaltare välja att tillämpa de krav som följer av den nya lagen gällande

t.ex. låntagarskydd även på kreditavtal som inte längre är nödlidande. Detta kräver inte någon särskild lagstiftningsåtgärd. Det kan i sammanhanget noteras att det i avsnitt 6.4 föreslås att den som har tillstånd som kreditförvaltare i Sverige enligt den nya lagen även ska få bedriva inkassoverksamhet enligt inkassolagen med stöd av detta tillstånd. En kreditförvaltare kommer därmed att kunna fortsätta att förvalta kreditavtalet även om det inte längre är nödlidande. Detta minskar gränsdragningsproblemets betydelse.

Enligt direktivet ska regelverket omfatta kreditavtal som har ingåtts av kreditinstitut (artikel 2.1). Det finns dock möjlighet för medlemsstaterna att utsträcka tillämpningsområdet till att gälla även andra kreditavtal. *Finansinspektionen* föreslår att tillämpningsområdet utvidgas till att omfatta även krediter utfärdade av konsumentkreditinstitut, bostadskreditinstitut och betaltjänstinstitut. Syftet med regleringen är dock att andelen nödlidande lån i banksektorn ska minska. Det är vidare endast krediter som utfärdats av kreditinstitut som enligt direktivet kommer att omfattas av reglerna om gränsöverskridande kreditförvaltning. Regeringen bedömer därför att det saknas tillräckliga skäl för en sådan utvidgning.

Direktivet gäller för kreditförvaltare som agerar för en kreditförvärvares räkning. Det är möjligt att utsträcka tillämpningsområdet till att även omfatta kreditförvaltare som agerar för en kreditgivares räkning. Det är dock bara själva överlåtelsen av ett nödlidande kreditavtal som har omedelbar betydelse för ett kreditinstituts kapitaltäckning, varför en sådan utvidgning av tillämpningsområdet inte skulle få någon effekt på kapitaltäckningen. Det finns dessutom redan regler om utkontraktering som gäller för kreditinstitut. Regeringen bedömer därför att tillämpningsområdet för den nya lagen inte bör utvidgas i detta avseende.

Slutligen delar regeringen utredningens bedömning att det med hänsyn till de omfattande krav som uppställs i kredithanteringsdirektivet inte finns skäl att låta fysiska personer vara kreditförvaltare.

Direktivet omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet). Det innebär att det även gäller i förhållande till de länder som är medlemmar i EES, för närvarande Norge, Island och Liechtenstein. De förslag som lämnas i denna proposition är därför utformade för att genomföra direktivet även i förhållande till EES-länderna.

5 Skyldigheter för kreditinstitut, kreditförvärvare och kreditförvaltare

Prop. 2023/24:23

5.1 Kreditinstitut

Regeringens förslag: Ett kreditinstitut ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om ett nödlidande kreditavtal och den eventuella säkerhet som har ställts innan kreditavtalet överläts.

Ett kreditinstitut ska varje halvår informera Finansinspektionen om de överlåtelser som gjorts under den perioden. Finansinspektionen ska få bestämma att informationen i stället lämnas varje kvartal.

Om kreditförvärvarens hemland inte är Sverige, ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den information som ett kreditinstitut ska lämna till kreditförvärvare och Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att även konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut ska omfattas av informationskraven.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Svenska Bankföreningen* anser att det bör framgå tydligare i den nya lagen att informationen ska lämnas vid överlåtelser som görs till en kreditförvärvare. Bankföreningen och *Finansbolagens förening* föreslår att det förtydligas att den information som ska lämnas till Finansinspektionen endast avser överlåtelser som har skett det senaste halvåret.

Skälen för regeringens förslag

Kreditinstitut

Även om direktivet undantar kreditinstitut från reglerna om förvärv och förvaltning innehåller det krav på sådana institut som överlåter nödlidande kreditavtal. Med kreditinstitut avses enligt direktivet ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i tillsynsförordningen. Av den artikeln framgår att ett kreditinstitut är ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning. I svensk rätt har det dock införts en definition av kreditinstitut som är vidare än den definition som används i EU-rätten (se t.ex. prop. 2006/07:5 s. 110 och prop. 2013/14:288 s. 128). I bl.a. lagen om bank- och finansieringsrörelse definieras kreditinstitut som banker och kreditmarknadsföretag.

Eftersom uttrycket kreditinstitut redan har en vedertagen definition i närliggande svensk lagstiftning finns det goda skäl för att använda den definitionen av kreditinstitut i den nya lagen. För att uppfylla direktivets krav bör även utländska kreditinstitut omfattas av definitionen.

I artikel 15 i kredithanteringsdirektivet anges de krav som ställs på kreditinstitut när institutet överlåter ett nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare. Artikel 15 omfattar inte konsumentkreditinstitut eller bostadskreditinstitut och regeringen anser, till skillnad från utredningen, att det därför saknas skäl för att låta kraven gälla även för dem.

Av artikel 15.1 framgår att kreditinstitutet ska ge den tilltänkta kreditförvärvaren nödvändig information om kreditavtalet och, i tillämpliga fall, om säkerheten innan avtalet överlåts. Genom den information som tillhandahålls ska kreditförvärvaren kunna göra en egen bedömning av värdet av krediten, innehållet i kreditavtalet och sannolikheten för att få ersättning enligt kreditavtalets värde. En bestämmelse med denna innebörd bör tas in i den nya lagen.

Av skäl 36 följer att kreditinstitutet behöver tillhandahålla informationen endast en gång under försäljningsprocessen, antingen under den inledande fasen eller senare, men under alla omständigheter innan överlåtelseavtalet ingås. Det är därmed tillräckligt att det av lagen framgår att kreditinstitut ska lämna informationen innan överlåtelsen sker. Ett kreditinstitut ges därmed visst utrymme att på egen hand avgöra när i tiden informationen inför en försäljning ska lämnas.

I artikel 15.1 ställs även krav på att den information som tillhandahålls ska skyddas och att affärsuppgifterna ska förbli konfidentiella. Av 1 kap. 10 § lagen om bank- och finansieringsrörelse framgår att enskildas förhållanden till kreditinstitut inte obehörigen får röjas. Alla uppgifter som rör en kunds mellanhavanden med sin bank, oavsett om de är dokumenterade eller inte, är därmed underkastade s.k. banksekretess. Banksekretessen är inte absolut, eftersom endast obehörigt röjande av kundinformation är förbjudet. Den bank som lämnar ut upplysningar om en kund på grund av att banken enligt lag är skyldig att göra det anses inte handla obehörigt (prop. 2002/03:139 s. 478–479). Ett kreditinstitut kan dock upprätthålla kundernas rätt till sekretess genom att avtala om samma sekretess med den potentiella förvärvaren.

Information till behöriga myndigheter

Ett kreditinstitut som överlåter ett nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare ska enligt artikel 15.2 i kredithanteringsdirektivet lämna uppgifter till dels de behöriga myndigheterna i värdlandet som har utsetts enligt artikel 21.3 i samma direktiv, dels den myndighet som är behörig myndighet enligt artikel 4.5 i direktiv 2013/36/EU, vilket i Sverige är Finansinspektionen, se 1 kap. 4 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Som framgår av avsnitt 7.3 föreslås i denna proposition att Finansinspektionen ska utses till behörig myndighet i Sverige även enligt kredithanteringsdirektivet. För svensk del ska uppgifterna därmed endast lämnas till Finansinspektionen. Som *Svenska Bankföreningen* anför bör det av lagen tydligt framgå att det endast är överlåtelser som görs till en sådan kreditförvärvare som definieras i lagen som omfattas av underrättelseskyldigheten.

Underrättelseskyldigheten omfattar uppgifter om kreditförvärvarens identitet samt uppgifter om de nödlidande kreditavtalen, däribland om det sammanlagda utestående saldot för och värdet av de överlåtna avtalen,

antalet överlåtna avtal, om avtalen avser konsumentkrediter och vilken typ av tillgång som utgör säkerhet för krediten. Det framstår som ändamålsenligt att den svenska lagstiftningen innehåller en beskrivning av vilken information som underrättelsen ska innehålla som motsvarar direktivets krav.

Informationen ska enligt artikel 15.3 i direktivet som huvudregel lämnas på halvårsbasis, men den behöriga myndigheten får bestämma att ett kreditinstitut i stället ska lämna informationen kvartalsvis om den anser det nödvändigt. Så kan t.ex. vara fallet om det sker ett stort antal överlåtelser under en krisperiod. Finansinspektionen bör därmed ges möjlighet att bestämma att informationen i stället ska lämnas varje kvartal.

Finansbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* efterfrågar ett tydliggörande av att rapporteringen till Finansinspektionen endast avser de överlåtelser till kreditförvärvare som har gjorts det senaste halvåret. Enligt regeringens mening är denna tolkning av direktivet rimlig. Att rapportera samtliga överlåtelser som har gjorts, oavsett när i tiden, framstår som alltför betungande och inte i enlighet med syftet bakom direktivet. Regeringen föreslår att detta tydligare anges i den nya lagen.

Om kreditförvärvaren hör hemma i ett annat land ska medlemsstaterna också säkerställa att myndigheten så snart som möjligt underrättar den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland om den information som mottagits samt all annan information som bedöms nödvändig för att myndigheten ska kunna utföra de uppgifter som följer av direktivet (artikel 15.4). I 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse finns en bestämmelse om att Finansinspektionen, i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU, i sin tillsynsverksamhet ska samarbeta och utbyta information med bl.a. behöriga myndigheter. Med behörig myndighet avses dock enligt 1 kap. 5 § 4 lagen om bank- och finansieringsrörelse den myndighet som utövar tillsyn över kreditinstitut. Den myndighet som ska utöva tillsyn enligt kredithanteringsdirektivet behöver i en annan medlemsstat inte nödvändigtvis vara samma myndighet som utövar tillsyn över kreditinstitut. För att genomföra artikel 15.4 behöver det därför införas en bestämmelse som ålägger Finansinspektionen att lämna aktuell information till andra behöriga myndigheter enligt kredithanteringsdirektivet.

Av artikel 15.5 framgår att alla informationskrav ska tillämpas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Som framgår av avsnitt 6.1 behövs inte någon särskild bestämmelse för att genomföra denna del av artikeln.

Föreskriftsrätt

Även om regeringen föreslår att den nya lagen ska följa direktivets krav på vilka uppgifter som ska lämnas finns det ändå skäl för att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om informationskraven. Det kan t.ex. komma att finnas ett behov av att närmare tydliggöra vilken information som avses och hur olika beräkningar ska ske. Vidare ska Europeiska bankmyndigheten enligt

artikel 16 i direktivet utarbeta förslag till tekniska genomförandestandarder för att ange de mallar som ska användas av kreditinstitut för att ge information till kreditförvärvare. Förslagen ska lämnas till kommissionen, som sedan ska anta sådana standarder i form av genomförandeakter. För att säkerställa att standarderna tillämpas av kreditinstitutet kan det komma att krävas föreskrifter på lägre normgivningsnivå än lag.

5.2 Kreditförvärvare

5.2.1 Kreditförvärvarens skyldighet att utse någon annan att bedriva kreditförvaltningen

Regeringens förslag: En kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning av de nödlidande konsumentkreditavtal som har förvärvats. Detta ska dock inte krävas om kreditförvärvaren själv är en sådan kredithanterare.

En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska skriftligen utse en representant för sig och informera Finansinspektionen om det. Representanten ska ansvara för kreditförvärvarens skyldigheter enligt den nya lagen. Kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Detta ska dock inte krävas om representanten är en sådan kredithanterare.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår en bestämmelse som anger vilka kreditavtal som en kreditförvärvare eller ett förvaltnings- eller investeringsbolag själv får förvalta. Utredningen föreslår även ett krav på att en representant ska utses i ett skriftligt avtal. Utredningen lämnar inte något förslag om att en representant som själv är en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut inte behöver utse en sådan aktör att bedriva kreditförvaltning. Vidare lämnar utredningen inte heller något förslag om att en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen när en representant utses.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att om avsikten är att en kreditförvärvare med tillstånd att vara kreditförvaltare själv ska få förvalta nödlidande konsumentkreditavtal bör detta komma till tydligare uttryck i lagen. *Sparbankernas Riksförbund* anser att det behöver tydliggöras att en kreditförvärvare alltid måste utse en kreditförvaltare.

Skälen för regeringens förslag

Kreditförvärvare

En kreditförvärvare är enligt direktivet en fysisk eller juridisk person som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller ett nödlidande kreditavtal

i sig. En kreditförvärvare kan enligt direktivets definition inte vara ett kreditinstitut. Det krävs inte tillstånd för att få bedriva verksamhet som kreditförvärvare (se skäl 40 i direktivet).

Lagrådet anser att uttrycket fordringsförvärvare är mer träffande än kreditförvärvare eftersom det som förvärvas är en fordran med eller utan åtföljande förpliktelser för borgenären enligt ett kreditavtal. Uttrycket fordringsförvärvare skulle enligt *Lagrådet* också underlätta läsningen genom att det särskiljer sig från uttrycken kreditförvaltare och kredithanterare. Regeringen anser dock att uttrycket kreditförvärvare bör användas, eftersom det på ett tydligare sätt återspeglar innebörden av uttrycket. Det som förvärvas är ett nödlidande kreditavtal där både rättigheter och skyldigheter för förvärvaren kan ingå.

Skyldigheten för en kreditförvärvare i EES att i vissa fall utse någon annan att bedriva kreditförvaltning

En kreditförvärvare i Sverige eller ett annat EES-land får som huvudregel själv bedriva kreditförvaltning av ett kreditavtal som har förvärvats. När det gäller konsumentkreditavtal kräver dock artikel 17.1.a i direktivet att en kreditförvärvare utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltningsverksamheten.

I artikel 17.1.b sista stycket anges att värdlandet får utvidga kravet på att utse någon annan att bedriva kreditförvaltning till att även omfatta andra kreditavtal. En sådan utvidgning skulle innebära att kreditförvärvare skulle behöva utse någon annan att bedriva kreditförvaltning även vid förvaltning av andra kreditavtal än konsumentkreditavtal. I linje med de överväganden som regeringen gör i avsnitt 4.2 anser regeringen att möjligheten att utsträcka direktivets krav inte bör utnyttjas.

En kreditförvärvare som själv vill bedriva kreditförvaltning är enligt direktivet att anse som en kreditförvaltare och behöver då ha tillstånd (se skäl 44 i direktivet). Om en kreditförvärvare har tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare finns det inte något behov av att utse någon annan att bedriva kreditförvaltning. I ett sådant fall anser regeringen att kreditförvärvaren själv bör kunna förvalta nödlidande kreditavtal som har ingåtts med en konsument. Som *Finansinspektionen* anför bör detta komma till tydligare uttryck än i utredningens förslag. Regeringen föreslår därför att det anges i den nya lagen att en kreditförvärvare i ett sådant fall inte behöver utse någon annan att bedriva kreditförvaltning. Detsamma bör gälla om en kreditförvärvare själv är ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut.

Regeringen delar inte utredningens bedömning att det av den nya lagen av tydlighetsskäl bör framgå att en kreditförvärvare eller ett förvaltnings- eller investeringsbolag får förvalta andra krediter än nödlidande kreditavtal som har ingåtts med konsumenter. När det gäller förvaltnings- och investeringsbolag kan särskilt framhållas att dessa bolag som huvudregel är undantagna från lagens tillämpningsområde, varför det saknas behov av att göra ett sådant förtydligande.

När ett nödlidande kreditavtal överläts ska en kreditförvärvare som inte har hemvist eller registrerat säte, eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor i en medlemsstat utse någon som har det (artikel 19.1 i direktivet). Utredningen kallar den som ska utses för företrädare. Detta är i enlighet med vad som anges i den svenska språkversionen av direktivet. I den engelska versionen används ordet *representative*. Uttrycket *representant* är något som används i svensk rätt för att beskriva någon som agerar som lokalombud för en utländsk aktör, se t.ex. 5 § trafikskadelagen (1975:1410) och 11 § 3 lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Uttrycket *representant* skulle också minska risken för att aktören uppfattas som en ställföreträdare för ett företag. I den nya lag som regeringen föreslår används därför uttrycket *representant*.

I direktivet anges att en *representant* ska utses skriftligen. Det anges dock inte närmare vad som avses med detta. Utredningen menar att direktivet kräver att ett skriftligt avtal upprättas mellan kreditförvärvaren och *representanten*. Enligt regeringens mening går det emellertid inte att dra slutsatsen att direktivets skriftlighetskrav omfattar ett krav på ett skriftligt avtal. Även om det säkert oftast kommer att finnas ett skriftligt avtal i någon form, finns det inte skäl att i detta avseende gå längre än vad direktivet kräver. Regeringen anser därför att det är tillräckligt att kräva att *representanten* utses skriftligen.

Av artikel 19.2 framgår att *representanten* ska kontaktas av de behöriga myndigheterna, utöver eller i stället för kreditförvärvaren. *Representanten* ska var fullt ansvarig för den kontinuerliga efterlevnaden av de skyldigheter som kreditförvärvaren har enligt de nationella bestämmelser som genomför direktivet. Det bör därför i den nya lagen anges att en *representant* ansvarar för de skyldigheter som följer av lagen. Det gäller bl.a. en kreditförvärvares skyldighet att kommunicera med behöriga myndigheter. Finansinspektionen bör i sin tur kontakta *representanten* i stället för kreditförvärvaren.

För att Finansinspektionen ska få information om att en *representant* har utsetts bör det införas en skyldighet för en kreditförvärvare att meddela inspektionen om detta. Inspektionen kommer visserligen att få information om *representanten* när ett nödlidande kreditavtal överläts. Det kan dock inträffa att en kreditförvärvare utser en *representant* eller byter *representant* utan att det sker i samband med att avtalet överläts. För att Finansinspektionen ska kunna utöva sin tillsyn på ett effektivt sätt behöver informationen lämnas när en *representant* utses.

Av artikel 17.1.b framgår att en kreditförvärvare från tredje land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning i vissa fall. En sådan skyldighet för kreditförvärvaren finns om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med fysiska personer, mikroföretag, eller små och medelstora företag. Detta gäller dock inte om *representanten* är en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut. Med fysisk person avses inte bara en konsument utan även en fysisk person som driver näringsverksamhet. Mikroföretag samt små och medelstora företag definieras enligt artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation

datum 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag. Som samlingsbegrepp i den nya lagen kan termen mindre företag användas, vilken omfattar de angivna företagen.

Prop. 2023/24:23

Enligt regeringens mening bör det i den nya lagen uttryckligen anges att skyldigheten att utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning inte gäller när en representant själv är en sådan aktör. I annat fall skulle följderna bli att en kreditförvärvare eller representant behöver utse någon annan att bedriva kreditförvaltning även när representanten har rätt att bedriva sådan verksamhet.

5.2.2 Avtalsförhållandet mellan kreditförvärvare och kreditförvaltare

Regeringens förslag: När en kreditförvärvare uppdrar åt en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning ska ett skriftligt avtal upprättas. Avtalet ska innehålla en beskrivning av kreditförvaltningsverksamheten och den ersättning som ska betalas ut. Avtalet ska även innehålla uppgifter om parternas befogenheter, skyldigheter och åtaganden.

Kreditförvaltaren ska dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara dokumentationen och kreditförvaltningsavtalet i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kreditförvaltaren ska bevara dokumentationen och avtalet i tio år.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att det bl.a. bör förtydligas vad som avses med begreppet uppdraget i utredningens lagförslag liksom vilka instruktioner från kreditgivaren till kreditförvärvaren som avses. *Intrum Sverige AB* framför liknande synpunkter och anser att gallringstiderna vad avser förbindelserna mellan kreditförvaltaren och låntagaren ska kopplas till tidpunkten för när fordringsförhållandet avslutades och att övriga handlingar inte ska behöva bevaras längre än vad minimikravet i direktivet anger.

Skälen för regeringens förslag

Kreditförvaltningsavtalet

Om en kreditförvärvare inte själv utför kreditförvaltningsverksamhet ska denne enligt artikel 11.1 i direktivet kunna anlita en kreditförvaltare. Detta ska ske genom att kreditförvärvaren och kreditförvaltaren ingår ett kreditförvaltningsavtal.

För att genomföra artikel 11.1 bör det i den nya lagen föreskrivas att en kreditförvaltare och en kreditförvärvare ska reglera uppdraget att bedriva kreditförvaltning i ett kreditförvaltningsavtal. Att avtalet ska vara skriftligt

framgår inte direkt av direktivet men givet de uppgifter som enligt direktivet ska ingå i avtalet och för att de behöriga myndigheterna ska kunna få del av avtalet bör det upprättas skriftligen. Ett krav på att ett avtal ska ha upprättats skriftligt ställs även upp när en kreditförvaltare i sin tur utkontrakterar verksamheten (se avsnitt 5.3.3).

I artikel 11.2 regleras ett kreditförvaltningsavtals närmare innehåll. Det ska innehålla en detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras och uppgifter om ersättningen eller sättet för att beräkna ersättningen till kreditförvaltaren. Avtalet ska även innehålla uppgifter om i vilken utsträckning kreditförvaltaren kan företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren. Avtalet ska dessutom innehålla ett åtagande från både kreditförvaltaren och kreditförvärvaren att följa den unionsrätt och nationella rätt som är tillämplig på kreditavtalet. Vidare ska det finnas en klausul i avtalet genom vilken kraven på en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagarna tryggas. Därutöver krävs det enligt artikel 11.3 att kreditförvaltningsavtalet ska innehålla ett villkor om att kreditförvaltaren ska informera kreditförvärvaren innan någon del av dess kreditförvaltningsverksamhet utkontrakteras. Med utkontraktering avses att kreditförvaltaren i sin tur anlitar någon annan för att bedriva kreditförvaltningsverksamheten.

Samtliga krav som ställs på kreditförvaltningsavtalet enligt direktivet bör tas in i den nya lagen.

Dokumentationsskyldighet

Direktivet ställer krav på att kreditförvaltaren ska dokumentera och behålla kredithanteringsavtalet, relevant korrespondens mellan kreditförvärvaren och låntagaren samt relevanta instruktioner som har mottagits av kreditförvärvaren (artikel 11.4). Uppgifterna ska dokumenteras och behållas i minst fem år från det att kreditförvaltningsavtalet upphört att gälla eller under den preskriptionstid som gäller i hemlandet, i båda fallen dock högst tio år. Utredningen föreslår ett krav på att uppgifterna ska bevaras i tio år, vilket motsvarar den allmänna preskriptionsfristen i svensk rätt. Det kan dock konstateras att andra regler om bevarande av handlingar som gäller för aktörer på finansmarknaden har kortare tidsfrister. Till exempel ska värdepappersinstitut spara viss dokumentation under minst fem år eller den längre tid, upp till sju år, som anges i föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen (8 kap. 20 § lagen om värdepappersmarknaden). Mot denna bakgrund och då regeringen bedömer att behovet av att alltid bevara dessa handlingar i tio år inte är tillräckligt stort i förhållande till den administrativa börda det innebär, anser regeringen att kravet på bevarande av dokumentationen i stället bör gälla i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år. Denna bedömning delas delvis av *Intrum Sverige AB*, som dock anser att gallringstiden bör vara ännu kortare för skriftväxling och annan dokumentation mellan kreditförvaltaren och låntagaren. Enligt regeringens bedömning möjliggör direktivet dock inte en sådan tolkning. Denna bedömning gäller även med beaktande av EU:s dataskyddsförordning.

Slutligen anges i artikel 11.5 i direktivet att medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren på begäran tillhandahåller de behöriga myndigheterna dessa uppgifter. Detta krav rymms inom den allmänna

5.2.3 Kreditförvärvarens underrättelseskyldighet

Regeringens förslag: När en kreditförvärvare utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska kreditförvärvaren eller den som har utsetts informera Finansinspektionen om detta.

En kreditförvärvare ska varje halvår informera Finansinspektionen om de nödlidande kreditavtal som kreditförvärvaren har överlåtit vidare under perioden.

Finansinspektionen ska få bestämma att informationen i stället lämnas varje kvartal.

Den som har utsetts för att bedriva kreditförvaltningsverksamhet ska ansvara för att uppfylla de skyldigheter som kreditförvärvaren har.

Om den nya kreditförvärvarens hemland inte är Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Om en kreditförvaltare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den information som en kreditförvärvare ska lämna till Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen även när kreditförvärvaren utser ett förvaltnings- eller investeringsbolag. Utredningen lämnar inte något förslag om att en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut som utses av en kreditförvärvare att bedriva kreditförvaltningsverksamhet ska ansvara för att uppfylla kreditförvärvarens skyldigheter att informera om de kreditavtal som överlåtit.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. Både *Finansinspektionen* och *Sparbankernas Riksförbund* invänder mot att utredningen beskriver representanten som en part i överlåtelsen av ett kreditavtal.

Skälen för regeringens förslag

Kreditförvärvarens informationsskyldighet

Enligt artikel 18.1 i direktivet ska en kreditförvärvare (eller dess representant) som utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att förvalta ett nödlidande kreditavtal lämna en underrättelse till den behöriga myndigheten i sitt hemland. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om identiteten på och adressen till den som har utsetts. Underrättelsen ska göras senast den dag då kreditförvaltningsverksamheten inleds. Av artikel 18.2 i direktivet framgår att motsvarande gäller om kreditförvärvaren (eller representanten)

senare utser någon annan än den som tidigare har anmälts. En underrättelse ska då göras senast den dag ändringen äger rum. En bestämmelse av denna innebörd bör tas in i den nya lagen. Den behöriga myndighet i Sverige som ska informeras är Finansinspektionen, se avsnitt 7.3.

Det framgår inte av artikel 18 att en underrättelse ska göras om kreditförvärvaren utser ett förvaltnings- eller investeringsbolag. Detta är i linje med artikel 17.1 i direktivet där förvaltnings- och investeringsbolag inte anges som sådana aktörer som en kreditförvärvare kan utse för viss kreditförvaltning. Mot denna bakgrund och då de även undantas från regleringen i övrigt anser regeringen, till skillnad från utredningen, att det saknas skäl för att i lagen ta in en bestämmelse om att en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen i ett sådant fall.

Medlemsstaterna ska enligt direktivet även kräva att en kreditförvärvare (eller dess representant), som överlåter ett nödlidande kreditavtal, ska informera hemlandets behöriga myndigheter (artikel 20.1). För svensk del är det Finansinspektionen som ska underrättas. Skyldigheten omfattar samma uppgifter som ett kreditinstitut ska lämna enligt artikel 15.2 i direktivet (se avsnitt 5.1). Eftersom en representant ska ansvara för kreditförvärvarens skyldigheter enligt den nya lagen behöver det inte uttryckligen anges i den nya lagen att representanten omfattas av underrättelseskyldigheten. Regeringen instämmer i *Finansinspektionens* och *Sparbankernas Riksförbunds* synpunkt att det inte är representanten som agerar i egenskap av överlåtare i denna situation. Representanten agerar i stället på uppdrag av kreditförvärvaren i dennes namn och det är kreditförvärvaren som är innehavare av fordran.

Underrättelsen ska som huvudregel lämnas på halvårsbasis, men den behöriga myndigheten får enligt artikel 20.2 i direktivet bestämma att en kreditförvärvare i stället ska lämna en underrättelse varje kvartal, om det anses nödvändigt. Så kan, i likhet med vad som gäller för kreditinstitut, vara fallet om det t.ex. sker ett stort antal överlåtelser under en krisperiod. Finansinspektionen bör därmed ges möjlighet att bestämma att information om en kreditförvärvares överlåtelse av ett nödlidande kreditavtal i stället ska lämnas varje kvartal. Regeringen föreslår att motsvarande ska gälla när en kreditförvärvare överlåter ett nödlidande kreditavtal vidare.

På samma sätt som för kreditinstitut bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om den information som ska lämnas.

Underrättelseskyldighet för den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning

Enligt artikel 17.5 i direktivet ska en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut som har utsetts att bedriva kreditförvaltning uppfylla de skyldigheter som kreditförvärvaren har enligt artiklarna 17.2, 18 och 20.

Det är inte helt tydligt vilka skyldigheter som en kreditförvärvare har enligt artikel 17.2. Artikeln verkar närmast rikta sig mot medlemsstaterna som bl.a. ska se till att kreditförvärvare inte blir föremål för ytterligare administrativa krav när det gäller förvärv av ett nödlidande kreditavtal än vad som följer av de bestämmelser som införlivar direktivet eller tillämplig konsumenträtt, avtalsrätt, civilrätt eller straffrätt. För att de skyldigheter

som gäller för kreditförvärvare enligt annan lagstiftning ska fortsätta att gälla krävs ingen lagstiftningsåtgärd. När det däremot gäller artiklarna 18 och 20 är det tydligt att de innebär skyldigheter för kreditförvärvaren. Regeringen anser att det bör framgå av den nya lagen att om en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut har utsetts, har den utsedda aktören ett ansvar för att uppfylla kreditförvärvarens informationsskyldighet.

Finansinspektionens informationsskyldighet

Om kreditförvärvaren har hemvist i en annan medlemsstat ska myndigheten i hemmedlemstaten så snart som möjligt överlämna informationen till värdlandets behöriga myndigheter och de behöriga myndigheterna i den nya kreditförvärvarens hemland (artikel 20.3 i direktivet). På motsvarande sätt som för kreditinstitut (se avsnitt 5.1) bör det införas en bestämmelse som ålägger Finansinspektionen att så snart som möjligt överlämna informationen till dessa myndigheter.

Finansinspektionen bör vidare, i enlighet med artikel 18.3 i direktivet, så snart som möjligt överlämna information som har lämnats av en kreditförvärvare när denne utsett någon att bedriva kreditförvaltning. I det fallet ska informationen överlämnas till behöriga myndigheter i värdlandet, i det EES-land där krediten beviljades och i den nya kreditförvaltarens hemland.

5.2.4 Annan lagstiftning för kreditförvärvare

Regeringens bedömning: Kreditförvärvare som omfattas av den nya lagen bör inte undantas från registreringskravet i lagen om valutaväxling och annan finansiell verksamhet.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att kreditförvärvare ska undantas från registreringskravet.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens bedömning: Medlemsstaterna ska enligt artikel 17.2 i direktivet säkerställa att kreditförvärvare inte är föremål för ytterligare administrativa krav när det gäller förvärv av ett kreditavtal än vad som följer av bestämmelser som införlivar kredithanteringsdirektivet eller tillämplig konsumenträtt, avtalsrätt, civilrätt eller straffrätt. Medlemsstaterna ska även säkerställa att relevant unionsrätt och nationell rätt fortsätter att gälla för kreditförvärvaren. Den skyddsnivå som konsumenter och andra låntagare säkras enligt unionsrätten och nationell rätt, samt enligt insolvensregler, ska inte påverkas av att kreditavtalet överläts, samtidigt som tillämpningen av nationella och internationella regler om skuldebrev och växlar inte ska påverkas.

Regeringen anser att de krav som ställs i artikel 17.2 uppfylls i svensk rätt genom att direktivets krav samlas i en lag, samtidigt som annan lagstiftning fortsätter att gälla. Regeringen delar inte utredningens bedömning att kreditförvärvare bör undantas från lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (valutaväxlingslagen). Av

artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (fjärde penningtvättsdirektivet) framgår att det direktivet tillämpas på bl.a. finansiella institut. Artikeln har genomförts i svensk rätt genom lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (prop. 2016/17:173 s. 505). Av 1 kap. 2 § 4 i den lagen framgår att lagen tillämpas på verksamhet som kräver ansökan hos Finansinspektionen enligt valutaväxlingslagen. Enligt 2 § 1 valutaväxlingslagen ska den som avser att ägna sig åt bl.a. finansiell verksamhet ansöka om registrering hos Finansinspektionen. Med finansiell verksamhet avses i detta sammanhang yrkesmässig verksamhet som består i att medverka till finansiering, t.ex. genom att förvärva fordringar (se 1 § 2 i den lagen och 7 kap. 1 § andra stycket 3 lagen om bank- och finansieringsrörelse). Om kreditförvärvare undantas från valutaväxlingslagen omfattas dessa aktörer inte längre av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. För att säkerställa en fortsatt korrekt implementering av penningtvättsdirektivet bör kreditförvärvare därför inte undantas från valutaväxlingslagen.

Enligt artikel 17.3 påverkar direktivet inte medlemsstaternas nationella befogenheter i fråga om kreditregister. Några regler till följd av detta behöver inte införas. Det kan i sammanhanget noteras att Överskuldsettingsutredningen i betänkandet Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldsetting (SOU 2023:38) föreslår att ett system för skuld- och kreditregister ska införas. Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

5.3 Kreditförvaltare

5.3.1 Tillstånd att bedriva kreditförvaltning

Regeringens förslag: För att få vara kreditförvaltare ska det krävas tillstånd av Finansinspektionen.

En kreditförvaltare ska kunna ges tillstånd att ta emot och inneha medel från låntagare. För att en kreditförvaltare ska få ett sådant tillstånd ska det krävas att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Finansinspektionen ska inom 45 dagar från den dag då ansökan om tillstånd gavs in bedöma om den är fullständig. Inspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att det av den nya lagen ska framgå vad ansökan ska innehålla och att Finansinspektionen ska förelägga sökanden att komplettera en bristfällig ansökan. Vidare föreslår utredningen att det i den nya lagen ska anges att Finansinspektionen ska motivera ett beslut att avslå en ansökan om tillstånd. Utredningen lämnar inte något förslag om att tidsfristen ska börja löpa först när ansökningsavgiften har betalats.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Sparbankernas Riksförbund* anser att uttrycket kreditförvaltare bör bytas ut till kredithanterare. *Göteborgs universitet* framhåller att det skydd som en anspråkstagare ges kan förstärkas genom att den redovisningsskyldige åtar sig att hålla medlen avskilda. *Finansinspektionen* anser att det bör förtydligas när 45-dagarsfristen börjar löpa. *Finansinspektionen* och *Kammarrätten i Stockholm* pekar på att det redan av 32 § förvaltningslagen (2017:900) följer att ett avslagsbeslut ska motiveras.

Skälen för regeringens förslag

Kreditförvaltare

Enligt artikel 3.8 i direktivet är en kreditförvaltare en juridisk person som inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriver kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal. I den definition av kreditförvaltare som föreslås i den nya lagen anges däruöver att en kreditförvaltare ska ha tillstånd.

Med kreditförvaltning avses enligt direktivet att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett kreditavtal:

- a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,
- b) omförhandling av villkoren med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,
- c) hantering av en låntagares klagomål med anledning av ett kreditavtal,
- d) hantering av information till en låntagare om förändring av ränta, om avgift eller om förfallen betalning enligt ett kreditavtal.

Detta innebär att en kreditförvaltare är ett företag som bl.a. driver in betalningar från en låntagare. Indrivning av betalningar från en låntagare är en sådan inkassoåtgärd som omfattas av inkassolagen, varför ett inkassoföretag som bedriver sådan verksamhet kommer att omfattas av regleringen för kreditförvaltare, om övriga förutsättningar för detta är uppfyllda.

Uttrycket kreditförvaltare används i kredithanteringsdirektivet och har en nära koppling till uttrycket kreditförvaltning. Regeringen instämmer därför inte i *Sparbankernas Riksförbunds* synpunkt att uttrycket kreditförvaltare i den nya lagen bör ersättas med kredithanterare. Detta gäller även med beaktande av att uttrycken kreditförvaltare och kreditförvärvare är tämligen lika.

Krav på tillstånd och innehåll i en ansökan om tillstånd

Enligt artikel 4 i kredithanteringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att en kreditförvaltare har tillstånd av den behöriga myndigheten i sitt hemland innan den inleder sin verksamhet. Det bör därför införas en regel om att tillstånd krävs för att få vara kreditförvaltare. En kreditförvaltare som har Sverige som sitt hemland bör kunna ansöka om tillstånd hos *Finansinspektionen*. En kreditförvaltare som har fått tillstånd att bedriva verksamhet i ett annat EES-land kan få bedriva verksamhet som kreditförvaltare i Sverige efter att ha fullgjort ett anmälningsförfarande, se avsnitt 9.1.3.

Medlemsstaterna ska vidare enligt artikel 7.1 inrätta ett förfarande för ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare. Förfarandet ska göra det möjligt för en sökande att lämna in en ansökan och alla uppgifter som är nödvändiga för att hemlandets behöriga myndighet ska kunna kontrollera att sökanden uppfyllt alla villkor som fastställs i de nationella bestämmelser som genomför artikel 5.1 och, i förekommande fall, artikel 6.2.a. Genom införandet av regeln om ansökan om tillstånd får kravet på tillståndsförfarande i artikel 7.1 anses vara genomfört.

I direktivet regleras utförligt vad en ansökan ska innehålla. Av artikel 7.2 framgår att ansökan bl.a. ska innehålla sökandens identitet och bevis för att villkoren för tillstånd är uppfyllda. Med hänsyn till de detaljerade krav som ställs i fråga om vad ansökan ska innehålla anser regeringen att dessa krav lämpligen bör anges i förordning och vid behov fyllas ut av myndighetsföreskrifter. Som utredningen framhåller kan regeringen meddela sådana föreskrifter med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Särskilt om rätten att ta emot och inneha medel från låntagare

Medlemsstaterna ska enligt artikel 6.1 i direktivet avgöra om kreditförvaltare ska få ta emot och inneha medel från låntagare när de utför kreditförvaltningsverksamhet.

Den som bedriver inkassoverksamhet har i dag möjlighet att ta emot medel från låntagaren för någon annans räkning i enlighet med kraven i 10 § inkassolagen. Regeringen anser i likhet med utredningen att det finns skäl för att låta motsvarande gälla för en kreditförvaltare som bedriver verksamhet enligt den nya lagen. Kreditförvaltare bör därmed få rätt att ta emot och inneha medel från låntagare.

Av artikel 6.3 i direktivet framgår att en kreditförvaltare som inte avser att ta emot och inneha medel från låntagare ska ange detta i sin ansökan om tillstånd enligt artikel 4.1. Det är troligt att kreditförvaltare i regel kommer att vilja att deras tillstånd även ska innefatta en rätt att ta emot och inneha medel från låntagare. Samtidigt underlättar det för Finansinspektionen att bedöma om en ansökan är fullständig om den som ansöker anger om den vill att tillståndet ska omfatta medelshantering. Vad tillståndet omfattar kommer även att behöva framgå av beslutet då det har betydelse vid gränsöverskridande kreditförvaltning. Regeringen delar därför utredningens bedömning att sökanden ska ange om ansökan omfattar medelshantering.

Om en kreditförvaltare tillåts att ta emot och inneha medel från låntagare ska de krav som anges i artikel 6.2 i direktivet vara uppfyllda. Av artikel 6.2.a framgår att kreditförvaltaren ska ha ett separat konto i ett kreditinstitut till vilket alla medel som har mottagits från låntagare ska sättas in och behållas fram till dess att de överförs till respektive kreditförvärvare. Som utredningen anger finns det bestämmelser i 10 § inkassolagen som ställer upp krav för hantering av medel som har inkasserats för annans räkning. Dessa krav liknar i viss utsträckning direktivets krav men det finns också vissa skillnader. Den största skillnaden är att det i inkassolagen finns möjlighet att göra undantag från skyldigheten att hålla medlen avskilda medan en sådan möjlighet inte ges enligt direktivet. Regeringen anser därför att en bestämmelse om att medlen ska hållas avskilda hos ett kreditinstitut bör tas in i den nya lagen.

Enligt artikel 6.2.b ska medlen skyddas i enlighet med nationell rätt till förmån för kreditförvärvare mot krav från kreditförvaltarens övriga borgenärer, särskilt i händelse av insolvens. För medel som hålls avskilda gäller lagen (1944:181) om redovisningsmedel. Av den lagen följer att medel som någon mottagit för annan, med skyldighet att redovisa för dem, och som för sådant ändamål finns inestående på räkning i bank eller på något annat sätt hålls avskilda ska vara förbehållna huvudmannen, om beloppet har avskilts utan dröjsmål. Detta innebär att det i svensk rätt redan finns bestämmelser som skyddar en låntagares medel mot kreditförvaltarens borgenärer.

Göteborgs universitet framhåller att det skydd som en anspråkstagare ges enligt lagen om redovisningsmedel kan förstärkas genom att den redovisningsskyldige åtar sig att hålla medlen avskilda. Genom ett sådant åtagande blir 10 kap. 1–3 §§ brottsbalken tillämpliga. Universitetet anför även att eftersom utredningens förslag reglerar tillståndsgivningen saknas det en regel som på ett direkt sätt leder till att anspråkstagaren ska vara skyddad mot kreditförvaltarens borgenärer.

Enligt regeringens mening är regleringen i lagen om redovisningsmedel tillräcklig för att uppfylla de krav som direktivet ställer upp. Genomförandet av artikel 6.2.b kräver därför inte någon ytterligare lagstiftning. I bedömningen av om skyddet ändå bör förstärkas ytterligare anser regeringen att närliggande lagstiftning behöver beaktas. Det kan konstateras att 10 § inkassolagen innehåller regler som innebär att medel ska hållas avskilda. Även lagen om värdepappersmarknaden innehåller sådana regler, se t.ex. 9 kap. 41 §. Skyldigheten att hålla medlen avskilda är straffsanktionerad i 10 kap. 4 § brottsbalken (jfr prop. 1980/81:10 s. 88 respektive prop. 2006/07:115 s. 591). Motsvarande bör gälla för kreditförvaltare. Regeringen bedömer att det inte finns skäl för att förstärka skyddet ytterligare.

Handläggning av ansökan om tillstånd

I artikel 7.3 och 7.4 ställs vissa tidsfrister upp för handläggningen av en ansökan om tillstånd. Enligt artikel 7.3 ska medlemsstaterna säkerställa att den behöriga myndigheten i hemlandet bedömer om ansökan är fullständig inom 45 arbetsdagar från mottagandet av ansökan om auktorisation. Av artikel 7.4 följer att medlemsstaterna även ska säkerställa att den behöriga myndigheten i hemlandet informerar sökanden om huruvida tillstånd har beviljats eller nekats inom 90 dagar efter mottagandet av en fullständig ansökan eller, om ansökan anses vara ofullständig, av den komplettering som krävs.

Regeringen delar utredningens bedömning att fristen för Finansinspektionen att bedöma om en ansökan är fullständig eller inte bör vara 45 dagar och inte 45 arbetsdagar. Regeringen noterar i denna del att både fristen för bedömning av behovet av komplettering och fristen för beslut i tillståndsfrågan anges i antalet dagar i den engelska versionen av direktivet. Även i artikel 13.2 i den svenska versionen av direktivet används ordet dagar. Som *Finansinspektionen* framför bör det framgå av den nya lagen när 45-dagarsfristen börjar att löpa, nämligen från den dag då ansökan gavs in till inspektionen.

Förvaltningslagen gäller, om inget annat anges, för Finansinspektionens handläggning. Av 20 § andra stycket i den lagen framgår att en myndighet får besluta att förelägga en enskild att avhjälpa en brist som finns kvar, om bristen medför att framställan inte kan läggas till grund för en prövning i sak. I föreläggandet ska det anges att följderna av att föreläggandet inte följs kan bli att framställan inte tas upp till prövning. Dessa bestämmelser bör tillämpas även vid handläggningen av en ansökan om tillstånd att bedriva kreditförvaltning. Det behövs därför inte en motsvarande reglering i den nya lagen. Det är i stället tillräckligt att det införs en bestämmelse om tidsfristen enligt ovan.

Det bör vidare föreskrivas att Finansinspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar. Tidsfristen ska beräknas från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald. Avgifter behandlas i avsnitt 7.4.

Finansinspektionen bör vidare i enlighet med direktivets krav vara skyldig att ange skälen för beslutet i de fall där tillstånd har nekats. Enligt utredningen bör en bestämmelse med denna innebörd tas in i den nya lagen. Som *Finansinspektionen* och *Kammarrätten i Stockholm* påpekar följer det dock redan av 32 § förvaltningslagen att ett avslagsbeslut ska motiveras och de möjligheter som enligt den paragrafen finns för att låta bli att motivera beslutet lär i praktiken inte aktualiseras vid den typ av beslut det är fråga om här. Det finns för att uppfylla direktivets krav i denna del därmed inte något behov av att reglera detta särskilt i den nya lagen.

5.3.2 Tillståndskrav

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ge en svensk juridisk person som bedriver näringsverksamhet tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare om

1. den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företaget, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare, bedöms lämplig,

2. ledningen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvaltare,

4. företaget har styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras och att lagstiftningen som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs,

5. företaget tillämpar en policy som säkerställer att reglerna om skydd för och behandling av låntagarna följs, och

6. företaget har ett förfarande för att hantera låntagares klagomål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om villkor för tillstånd.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att endast styrelseledamöter, verkställande direktörer och deras ersättare ska omfattas av de krav som ställs för ledningen.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Svenska Bankföreningen* anser att det som huvudregel bör krävas att kreditförvaltarens säte finns i Sverige och begär att det utvecklas hur bedömningen av om någon ska anses ha huvudkontor i Sverige ska göras. *Intrum Sverige AB* anser att kreditförvaltare inte ska genomgå en prövning enligt penningtvätsregelverket.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 5.1 i kredithanteringsdirektivet reglerar vilka krav som gäller för att en ansökan om att bedriva verksamhet som kreditförvaltare ska beviljas. Kraven är relativt omfattande och detaljerade. För att uppfylla direktivet i denna del bör de krav som gäller för tillstånd anges i den nya lagen. I den utsträckning som liknande krav återfinns inom andra områden på den finansiella marknaden bör kraven så långt som möjligt utformas på liknande sätt, jfr t.ex. 3 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 3 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden.

Enligt artikel 5.1.a i direktivet krävs att den som ansöker om tillstånd är en sådan juridisk person som avses i artikel 54 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och har sitt registrerade säte eller, om sökanden enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, sitt huvudkontor, i den medlemsstat där sökanden ansöker om tillstånd. Med juridisk person avses ett bolag som har bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen. Med bolag förstås bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar och andra offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte. För svensk del omfattas således t.ex. aktiebolag, handelsbolag och kommanditbolag av möjligheten att ansöka om tillstånd. Regeringen delar utredningens bedömning att även ekonomiska föreningar bör ha möjlighet att ansöka om tillstånd. I praktiken kan det dock antas vara ovanligt att kreditförvaltning bedrivs i den formen.

Det bör uttryckligen framgå av lagen vem som kan få tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Genom att använda uttrycket juridisk person som driver näringsverksamhet omfattas samtliga aktörer som enligt direktivet ska kunna få ett sådant tillstånd. För att kunna få tillstånd bör den juridiska personen, i likhet med vad *Svenska Bankföreningen* anför, ha sitt säte i Sverige. Någon bedömning av om ett företag har sitt huvudkontor i Sverige behöver därmed inte göras.

Enligt artikel 5.1.b ska medlemmarna i företagets lednings- eller förvaltningsorgan ha tillräckligt gott anseende. Begreppet lednings- eller förvaltningsorgan bör anses omfatta den som ska ingå i styrelsen för den juridiska personen eller vara verkställande direktör i den, eller vara ersättare för någon av dem (jfr prop. 2013/14:228 s. 166–167 och prop. 2014/15:57 s. 39–40). När det gäller handelsbolag och kommanditbolag finns det emellertid inte något krav i lag på att bolaget ska ha en styrelse eller en verkställande direktör. Direktivets krav på att företagets lednings- eller förvaltningsorgan ska ha tillräckligt gott anseende gäller dock även för sådana bolag. Även personer som företräder företaget på motsvarande sätt som en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening, som t.ex. bolagsmän i ett handelsbolag, bör omfattas av kravet.

I direktivet anges närmare hur sökanden ska kunna styrka att kravet på gott anseende är uppfyllt för den som ingår i den juridiska personens ledning. Det är upp till varje medlemsstat att fastställa kraven för gott anseende men dessa krav bör inte försämra den fria rörligheten för kreditförvaltare inom unionen (skäl 28 i direktivet). I direktivet ställs bl.a. krav på bevis för att personen inte ska vara dömd för vissa brott, att personen har agerat väl i förhållandet till tillsynsmyndigheter och att personen inte är föremål för något konkursförfarande. Enligt regeringens mening är det tillräckligt att det av den nya lagen framgår att den som ska ingå i ledningen för företaget ska bedömas som lämplig att delta i ledningen av en kreditförvaltare. Den närmare innebörden av regleringen beskrivs i författningskommentaren.

Det kan finnas ett behov av mer detaljerade regler i förordning eller myndighetsföreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om villkor för tillstånd. Ett sådant bemyndigande möjliggör att regleringen utformas i enlighet med kommande riktlinjer från Europeiska bankmyndigheten (se artikel 5.2 i direktivet). Med stöd av bemyndigandet kan det även införas en skyldighet för en kreditförvaltare att anmäla ändrade förhållanden.

Ytterligare en förutsättning för att få tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare är att företagens lednings- eller förvaltningsorgan som helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva sin verksamhet på ett kompetent och ansvarsfullt sätt (artikel 5.1.c i direktivet). Regeringen anser, till skillnad från utredningen, att detta krav bör komma till direkt uttryck i den nya lagen. Liknande krav finns i bl.a. 3 kap. 2 § 5 lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Direktivet kräver dessutom att de personer som har ett kvalificerat innehav hos företaget har ett tillräckligt gott anseende. Med kvalificerat innehav avses ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, där innehavet representerar tio procent eller mer av kapitalet eller samtliga röster eller möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av detta företag (se artikel 4.1.36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012). Motsvarande definition finns i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse. När det gäller kravet på att en person som har ett kvalificerat innehav hos företaget ska ha ett tillräckligt gott anseende anger direktivet att detta kan påvisas genom att uppfylla några av de krav som ställs för de som ingår i företagets ledning, bl.a. kravet på att inte förekomma i belastningsregistret för relevanta brott. I likhet med vad regeringen föreslår för den som ingår i ledningen bör det av den nya lagen framgå att den som har eller kan förväntas få ett kvalificerat innehav i företaget ska bedömas som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvärvare. Den närmare innebörden av detta krav kan vid behov tydliggöras i förordning eller myndighetsföreskrifter.

De företag som vill ha tillstånd ska vidare ha inrättat robusta styrformer och adekvata interna kontrollmekanismer, inklusive riskhanterings- och redovisningsförfaranden, som säkerställer att låntagarens rättigheter respekteras och att den lagstiftning som reglerar kreditavtal och EU:s dataskyddsförordning följs (se artikel 5.1.e i direktivet). Dessutom ska företaget enligt artikel 5.1.f i direktivet tillämpa en lämplig policy som

säkerställer efterlevnad av reglerna om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem, inbegripet att företaget beaktar deras ekonomiska situation och vid behov hänvisar en låntagare till skuldrådgivning eller sociala tjänster. Företaget ska även enligt artikel 5.1.g i direktivet ha adekvata och särskilda interna förfaranden som säkerställer att låntagares klagomål registreras och handläggs. Samtliga dessa krav bör tas in i den nya lagen.

Om kreditförvaltare i nationell rätt har pekats ut som ansvariga enheter för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, gäller enligt direktivet vidare som krav för tillstånd att företaget har infört adekvata förfaranden för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (artikel 5.1.h). Regeringen delar utredningens bedömning att de företag som kommer ägna sig åt kreditförvaltning i kredithanteringsdirektivets mening inte är sådana enheter som enligt svensk rätt har särskilda uppgifter för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Någon bestämmelse för att genomföra denna artikel i svensk rätt behövs därför inte.

I svensk rätt finns det inte några särskilda krav på rapportering eller offentliggörande av uppgifter om kreditförvaltning. Det finns dock sådana krav för de olika företagsformer som kan bli aktuella som kreditförvaltare, se t.ex. årsredovisningslagen (1995:1554) och bokföringslagen (1999:1078). Bestämmelsen i artikel 5.1.i i direktivet om att den som ansöker om tillstånd ska omfattas av nationella krav på rapportering och offentliggörande är därför uppfyllda genom att nämnda bestämmelser redan är tillämpliga på de företag som kan få tillstånd. Någon särskild regel om detta behövs inte i den nya lagen.

5.3.3 Avtalsförhållandet mellan kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster

Regeringens förslag: En kreditförvaltare ska i ett uppdragsavtal få ge någon annan i uppdrag att bedriva kreditförvaltning (en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster). Ett sådant avtal ska vara skriftligt och innehålla ett åtagande från tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster att följa tillämplig lagstiftning. Vid utkontrakteringen ansvarar kreditförvaltaren för att vissa angivna krav ska vara uppfyllda. En utkontraktering ska inte få avse att ta emot eller inneha medel från låntagare. Utkontrakteringen ska inte påverka kreditförvaltarens skyldigheter.

Innan ett uppdragsavtal ingås ska kreditförvaltaren informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om utkontrakteringen.

Kreditförvaltaren ska dokumentera de instruktioner som lämnas till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara dokumentationen och uppdragsavtalet i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att kreditförvaltaren ska bevara avtalet och instruktioner av betydelse under en tid av tio år.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Intrum Sverige AB* anser att bestämmelsen om utkontraktering bör ge uttryck för att kreditförvaltare inte ska få utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. *Sparbankernas Riksförbund* föreslår att det i lagen används termer som är vedertagna i Sverige, nämligen utkontraktering och tredjepartsavtal.

Skälen för regeringens förslag: En kreditförvaltare kan under vissa förutsättningar ge någon i uppdrag att bedriva kreditförvaltning. I utredningens förslag benämns denna uppdragstagare som tillhandahållare. För att tydliggöra vad det är som tillhandahålls bör i stället uttrycket tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster användas. En tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster definieras i direktivet som en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet.

Sparbankernas Riksförbund anför att termer som är vedertagna för att beskriva ett uppdrag av aktuellt slag bör användas. I regeringens förslag till lag används de vedertagna termerna uppdragsavtal och utkontraktering.

Enligt artikel 12.1 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att en kreditförvaltare som använder en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster förblir fullt ansvarig för efterlevnaden av alla skyldigheter enligt de nationella bestämmelser som genomför direktivet. För att genomföra direktivets krav i denna del bör det i den nya lagen tas in en bestämmelse om att utkontrakteringen inte påverkar kreditförvaltarens skyldigheter enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller kreditförvaltarens skyldigheter mot kreditförvärvaren och låntagaren.

Vidare ställs det i artikel 12.1 upp vissa krav som måste vara uppfyllda för att en kreditförvaltare ska få utkontraktera verksamheten. Det krävs inledningsvis enligt artikel 12.1.a att kreditförvaltaren och tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster ingår ett skriftligt utkontrakteringsavtal. Av avtalet ska det framgå att tillhandahållaren är skyldig att följa tillämplig lagstiftning. En tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska alltså åta sig att följa de nationella bestämmelser som genomför direktivet i svensk rätt, men även annan relevant lagstiftning. En tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster är visserligen skyldig att följa tillämplig lagstiftning även om det inte anges i avtalet. Det hindrar inte att det finns ett värde i att tydliggöra detta i lag, vilket bl.a. ger brister i åtagandet en tydligare civilrättslig konsekvens. Regeringen föreslår att även detta anges i den nya lagen.

Det ställs i direktivet även upp krav som innebär att det är förbjudet för kreditförvaltaren att samtidigt utkontraktera all kreditförvaltningsverksamhet till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster (artikel 12.1.b). Utredningen formulerar detta i sitt lagförslag som att utkontraktering inte får ske av hela verksamheten vid ett tillfälle. Enligt *Intrum Sverige AB* skulle en mer korrekt beskrivning vara att kreditförvaltare inte får utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Regeringen anser att detta på ett tydligare sätt beskriver omfattningen av den begränsning som bör gälla. Det kan i sammanhanget noteras att det i den engelska versionen av artikeln anges att “the outsourcing to a credit service provider of all credit servicing activities at the same time is forbidden”. Regeringen anser därför

att det bör framgå av den nya lagen att en kreditförvaltare inte får utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Det är möjligt för kreditförvaltaren att utkontraktera kreditförvaltningsåtgärder till mer än en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Hur många avtal som ingås bör enligt regeringens mening i sig inte ha någon betydelse. Om utkontrakteringen är omfattande kan dock följden bli att kreditförvaltaren inte når upp till de andra krav som direktivet ställer upp för utkontrakteringen.

Enligt artikel 12.1.c i direktivet ska inte avtalsförhållandet mellan kreditförvaltaren och kreditförvärvaren samt kreditförvaltarens skyldigheter gentemot kreditförvärvaren eller låntagarna ändras genom uppdragsavtalet. Inte heller ska en kreditförvaltares efterlevnad av tillståndskraven enligt artikel 5.1 påverkas av en utkontraktering (artikel 12.1.d). Utkontrakteringen får vidare inte hindra de behöriga myndigheternas tillsyn över kreditförvaltaren (artikel 12.1 e). Regeringen anser att detta bör framgå av den nya lagen på så sätt att kreditförvaltaren ansvarar för att se till att dessa förutsättningar är uppfyllda.

En kreditförvaltare ska ha direkt tillgång till alla relevanta uppgifter om den kreditförvaltningsverksamhet som utkontrakterats (artikel 12.1.f). Efter det att uppdragsavtalet har upphört att gälla behöver kreditförvaltaren även ha den sakkunskap och de resurser som krävs för att själv kunna tillhandahålla verksamheten (artikel 12.1.g). Även detta bör på samma sätt framgå av den nya lagen.

Av artikel 12.5 i direktivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster inte tillåts ta emot och inneha medel från låntagare. Detta innebär att en kreditförvaltare som själv har rätt att ta emot och inneha medel från låntagare inte får ge en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster i uppdrag att ta emot eller inneha sådana medel. En bestämmelse med sådan innebörd bör tas in i den nya lagen.

Innan en kreditförvaltare ger en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster i uppdrag att bedriva kreditförvaltning ska kreditförvaltaren informera de behöriga myndigheterna i hemlandet och, i tillämpliga fall, värdlandet (artikel 12.2). Detta bör anges i den nya lagen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela närmare föreskrifter om innehållet i sådana underrättelser. Eftersom det är fråga om verkställighetsföreskrifter behövs inte något bemyndigande ges i lag.

I likhet med vad som gäller enligt artikel 11.4 när en kreditförvärvare anlitar en kreditförvaltare innehåller artikel 12.3 regler om dokumentation och bevarande av vissa uppgifter. De uppgifter som i detta fall ska dokumenteras och bevaras är uppdragsavtalet och relevanta instruktioner som har getts till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Det är kreditförvaltaren som ska ansvara för detta och tidsfristen kan bestämmas på samma sätt som vid kreditförvaltningsavtal. Av de skäl som anges i avsnitt 5.2.2 bör skyldigheten att bevara uppgifterna gälla i fem år från det att avtalet upphörde men med en yttersta gräns på tio år.

Medlemsstaterna ska enligt direktivet säkerställa att kreditförvaltaren och tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster på begäran lämnar dokumenterade uppgifter till den behöriga myndigheten (se artikel 12.4). Detta krav innefattas i den allmänna skyldigheten för bl.a. kreditförvaltare

6 Skydd för låntagare

6.1 Kommunikation med låntagare

Regeringens förslag: Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med låntagare agera rättvist och professionellt. De ska respektera låntagarnas integritet. Deras kommunikation med låntagare ska vara saklig och de ska lämna korrekt och tydlig information.

En kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, ge låntagaren tydlig information om överlåtelsen, kreditförvärvaren och den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning. Det ska även anges hur stor skulden är och att överlåtelsen inte påverkar tillämplig lagstiftning. Låntagaren ska dessutom upplysas om vart låntagaren kan vända sig för att få mer information och för att anmäla brister i handläggningen.

Informationen ska lämnas innan någon skuldindrivning sker och därefter på låntagarens begäran. Upplysningen om vart låntagaren kan vända sig för att få mer information ska även lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren.

Om en kreditförvärvare har utsett någon att bedriva kreditförvaltning ska den som har utsetts ge låntagaren informationen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om de skyldigheter mot låntagare som ställs.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att de krav som ställs vid kontakter med låntagare ska gälla även för bl.a. kreditinstitut och tillhandahållare av kreditförvaltnings-tjänster. Utredaren föreslår vidare att det är den överlåtande kreditförvärvaren som ska ansvara för att informera låntagaren. Däremot föreslår utredningen inte att kreditförvaltare ska lämna information till låntagare vid överlåtelse.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Intrum Sverige AB* och *Uppsala universitet* invänder mot att det är överlåtaren som ska informera om överlåtelsen. Universitetet anser vidare att det är oklart vilka följder det har om informationen inte lämnas till låntagaren. *Insolvens Väst* anser att informationen till låntagaren ska lämnas i god tid innan överlåtelsen och innefatta en kopia av de avtal som har ingåtts mellan den nya kreditförvärvaren och kreditförvaltaren samt mellan den primära kreditgivaren och kreditförvärvaren.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 10.1 i direktivet anger att medlemsstaterna ska kräva att kreditförvärvare och kreditförvaltare i sina kontakter med låntagare handlar i god tro, rättvist och professionellt, tillhandahåller information som inte är vilseledande, otydlig eller felaktig,

respekterar och skyddar låntagarnas personuppgifter och integritet samt kommunicerar med låntagarna på ett sätt som inte utgör trakasserier, tvång eller otillbörlig påverkan.

Regeringen anser, till skillnad från utredningen, att endast kreditförvärvare och kreditförvaltare uttryckligen bör omfattas av de krav som direktivet ställer upp i artikel 10.1. Eftersom representanter ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt artikel 19.2 i direktivet kommer dock kraven att indirekt gälla även dessa aktörer. När det gäller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster påverkar en sådan utkontraktering inte kreditförvaltarens skyldigheter gentemot låntagaren. Kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut undantas i stort från direktivets tillämpningsområde.

När det gäller skydd för personuppgifter anges i artikel 25 att behandling av personuppgifter inom ramen för direktivet ska genomföras i enlighet med EU:s dataskyddsförordning. Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig i Sverige och gäller för den behandling av personuppgifter som direktivet föranleder. Därutöver gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen), som kompletterar den angivna förordningen. Regeringen anser att det inte finns behov av att i den nya lagen ta in en upplysning om dessa regler.

Medlemsstaterna ska enligt artikel 10.2 se till att en kreditförvärvare, en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut, om sådan aktör har utsetts, efter varje överlåtelse av ett nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare, sänder låntagaren ett meddelande med viss information. Som utredningen påpekar är det inte helt tydligt i den svenska språkversionen av direktivet vem av de utpekade aktörerna som ska göra detta.

I den engelska versionen av artikeln anges att den som ska översända informationen är "the credit purchaser or, when appointed to perform credit servicing activities, the entity referred to in Article 2(5), point (a)(i) or (iii), or the credit servicer". Detta innebär att den som är ansvarig för att informera låntagarna är kreditförvärvaren, eller, om en sådan aktör har utsetts att bedriva kreditförvaltning, en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut. När en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut har utsetts bör den aktören vara ansvarig för att informationen om överlåtelsen lämnas till låntagaren. Detta skiljer sig från utredningens förslag på så sätt att skyldigheten alltså även bör omfatta kreditförvaltare. Ytterligare en skillnad är att kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut endast omfattas av dessa krav när de har utsetts att bedriva kreditförvaltning. Om ingen sådan aktör har utsetts ska informationen alltid lämnas av kreditförvärvaren eller dess representant. Regeringen anser, i likhet med ovan, att det inte behöver anges direkt i bestämmelsen att en representant också har en sådan skyldighet då en sådan aktör ändå ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter (jfr artikel 19.2).

Nästa fråga är om det är den kreditförvärvare som överlåter kreditavtalet eller den som förvärvar kreditavtalet som ska informera låntagaren. Utredningen anser att överlåtaren ska ansvara för att informera låntagaren, vilket några remissinstanser invänder mot. *Intrum Sverige AB* anför att information till en låntagare vid överlåten fordran normalt lämnas i det

första inkassokravet. Att skapa en ordning med två separata försändelser (denuntiationsbrev samt inkassokrav) skapar otydlighet, onödig extra påtryckning att betala samt opåkallade kostnader. *Uppsala universitet* framhåller att genom utredningens förslag får överlåtaren en skyldighet att lämna information som enligt grundläggande civilrättsliga principer kan lämnas till gäldenären av vilken som helst av överlåtaren och förvärvaren. Universitetet hänvisar särskilt till 29 och 31 §§ lagen om skuldebrev.

Skyldigheten att informera låntagaren är enligt regeringens mening till för låntagarens skull och tar inte sikte på det intresse en förvärvare kan ha av att låntagaren informeras för att förvärvaren ska få sakrättsligt skydd eller för att förhindra att betalningar görs i god tro till överlåtaren med risk för att förvärvaren går miste om dem (jfr prop. 2009/10:242 s. 111). Att en förvärvare har ett eget intresse av att informera låntagaren kan dock bidra till en ökad regelefterlevnad. Som Intrum Sverige AB anför lämnas även information till en låntagare vid överlåtelse av en fordran normalt i det första inkassokravet. Regeringen anser därför att det finns praktiska skäl för att låta förvärvaren ansvara för att informera låntagaren om överlåtelsen. Detta gäller även med beaktande av att överlåtaren är den som har haft kontakten med låntagaren dittills (jfr prop. 2009/10:242 s. 76) och att det är överlåtaren som ansvarar för att informera konsumenten om en överlåtelse enligt 28 § konsumentkreditlagen. Regeringen anser därför att det är förvärvaren som bör ansvara för att ge låntagaren information om överlåtelsen.

Den information som aktörerna ska sända till låntagaren ska enligt artikel 10.1 skickas efter varje överlåtelse till en kreditförvärvare och alltid före den första skuldindrivningen. *Insolvens Väst* föreslår att informationen till låntagaren ska lämnas i god tid före överlåtelsen. En sådan utformning överensstämmer emellertid inte med direktivets ordalydelse. Regeringen delar utredningens bedömning att det är tillräckligt att information om överlåtelse lämnas vid ett tillfälle för varje överlåtelse, som då ska vara innan någon skuldindrivning sker från den som förvärvat kreditavtalet. Som anges i artikel 10.1 ska informationen även översändas på begäran av låntagaren.

Informationen ska enligt direktivet lämnas i pappersform eller på något annat varaktigt medium. Det ska vara skrivet på ett språk som är klart och begripligt för allmänheten och innehålla information om den överlåtelse som har ägt rum, inklusive datum för överlåtelsen. Det ska även lämnas information om kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter samt identiteten på och kontaktuppgifterna till kreditförvaltaren, kreditinstitutet, konsumentkreditinstitutet eller bostadskreditinstitutet, om en sådan aktör har utsetts. Om en kreditförvaltare utses ska det även lämnas bevis om att kreditförvaltaren har tillstånd. I förekommande fall ska även identiteten på och kontaktuppgifterna till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster anges. Därutöver ska det på ett framträdande sätt finnas en presentation av en kontaktpunkt från vilken information vid behov kan erhållas hos en kreditförvärvare eller den som har utsetts att utföra kreditförvaltningsverksamhet, och i förekommande fall hos en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Vidare ska en förklaring lämnas om att all relevant unionsrätt och nationell rätt fortsätter att vara tillämplig efter överlåtelsen. Namn på och kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där låntagaren har sin hemvist

eller sitt säte eller, om låntagaren enligt nationell rätt inte har något säte, huvudkontor och där låntagaren kan lämna klagomål ska också anges.

De krav som anges i artikel 10.1 och 10.2 motsvarar i relativt stor utsträckning de krav på inkassoverksamhet som följer av inkassolagen och Integritetsskyddsmyndighetens allmänna råd om tillämpningen av den lagen. Regeringen föreslår även att god inkassosed ska vara tillämplig på bl.a. kreditförvaltare och kreditförvärvare i stor utsträckning (se avsnitt 6.4). Av 4 § inkassolagen framgår att inkassoverksamhet ska bedrivas enligt god inkassosed och att gäldenären inte ska vållas onödig skada eller olägenhet eller utsättas för otillbörlig påtryckning eller annan otillbörlig inkassoåtgärd. Vad som utgör god inkassosed kommer till uttryck i 5–11 §§ inkassolagen samt i Integritetsskyddsmyndighetens praxis i inkasso-frågor och myndighetens allmänna råd vid tillämpningen av inkassolagen. I sammanhanget kan konstateras att det i 5 § inkassolagen finns regler om vilken information som ska lämnas till en gäldenär när krav på betalning framställs.

Som utredningen konstaterar är det dock inte fråga om någon exakt överensstämmelse mellan direktivet och inkassolagen i denna del. Direktivets bestämmelser är, särskilt vad gäller informationskraven, mer detaljerade och innehåller krav som inte direkt går att utläsa ur inkassolagen, t.ex. uppgift om när fordran överläts, namn på behörig myndighet och tidpunkt när informationen ska lämnas. För att genomföra direktivet anser regeringen därför att de krav som följer av direktivet bör framgå av den nya lagen. Den nya lagen bör därmed innehålla bestämmelser som motsvarar innehållet i artikel 10.1 och 10.2.

Insolvens Väst anser att låntagaren även ska få kopior av de avtal som har ingåtts mellan den nya kreditförvärvaren och kreditförvaltaren samt mellan den primära kreditgivaren och kreditförvärvaren. Enligt regeringens mening får den information som direktivet anger emellertid anses vara tillräcklig.

Vidare gäller enligt artikel 10.3 i direktivet att en kreditförvärvare eller den som har utsetts att utföra kreditförvaltningsverksamhet, under alla efterföljande kontakter med låntagaren ska inkludera samma information som ovan om den kontaktpunkt från vilken information vid behov kan fås. Har en ny kreditförvaltare utsetts ska även uppgifter om dennes identitet och kontaktuppgifter samt bevis om auktorisation lämnas vid första kontakten med låntagaren efter att kreditförvaltaren utsetts. Motsvarande regler bör tas in i den nya lagen.

Om informationen inte lämnas till låntagaren kommer detta att kunna utgöra skäl för ingripande av Finansinspektionen, något som *Uppsala universitet* efterfrågar ett förtydligande om.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få möjlighet att meddela föreskrifter om de krav som ställs på bemötandet av låntagarna.

Slutligen anges i artikel 10.4 i direktivet att artikel 10.2 och 10.3 inte hindrar ytterligare krav om kommunikation i annan unionsrätt eller i nationell rätt. Någon ändring i annan lagstiftning till följd av direktivets krav behövs därmed inte.

6.2 Hantering av betalning från låntagare

Regeringens förslag: En betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal ska gälla mot kreditförvärvaren.

När en kreditförvaltare tar emot en betalning från en låntagare ska kreditförvaltaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Intrum Sverige AB* anser att det bör tydliggöras att ett kvitto endast ska lämnas vid full betalning samt att varaktig form innefattar kommunikation via digitalt medium.

Skälen för regeringens förslag: Medlemsstaterna ska enligt artikel 6.2.c fastställa att när en låntagare gör en betalning till en kreditförvaltare för att helt eller delvis återbetala de belopp som avser det nödlidande kreditavtalet ska den betalningen anses ha gjorts till kreditförvärvaren. Detta bör framgå av den nya lagen. En låntagare kommer därmed att kunna betala med befriande verkan till en kreditförvaltare. Normalt bör detta inte medföra några komplikationer då kreditförvaltaren i regel kommer att ha fullmakt att ta emot betalningen, jfr prop. 1974:42 s. 82–83. Betalning kan även göras till kreditförvärvaren, jfr 13 § lagen om skuldebrev.

Vidare ska medlemsstaterna enligt artikel 6.2.d kräva att en kreditförvaltare lämnar ett kvitto eller betalningsbevis till låntagaren, i pappersform eller på något annat varaktigt medium, när kreditförvaltaren mottar medel från låntagaren. Även detta krav bör föras in i den nya lagen. *Intrum Sverige AB* anser att ett kvitto endast bör lämnas vid full betalning och att varaktig form bör innefatta kommunikation via digitalt medium. I fråga om när kvitto ska lämnas anser regeringen att direktivet inte ger utrymme för att kvitto ska lämnas endast vid full betalning av en fordran. Även delbetalningar enligt en betalningsplan omfattas därmed av detta krav. När det gäller hur kvittot ska lämnas bör det på samma sätt som vid information som lämnas till låntagaren (avsnitt 6.1) framgå att kvittot ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Detta möjliggör bl.a. att ett kvitto skickas med e-post. Även en webbplats på internet där informationen görs tillgänglig kan uppfylla kraven, förutsatt att informationen med säkerhet bevaras i ursprungligt skick.

Regeringens förslag: En kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot förvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt.

Kreditförvaltaren ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Kreditförvaltaren ska besvara klagomålen så snart som möjligt.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att det av den nya lagen ska framgå att låntagare ska kunna anmäla brister i handläggningen till Finansinspektionen.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att det behöver förtydligas vilka krav som ställs på kreditförvaltares hantering av klagomål. *Intrum Sverige AB* anser att det krävs en definition av vad ett klagomål är.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 24 i direktivet anges att medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltarna inrättar och upprätthåller effektiva och transparenta förfaranden för hantering av klagomål från låntagare. Kreditförvaltarnas behandling av klagomål från låntagare ska vara kostnadsfri och kreditförvaltarna ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits med anledning av dem. Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att den behöriga myndigheten inrättar och offentliggör ett förfarande för hantering av klagomål från låntagare som gäller kreditförvärvare, kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Klagomålen ska behandlas så snart som möjligt.

Det bör införas en bestämmelse i den nya lagen som reglerar kreditförvaltarnas skyldigheter enligt direktivet när det gäller hantering av låntagarnas klagomål. Som *Finansinspektionen* anför bör det förtydligas vilka krav som ställs på kreditförvaltarens hantering. I enlighet med vad som gäller enligt direktivet anser regeringen att regleringen bör innebära att en kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot kreditförvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt för låntagarna. Kreditförvaltaren bör vara skyldig att behandla klagomålen så snart som möjligt. Klagomålen och de åtgärder som vidtas till följd av dem bör i enlighet med direktivet registreras.

En väl fungerande klagomålshantering ger låntagarna möjlighet att få sina intressen tillgodosedda. Låntagarna kan genom klagomål få hjälp i ett enskilt ärende, vilket kan leda till ett ändrat beslut eller en tydligare förklaring till vad beslutet har grundats på. Detta är betydelsefullt för att upprätthålla allmänhetens förtroende för både kreditförvaltarna och den finansiella marknaden. En god hantering av klagomålen ger också kreditförvaltarna möjlighet att fånga upp problem på området, att åtgärda dessa samt att vidta förebyggande åtgärder.

Med klagomål bör i detta sammanhang avses att en låntagare i ett enskilt ärende framför konkret missnöje med kreditförvaltningen. Allmänna synpunkter bör däremot inte anses som klagomål. Regeringen anser, till skillnad från *Intrum Sverige AB*, att klagomål inte behöver definieras i den nya lagen.

När det gäller direktivets krav på att behöriga myndigheter ska ha förfaranden för klagomålshantering anges det i förordningen (2016:1318) om Finansinspektionens rutiner för mottagande av anmälningar om regelöverträdelser att förordningen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens rutiner för att ta emot anmälningar om misstänkta överträdelser av regelverket på Finansinspektionens ansvarsområde (1 §). Bestämmelserna i den förordningen får anses tillgodose de krav på klagomålshantering hos en behörig myndighet som ställs i direktivet. Regeringen anser därför, till skillnad från utredningen, att detta inte behöver regleras i den nya lagen.

6.4 Förhållandet till inkassolagen

Regeringens förslag: En kreditförvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen ska inte också behöva ha tillstånd enligt inkassolagen för att få bedriva inkassoverksamhet. Utöver de särskilda krav som följer av den nya lagen ska kreditförvaltare omfattas god inkassosed, register i inkassoverksamhet och tystnadsplikt.

Kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska omfattas av inkassolagens krav på tillstånd när de bedriver kreditförvaltningsverksamhet.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens. Utredningen föreslår att kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska undantas från inkassolagens tillämpningsområde.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. Flera remissinstanser är dock kritiska till delar av förslagen. Enligt *Sveriges advokatsamfund* bör det övervägas att kräva att även kreditförvaltare ska iaktta god inkassosed i sin verksamhet. Även *Svensk Inkasso* anför att kreditförvaltare, utöver de särskilda krav som uppställs genom den nya lagen, bör vara skyldiga att följa god inkassosed. Enligt *Svensk Inkasso* är det även en brist att det i förslaget till ny lag saknas en uttrycklig bestämmelse om tystnadsplikt för kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. *Intrum Sverige AB* efterfrågar tydligare bestämmelser om inkassering av nödlidande krediter. Tillstånd för såväl ordinarie inkassoverksamhet som för förvaltning av nödlidande krediter bör enligt *Intrum Sverige AB* rimligen gälla tills vidare eller tills de återkallas. *Finansinspektionen* väcker frågan om den som har tillstånd som kreditförvaltare inte också ska behöva ha tillstånd enligt inkassolagen.

Skälen för regeringens förslag: Även om kredithanteringsdirektivet innehåller vissa bestämmelser som delvis överlappar inkassolagen finns det enligt regeringens mening skäl att överväga vilka regler i inkassolagen som bör vara tillämpliga. Både *Sveriges advokatsamfund* och *Svensk Inkasso* anför att bestämmelserna i inkassolagen om god inkassosed bör gälla för kreditförvaltare. Även *Intrum Sverige AB* efterfrågar tydligare bestämmelser om inkassering av nödlidande krediter.

I och med att syftet med kredithanteringsdirektivet är att bibehålla ett högt skydd för låntagare anser regeringen att det är ändamålsenligt att låta

inkassolagens regler om god inkasosed och andra regler för inkassoverksamhet (4–8 §§) gälla för kreditförvaltare. På så sätt blir reglerna för inkassering av nödlidande kreditavtal tydligare och mer ingående än vad som följer av den nya lagen. Regeringen instämmer i *Svensk Inkassos* synpunkt att det även bör införas regler om tystnadsplikt för kreditförvaltare. Det framstår som lämpligt att skydda enskilda låntagares integritet genom att låta 11 § inkassolagen om tystnadsplikt gälla även för kreditförvaltare. Regeringen anser även att 10 a § inkassolagen om register i inkassoverksamhet bör vara tillämplig på kreditförvaltare. Däremot bör inte bestämmelserna om verkan av betalning och hantering av medel i 9 och 10 §§ inkassolagen vara tillämpliga på kreditförvaltare då den nya lagen innehåller regler som motsvarar eller är strängare än dessa regler. I den mån som inkassolagens bestämmelser innehåller regler som står i strid med den nya lagen bör bestämmelserna i den nya lagen alltid ges företräde.

Enligt *Finansinspektionen* kan det ifrågasättas om inte den som har tillstånd som kreditförvaltare också ska behöva ha tillstånd enligt inkassolagen. I och med den omfattande prövning som en kreditförvaltare behöver genomgå för att få tillstånd framstår det enligt regeringens mening inte som nödvändigt att den som har tillstånd och står under inspektionens tillsyn enligt den nya lagen därutöver ska behöva ha tillstånd enligt inkassolagen. En sådan kreditförvaltare kommer därmed att kunna bedriva verksamhet som inte omfattas av den nya lagen, men väl av inkassolagen, med stöd av sitt tillstånd som kreditförvaltare. När det däremot gäller utländska kreditförvaltare anser regeringen att de, i likhet med vad som gäller för t.ex. utländska kreditinstitut som inte har filial i Sverige, bör omfattas av kravet på tillstånd för att få bedriva verksamhet som endast omfattas av inkassolagen. I annat fall skulle det vara svårt för inspektionen att utöva tillsyn och vid behov ingripa mot dessa företag. När kreditförvaltare inom EES utövar verksamhet som omfattas av den nya lagen bör de dock inte behöva tillstånd av Finansinspektionen (se avsnitt 9.1.3).

Intrum Sverige AB anser att ett tillstånd enligt inkassolagen bör gälla tills vidare eller tills det återkallas. Enligt 3 § andra stycket inkassolagen får tillstånd meddelas för en tid av högst tio år i taget. Att tillstånd enligt inkassolagen är tidsbestämda innebär att den som vill ha tillstånd kommer att behöva ansöka och betala avgift för tillstånd med visst tidsintervall. Detta tidsintervall är dock förhållandevis långt och kostnaden är inte heller så stor att den motiverar en ändring. Den ordning som gäller i dag i fråga om giltighetstid för tillstånd bör därför inte ändras. Den som har tillstånd att vara kreditförvaltare kommer dock inte att behöva förnya sitt tillstånd då tillstånd enligt den nya lagen kommer att gälla tills vidare.

När det gäller kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster är de inte föremål för någon tillståndsprövning enligt den nya lagen. I den utsträckning som dessa aktörer bedriver inkassoverksamhet framstår det som lämpligt att de behöver ansöka om tillstånd enligt inkassolagen. De kommer då att omfattas av inkassolagens regler.

6.5 Föreskrifter om god inkassosed

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om god inkassosed.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Sveriges advokatsamfund* anser att det bör göras en mer utförlig analys och bedömning av om det är nödvändigt att utfärda föreskrifter om god inkassosed.

Skälen för regeringens förslag: Det finns för närvarande inte något bemyndigande för tillsynsmyndigheten att meddela föreskrifter om god inkassosed. Integritetsskyddsmyndigheten har i stället tagit fram allmänna råd som branschen har att rätta sig efter. I avsnitt 7.3 föreslår regeringen att tillsynen över inkassolagen flyttas till Finansinspektionen. Det kommer då att vara inspektionen som kan meddela allmänna råd om god inkassosed.

Utredningen föreslår att det införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om god inkassosed. *Sveriges advokatsamfund* anser att det bör göras en mer utförlig analys och bedömning av om det är nödvändigt att utfärda sådana föreskrifter eller om nuvarande ordning kan behållas.

I och med den nya lagen kan fler utländska företag komma att tillämpa god inkassosed. Enligt regeringens mening skulle föreskrifter om god inkassosed fylla en funktion för att värna skyddet för konsumenter och för att branschen även framöver ska ha tydliga regler att förhålla sig till. Regeringen anser därför att det är lämpligt att det införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela sådana föreskrifter.

6.6 Förhållandet till konsumentkreditlagen

Regeringens förslag: I den nya lagen ska det tas in en upplysning om att det i konsumentkreditlagen finns bestämmelser om krediter som har lämnats till en konsument.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Kredithanteringsdirektivet avser inte att påverka det skydd som konsumenter och låntagare har enligt bl.a. konsumentkreditdirektivet och bolånedirektivet, se artikel 2.2 i kredithanteringsdirektivet.

I svensk rätt har konsumentkreditdirektivet genomförts genom konsumentkreditlagen (2010:1846). Bolånedirektivet är i svensk rätt genomfört genom konsumentkreditlagen och genom lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter. Konsumentkreditlagen gäller bl.a. för krediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Lagen gäller också krediter som lämnas eller erbjuds en konsument av någon

annan än en näringsidkare, om krediten förmedlas av en näringsidkare som ombud för kreditgivaren (1 § första stycket).

Kredithanteringsdirektivet innehåller inte några regler om kreditgivning. Däremot omfattas bl.a. en kreditförvärvare som övertar den ursprungliga kreditgivarens fordran av definitionen av kreditgivare i 2 § konsumentkreditlagen. Det innebär att det finns regler i den lagen som omfattar aktörer som regleras i kredithanteringsdirektivet. Exempel på detta är reglerna om räntehöjningar, räntetak och avgifter (17–19 a §§) och reglerna om konsumentens rättigheter att göra invändningar mot den som har övertagit en kreditgivares rättigheter (28 §). Som utredningen pekar på kan reglerna få betydelse även för kreditförvaltare när de agerar på en kreditförvärvares uppdrag. Av tydlighetsskäl bör därför en upplysning tas in i den nya lagen om att det i konsumentkreditlagen finns bestämmelser om krediter som har lämnats till en konsument.

Genom kredithanteringsdirektivet införs nya bestämmelser och ändringar av befintliga bestämmelser i konsumentkreditdirektivet och bolånedirektivet. I konsumentkreditdirektivet införs det två nya artiklar, 11a och 16a, och görs en ändring i artikel 22.1. Regeringen återkommer till hur de nya artiklarna ska genomföras i svensk rätt (se avsnitt 6.7 och 6.8). Den ändring som föreslås i artikel 22.1 innebär att artikel 16a.3 och 16a.4 inte hindrar medlemsstaterna från att behålla eller införa strängare bestämmelser för att skydda konsumenterna. I artikel 16a.3 och 16a.4 finns regler om bestämmande av avgifternas storlek vid betalningsförsummelse och om ytterligare avgifter och ett avgiftstak. Det finns exempel där svensk rätt går längre än vad som föreskrivs i denna artikel i syfte att skydda konsumenter. Av 19 a § andra stycket konsumentkreditlagen framgår t.ex. att en konsument som är i dröjsmål med betalning av en högkostnadskredit inte är skyldig att betala någon annan ersättning med anledning av dröjsmålet än dröjsmålsränta. Det finns alltså inte något hinder mot regler som är mer förmånliga för konsumenten och det krävs därför inte några ändringar i svensk rätt med anledning av den nya meningen i artikel 22.1.

Även i bolånedirektivet införs det dels två nya artiklar, 27a och 28a, dels ändringar i artikel 28. I den nya artikel 28a, anges att om ett kreditavtal överläts till en tredje part ska konsumenten ha rätt att göra gällande samma invändningar gentemot den nya fordringsägaren som konsumenten kunde ha gjort gentemot den ursprungliga kreditgivaren, inklusive kvittningsrätt när detta medges i den berörda medlemsstaten. Konsumenten ska också informeras om överlåtelsen såvida inte den ursprungliga kreditgivaren i överenskommelse med den nya fordringsägaren fortfarande handhar krediten gentemot konsumenten. Den nya artikel 28a har samma lydelse som konsumentkreditdirektivets artikel 17, som är genomförd genom 28 § konsumentkreditlagen. Det finns alltså redan regler i svensk rätt som motsvarar den nya artikel 28a i bolånedirektivet och några ytterligare regler om detta krävs därför inte.

Den nya artikel 27 och den reviderade artikel 28 i bolånedirektivet har samma lydelse som artikel 16a och artikel 11a i konsumentkreditdirektivet. De förslag som lämnas i avsnitt 6.7 och 6.8 om genomförandet av dessa artiklar i konsumentkreditlagen omfattar även bostadskrediter som en näringsidkare lämnar eller erbjuder en konsument. Några ytterligare åtgärder för att genomföra dessa bestämmelser i svensk rätt behövs inte.

Regeringens förslag: Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,
 2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och
 3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.
- Informationen ska lämnas i rimlig tid innan ändringen börjar gälla.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att det av bestämmelsen ska framgå att kreditavtal får ändras endast om det har avtalats och under de förutsättningar som anges i 5 § konsumentkreditlagen.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Göteborgs universitet* föreslår en omformulering av uttrycket att kreditavtal får ändras och att lagstiftaren överväger att precisera vilka villkorsjusteringar som kreditgivaren ska få ta initiativet till. *Finansinspektionen* anser att det bör införas ett formkrav för hur konsumenten ska informeras om ändringar i kreditavtalet. Om Finansinspektionen inte kommer att utöva tillsyn över att bestämmelsen följs anser *Konsumentverket* att verket ska göra det.

Skälen för regeringens förslag: Genom kredithanteringsdirektivet förs det in ett par nya artiklar i konsumentkreditdirektivet (se artikel 27 i det förstnämnda direktivet). En av dem är artikel 11a. Av den framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att en kreditgivare lämnar information till konsumenten innan villkoren i ett kreditavtal ändras. Informationen ska innehålla en tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna och, i tillämpliga fall, av behovet av konsumentens samtycke, eller av de ändringar som införts genom lagstiftning. Tidsplanen för genomförandet av ändringarna ska också framgå av informationen. Vidare ska kreditgivarna informera om möjligheten att lämna klagomål om ändringen, vilken tidsfrist som gäller för detta samt namn och adress till den myndighet som klagomål kan lämnas till.

Ett kreditavtal kan enligt allmänna avtalsrättsliga grundsatser ändras genom att parterna gemensamt kommer överens om att avtalet ska ändras. Ett kreditavtal kan även innehålla bestämmelser om rätt för kreditgivaren att göra vissa ändringar i de villkor som framgår av kreditavtalet. För att sådana avtalsvillkor ska vara gällande mot konsumenten krävs det att de inte står i strid med lagens tvingande konsumentsskyddsregler och avtalsrättsliga regler.

Utredningen föreslår att det av konsumentkreditlagen uttryckligen ska framgå att kreditavtalet får ändras endast om det har avtalats. *Göteborgs universitet* påpekar att avtal är en ömsesidig rättshandling och föreslår att regeln omformuleras för att bättre överensstämma med civilrättsliga grundprinciper och civilrättslig systematik. Enligt regeringens mening finns det dock inte något behov av att i lagen precisera vilka ändringar som en kreditgivare får göra. Detta regleras redan genom bl.a. lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och av allmänna avtalsrättsliga grundsatser. Det kan också nämnas att det i

konsumentkreditlagen finns skyddsbestämmelser som gäller när en konsument ingår ett kreditavtal.

Eftersom det saknas regler i svensk rätt som motsvarar de krav på information om ändringar i kreditavtalet som anges i artikel 11a i direktivet bör dock en sådan bestämmelse tas in i konsumentkreditlagen. Regleringen bör gå ut på att kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet innan ändringen börjar gälla. Informationen bör avse ändringen och, i förekommande fall, att konsumentens samtycke till ändringen krävs. Av informationen bör även framgå när ändringen börjar att gälla samt vilken möjlighet konsumenten har att framställa klagomål på ändringen.

Finansinspektionen anser att det bör införas ett formkrav som anger hur konsumenten ska informeras om ändringar i kreditavtalet. Artikel 11a i direktivet reglerar inte formen för den information som lämnas. När det gäller information som lämnas i andra avseenden, innan ett kreditavtal ingås och vid ränteändring, ställer både konsumentkreditdirektivet och konsumentkreditlagen upp krav på i vilken form informationen ska lämnas. I dessa fall anges i lagen att informationen ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Då konsumentkreditdirektivet innehåller fullharmoniserade bestämmelser bör dock en sådan skyldighet inte införas när det gäller ändring av kreditavtalet.

Konsumentverket anser att det av utredningens förslag inte är tydligt huruvida Finansinspektionen kommer att utöva tillsyn över att den föreslagna bestämmelsen följs. Om Finansinspektionen inte gör det anser Konsumentverket att det ska föreskrivas att marknadsföringslagen (2008:486) ska tillämpas vid utelämnad information. Enligt 55 § första stycket konsumentkreditlagen har Konsumentverket tillsyn över den lagen, dock inte över verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen. När det gäller bestämmelser i konsumentkreditlagen som hänvisar till marknadsföringslagens sanktionssystem har dock Konsumentverket det primära tillsynsansvaret, även över företag som står under inspektionens tillsyn. I avsnitt 7.3 föreslås att Finansinspektionen ska utöva tillsyn över kreditförvaltare och över att bestämmelserna i lagen följs. Tillsynen över kreditförvaltare kommer att omfatta att verksamheten bedrivs enligt konsumentkreditlagen. Även tillsynen över kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster kan omfatta konsumentkreditlagen enligt annan lagstiftning. Om representanten t.ex. är ett kreditinstitut kommer tillsynen enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse att omfatta tillsyn över att bestämmelserna i konsumentkreditlagen följs. När det gäller verksamhet som inte står under sådan tillsyn kommer Konsumentverket att utöva tillsyn.

Även om det är viktigt att konsumenten får information om ändringar av kreditavtalet anser regeringen att det inte bör föreskrivas att marknadsföringslagen ska tillämpas om information utelämnas. Det är i dessa fall fråga om ändringar som sker enligt vad parterna avtalat om och med beaktande av reglerna i konsumentkreditlagen. Skälen för att tillämpa marknadsföringslagens sanktioner är därför inte lika starka som i andra sammanhang. Det kan noteras att inte heller underrättelser om ränteändringar enligt 19 § konsumentkreditlagen innehåller en hänvisning till marknadsföringslagens sanktionssystem.

Regeringens förslag: En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid sitt övervägande beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utredningens förslag anges det uttryckligen vilka åtgärder som kreditgivaren ska överväga.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Intrum Sverige AB*, *Sparbankernas Riksförbund*, *Svensk Inkasso*, *Svenska Kreditföreningen* och *Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare* tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen*, *Konsumentverket* och *Sveriges advokatsamfund* invänder mot att en kreditgivare ska överväga att ge en ny kredit för att refinansiera en annan kredit. *Kronofogdemyndigheten* anför att det inte framgår hur efterlevnaden av regeln ska kontrolleras och *Uppsala universitet* noterar att det saknas en verksam sanktion om regeln inte följs. *Finansbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* anför att de kommande ändringarna i konsumentkreditdirektivet behöver beaktas.

Skälen för regeringens förslag: I konsumentkreditdirektivet förs det in en ny artikel 16a som anger att kreditgivare ska ha adekvata riktlinjer och förfaranden så att de när så är lämpligt gör sitt yttersta för att medge skäliga anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds (se artikel 27 i kredithanteringsdirektivet). Sådana anståndsåtgärder ska beakta konsumentens omständigheter och får t.ex. bestå av refinansiering av ett kreditavtal eller ändring av villkor. Som exempel på villkorsändringar som kan övervägas anges förlängning av kreditavtalets löptid, ändring av typen av kreditavtal, betalningsanstånd, ändring av räntesatsen, betalningsuppskov, delbetalningar, valutaomräkningar, partiell skuldavskrivning och skuldkonsolidering. Uppräkningen är inte uttömmande och det står därför medlemsstaterna fritt att föreskriva att ytterligare åtgärder ska övervägas. På samma sätt står det medlemsstaterna fritt att inte föreskriva att en särskild åtgärd inte behöver övervägas, så länge som det finns ett rimligt antal tillgängliga åtgärder kvar att överväga.

Av skäl 56 i direktivet framgår att hänsyn bör tas till Europeiska bankmyndighetens riktlinjer av den 19 augusti 2015 om försenad betalning och utmätning, och av den 31 oktober 2018 om hantering av nödlidande exponeringar och exponeringar av anstånd samt Europeiska centralbankens (ECB) riktlinjer av den 31 oktober 2018 om hantering av nödlidande exponeringar och exponeringar av anstånd. Dessa riktlinjer riktar sig till kreditgivare och ansvariga myndigheter. Vidare anges det att det vid beslut om anståndsåtgärder ska tas hänsyn till konsumentens personliga omständigheter, särskilt om kreditavtalet är säkrat genom en bostadsfastighet som är konsumentens huvudsakliga bostad. Om det efter utmätning kvarstår skulder bör medlemsstaterna säkerställa levnadsvillkor som uppfyller minimikrav samt införa åtgärder för att underlätta återbetalning samtidigt som långsiktig överskuldssättning undviks. Medlemsstaterna bör också

uppmåna kreditgivare att vidta rimliga åtgärder för att få bästa möjliga pris för en utmätt fastighet.

Frågan är om denna reglering i direktivet kräver att det införs nya regler i svensk rätt. Det kan konstateras att det i konsumentkreditlagen och lagen om verksamhet med bostadskrediter saknas regler om en kreditgivares ställningstagande till anstånd och andra ändringar i kreditavtalet för att underlätta för en konsument som inte kan fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet. Det finns visserligen särskilda bestämmelser i konsumentkreditlagen om en uppsägningstid om fyra veckor när en kreditgivare kräver betalning i förtid. Denna uppsägningstid kan i praktiken anses fungera som ett anstånd, men den innebär inte någon skyldighet för kreditgivaren att ha riktlinjer och rutiner för att överväga frågan i någon strukturerad bemärkelse. Regleringen avser också bara krav på förtidsbetalning.

I artikel 16a.1.b som införs i konsumentkreditdirektivet anges olika åtgärder som kan övervägas av kreditgivaren. Samtliga åtgärder som nämns syftar inte till att ge konsumenten anstånd med betalningen utan avser dessutom bl.a. att skulden sätts ned eller att räntan sänks. Uppräkningen är endast exemplifierande. I artikel 16a.2 anges att förteckningen i punkt 1.b inte påverkar tillämpningen av regler i nationell rätt och inte kräver att medlemsstaterna möjliggör alla dessa åtgärder i sin nationella rätt. En isolerad läsning av denna punkt och av skäl 56 skulle kunna uppfattas som att själva anståndsåtgärderna alltid måste lagregleras. Regeringen delar dock utredningens bedömning att det ligger närmare till hands att förstå den samlade regleringen i punkt 1 och 2 på det sättet att det krävs att medlemsstaterna föreskriver att kreditgivaren har en lämplig ordning för att ta ställning till i vart fall vissa av de alternativ till en ansökan om verkställighet som finns eller införs i nationell rätt. Till skillnad från utredningen anser regeringen inte att det i lagen bör tas in en uppräkningslista av de åtgärder som kreditgivaren ska överväga. De åtgärder som räknas upp i direktivet är möjliga för en kreditgivare att överväga i Sverige. En kreditgivare kan alltid välja att hjälpa sin låntagare genom att erbjuda sådana alternativ när det är lämpligt. En kreditgivares rutiner och riktlinjer bör i linje med skäl 56 i direktivet omfatta ett rimligt antal olika åtgärder som kan vara aktuella att tillämpa vid en konsuments bristande betalning. Detta gör det möjligt att anpassa de åtgärder som används med hänsyn till vad som är lämpligt i varje enskilt fall. Bland dessa åtgärder kan, i enlighet med direktivet, alternativet att kreditgivaren ska ge en ny kredit för att refinansiera en annan kredit finnas med. Som *Finansinspektionen*, *Konsumentverket* och *Sveriges advokatsamfund* är inne på kan en sådan åtgärd dock i det enskilda fallet anses inte vara till konsumentens bästa, särskilt på längre sikt. Detta gäller t.ex. om konsumenten erbjuds avtal som är oförmånliga för konsumenten och som riskerar att leda till överskuldssättning. I sådana fall är i stället andra alternativ lämpligare. I sammanhanget bör även framhållas att kreditgivaren vid övervägandena om åtgärd ska ta hänsyn till konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga. Om konsumenten saknar återbetalningsförmåga bör refinansiering inte användas.

Kronofogdemyndigheten och *Uppsala universitet* lyfter frågan om hur efterlevnaden av regeln ska kontrolleras. Det är Konsumentverket som har det huvudsakliga ansvaret för tillsynen enligt konsumentkreditlagen. I

likhet med vad som gäller enligt flera av de befintliga reglerna i konsumentkreditlagen anser regeringen att det inte heller i denna del bör införas någon ytterligare sanktion. Finansinspektionen kommer dock att kunna ingripa mot kreditförvaltare enligt den nya lagen även för överträdelser av konsumentkreditlagen, se avsnitt 8.2. Finansinspektionens prövning kommer att ta sikte på om kreditgivaren har och tillämpar aktuella rutiner och riktlinjer. För att tillsynsmyndigheten ska kunna göra en sådan prövning krävs att rutinerna och riktlinjerna är dokumenterade.

I artikel 16a.3 anges att i fall där kreditgivaren har rätt att fastställa och ta ut avgifter av konsumenten på grund av betalningsförsummelsen kan medlemsstaterna bestämma att dessa avgifter inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för de kostnader som denne har fått till följd av betalningsförsummelsen. Det framgår vidare av artikel 16a.4 att medlemsstaterna får tillåta kreditgivare att ta ut ytterligare avgifter av konsumenten i händelse av betalningsförsummelse. I sådana fall ska medlemsstaterna fastställa ett tak för sådana avgifter.

Det kan konstateras att punkterna har samma lydelse som artikel 28.2 och 3 i bolånedirektivet. Dessa är redan genomförda i svensk rätt och omfattar alla konsumentkrediter. I 18 § konsumentkreditlagen anges att en avgift får tas ut endast om det har avtalats och om avgiften avser kostnader som kreditgivaren har haft för krediten. Avgiften får endast höjas om det är avtalat och om det är motiverat utifrån ökade kostnader. I lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m. föreskrivs även ett tak för de avgifter som får tas ut vid betalningsförsummelse. Några ytterligare åtgärder för att genomföra artikel 16a.3 och 16a.4 i svensk rätt behövs inte.

Finansbolagens förening och *Svenska Bankföreningen* anför att de kommande ändringarna i konsumentkreditdirektivet behöver beaktas. Detta är emellertid inte möjligt att göra i detta lagstiftningsärende eftersom kredithanteringsdirektivets regler måste genomföras inom utsatt tid och de ändringar som konsumentkreditdirektivet kan föranleda behöver beredas på vanligt sätt.

7 Tillsyn

7.1 Gällande tillsynsfördelning

Av kredithanteringsdirektivet följer att en eller flera myndigheter ska ansvara för olika tillstånds- och tillsynsuppgifter. Tillsynsansvaret över det område som berörs av direktivet är i dag delat mellan Finansinspektionen, Integritetsskyddsmyndigheten och Konsumentverket. Den tillsyn som Konsumentverket utövar omfattar dock endast konsumentkrediter (1 och 55 §§ konsumentkreditlagen).

Finansinspektionen ansvarar för den tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning som rör finansiella marknader och finansiella företag. Inspektionen ansvarar även för att vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser i syfte att stabilisera kreditmarknaden, men med beaktande av åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen. Inspek-

tionen ska inom ramen för egna beslut om resursfördelning och planering arbeta för bl.a. att det finansiella systemet är stabilt och präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster och ger ett högt skydd för konsumenter, se 1 och 2 §§ förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Integritetsskyddsmyndighetens uppgift är att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter, att underlätta det fria flödet av sådana uppgifter inom EU och att verka för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkassoverksamhet, se 1 § förordningen (2007:975) med instruktion för Integritetsskyddsmyndigheten. Integritetsskyddsmyndigheten har tillsynsansvaret enligt inkassolagen. Tillsynen omfattar inkassoverksamhet som bedrivs av företag som har tillstånd (jfr 13 § första stycket inkassolagen).

Inkassolagen gäller inkassoverksamhet, dvs. indrivning av egen eller annans fordran genom krav eller annan inkassoåtgärd (1 §). Sådan verksamhet kan bedrivas av såväl en juridisk person som en fysisk person. Inkassoverksamhet som avser indrivning av fodringar för någon annans räkning eller fodringar som har övertagits för indrivning får endast bedrivas efter tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten. Företag som står under tillsyn av Finansinspektionen eller advokater behöver dock inte ha ett sådant tillstånd (2 §).

År 2021 hade 170 aktörer tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten att bedriva inkassoverksamhet. Det handlar i huvudsak om aktiebolag. Trots att det alltså i hög grad är juridiska personer som bedriver verksamhet är den sanktion som föreskrivs i lagen för överträdelse i huvudsak straff, som bara kan ådömas fysiska personer. Det anges att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bedriver inkassoverksamhet utan tillstånd eller bryter mot vissa bestämmelser eller föreskrifter kan dömas till böter eller fängelse i högst ett år (17 § inkassolagen). Därutöver kan skadestånd betalas ut vid skada till följd av otillbörlig påtryckning eller annan otillbörlig inkassoåtgärd (18 § inkassolagen).

Under åren 2018–2020 låg antalet klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten enligt uppgift till utredningen på runt 270 per år. Antalet inledda tillsynsärenden under samma period låg på runt tre per år, vilket är en rejäl minskning sedan år 2016 då motsvarande siffra var 33.

Finansinspektionens tillsyn regleras i första hand inte i inkassolagen utan i annan sektorsspecifik lagstiftning. De företag under Finansinspektionens tillsyn som även bedriver inkassoverksamhet är i huvudsak kreditinstitut. I 13 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse anges att Finansinspektionen har tillsyn över kreditinstitut. Finansinspektionen har även tillsyn över konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut.

7.2 Tidigare analyser av tillsynsfördelningen

Det delade tillsynsansvaret mellan Finansinspektionen och Integritetsskyddsmyndigheten har tidigare kritiserats av en statlig utredning och Statskontoret.

Regeringen gav 2014 Utredningen om tillsyn över den personliga integriteten (Ju 2015:02) i uppdrag att se över frågor om tillsyn och personlig integritet. I sitt betänkande kritiserade utredningen det delade tillsynsansvaret mellan Finansinspektionen och Datainspektionen (numera Integritetsskyddsmyndigheten) utifrån praktiska och principiella problem. Utredningen bedömde att det fanns anledning att se över myndighetens tillsynsansvar enligt inkassolagen, i syfte att renodla och stärka rollen som central tillsynsmyndighet på området för integritetsskydd vid behandling av personuppgifter (SOU 2016:65 s. 127, 194 och 199).

Regeringen gav 2019 Statskontoret i uppdrag att genomföra en myndighetsanalys av Datainspektionen. Uppdraget resulterade i rapporten 2020:14 Myndighetsanalys av Datainspektionen. I rapporten noterade Statskontoret att myndigheten sedan EU:s dataskyddsförordning trädde i kraft 2018 hade genomgått en omställning som medfört nya uppgifter, befogenheter och skyldigheter. Bedömningen i rapporten var att omställningen hade gjort det svårare för myndigheten att nå goda resultat inom flera områden. I fråga om tillsyn över inkassolagen anförde Statskontoret att regeringen antingen kunde skärpa kraven på myndigheten eller utreda om det skulle vara mer effektivt och ändamålsenligt att samla allt ansvar över inkassolagen hos en myndighet. I rapporten angavs att det delade ansvaret försämrar förutsättningarna för att uppnå likvärdighet i rättstillämpningen och att bedriva en effektiv tillsyn.

I rapporten angavs vidare att Datainspektionen ansåg att uppgifterna enligt inkassolagen faller utanför dess grundläggande uppdrag att skydda människors integritet vid personuppgiftsbehandling och att myndigheten inte i någon större utsträckning kan dra nytta av inkassouppdraget i övriga delar av verksamheten. Myndigheten ansåg att den skulle kunna hantera andra uppgifter mer effektivt om tillsynen för inkasso flyttades.

Det fördes vidare fram att Finansinspektionen i sin tur ansåg att dessa uppgifter avviker från inspektionens huvudsakliga uppdrag och därför var negativ till en överflyttning. Inspektionen menade att en överflyttning skulle göra uppdraget mer diversifierat och kräva en annan typ av kompetens än den som finns. Finansinspektionen bedömde att många av de inkassoföretag som står under Integritetsskyddsmyndighetens tillsynsansvar omfattar mindre verksamheter som inte har någon koppling till finansbranschen. Om det samlade tillsynsansvaret fördes över till Finansinspektionen skulle det enligt inspektionen kräva stora resurser och tid för att bygga upp tillräcklig kompetens.

7.3 Valet av tillsynsmyndighet

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet för verksamhet enligt såväl den nya lagen som inkassolagen i dess helhet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Finansinspektionen* avstyrker förslaget att ge inspektionen tillsynsansvaret över inkassolagen i dess helhet. Även *Svensk Inkasso* invänder mot förslaget i den delen.

Tillsyn över verksamhet som omfattas av direktivet

Enligt direktivet ska en eller flera myndigheter svara för tillsyn enligt direktivet samt ansvara för det internationella informationsutbytet (se bl.a. artikel 21.3). Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som utses har bl.a. den expertis, de resurser, och de befogenheter som krävs för att utföra sina uppgifter enligt direktivet (artikel 21.6).

Regeringen delar utredningens bedömning att det finns starka skäl för att utse Finansinspektionen till behörig myndighet enligt direktivet. Direktivets syfte är att skapa ett gemensamt regelverk inom EU för att stärka den finansiella stabiliteten. Dessa uppgifter ligger inom Finansinspektionens tillsyns- och kompetensområde. Därtill kommer att det internationella informationsutbytet är en central del av direktivet. Finansinspektionen är redan behörig myndighet enligt tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG). Inspektionen har därmed ett internationellt kontaktnät med tillsynsmyndigheter i andra medlemsstater, som sannolikt också kommer att utses till behöriga myndigheter enligt kredithanteringsdirektivet.

Givet direktivets innehåll och krav samt dess koppling till finansmarknaden bör inte Integritetsskyddsmyndigheten ensam utses till tillsynsmyndighet i denna del. Inte heller ett delat tillsynsansvar mellan Integritetsskyddsmyndigheten och Finansinspektionen framstår som lämpligt eller effektivt. Regeringen anser, i likhet med utredningen, att det sammantaget framstår som lämpligt att Finansinspektionen utses till tillsynsmyndighet såvitt avser direktivet.

Tillsyn över verksamhet som omfattas av inkassolagen

Det är Integritetsskyddsmyndigheten som har den största delen av tillsynsansvaret för den inkassoverksamhet som bedrivs i Sverige. Finansinspektionens del av tillsynsansvaret omfattar därmed en mindre andel av verksamheten. Den ökning av ansvaret som tillkommer till följd av direktivet är begränsad. Utredningen bedömer att det i praktiken kommer att handla om 10–20 större inkassoföretag som kommer att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.

Utredningen menar att problemet med den delade tillsynen riskerar att förvärras ytterligare genom direktivets krav. *Svensk Inkasso* delar inte utredningens uppfattning och menar att ett fortsatt delat tillsynsansvar inte skulle skapa större tydlighet än vad som är fallet med dagens, enligt branschens uppfattning, fullt fungerande system för tillsyn. Regeringen delar dock utredningens bedömning och anser att det inte är lämpligt att behålla den gällande tillsynsfördelningen. En svårighet med en sådan ordning vore att fastställa hur fördelningen mellan myndigheterna skulle göras i förhållande till den nya lagen. I dag innebär fördelningen att Finansinspektionen har tillsyn över kreditinstitut och några andra liknande institut som även bedriver inkassoverksamhet, medan Integritetsskyddsmyndigheten har tillsyn över övriga företag som bedriver inkassoverksamhet. Uppdelningen görs alltså utifrån vilken verksamhet som

företaget driver. Den tillsyn som tillkommer genom direktivet har en annan gränsdragningsområde, som inte avser vissa företag utan tar sikte på viss utpekad verksamhet. En uppdelad tillsyn skulle därmed innebära att samma företag skulle kunna stå under Finansinspektionens tillsyn när det förvaltar ett nödlidande kreditavtal och under Integritetsskyddsmyndigheten när det driver in andra fordringar. Som *Integritetsskyddsmyndigheten* anför skulle en fortsatt uppdelning kunna orsaka en svåröverskådlig gränsdragningsområde mellan olika delar av tillsynsansvaret. Det skulle även skapa svårigheter för berörda att veta till vilken myndighet de ska vända sig. I sammanhanget kan nämnas att Finansinspektionen nyligen har fått ett utökat tillsynsansvar på konsumentkreditområdet i syfte att undvika att två myndigheter gör en parallell tillsyn och få till stånd en mer verksamhetslogisk ordning (prop. 2022/23:9 s. 14).

Det finns skäl som talar för att Integritetsskyddsmyndigheten ska ges det samlade ansvaret för tillsyn över inkassoverksamhet, bl.a. att myndigheten i dag har det huvudsakliga ansvaret för sådan tillsyn och har upparbetad kompetens. Några av remissinstanserna förespråkar också en sådan lösning. *Finansinspektionen* anför bl.a. att inkassoverksamhet för andra fordringar än sådana som har sin grund i kreditavtal saknar koppling till inspektionens uppdrag, eftersom skulderna har uppstått utanför den finansiella sektorn. Även *Svensk Inkasso* anser att Integritetsskyddsmyndigheten bör vara tillsynsmyndighet, bl.a. med hänsyn till den tydliga koppling till integritetsfrågor samt skillnaden mellan den verksamhet som bedrivs av de företag som har tillstånd enligt inkassolagen och den verksamhet som Finansinspektionen normalt utövar tillsyn över.

Enligt regeringens mening bör dock ett samlat tillsynsansvar över inkassolagen ges till Finansinspektionen. Om tillsynen i stället utförs av Integritetsskyddsmyndigheten skulle det även fortsättningsvis uppstå gränsdragningsproblem i förhållande till Finansinspektionens tillsyn. Därutöver är innehållet i inkassolagen sådant att det sammantaget får anses ha närmare koppling till Finansinspektionens ansvarsområde än Integritetsskyddsmyndighetens. Inkassolagen innehåller visserligen bestämmelser om register och tystnadsplikt i inkassoverksamhet, vilka har koppling till Integritetsskyddsmyndighetens verksamhet. Skyddet för den personliga integriteten utgör dock endast en del av inkassolagens innehåll. Lagen innehåller även bestämmelser som skyddar både gäldenärer och borgenärer. Genom lagen regleras bl.a. vilka krav som riktas mot en gäldenär, hur en betalning med befriande verkan görs, klientmedelsförvaltning och redovisningsskyldighet. Dessa bestämmelser ligger närmare Finansinspektionens ansvarsområde än Integritetsskyddsmyndighetens, även om all inkassoverksamhet inte avser fordringar med grund i ett kreditavtal. Inkassoverksamheten har även inverkan på den finansiella marknaden. Om inkassoverksamheten inte fungerar ändamålsenligt kommer det att påverka det finansiella systemet i stort. Genom att flytta tillsynen till Finansinspektionen skapas vidare synergieffekter som möjliggör en förbättrad tillsyn. Regeringen föreslår därför att Finansinspektionen ska vara tillsynsmyndighet även enligt inkassolagen.

Regeringens förslag: Företag som omfattas av Finansinspektionens tillsyn ska med årliga avgifter bekosta inspektionens verksamhet enligt den nya lagen och inkassolagen.

Finansinspektionen ska få ta ut avgifter för prövningen av ansökningar och anmälningar enligt den nya lagen och inkassolagen.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om avgifterna.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Svensk Inkasso* anser att det finns omständigheter som talar emot att införa en avgiftsskyldighet för företag som bedriver inkassoverksamhet.

Skälen för regeringens förslag: Finansinspektionen kommer att få ytterligare arbetsuppgifter i och med den nya lagen. Inspektionen kommer att pröva ansökningar och hantera anmälningar från aktörer som vill bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Till detta kommer övervakning och kontroll över att regleringen följs. Inspektionen kommer även att pröva ansökningar om att få bedriva inkassoverksamhet och utöva tillsyn över att inkassolagen följs.

Företag som är näringsrättsligt reglerade och som står under Finansinspektionens tillsyn bekostar regelmässigt verksamheten inom Finansinspektionen genom årliga avgifter. Detta gäller bl.a. enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter. Rätten att ta ut sådana årliga avgifter regleras i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Samtliga företag som bedriver verksamhet i Sverige och som omfattas av den nya lagen kommer också att omfattas av tillsyn. I första hand gäller detta naturligtvis svenska företag. Även utländska företag som står under tillsyn bör dock kunna åläggas att betala avgifter. Även detta har en motsvarighet i annan reglering på finansmarknadsområdet. Exempelvis är möjligheten att ta ut avgifter enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder inte inskränkt till att bara gälla svenska företag. Regeringen föreslår att samma ordning ska gälla för avgifter som Finansinspektionen kan ta ut enligt den nya lagen.

Vidare har Finansinspektionen i regel rätt att ta ut avgifter för prövning av ansökningar om tillstånd och anmälningar, se förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. Regeringen anser att detta bör gälla även vid prövningen av tillstånd och anmälningar enligt den nya lagen.

På samma sätt bör Finansinspektionen få ta ut avgifter för årlig tillsyn och tillståndsprövning från företag som bedriver inkassoverksamhet enligt inkassolagen. Som bl.a. *Svensk inkasso* påpekar tas det inte ut några avgifter för dessa kostnader enligt den hittillsvarande regleringen. I och med att tillsynsansvaret nu samlas hos Finansinspektionen och då inspektionen vanligtvis tar ut avgifter för tillståndsprövning och tillsyn bör dock en möjlighet att ta ut avgifter även införas i denna del.

I enlighet med vad som normalt gäller i liknande regelverk bör de närmare bestämmelserna om avgifter regleras i förordning. Regeringen bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om avgifterna.

7.5 Tillsynens omfattning

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ha tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen. Tillsynen ska omfatta att verksamheten bedrivs enligt den nya lagen och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som kreditförvaltaren ska ha för att få tillstånd. Finansinspektionen ska också ha tillsyn över att bestämmelserna i den nya lagen i övrigt följs.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att det i lagen anges att Finansinspektionen utövar tillsyn även över kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster, kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut. Utredningen föreslår vidare att inspektionens tillsyn över kreditförvaltare ska omfatta att verksamheten bedrivs enligt bolagsordning, stadgar eller reglemente samt andra interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Sveriges advokatsamfund* anser att tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster inte bör stå under Finansinspektionens tillsyn. *Finansinspektionen* anser att det är oklart hur den nya lagen förhåller sig till annan relevant reglering och förespråkar att i den utsträckning som bestämmelserna om tillsyn i lagen om bank- och finansieringsrörelse är tillämpliga, ska endast de bestämmelserna tillämpas.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 21.1 i direktivet ska medlemsstaterna fortlöpande säkerställa att kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster uppfyller de nationella bestämmelser som införlivar direktivet och att deras verksamhet är föremål för adekvat övervakning. Övervakningen ska utföras av den behöriga myndigheten i hemlandet. På motsvarande sätt ska enligt artikel 21.2 även kreditförvärvare och representanter stå under övervakning såvitt avser de skyldigheter som ankommer på dem.

När det först gäller kreditförvaltare är det naturligt att Finansinspektionen har tillsyn över dem. Kreditförvaltare behöver tillstånd för att få bedriva verksamhet och flera skyldigheter i den nya lagen riktar sig mot dem. På samma sätt som enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om verksamhet med bostadskrediter bör tillsynen omfatta att verksamheten bedrivs i enlighet med både den nya lagen och andra författningar som reglerar verksamheten. Detta innebär att tillsynen även kommer att omfatta att verksamheten bedrivs enligt t.ex. inkassolagen. Tillsynen bör även omfatta att verksamheten bedrivs i enlighet med de interna riktlinjer som företaget ska ha enligt den nya lagen, däribland de styrformer och interna kontrollmekanismer som ska säkerställa att låntagares rättigheter respekteras. Dessa krav utgör en förutsättning för att

kreditförvaltaren ska få tillstånd att bedriva kreditförvaltning (se avsnitt 5.3.2). Direktivet kräver inte en specifik granskning av kreditförvaltarens bolagsordning, stadgar eller reglemente. Det finns inte heller något krav på att kreditförvaltarens bolagsordning, stadgar eller reglemente ska godkännas i samband med tillståndsprövningen. Regeringen anser därför, till skillnad från utredningen, att det inte bör införas någon bestämmelse om att tillsynen även ska omfatta att kreditförvaltaren verksamhet bedrivs enligt bolagsordning, stadgar eller andra interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten.

När det gäller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster anför *Sveriges advokatsamfund* att direktivet inte kräver att sådana aktörer står under tillsyn. Enligt regeringens mening talar direktivets ordalydelse i denna del för att tillsynsmyndigheten ska kunna ha tillsyn över att de bestämmelser som genomför direktivet följs även i förhållande till tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Tillsynen måste därmed omfatta tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster i detta avseende. Även kreditförvärvare och representanter bör omfattas av tillsyn. För att uppfylla direktivets krav i dessa delar bör inspektionen ha tillsyn över att bestämmelserna i den nya lagen följs.

Utredningen föreslår att Finansinspektionen ska utöva tillsyn även över kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut. Dessa omfattas av vissa skyldigheter i direktivet, bl.a. skyldigheten att informera låntagare enligt artikel 10. Samtidigt är dessa aktörer redan föremål för tillsyn enligt andra författningar. Som *Finansinspektionen* framhåller följer det av 13 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse att Finansinspektionens tillsyn över kreditinstitut även omfattar att rörelsen drivs enligt andra författningar som reglerar institutets verksamhet. Den nya lagen är en sådan författning som omfattas av denna bestämmelse. Motsvarande gäller för konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut enligt 16 § lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter respektive 5 kap. 2 § lagen om viss verksamhet med bostadskrediter. Av 1 kap. 2 § lagen om verksamhet med bostadskrediter framgår vidare att endast vissa bestämmelser i lagen är tillämpliga på kreditinstitut. Bestämmelserna om tillsyn pekas inte ut, utan i dessa avseenden ska i stället lagen om bank- och finansieringsrörelse gälla (prop. 2015/16:197 s. 197–198). Sammantaget saknas det därför enligt regeringens mening behov av att i den nya lagen ange att även kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut ska stå under Finansinspektionens tillsyn.

7.6 Uppgiftsskyldighet och platsundersökning

Regeringens förslag: En kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Finansinspektionen får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att även kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut ska omfattas av skyldigheten att lämna upplysningar och tillhandahålla underlag. Utredningen föreslår inte att en platsundersökning ska få göras hos en tillhandahållare av kreditförvaltnings-tjänster.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Uppgiftsskyldighet

Direktivet ställer upp krav på att Finansinspektionen ska kunna få information från kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter, tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster, låntagare och andra personer eller myndigheter (artikel 21.5). Den information som ska kunna inhämtas är sådan information som behövs för den kontinuerliga efterlevnaden av de krav som fastställs i de nationella regler som genomför direktivet, för att utreda eventuella överträdelser av dessa krav samt för att ålägga administrativa sanktioner och avhjäljande åtgärder. Vidare anger artikel 22.1.j att den behöriga myndigheten ska ha befogenhet att kräva ytterligare information om överlåtelsen av det nödlidande kreditavtalet.

För att genomföra direktivet i denna del föreslår regeringen att det införs en skyldighet för kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att lämna de upplysningar och ge tillgång till det underlag som Finansinspektionen begär. Utredningen föreslår att detta även ska gälla för kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut. Dessa aktörer har dock redan en skyldighet att lämna sådana upplysningar till Finansinspektionen enligt annan lagstiftning (se 13 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 17 § lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter samt 5 kap. 3 § lagen om verksamhet med bostadskrediter). Regeringen anser därför att det saknas skäl för att låta dessa aktörer omfattas av uppgiftsskyldigheten enligt den nya lagen.

Utredningen föreslår att uppgiftsskyldigheten även ska omfatta den som är anställd hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Regeringen delar utredningens bedömning att det är rimligt att även dessa omfattas av uppgiftsskyldigheten.

I lagrådsremissen föreslogs ingen bestämmelse om uppgiftslämnande för låntagare och andra personer. I stället uttalades att Finansinspektionen kan efterfråga information med stöd av 23 § första stycket förvaltningslagen. Enligt den bestämmelsen ska en myndighet se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. *Lagrådet* ifrågasätter om det därigenom säkerställs att Finansinspektionen kan få in uppgifter från låntagare och andra personer. Enligt regeringens bedömning ger 23 § första stycket förvaltningslagen Finansinspektionen ett visst utrymme för att inhämta uppgifter även från andra än de som är parter i ärendet. Eftersom Finansinspektionen har möjlighet att begära in nödvändiga uppgifter från den aktör som bedriver verksamheten torde det dock i allmänhet saknas anledning för inspektionen att kontakta t.ex. låntagare

direkt. Regeringen anser därför inte att det finns tillräckliga skäl att införa någon ytterligare reglering i denna del.

När det gäller svenska myndigheters skyldighet att lämna uppgifter till varandra kan konstateras att myndigheterna redan enligt gällande ordning ska samarbeta och lämna information till varandra, se t.ex. 6 § myndighetsförordningen (2007:515). Någon regel om sådant informationsutbyte behöver därför inte införas i den nya lagen för att genomföra direktivet i denna del. Samtidigt ska det framhållas att utbytet av uppgifter inte är helt fritt. För att en sekretessbelagd uppgift ska kunna lämnas till en annan myndighet krävs att en sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig, se 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen. Frågor om sekretess behandlas i avsnitt 10.2.

Av artikel 22.1 framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att den behöriga myndigheten har åtminstone de befogenheter och tillgång till de sanktioner som räknas upp i artikeln. Direktivet innehåller inte någon uttrycklig bestämmelse om sanktioner ifall någon inte tillhandahåller de uppgifter som Finansinspektionen efterfrågar. Däremot finns det vissa bestämmelser om sanktioner i artikel 23 (se avsnitt 8), t.ex. att återkalla kreditförvaltarens tillstånd att bedriva kreditförvaltning. Som utredningen påpekar finns det dock skäl att ge Finansinspektionen möjlighet att i första hand vitesförelägga både en kreditförvaltare och andra företag och personer som omfattas av uppgiftsskyldigheten i syfte att de snabbt ska ge tillgång till information och underlag. För en kreditförvaltare skulle en sådan sanktion vara mindre ingripande än en återkallelse av tillstånd och i många fall utgöra en mer proportionerlig åtgärd vid bristande uppfyllelse i nu aktuellt avseende. För fysiska personer som är anställda utan att ha någon plats i ledningen eller ett kvalificerat innehav skulle detta vara den enda möjliga sanktionen. Regeringen anser därför att uppgiftsskyldigheten bör förenas med en möjlighet att vitesförelägga. En motsvarande möjlighet finns i 14 § tredje stycket inkassolagen.

Platsundersökning

Av artikel 22.1.d framgår det att den behöriga myndigheten ska ha befogenhet att genomföra inspektioner på plats och skrivbordskontroller. En bestämmelse med innebörd att Finansinspektionen får genomföra platsundersökningar bör därför införas i den nya lagen. Liknande regler finns i t.ex. 5 kap. 4 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och 14 § inkassolagen.

I direktivet anges inte hos vem platsundersökningen ska kunna äga rum. I likhet med utredningen anser regeringen att undersökningen bör kunna äga rum hos kreditförvaltare, kreditförvärvare och representanter. Regeringen anser att det finns skäl att dessutom ge Finansinspektionen möjlighet att utföra platsundersökning hos tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Som utredningen framhåller ligger ansvaret kvar hos en kreditförvaltare när en tillhandahållare anlitas. Trots detta kan det finnas anledning att göra en platsundersökning hos en tillhandahållare för att kontrollera att de krav som gäller enligt den nya lagen är uppfyllda.

För att tydliggöra att det är Finansinspektionen som gör bedömningen av om en platsundersökning ska äga rum samt under vilka omständigheter som en sådan undersökning bör utföras anser regeringen att det av den nya

lagen bör framgå att en platsundersökning ska äga rum när Finansinspektionen anser det nödvändigt. Det motsvarar vad som gäller enligt 5 kap. 4 § lagen om verksamhet med bostadskrediter.

7.7 Register och behandling av personuppgifter

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt den nya lagen och över kreditförvaltare med tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land som bedriver verksamhet i Sverige.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår att det införs ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om registret.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Integritetsskyddsmyndigheten* anser att det behöver göras en analys av de personuppgiftsbehandlingar som kan aktualiseras enligt förslaget. *Insolvens Väst* anser att kreditförvärvare och kreditförvaltare endast bör använda databehandlingssystem som innehåller en branschöverskridande uppförandekod.

Skälen för regeringens förslag

Ett register över kreditförvaltare

Enligt artikel 9.1 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna inrättar och upprätthåller åtminstone en förteckning, eller om det anses lämpligare, ett nationellt register över kreditförvaltare. De kreditförvaltare som ska ingå i registret är de kreditförvaltare som har tillstånd att tillhandahålla tjänster inom medlemsstatens territorium. Registret ska även omfatta utländska kreditförvaltare som får verka där (artikel 13.7). Förteckningen eller registret ska enligt artikel 9.2 göras tillgängligt för allmänheten på de behöriga myndigheternas webbplats och uppdateras regelbundet. Om tillståndet har återkallats ska de behöriga myndigheterna enligt artikel 9.3 så snart som möjligt uppdatera förteckningen eller registret.

I likhet med utredningen anser regeringen att det ska inrättas ett register för kreditförvaltare och att Finansinspektionen ska ansvara för registret. När en kreditförvaltare får tillstånd av Finansinspektionen ska uppgifter om kreditförvaltaren tas in i registret. För att en utländsk kreditförvaltare ska tas in i det svenska registret bör den tidpunkt då den utländska kreditförvaltaren får påbörja verksamheten i Sverige ha infallit. Det är den tidpunkten som, tillsammans med tillståndet i värdlandet, konstituerar rätten för den utländska kreditförvaltaren att verka här. Registreringen av utländska förvaltare bör därför knyta an till samma tidpunkt.

De närmare kraven på innehållet i registret faller under regeringens restkompetens enligt 8 kap. 7 § regeringsformen. Något förordnande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om registret behövs därför inte (jfr prop. 2015/16:197 s. 118).

Det kan i sammanhanget noteras att Europeiska bankmyndigheten enligt artikel 9.1 ska utarbeta riktlinjer för att inrätta och upprätthålla

förteckningarna eller registren och specificera de typer av information som ska ingå i dem för att garantera lika spelregler i hela unionen och transparens för kreditförvärvare och låntagare.

Behandling av personuppgifter

De krav som ställs i direktivet och den nya lagen medför behandling av personuppgifter. Som *Integritetsskyddsmyndigheten* påpekar behöver det göras en analys av de personuppgiftsbehandlingar som kan aktualiseras enligt förslaget.

Det övergripande ändamålet med personuppgiftsbehandlingen är att bidra till en väl fungerande kreditmarknad med ett högt skydd för låntagare. För kreditförvaltare kommer Finansinspektionen att behandla personuppgifter i samband med en ansökan eller anmälan om att bedriva verksamhet som kreditförvaltare och i det register över kreditförvaltare som inspektionen ska ansvara för. De personuppgifter som inspektionen kommer att få del av är namn och personnummer i syfte att kunna pröva om de lämplighetskrav som ställs upp är uppfyllda. Det kan inte uteslutas att inspektionen även får del av andra uppgifter, såsom adress, telefonnummer och e-postadress. Inspektionen kan även komma att behandla personuppgifter i samband med att inspektionen utövar tillsyn eller informeras om överlåtelser och utkontraktering.

Därutöver kommer även låntagares personuppgifter att behandlas och delas mellan olika aktörer. Finansinspektionen kommer att hantera anmälningar från låntagare som gäller brister i bl.a. kreditförvärvares och kreditförvaltares handläggning. Kreditförvaltare kommer att ta emot anmälningar om klagomål från låntagare och dokumentera sin kommunikation med låntagaren. Vidare kommer låntagares personuppgifter att behandlas av flera aktörer när ett avtal som har ingåtts med låntagaren överläts vidare och när en annan aktör utses för att bedriva kreditförvaltning av avtalet. Behandlingen kommer troligen att i hög utsträckning vara automatiserad. De personuppgifter som kommer att behandlas i fråga om låntagare kan vara uppgift om namn, personnummer, adress, e-postadress och telefonnummer.

Den behandling av personuppgifter som förslaget medför kommer att innebära vissa integritetsrisker. Behandlingen kommer att innefatta behandling av personnummer. Det kan även tänkas att behandlingen av låntagarnas uppgifter kan innefatta uppgifter om låntagarnas skulder. Vidare ingår det i Finansinspektionens prövning av ansökningar om tillstånd att kontrollera om de personer som ingår i ledningen och de som har ett kvalificerat innehav i företaget förekommer i belastningsregistret eller något annat motsvarande register för vissa relevanta brott. Inspektionen kommer därmed att behöva hämta in och behandla uppgifter om lagöverträdelse. Personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelse som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder ges ett särskilt skydd. Att en myndighet får behandla uppgifter om lagöverträdelse framgår dock direkt av artikel 10 i dataskyddsförordningen och det har även tydliggjorts genom 3 kap. 8 § dataskyddslagen.

Omfattningen av behandlingen av personuppgifter begränsas samtidigt i och med att det endast är nödlidande lån som har beviljats av

kreditinstitut som omfattas av regleringen. Vidare är det endast Finansinspektionen som kommer att behandla uppgifter som rör lagöverträdelse och det kommer endast att göras efter att ett företag har ansökt om tillstånd att vara kreditförvaltare. Antalet företag som kan tänkas ansöka om ett sådant tillstånd kan antas bli relativt lågt. Om ett tillstånd återkallas bör Finansinspektionen så fort som möjligt ta bort kreditförvaltaren ur registret.

Den personuppgiftsbehandling som aktualiseras för Finansinspektionen kan utföras med stöd av artikel 6.1.c (rättslig förpliktelse) och 6.1.e (uppgift av allmänt intresse eller myndighetsutövning) i dataskyddsförordningen. Uppgifterna och förpliktelserna – och den myndighetsutövning som kan ligga i dem – föreslås fastställas i den nya lagen. Givet omfattningen, sammanhanget och ändamålet med personuppgiftshandlingen är den enligt regeringens mening proportionerlig i förhållande till den enskildes intresse av skydd för sin personliga integritet. Regeringen bedömer även att regleringen uppfyller dataskyddsförordningens krav på tydlighet, precision och förutsebarhet för den registrerade. När det gäller den behandling av personuppgifter som privata aktörer föreslås få göra föresätts att de i regel har samtycke från låntagaren till behandlingen.

Insolvens Väst anser att kreditförvärvare och kreditförvaltare endast bör använda databehandlingssystem som följer en branschöverskridande uppförandekod i enlighet med artikel 40 i dataskyddsförordningen. Det finns inte något sådant krav i direktivet. Av skäl 51 i direktivet framgår dock att en uppförandekod för hela branschen i enlighet med artikel 40 i dataskyddsförordningen är att föredra. En uppförandekod är – i dataskyddsförordningens mening – en uppsättning dataskyddsregler för vissa kategorier av personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden, som de frivilligt tar på sig att följa. En uppförandekod behöver emellertid inte vara begränsad till en viss bransch. En och samma kod kan användas av olika branscher vars behandlingar liknar varandra och har liknande ändamål. Regeringen noterar att Svensk Inkasso har tagit fram en uppförandekod för behandling av personuppgifter i inkassoverksamhet. Regeringen lämnar till branschen att avgöra om det finns behov av att ta fram ytterligare uppförandekoder med anledning av direktivet.

8 Ingripanden

8.1 Straffrättsliga påföljder införs inte

Regeringens bedömning: Det saknas anledning att införa bestämmelser om straffansvar för överträdelse av kredithanteringsdirektivet.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 23.8 i direktivet får medlemsstaterna besluta att inte fastställa regler för administrativa sanktioner eller avhjälpande åtgärder för överträdelse som omfattas av

straffrättsliga påföljder i deras nationella rätt. Detta innebär att medlemsstaterna har ett handlingsutrymme att föreskriva och besluta om straffrättsliga påföljder i stället för administrativa sanktioner och andra åtgärder.

De överträdelse som är föremål för sanktioner i direktivet är kopplade till de krav som ställs i direktivet och det finns därför inte någon straffrättslig bestämmelse i svensk rätt för dessa överträdelse. En närliggande straffrättslig reglering är 17 § inkassolagen enligt vilken böter eller fängelse i högst ett år kan utdömas för vissa överträdelse mot inkassolagen. Direktivet omfattar dock flera olika aktörer, varav flertalet kommer att vara juridiska personer, och delvis annan verksamhet än den som regleras i inkassolagen.

Frågor om sanktioner på finansmarknadsområdet har varit föremål för regeringens överväganden vid genomförandet av eller anpassningen av svensk rätt till en rad EU-rättsakter, däribland kapitaltäckningsdirektivet och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring i direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (förordningen om värdepapperscentraler), se prop. 2013/14:228 s. 231–233 och prop. 2015/16:10 s. 232–236.

I dessa fall har det bedömts att det inte är aktuellt att använda sig av möjligheten att införa straffrättsliga påföljder i stället för administrativa sanktioner. Regeringen gör samma bedömning när det gäller överträdelse av kredithanteringsdirektivet. Sanktionerna vid överträdelse av direktivet bör därför, i enlighet med utredningens förslag, vara av administrativt slag.

8.2 Överträdelse som ska kunna föranleda ett ingripande

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare som åsidosätter någon av sina skyldigheter eller som inte bedriver verksamheten enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som krävs för att få tillstånd.

Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller de krav som ställs i den nya lagen.

Om en kreditförvaltare, kreditförvärvare eller representant begår en överträdelse ska Finansinspektionen i vissa fall även ingripa mot den som ingår i företagets ledning. Finansinspektionen ska ingripa endast om överträdelsen är allvarlig och personen i fråga uppsåtlig eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Finansinspektionen ska kunna avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om företaget gör rättelse eller om den fysiska personen har verkat för att företaget gör rättelse. Detsamma ska gälla om en annan myndighet har vidtagit åtgärder med anledning av överträdelsen och inspektionen bedömer att dessa är tillräckliga.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att bestämmelserna om ingripande ska vara fakultativa för Finansinspektionen. När det gäller kretsen mot vilka ett ingripande ska få göras föreslår utredningen att även kreditinstitut, konsumentkreditinstitut, bostadskreditinstitut och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska ingå. När det gäller ingripanden mot kreditförvärvare och representanter föreslår utredningen att ingripande ska kunna ske om ett sådant företag har åsidosatt sina skyldigheter enligt den nya lagen eller någon annan författning. Vidare anser utredningen att Finansinspektionen ska ingripa om en kreditförvaltare inte har bedrivit verksamheten enligt dess bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att det är oklart hur den nya lagen förhåller sig till annan relevant reglering. Inspektionen framhåller att ingripandebestämmelserna enligt utredningens förslag skiljer sig från vad som gäller enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och möjliggör att inspektionen kan välja att avstå från ingripande. *Sveriges advokatsamfund* anser att varken tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller deras ledningar bör vara föremål för sanktioner. *Intrum Sverige AB* förespråkar att direktivets minimireglering ska gälla för vilka överträdelse som ska kunna aktualisera ett ingripande. *Intrum Sverige AB* anser även att det behöver tydliggöras hur den generella regeln om ingripande ska tillämpas i förhållande till sanktionssystemet i EU:s dataskyddsförordning. Även *Integritetsskyddsmyndigheten* anser att det är oklart om, och i så fall i vilken utsträckning, gränsdragningen mot myndighetens uppdrag att övervaka efterlevnaden av dataskyddsförordningen påverkas.

Skälen för regeringens förslag

Kredithanteringsdirektivets sanktionsbestämmelser

Kredithanteringsdirektivets bestämmelser om administrativa sanktioner påminner i stor utsträckning om motsvarande bestämmelser för finansiella företag, se t.ex. sanktionsbestämmelserna för banker, värdepappersbolag och fondbolag. Medlemsstaterna ska enligt direktivet införa bestämmelser om sanktioner mot såväl juridiska personer som fysiska personer. I direktivet anges att sanktioner ska tillämpas i åtminstone vissa angivna situationer (se artikel 23.1). Det är alltså fråga om en minimireglering, vilket innebär att det inte finns något hinder mot att medlemsstaterna inför sanktionsbestämmelser som omfattar fler situationer.

När det gäller en kreditförvaltare ska administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder tillämpas om

- kreditförvaltaren inte följer de krav som gäller när den anlitas av en kreditförvärvare på sätt som föreskrivs i artikel 11, eller ingår ett uppdragsavtal i strid med artikel 12,

- kreditförvaltarens styrformer och interna kontrollmekanismer enligt artikel 5.1.e inte säkerställer att låntagarnas rättigheter respekteras och att bestämmelserna om skydd av personuppgifter följs,

- kreditförvaltarens policy är otillräcklig vad gäller en korrekt behandling av låntagare enligt artikel 5.1.f,

– kreditförvaltarens interna förfaranden innebär att klagomål från låntagare inte kan registreras och handläggas på sätt som föreskrivs i artikel 5.1.g,

– kreditförvaltaren tillåter en eller flera personer som inte uppfyller kraven enligt artikel 5.1.b att bli eller fortsätta vara medlemmar i dess lednings- eller förvaltningsorgan,

– kreditförvaltaren inte följer kraven på hantering av låntagares klagomål som fastställs i artikel 24,

– kreditförvaltaren i tillämpliga fall inte efterlever de skyldigheter gentemot låntagare som föreskrivs i artikel 10,

– kreditförvaltaren tar emot och innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet i en medlemsstat i enlighet med artikel 6.1.b eller

– kreditförvaltaren inte efterlever de krav för att få ta emot och inneha medel från låntagare som föreskrivs i artikel 6.2.

För tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster anges att det ska finnas administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som tillämpas om tillhandahållaren begår en allvarlig överträdelse av de tillämpliga rättsliga bestämmelserna (artikel 23.1.a). Det finns alltså när det gäller sådana aktörer inte någon uppräknig av vilka specifika överträdelser som ska omfattas av sanktioner. *Sveriges advokatsamfund* anser att tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster inte bör vara föremål för sanktioner. I linje med vad som anförs i fråga om tillsyn i avsnitt 7.5 delar regeringen den bedömningen. Om en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster begår en överträdelse kan sanktioner enligt den nya lagen i stället riktas mot kreditförvaltaren. Tillhandahållaren kommer dock i regel att i stället stå under tillsyn av Finansinspektionen enligt inkassolagen och ingripande kan därmed ske med stöd av den lagen.

För kreditförvärvare gäller att administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder ska tillämpas om en kreditförvärvare

– inte lämnar information till den behöriga myndigheten när någon annan utses att bedriva kreditförvaltning eller när ett kreditavtal överlåts på sätt som föreskrivs i artiklarna 18 och 20,

– inte följer det krav på att utse en annan aktör att bedriva kreditförvaltning som föreskrivs i artikel 17,

– inte efterlever det krav på att utse en representant som föreskrivs i artikel 19, eller

– inte efterlever de skyldigheter gentemot låntagare som föreskrivs i artikel 10.

När det gäller en representant ska administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder tillämpas om representanten inte lämnar den information som föreskrivs i artiklarna 18 och 20 eller följer det krav som föreskrivs i artikel 17.

För kreditinstitut ska administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder tillämpas om kreditinstitutet inte tillhandahåller den information som anges i artiklarna 10 och 15. För konsumentkreditinstitut och bostads-kreditinstitut ska det finnas administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder om ett sådant institut inte följer artikel 10.

I svensk rätt har den aktuella typen av bestämmelser oftast genomförts genom generella bestämmelser om sanktioner mot juridiska personer för överträdelse av gällande regler i allmänhet, utan att det av lagen framgår exakt vilken överträdelse som avses (jfr prop. 2014/15:57 s. 39).

Intrum Sverige AB förespråkar att ingripanden endast ska kunna aktualiseras i enlighet med direktivets minimireglering i artikel 23. Regeringen delar dock utredningens bedömning att Finansinspektionen ska ingripa om en kreditförvaltare har åsidosatt sina skyldigheter enligt den nya lagen eller andra författningar som reglerar verksamheten. En sådan reglering överensstämmer alltså med vad som i allmänhet gäller på den finansiella marknaden.

I artikel 21.1.h anges det att den behöriga myndigheten ska ha befogenhet att kräva att en kreditförvaltare ändrar eller uppdaterar sina interna styrformer och interna kontrollmekanismer i syfte att effektivt säkerställa att låntagarnas rättigheter respekteras i enlighet med den lagstiftning som reglerar kreditavtalet. Enligt artikel 21.1.i ska myndigheten även ha befogenhet att kräva att en kreditförvaltare ändrar eller uppdaterar den policy som företaget har antagit för att säkerställa en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagarna samt registrering och handläggning av klagomål från låntagare. Det bör framgå av den nya lagen att Finansinspektionen får ingripa mot en kreditförvaltare i dessa fall.

När det gäller kreditförvärvare och representanter anser regeringen att det finns skäl för att begränsa de överträdelse som kan föranleda ett ingripande till vissa angivna överträdelse. Till skillnad från kreditförvaltare kommer dessa aktörer att stå under Finansinspektionens tillsyn inom ramen för den tillsyn som bedrivs över att bestämmelserna i lagen följs. Det är därför lämpligt att i lagen specificera vilka överträdelse som kan leda till ett ingripande för dessa aktörer. Så ser regeringen ut i annan lagstiftning på finansmarknadsområdet, se t.ex. 3 kap. 2 § lagen (2019:1215) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om värdepapperisering. Till skillnad från vad som följer av direktivet bör kreditförvärvare och representanter även ansvara för överträdelse i fråga om det kreditförvaltningsavtal som ska ingås när en kreditförvaltare anlitas. Det kan många gånger vara lämpligt att ingripa mot en representant framför en kreditförvärvare utanför EES.

Finansinspektionen anser att det i utredningens förslag är oklart hur den nya lagen förhåller sig till annan relevant reglering. För kreditinstitut samt konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut finns det redan regler i annan lagstiftning som reglerar i vilka situationer ett ingripande kan ske. För kreditinstitut anges i 15 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse att om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt bl.a. författningar som reglerar institutets verksamhet ska Finansinspektionen ingripa. Motsvarande bestämmelser finns t.ex. i 20 § lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter.

Enligt regeringens mening bör Finansinspektionen ingripa även när kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut överträder den nya lagen. Ett sådant ingripande kan dock göras enligt den befintliga lagstiftningen. Någon bestämmelse i den nya lagen om att inspektionen

Ingripande mot fysiska personer

När det gäller fysiska personer har lagstiftaren på senare år valt att i lag precisera vilka överträdelser som kan leda till sanktioner (se prop. 2014/15:57 s. 36–43). Det har även införts ett subjektivt rekvisit, enligt vilket det åtminstone krävs att personen i fråga har handlat grovt oaktsamt för att sanktioner ska komma i fråga. Överträdelserna i sig har också kvalificerats på så sätt att endast allvarliga överträdelser av den juridiska personen ska kunna leda till sanktioner mot en fysisk person. Skälen bakom utformningen av de svenska reglerna är att sanktioner mot fysiska personer anses vara av straffrättslig karaktär och att krav på förutsebarhet och subjektivt rekvisit följer av det. Begränsningen till allvarliga överträdelser har sin grund i att lagstiftaren anser att sanktioner i första hand ska riktas mot juridiska personer och mot fysiska personer endast i undantagsfall (prop. 2014/15:57 s. 38 och 40–42).

Mot denna bakgrund bör de överträdelser som enligt kredithanteringsdirektivet ska kunna medföra sanktioner för fysiska personer uttryckligen framgå av den nya lagen. Sanktioner mot fysiska personer bör vidare kunna komma i fråga endast vid allvarliga överträdelser och under förutsättning att personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelserna.

De situationer som ska kunna medföra sanktioner bör överensstämma med de överträdelser som räknas upp i artikel 23.1 när det gäller ledningen för kreditförvaltare, kreditförvärvare och representanter. Av regeringens bedömning i fråga om ingripanden mot en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster följer att det inte blir möjligt att ingripa mot en ledande befattningshavare i ett sådant företag.

När det gäller den personkrets som omfattas av regelverket anges i direktivet att sanktioner ska kunna tillämpas mot medlemmarna i lednings- och förvaltningsorganet och andra personer som enligt nationell rätt är skyldiga till en överträdelse (artikel 23.5). Ordalydelsen är i det närmaste identisk med ordalydelsen i motsvarande direktivbestämmelser för banker, värdepappersbolag och fondbolag, och är utformad för att fungera tillsammans med de olika medlemsstaternas associationsrättsliga lagstiftning. I svensk rätt har personkretsen bedömts motsvara aktiebolags och ekonomiska föreningars styrelseledamöter och verkställande direktör samt ersättare för dessa (prop. 2014/15:57 s. 39–40). Enligt regeringen är det naturligt att göra samma bedömning vid genomförandet av kredithanteringsdirektivet. Eftersom det inte är uteslutet att en kreditförvaltare kan bedriva verksamhet genom t.ex. ett handelsbolag bör det i likhet med 8 kap. 1 a § lagen (2005:405) om försäkringsförmedling även finnas en möjlighet att ingripa mot någon annan som på motsvarande sätt företräder företaget.

Till skillnad från vad som är fallet på finansmarknaden i stort kan verksamhet som omfattas av direktivet drivas av fysiska personer. Både en kreditförvärvare och en representant kan vara fysiska personer, även om det i praktiken lär vara sällsynt. Därför uppstår frågan om vad som bör gälla för en fysisk person som i den rollen begår en överträdelse.

Utredningen föreslår att samma regler om sanktionsavgifter ska gälla för en sådan fysisk person som för ledningen i en juridisk person. Däremot anser utredningen att övriga sanktioner bör kunna aktualiseras generellt vid överträdelse och inte bara för särskilt utpekade situationer. En nackdel med en sådan lösning är att olika regler kommer att tillämpas på samma verksamhet beroende på om verksamheten bedrivs av en fysisk eller juridisk person. Olika förutsättningar skulle då även gälla för den fysiska personen i fråga beroende på sanktionen. Regeringen anser att det framstår som en bättre lösning att låta de fysiska personer som bedriver verksamhet i egenskap av kreditförvärvare eller representant omfattas av samma regelverk som de juridiska personerna. Detta leder till att strängare regler gäller för dem än enligt utredningens förslag. Sett till den typ av verksamhet som avses anser regeringen att det trots allt ändå finns skäl för en sådan reglering.

Skyldigheten att ingripa

Till skillnad från utredningen anser regeringen att Finansinspektionen bör vara skyldig att ingripa vid överträdelser, i stället för att enbart ha möjlighet att göra det. I t.ex. 15 kap. lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. lagen om värdepappersmarknaden har skyldigheten att ingripa uttryckts som att Finansinspektionen ska ingripa under vissa förutsättningar. Det framstår som lämpligt att göra på motsvarande sätt vid genomförandet av kredithanteringsdirektivet. Som *Finansinspektionen* pekar på finns det ingen anledning att göra det möjligt för inspektionen att avstå från att ingripa, vid sidan av det uttryckliga undantaget från ingripande som bör gälla i vissa specifika situationer.

Undantagen från skyldigheten att ingripa bör också utformas i överensstämmelse med vad som gäller på finansmarknaden i övrigt. Regeringen föreslår därför att inspektionen ska få avstå från ett ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig. Likaså bör inspektionen få avstå från ingripande om företaget gör rättelse. Om det i stället är en fråga om ingripande mot en fysisk person bör inspektionen kunna avstå från ett ingripande om personen i fråga har verkat för att företaget gör rättelse. Slutligen bör inspektionen kunna avstå från ingripande om någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Intrum Sverige AB och *Integritetsskyddsmyndigheten* framför synpunkter som tar sikte på hur Finansinspektionens skyldighet att ingripa förhåller sig till sanktionssystemet i EU:s dataskyddsförordning. När det gäller förhållandet till Integritetsskyddsmyndighetens uppdrag att övervaka efterlevnaden av dataskyddsförordningen samt myndighetens möjligheter enligt förordningen att vidta korrigerande befogenheter anser regeringen att Integritetsskyddsmyndigheten fortfarande ska ha möjlighet att ingripa på det sätt som följer av myndighetens uppdrag. Ett sådant ingripande från blir då ett exempel på en sådan åtgärd från en annan myndighet som Finansinspektionen ska beakta när inspektionen överväger om det finns skäl att avstå från ett ingripande enligt den nya lagen.

Enligt artikel 22.1.f ska den behöriga myndigheten ha befogenhet att granska det utkontrakteringsavtal som har ingåtts mellan en kreditförvaltare och en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. En kreditförvaltare är skyldig att anmäla en utkontraktering till Finansinspektionen, som då kommer att ha kännedom om att en sådan utkontraktering har skett. Med stöd av den uppgiftsskyldighet som kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster föreslås ha kommer Finansinspektionen att kunna ta del av själva avtalet. Finansinspektionen kommer därmed att kunna granska det inom ramen för sin tillsyn.

Enligt artikel 22.2 ska medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheter i värdlandet och i det land där krediten beviljades ges alla de befogenheter som krävs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter och skyldigheter. Detta krav får anses uppfyllt i och med de befogenheter som föreslås gälla i dessa fall. Här kan särskilt pekas på de regler som föreslås för ingripande i samband med att kreditförvaltare bedriver gränsöverskridande verksamhet, se avsnitt 9.2.

Medlemsstaterna ska säkerställa att hemlandets behöriga myndighet genom tillämpning av en riskbaserad strategi utvärderar hur en kreditförvaltare uppfyller kraven i artikel 5.1 e–h (artikel 22.3 i direktivet). Medlemsstaterna ska dessutom fastställa omfattningen av denna utvärdering, med beaktande av storleken, arten, omfattningen och komplexiteten hos den berörda kreditförvaltarens verksamhet (artikel 22.4). Finansinspektionen bedriver redan i dag riskbaserad tillsyn. Regeringen bedömer att det inte behövs några lagregler för att genomföra direktivet i dessa delar.

Medlemsstaterna ska dessutom enligt artikel 22.7 säkerställa att hemlandets behöriga myndighet kan kräva att de som inte uppfyller kraven enligt direktivet på ett tidigt stadium vidtar de åtgärder som krävs. En sådan befogenhet kommer enligt regeringens bedömning följa av att Finansinspektionen ges möjlighet att ingripa.

Regeringens förslag: Finansinspektionens ingripande vid överträdelser ska ske genom

1. ett föreläggande för det företag som har begått överträdelser inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud mot att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning mot företaget för överträdelser.

Om en överträdelse som har begåtts av en kreditförvaltare är allvarlig, ska kreditförvaltarens tillstånd återkallas, om det inte är tillräckligt att varning meddelas. Återkallelse av tillståndet ska dessutom kunna ske i vissa särskilda situationer. En återkallelse av tillståndet ska kunna förenas med förbud att fortsätta att bedriva rörelsen.

Finansinspektionen ska även kunna besluta om en sanktionsavgift för kreditförvaltare, kreditförvärvare och representanter eller en person i ledningen för en sådan aktör.

Ett föreläggande och ett förbud ska få förenas med vite. Inspektionen ska få bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utredningens förslag görs inte någon skillnad mellan när anmärkning och varning kan göras. Utredningen föreslår vidare inte någon bestämmelse om att Finansinspektionen ska få bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* pekar på att det inte görs någon skillnad mellan när ingripande genom anmärkning och varning kan göras. Vidare förespråkar inspektionen att det tas in en bestämmelse om att inspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 23.2 i direktivet anges att de administrativa sanktionerna och de avhjälpande åtgärderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och omfatta åtminstone tre specifika sanktioner. Den första sanktionen som nämns är återkallande av ett tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Den andra sanktionen består av ett beslut enligt vilket kreditförvaltare, kreditförvärvaren eller representanten ska avhjälpa överträdelserna samt upphöra med sitt agerande och inte upprepa det. Den tredje sanktionen är administrativa sanktionsavgifter. Medlemsstaterna ska enligt artikel 23.3 säkerställa att administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder genomförs på ett verkningsfullt sätt.

Regeringen anser att det är lämpligt att låta Finansinspektionens ingripandemöjligheter följa principerna i befintliga regelverk. Regeringen föreslår därför att Finansinspektionen ska ges möjlighet att välja mellan ett antal olika ingripandemöjligheter. På detta sätt kan åtgärderna i varje enskilt fall anpassas efter vad som framstår som mest ändamålsenligt (jfr prop. 2013/14:107 s. 63). Detta innebär att Finansinspektionen ska kunna utfärda ett föreläggande för en aktör att inom en viss tid vidta en åtgärd för att komma till rätta med situationen eller upphöra med ett visst agerande,

ett förbud att verkställa beslut eller utfärda en anmärkning. Finansinspektionen behöver därutöver ges möjlighet att besluta om sanktionsavgifter (se vidare avsnitt 8.7 och 8.8). Som anges i avsnitt 8.4 behöver inspektionen dessutom ges behörighet att återkalla kreditförvaltares tillstånd, ett beslut som ska kunna förenas med ett förbud att fortsätta att bedriva rörelsen. I likhet med vad som gäller enligt t.ex. 15 kap. 1 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse bör det även finnas en möjlighet att återkalla en kreditförvaltares tillstånd vid en allvarlig överträdelse. Om det är tillräckligt bör dock i stället en varning utfärdas. Ytterligare grunder för återkallelse av en kreditförvaltares tillstånd behandlas i avsnitt 8.4. I och med det förslag som regeringen lämnar görs det skillnad mellan när ingripande genom anmärkning och varning kan göras, vilket *Finansinspektionen* efterfrågar.

I artikel 22.1.c anges att den behöriga myndigheten ska ha befogenhet att förbjuda någon av kreditförvaltningsverksamheterna. Utredningen menar att det är överflödigt att införa ett sådant förbud eftersom det inte kommer att vara möjligt för en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning utan tillstånd. Utredningen påpekar även att Finansinspektionen föreslås ska få möjlighet att ingripa mot kreditförvaltare som har tillstånd i ett annat EES-land genom att bl.a. förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige (se avsnitt 9.2). Utredningens förslag till lag innehåller även en reglering som innebär att ett beslut om att återkalla en kreditförvaltares tillstånd ska få förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

Regeringen anser att det framstår som lämpligt att i första hand möjliggöra förbud att bedriva verksamhet för kreditförvaltare. Regeringen noterar här att den möjlighet som utredningen föreslår att Finansinspektionen ska ha att ingripa med förbud vid gränsöverskridande kreditförvaltning inte gäller för kreditförvaltare med tillstånd i Sverige. Inspektionen föreslås däremot ges rätt att återkalla en svensk kreditförvaltares tillstånd. Att ett tillstånd har återkallats innebär visserligen att en kreditförvaltare inte längre får bedriva kreditförvaltning. Ett förbud att bedriva kreditförvaltning kan dock, till skillnad från en återkallelse av tillstånd, förenas med vite. Ett förbud att bedriva verksamhet framöver kan därmed på ett mer effektivt sätt avhålla en aktör utan tillstånd att fortsätta att bedriva kreditförvaltning och därmed verka preventivt. Regeringen föreslår därför, i likhet med utredningen, att ett beslut om att återkalla en kreditförvaltares tillstånd ska få förenas med ett förbud att fortsätta verksamheten. Det kan nämnas att det i 15 kap. 4 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 6 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden och 6 kap. 5 § andra stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter finns en möjlighet för Finansinspektionen att förena ett beslut om återkallelse med ett förbud att fortsätta rörelsen.

Av artikel 23.5 i direktivet följer att medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna kan tillämpa de administrativa sanktioner och avhjälpandeåtgärder som avses i artikel 23.2 även på bl.a. medlemmarna i ledningsorganet. Regeringen delar utredningens bedömning att det är lämpligt att Finansinspektionen ska kunna besluta om sanktionsavgift för en person som ingår i ledningen. Ett beslut enligt vilket kreditförvaltaren, kreditförvärvaren eller representanten ska avhjälpa överträdelsen eller upphöra med agerandet bör dock inte kunna riktas direkt mot en person

som ingår i ledningen. Vidare kan sanktionen återkallelse av tillstånd endast riktas mot den som har tillståndet, dvs. kreditförvaltaren, och inte mot en befattningshavare. För att uppfylla direktivets krav i den delen bör det vara tillräckligt om Finansinspektionen kan återkalla en kreditförvaltares tillstånd, om den som ingår i en kreditförvaltares styrelse, är dess verkställande direktör eller är ersättare för någon av dem inte uppfyller de krav som ställs på personen i fråga, se vidare avsnitt 8.4.

För att Finansinspektionens beslut om föreläggande eller förbud ska vara effektiva har myndigheten ofta möjlighet att förena besluten med vite. Samma ordning bör gälla även för sådana beslut som fattas med stöd av den nya lagen. Regeringen föreslår därför att Finansinspektionen ska få förena ett föreläggande eller förbud med vite. Ett sanktionsföreläggande bör dock inte kunna förenas med vite. Inte heller bör en och samma överträdelse kunna vara föremål för både vite och sanktionsavgift samtidigt. Det får lämnas till Finansinspektionen att i det enskilda fallet se till att de sanktioner som används är rimliga och i linje med lagstiftningen.

I likhet med vad *Finansinspektionen* förordar föreslår regeringen att Finansinspektionen på sedvanligt vis ska få bestämma att beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse av tillstånd ska gälla omedelbart.

8.4 Återkallelse av en kreditförvaltares tillstånd

Regeringens förslag: Ett tillstånd ska återkallas, om kreditförvaltaren

1. har fått tillståndet på otillbörligt sätt,
2. inte har börjat bedriva verksamhet inom ett år från det att tillståndet beviljades,
3. inte har bedrivit verksamhet under ett år,
4. inte längre uppfyller villkoren för tillstånd,
5. har förklarat sig avstå från tillståndet,
6. har överlätit hela sin verksamhet, eller
7. har försatts i konkurs eller gått i tvångslikvidation.

Om tillståndet ska återkallas i fall som avses i punkt 3 eller 5, ska Finansinspektionen innan tillståndet återkallas även kunna besluta om något annat ingripande mot kreditförvaltaren.

I de fall som anges i punkt 1–4 ska i stället varning kunna meddelas, om det är tillräckligt.

Ett beslut att återkalla ett tillstånd för att någon i ledande ställning i företaget inte längre uppfyller de krav som gäller för personen i fråga får endast fattas om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på personen och om personen fortfarande har kvar sin befattning efter en tid som inspektionen bestämt. Den tiden ska få vara högst tre månader.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen besluta att en person i ledande ställning inte längre får ha kvar sin befattning. Inspektionen får då förordna en ersättare.

Om tillståndet återkallas ska Finansinspektionen kunna bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår inte att en kreditförvaltares tillstånd ska kunna

återkallas om kreditförvaltaren har överlåtit hela sin verksamhet eller om kreditförvaltaren har försatts i konkurs eller gått i tvångslikvidation.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. Enligt *Finansinspektionen* bör bestämmelsen om att en person inte längre får ingå i ledningen ges samma utformning som motsvarande bestämmelse i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Skälen för regeringens förslag: Att tillstånd ska kunna återkallas som en administrativ sanktion följer av artikel 23.2.a i direktivet. Därutöver innehåller även artikel 8 bestämmelser om återkallelse av tillstånd för en kreditförvaltare. Av artikel 8.1 framgår att ett tillstånd får återkallas om kreditförvaltaren avstår från tillståndet eller inte bedriver verksamhet under tolv månader. Återkallelse får också göras, om tillståndet har lämnats på grund av oriktiga uppgifter eller på något annat sätt som strider mot gällande regler. Detsamma gäller om kreditförvaltaren inte längre uppfyller villkoren för tillstånd eller begår en allvarlig överträdelse av tillämpliga regler (se avsnitt 8.3). Med tillämpliga regler avses bl.a. de nationella bestämmelser varigenom direktivet införlivas och andra konsumentskyddsregler, inklusive de regler som gäller i värdlandet och i det land där krediten beviljades.

Bestämmelser om återkallelse av tillstånd på finansmarknadsområdet finns t.ex. i 15 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 2 § lagen om verksamhet med bostadskrediter och 25 kap. 5 § lagen om värdepappersmarknaden. Reglerna om återkallelse av tillstånd för kreditförvaltare bör utformas i linje med dessa bestämmelser.

Som framgår ovan är en särskild grund för återkallelse enligt direktivet att en kreditförvaltare begår en allvarlig överträdelse av tillämpliga regler. Detta bör i svensk rätt genomföras så att Finansinspektionen ska ingripa och återkalla ett tillstånd, om en kreditförvaltare åsidosätter sina skyldigheter enligt lag eller andra författningar eller enligt dess styrformer, interna kontrollmekanismer, policy eller förfaranden. Regleringen bör utformas som *Finansinspektionen* förespråkar.

Utöver denna allmänt hållna grund, bör återkallelse av ett tillstånd vara möjligt i vissa särskilda situationer. Återkallelse bör kunna ske om tillståndet har lämnats på grund av oriktiga uppgifter eller på något annat sätt som strider mot gällande regler på otillbörligt vis. Återkallelse bör även kunna ske om kreditförvaltaren förklarat sig avstå från tillståndet eller inte under ett år drivit sådan verksamhet som avses med tillståndet, eller om kreditförvaltaren har försatts i konkurs eller gått i tvångslikvidation. Därutöver anser regeringen att återkallelse av ett tillstånd även bör bli aktuell om en kreditförvaltare har överlåtit hela sin verksamhet. I ett sådant fall finns det knappast något syfte med att låta kreditförvaltaren ha kvar sitt tillstånd. Denna återkallelsegrund får anses ligga utanför direktivets tillämpningsområde och alltså vara möjlig att uppställa i svensk rätt.

Lagrådet efterlyser ett förtydligande av vad som avses med ordet verksamhet när det gäller återkallelse till följd av att kreditförvaltaren inte under ett år har bedrivit sådan verksamhet som avses med tillståndet, respektive om en kreditförvaltare har överlåtit hela sin verksamhet. Enligt regeringens mening bör med ordet verksamhet i båda dessa fall avses verksamhet enligt den nya lagen. Det tillstånd som en kreditförvaltare kan få enligt den nya lagen innebär visserligen att en kreditförvaltare även får

bedriva verksamhet som omfattas av inkassolagen. Detta innebär dock inte att kreditförvaltaren får ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet enligt inkassolagen. En kreditförvaltare som får sitt tillstånd återkallat, men som vill fortsätta att bedriva inkassoverksamhet, måste därmed ansöka om ett nytt tillstånd enligt inkassolagen.

I 25 kap. 5 § lagen om värdepappersmarknaden finns en regel om förfarandet när en återkallelse är aktuell enligt paragrafen i fråga samtidigt som det finns skäl att ingripa mot företaget av andra skäl. I sådana situationer finns det en risk för att företaget exempelvis förklarar sig avstå från tillståndet, för att undvika ett ingripande baserat på överträdelse av reglerna för verksamheten (se prop. 2016/17:162 s. 575–577). Det framstår enligt regeringens mening som lämpligt att inspektionen får göra det om en kreditförvaltare avstår från tillståndet eller inte under en sammanhängande tid av ett år har bedrivit sådan verksamhet. En liknande bestämmelse bör därmed tas in i den nya lagen. Detta innebär att inspektionen kommer att få pröva om det finns skäl att ingripa mot kreditförvaltaren och, om det finns sådana skäl, besluta om ingripande innan tillståndet återkallas.

Ett särskilt krav som uppställs i direktivet för kreditförvaltare är att personer i ledningen av kreditförvaltaren ska ha vissa kvalifikationer. Om det uppkommer brister i detta avseende, ska det vara möjligt att återkalla tillståndet för kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren uppfyller då inte längre villkoren för verksamheten. I likhet med hur annan näringsrättslig lagstiftning är utformad bör situationen att en person i ledningen inte lever upp till de krav som ställs regleras särskilt (se t.ex. prop. 2015/16:197 s. 167–168). Ett beslut att återkalla en kreditförvaltares tillstånd i dessa fall bör få fattas endast om Finansinspektionen först beslutat att anmärka på att personen i fråga ingår i ledningen och han eller hon fortfarande har kvar sin befattning efter en tidsfrist som inspektionen bestämmer. Tidsfristen bör vara högst tre månader. I stället för att återkalla ett tillstånd bör Finansinspektionen ges möjlighet att besluta om en ersättare för personen i fråga. En sådan möjlighet finns i annan närliggande lagstiftning, se t.ex. 15 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse enligt vilken Finansinspektionen får besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får vara det. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess institutet utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör. Regeringen anser att en motsvarande möjlighet bör införas när någon som ingår i en kreditförvaltares styrelse, är verkställande direktör för en kreditförvaltare eller ersättare för någon av dem inte längre uppfyller kraven. Detsamma bör gälla för någon annan som på motsvarande sätt företräder kreditförvaltaren. Vidare bör inspektionen även här få förordna en ersättare vars uppdrag ska gälla till dess kreditförvaltaren utsett en ny person i dess ställe. Denna möjlighet kan användas, om det är fråga om ett i övrigt sunt företag som av någon anledning självt saknar förmåga att ändra situationen (jfr prop. 2013/14:107 s. 64).

Om Finansinspektionen beslutar att återkalla ett tillstånd för en kreditförvaltare som har fått tillstånd enligt den nya lagen, bör inspektionen ha möjlighet att besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske och om förbud att fortsätta verksamheten. Detta motsvarar också vad som gäller enligt annan lagstiftning på finansmarknadens område. Som

Lagrådet anför kommer denna möjlighet att avveckla verksamheten att kunna användas även när ett tillstånd återkallas till följd av en allvarlig överträdelse. *Lagrådet* efterfrågar ett förtydligande av begreppet verksamhet. Med verksamhet bör i detta sammanhang avses både verksamhet som bedrivs enligt den nya lagen och enligt andra lagar, t.ex. inkassolagen. I regel är det den verksamhet som bedrivs enligt den nya lagen som ska avvecklas. Det kan dock uppstå situationer där det inte är möjligt att endast avveckla den verksamhet som omfattas av den nya lagen, t.ex. om den andra verksamhet som bedrivs är starkt sammanblandad med verksamheten enligt den nya lagen och kreditförvaltaren vägrar att dela upp verksamheterna. Detta ska inte hindra att den verksamheten som omfattas av den nya lagen avvecklas. I ett sådant fall kan följden därmed bli att även den sammanhängande verksamheten helt eller delvis avvecklas.

8.5 Ingripande mot den som saknar tillstånd

Regeringens förslag: Om någon bedriver verksamhet som omfattas av den nya lagen utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen ingripa genom att förelägga aktören att upphöra med verksamheten eller genom ett beslut om sanktionsavgift. Inspektionen ska få besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, ska Finansinspektionen få förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att Finansinspektionen även ska få besluta om sanktionsavgift och att det införs en bestämmelse om allmän domstols möjlighet att besluta om likvidation.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att det framstår som ett udda inslag att i svensk rätt reglera att en myndighet får informera om en viss bestämmelse. Enligt inspektionen bör det uttryckligen framgå att en ansökan om likvidation endast kan avse svenska företag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 4.1 i direktivet ska medlemsstaterna kräva att en kreditförvaltare har tillstånd innan den inleder sin verksamhet. Om ett sådant tillståndskrav ska utgöra en garanti för att bara företag som lever upp till högt ställda kvalitetskrav bedriver verksamhet, måste det finnas en möjlighet att hindra eller avbryta en verksamhet som bedrivs utan tillstånd. Liksom på andra finansiella områden bör alltså tillsynsmyndigheten ha möjlighet att utreda om en verksamhet är tillståndspliktig och i så fall kunna ingripa om tillstånd saknas. Regeringen föreslår därför i likhet med utredningen att Finansinspektionen ges sådan behörighet.

Om någon bedriver verksamhet som kreditförvaltare utan att vara berättigad till det, bör Finansinspektionen få förelägga den som bedriver verksamheten att upphöra med den. Inspektionen ska även få besluta om sanktionsavgift och hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, bör Finansinspektionen få förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Vidare bör ett sådant föreläggande, som avser ett utländskt företag, få riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

I likhet med bl.a. lagen om verksamhet med bostadskrediter bör det inte införas en bestämmelse om att allmän domstol under vissa förutsättningar kan besluta om likvidation. Det blir då inte heller aktuellt att införa den informationsregel, vars utformning *Finansinspektionen* reagerar på.

8.6 Omständigheter som ska beaktas vid valet av ingripande

Regeringens förslag: Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till de skador som har uppstått och graden av ansvar för den som orsakat överträdelsen.

Finansinspektionen ska i förmildrande riktning beakta om

1. företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig mån har underlättat inspektionens utredning, och
2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av inspektionen.

I försvarande riktning ska det beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller den fysiska personen tidigare har orsakat en sådan överträdelse. Finansinspektionen ska då fästa särskild vikt vid om överträdelserna är likartade och den tid som gått mellan dem.

När sanktionsavgiftens storlek fastställs ska särskild hänsyn också tas till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Till skillnad från regeringen föreslår utredningen att de omständigheter som ska beaktas i förmildrande riktning ska vara alternativa.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anför att de omständigheter som ska beaktas i förmildrande riktning bör vara kumulativa om bestämmelsen ska motsvara 15 kap. 1 c § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 23.4 i direktivet anges vilka omständigheter som ska beaktas vid valet av sanktion och vid fastställandet av sanktionsavgiftens storlek. Det rör sig dels om omständigheter hänförliga till överträdelsen i sig, som dess svårighetsgrad och varaktighet och vinster och förluster som den kan ha orsakat, dels om omständigheter hänförliga till personen som har begått överträdelsen. Det kan då vara fråga om exempelvis ekonomisk bärkraft och tidigare överträdelser. Motsvarande regler finns i EU-direktiven för de finansiella företagen och

har i de fallen genomförts i svensk rätt genom lagbestämmelser som räknar upp samma omständigheter som i direktivet. Regeringen delar utredningens uppfattning att de omständigheter som enligt kredithanteringsdirektivet ska beaktas vid valet av ingripande och bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska anges i lagen på samma sätt. Detta innebär att det av den nya lagen bör framgå att vid valet av ingripande och bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn bör tas till de skador som uppstått och graden av ansvar för den som har orsakat överträdelsen. Till mindre allvarliga överträdelser bör räknas bl.a. överträdelser som är mer av ordningskaraktär, såsom försenad rapportering.

I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som pågått under lång tid är mer klandervärd än den som varat endast tillfälligt. Effekten får dock inte bli att en aktör regelmässigt påförs en lindrigare sanktion än vad som annars hade varit fallet endast till följd av att den upptäckts tidigt och därmed upphört.

I försvarande riktning bör beaktas om företaget eller den fysiska personen tidigare har överträtt regelverket. När det gäller tidigare överträdelser bör som särskilt försvarande beaktas om en juridisk eller fysisk person fortsätter med eller upprepar en liknande överträdelse som den tidigare gjort sig skyldig till och om det har gått kort tid mellan överträdelserna.

Enligt direktivet ska även graden av samarbete med behöriga myndigheter som utövas av den som är ansvarig för överträdelsen beaktas. I likhet med vad som följer av liknande reglering på det finansiella området bör det enligt regeringens mening krävas att det ska vara fråga om ett samarbete av väsentlig betydelse. Att ett företag och dess företrädare endast inställer sig till förhör och svarar på frågor bör inte innebära att de ska anses i väsentlig mån ha underlättat utredningen, utan det bör för regelns tillämpning krävas att företaget eller den fysiska personen i fråga självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte själv redan förfogar över eller med lätthet kan få fram (jfr prop. 2013/14:228 s. 241 och prop. 2001/02:167 s. 99). Det bör även krävas att företaget eller den fysiska personen upphört eller snarast upphör med överträdelsen när anmälan görs eller uppgifter lämnas. I likhet med vad *Finansinspektionen* anför och vad som gäller i närliggande lagstiftning bör dessa förutsättningar vara kumulativa. Vidare bör en sådan rättelse, för att den ska tillmätas betydelse, ske kort tid efter det att företaget eller den fysiska personen har uppmärksamats på överträdelsen. Av rättssäkerhetsskäl bör en bestämmelse om att beakta samarbetsvilligheten endast tillämpas i lindrande riktning. Den bör alltså inte kunna åberopas i syfte att skärpa sanktionen mot den som inte medverkar i Finansinspektionens utredning.

Regeringen anser att det framstår som alltför långtgående att låta finansiell ställning och erhållna vinster påverka valet av sanktion. Regeringens bedömning är, i likhet med överväganden som gjorts i ett tidigare lagstiftningsärende, att sådana aspekter får tillräckligt stor genomslagskraft om de tillmäts betydelse vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek (prop. 2013/14:228 s. 240).

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska i vissa fall få besluta att ett företag ska betala en sanktionsavgift, om företaget har meddelats ett beslut om anmärkning, varning, eller återkallelse av tillstånd.

Sanktionsavgiften för ett företag ska som högst fastställas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning det närmast föregående räkenskapsåret för den verksamhet i vilken överträdelsen har gjorts,
2. två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller
3. 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften ska inte få bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen saknas eller är bristfälliga, ska omsättningen få uppskattas.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inte något förslag om under vilka förutsättningar som Finansinspektionen får besluta om sanktionsavgift för ett företag. Utredningen föreslår att sanktionsavgiften i förekommande fall ska motsvara högst omsättningen på koncernnivå närmast föregående räkenskapsår.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Intrum Sverige AB* anför att nivåerna för sanktionsavgift inte bör sättas högre än i annan jämförbar lagstiftning och spegla de begränsade skadeverkningar som kan uppstå vid olika former av överträdelser. *Finansinspektionen* anför att det bör förtydligas under vilka förutsättningar som inspektionen får besluta om sanktionsavgift.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anser att det, i likhet med vad som gäller enligt t.ex. 15 kap. 7 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden och 6 kap. 6 § lagen om verksamhet med bostadskrediter, bör regleras i vilka situationer som ett företag kan åläggas en sanktionsavgift. *Finansinspektionen* delar denna bedömning. En sanktionsavgift bör i enlighet med vad som anges i den närliggande lagstiftningen kunna beslutas om ett företag har meddelats varning, anmärkning eller återkallelse av tillstånd i vissa fall.

Direktivet innehåller inte några regler om minimi- eller maximinivåer för sanktionsavgifterna. För att bestämma vad som utgör en lämplig sanktionsavgift behöver därför en jämförelse göras med annan närliggande lagstiftning.

I 15 kap. 8 § första stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse finns regler om sanktionsavgiftens storlek för kreditinstitut. Dessa regler innebär att sanktionsavgiften ska bestämmas till högst det högsta av beloppet enligt tre olika beräkningsalternativ: tio procent av företagets (eller i förekommande fall koncernens) omsättning, två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen eller ett belopp motsvarande fem miljoner euro. En liknande reglering finns i 25 kap. 9 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden.

Enligt 6 kap. 7 § första stycket lagen om verksamhet med bostadskrediter gäller i stället att sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kronor och högst 50 miljoner kronor men med ett tak motsvarande tio procent av kreditgivarens eller kreditförmedlarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret. För ett företag som även driver annan verksamhet än den tillståndspliktiga ska omsättningen enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter avse endast verksamheten med bostadskrediter (6 kap. 7 § tredje stycket den lagen).

Reglerna i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden är alltså strängare än t.ex. lagen om verksamhet med bostadskrediter i fråga om sanktionsavgiftens storlek. I lagen om verksamhet med bostadskrediter används inte den vinst som företaget gjort som en del i beräkningsmodellen. Det görs även begränsningar i fråga om hur företagets omsättning ska beräknas vid bestämmande av sanktionsavgift.

Utredningen föreslår att sanktionsavgifternas storlek ska bestämmas på samma sätt som i lagen om bank- och finansieringsrörelse. Utredningen pekar bl.a. på att det sättet att beräkna avgiften stämmer väl överens med de kriterier som anges i artikel 23.4 i direktivet. Genom en procentsats relaterad till omsättningen tas hänsyn till den ekonomiska bärkraften (jfr artikel 23.4.c) medan en avgift relaterad till den vinst som har uppnåtts på grund av överträdelsen överensstämmer med artikel 23.4.d.

Även regleringen i lagen om verksamhet med bostadskrediter är knuten till företagets omsättning, varför det inte skulle innebära någon skillnad i den delen i förhållande till lagen om bank- och finansieringsrörelse. Låt vara att beräkningen kan utfalla annorlunda. Däremot saknar lagen om verksamhet med bostadskrediter en beräkning som sker utifrån företagets vinst. Regeringen anser att det med hänsyn till hur direktivet är utformat finns skäl för en beräkning av sanktionsavgiften som tar hänsyn även till den vinst som företaget har gjort, under förutsättning att sådana belopp kan uppskattas.

Det finns inte skäl att i bestämmelsen i den nya lagen hänvisa till den förlust som undvikits till följd av regelöverträdelsen. Som vinst får även betraktas t.ex. ökade intäkter som beror på att regelöverträdelsen möjliggjort finansiella aktiviteter som annars vore förbjudna, liksom uteblivna kostnader som föranletts av den bristande regel efterlevnaden (se bl.a. prop. 2017/18:216 s. 395).

Intrum Sverige AB invänder mot sanktionsavgiftens storlek och anför att ett sanktionstak om tio procent av omsättningen på koncernnivå vida överstiger högsta nivåer i annan jämförbar lagstiftning. Som jämförelse anges att de högsta sanktionsavgifterna vid överträdelser mot dataskyddsförordningen är fyra procent av koncernomsättningen. En sanktionsavgift om tio procent av koncernomsättningen som högsta nivå är enligt *Intrum Sverige AB* inte heller förenlig med den sanktionsregim som fungerat väl sedan 1970-talet och förefaller inte heller på ett nyanserat sätt beakta den typ av verksamhet som kreditförvaltare utför.

Regeringen konstaterar att det finns en systematik och tanke bakom en reglering som tar hänsyn till omsättningen på koncernnivå. Det finns dock exempel på situationer då en sådan hänsyn inte tas, t.ex. 6 kap. 7 § lagen om verksamhet med bostadskrediter. Regeringen instämmer i att de nivåer på sanktionsavgifter som föreskrivs i lagen om bank- och finansierings-

rörelse i fråga om koncernomsättning framstår som väl tilltagna när det gäller kreditförvaltare. Den verksamhet som kreditförvaltare bedriver är inte lika systemkritisk som verksamhet som bedrivs av t.ex. kreditinstitut. Detsamma gäller för verksamhet som bedrivs av kreditförvärvare och representanter.

Den sanktionsavgift som ska kunna bestämmas bör enligt regeringens uppfattning motsvara de skador som uppstår om verksamheten inte bedrivs på det sätt som följer av den nya lagen. Regeringen anser därför att det i fråga om ett företags omsättning finns skäl för att vid beräkningen, i likhet med vad som gäller enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter, inte beakta omsättningen på koncernnivå eller annan verksamhet som bedrivs av företaget men som inte omfattas av den nya lagen. Som *Lagrådet* anför framstår det dock inte som ändamålsenligt att beräkna omsättningen enbart på verksamheten enligt den nya lagen när det är fråga om en anmärkning eller varning på grund av ett åsidosättande av en skyldighet enligt någon annan författning som reglerar bolagets verksamhet, som t.ex. inkassolagen. I dessa fall bör det i stället vara omsättningen av den verksamhet där överträdelsen har förekommit som bör ligga till grund för beräkningen. *Lagrådet* framhåller även att det i vissa fall sannolikt kan vara svårt att dela upp omsättningen så att den avser endast verksamheten enligt denna lag. Regeringen instämmer i att det kan finnas fall där det av olika skäl är svårt att dela upp omsättningen på detta sätt. Om uppgifter om omsättningen saknas eller är bristfälliga kommer Finansinspektionen dock att ha möjlighet att uppskatta omsättningen.

De sanktionsavgifter som kan komma i fråga bör endast i undantagsfall kunna uppgå till nivåer i närheten av det högsta sanktionsbelopp som det går att besluta om. Samtidigt måste sanktionerna vara effektiva, proportionerliga och avskräckande (jfr artikel 23.2 i direktivet). Även kredithanteringsdirektivets syfte talar för att sanktionerna bör ha en viss styrka. Regeringen anser därför att regleringen i övrigt bör motsvara den i lagen om bank- och finansieringsrörelse. En sådan modell bör leda till ekonomiska sanktioner på en lämplig nivå. Eftersom förslaget knyter an till det redan befintliga sanktionssystemet i lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om verksamhet med bostadskrediter bör den vana och praxis som finns att besluta om sanktionsavgifter kunna användas och tillämpas även om den nu aktuella verksamheten inte är lika systemkritisk.

I flera lagar på finansmarknadsområdet finns det bestämmelser som tar sikte på en situation där en överträdelse av en juridisk person har ägt rum under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen saknas eller är bristfälliga (se t.ex. 15 kap. 8 § andra stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 9 § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden). Det anges att i sådana fall får en uppskattning av omsättningen göras. En motsvarande bestämmelse bör införas i den nya lagen. I likhet med vad som gäller på finansmarknaden i övrigt bör inte en avgift kunna sättas lägre än 5 000 kronor.

8.8 Sanktionsavgiften för ledande befattningshavare

Prop. 2023/24:23

Regeringens förslag: Sanktionsavgiften för en fysisk person som ingår i ledningen för ett företag ska som högst fastställas till det högsta av

1. två gånger den vinst som den fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller
2. 50 miljoner kronor.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Direktivet innehåller inte för fysiska personer några regler om storleken på sanktionsavgifterna. Även när det gäller sådana personer som ingår i företagets ledning anser regeringen att hänsyn bör tas till annan närliggande lagstiftning. Det kan här konstateras att lagen om verksamhet med bostadskrediter inte innehåller några regler om sanktionsavgift för fysiska personer. Sådana regler finns dock bl.a. i 15 kap. 8 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 25 kap. 9 a § lagen om värdepappersmarknaden.

För fysiska personer finns det inte någon omsättning att relatera till, varför en sådan beräkningsgrund inte föreslås (jfr avsnitt 8.7 om sanktionsavgift för företagen). Däremot bör bestämmandet av sanktionsavgiften för fysiska personer, i likhet med vad som gäller enligt närliggande lagstiftning, göras med hänsyn till den vinst som personen i fråga har gjort till följd av överträdelsen samt till ett visst fastställt belopp.

8.9 Sanktionsföreläggande och verkställighet

Regeringens förslag: Ett ingripande mot en fysisk person ska ske genom att Finansinspektionen utfärdar ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om bl.a. den person som föreläggandet avser, överträdelsen och den sanktionsavgift som ska betalas.

Föreläggandet ska innehålla en upplysning om att ansökan om sanktionsavgift kan göras till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

Ett godkänt föreläggande ska gälla som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs för sent ska vara utan verkan.

Om ett sanktionsföreläggande inte godkänns i tid, ska Finansinspektionen få ansöka hos domstol om sanktionsavgift. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Ett sanktionsföreläggande ska vara utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum.

En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen senast trettio dagar efter avgörandet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet

godkändes, om inte en längre tid medges. Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid ska den obetalda avgiften lämnas för indrivning. En sanktionsavgift ska falla bort om verkställighet inte har skett inom fem år från det att avgörandet fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår en bestämmelse om att Finansinspektionens beslut att påföra sanktionsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats i tid.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: För de finansiella företagen har reglerna om ingripanden mot fysiska personer utformats på så sätt att sanktioner mot fysiska personer beslutas av domstol, dock med möjlighet för Finansinspektionen att utfärda sanktionsföreläggande. Ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna t.ex. en sanktionsavgift. Om föreläggandet har godkänts, gäller det i regel som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är dock utan verkan.

Regeringen anser i likhet med utredningen att Finansinspektionen bör ges möjlighet att utfärda sanktionsföreläggande mot de fysiska personer i ledningen mot vilka ingripande kan göras. Reglerna bör utformas med motsvarande regler i närliggande lagstiftning som förebild, se t.ex. 15 kap. 9 a–9 d §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Det bör vidare tas in regler om verkställighet av beslut om sanktionsavgift i den nya lagen med förebild i bl.a. 15 kap. 11–14 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse. Till följd av de ändringar som förra året genomfördes i 3 kap. 1 § utsökningsbalken behöver den nya lagen dock inte innehålla någon bestämmelse om att Finansinspektionens beslut att påföra sanktionsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats i tid (jfr prop. 2021/22:206 s. 7–20).

8.10 Kommunikation och motivering av beslut

Regeringens bedömning: Det finns inte behov av att i den nya lagen reglera frågan om kommunikation inför beslut om administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder. Det saknas även behov att införa bestämmelser om skyldigheten att motivera ett beslut om sådana sanktioner och åtgärder.

Utredningens bedömning överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att den nya lagen ska innehålla en bestämmelse om att Finansinspektionen, innan en sanktion beslutas, ska ge den som är föremål för ingripandet tillfälle att yttra sig.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Finansinspektionen* anför bl.a. att det redan följer av förvaltningslagen att den som är föremål för ingripande ska ges tillfälle att yttra sig.

Skälen för regeringens bedömning: Av artikel 23.6 i direktivet följer att berörda kreditförvaltare, kreditförvärvare och representanter ska ges tillfälle att bli hörda innan de behöriga myndigheterna fattar beslut om administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder. Det kan noteras att det av direktivet inte följer att detsamma ska gälla för t.ex. fysiska personer som ingår i ledningen av ett företag.

Utredningen föreslår att det införs en bestämmelse i den nya lagen av vilken följer att berörd aktörer ska få bli hörd innan Finansinspektionen beslutar om sanktion. *Finansinspektionen* påtalar att detta redan följer av förvaltningslagen och att någon motsvarighet till den föreslagna paragrafen vanligen inte finns i regleringar på inspektionens område. Regeringen delar inspektionens bedömning att det inte finns något behov av att i den nya lagen särskilt reglera kommunikation inför beslut eftersom sådana regler finns i 25 § förvaltningslagen.

Enligt artikel 23.7 ska beslut om administrativa sanktioner eller avhjälpande åtgärder vara motiverade på lämpligt sätt och kunna överklagas. Regeringen anser att detta krav är uppfyllt genom den skyldighet att motivera beslut som föreskrivs i 32 § förvaltningslagen (jfr avsnitt 5.3.1).

I fråga om rätten att överklaga beslut om sanktioner, se avsnitt 10.1.

9 Gränsöverskridande kreditförvaltning

9.1 Kreditförvaltares gränsöverskridande verksamhet

9.1.1 Reglerna i direktivet

Att bedriva verksamhet som kreditförvaltare kräver tillstånd av den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland. Enligt regeringens förslag i avsnitt 7.3 ska Finansinspektionen vara behörig myndighet i Sverige.

Av artikel 13.1 i kredithanteringsdirektivet framgår att en kreditförvaltare som har fått tillstånd i en medlemsstat ska ha rätt att tillhandahålla sina tjänster också i övriga medlemsstater. För att på så vis bedriva verksamhet över gränserna och tillhandahålla tjänster i en annan medlemsstat (värdlandet) ska det inte krävas något ytterligare tillstånd. Det innebär att en kreditförvaltare i typfallet kan välja att bedriva den verksamhet som omfattas av tillståndet i hemlandet även i ett eller flera värdländer. Kreditförvaltaren är i en sådan situation dock underkastad de begränsningar som kan följa av värdlandets nationella lagstiftning om kreditförvaltare enligt direktivet. Till exempel har en kreditförvaltare med tillstånd att hantera betalningar från låntagare i hemlandet rätt att göra detsamma i värdlandet endast om det är tillåtet enligt det landets nationella rätt (artikel 13.1 samt skäl 29 och 34). En kreditförvaltares tillstånd kan på så vis begränsas men inte utvidgas av värdlandets nationella rätt.

Regeringens förslag: En svensk kreditförvaltare som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land ska anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas där. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om kreditförvaltaren och den verksamhet som ska bedrivas. Det ska i anmälan också anges att kreditförvaltaren har möjlighet att bedriva verksamheten enligt tillämplig lagstiftning och kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk. Det ska av anmälan vidare framgå om kreditförvaltarens tillstånd omfattar rätt att ta emot och inneha medel från låntagare eller inte.

Finansinspektionen ska överlämna en anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom 45 dagar från den dag då den var fullständig. Inspektionen ska så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om att så har skett.

Kreditförvaltaren ska få påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat att den mottagit anmälan. Om myndigheten inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan ska inspektionen meddela beslut om det inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om någon av de uppgifter som kreditförvaltaren har lämnat i anmälan senare ändras, ska kreditförvaltaren skriftligen anmäla det till inspektionen innan ändringarna verkställs. En ändringsanmälan ska handläggas på samma sätt som en ursprunglig anmälan.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om uppgifter som en anmälan eller underrättelse ska innehålla. Utredningen föreslår inte någon bestämmelse om att Finansinspektionen ska meddela beslut inom 90 dagar från det att anmälan togs emot om inspektionen finner att det inte finns förutsättningar för att lämna över anmälan.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har inga invändningar mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Anmälan till Finansinspektionen

I artikel 13.2–5 i direktivet anges förutsättningarna för att en kreditförvaltare ska få börja bedriva verksamhet i en annan medlemsstat än den där tillståndet har meddelats. Det rör sig om ett anmälningsförfarande där kreditförvaltaren ska lämna vissa uppgifter till den behöriga myndigheten i sitt hemland. Denna myndighet ska sedan överlämna uppgifterna till värdlandet. Det ska finnas en tidsgräns för myndighetens handläggning samt möjlighet att klaga hos domstol om myndigheten inte fullgör vad som ankommer på den. Efter detta anmälningsförfarande ska kreditförvaltaren ha rätt att påbörja sin verksamhet i värdlandet.

I direktivet anges vilka uppgifter som ska lämnas till hemlandets behöriga myndighet (artikel 13.2). Några av de uppgifter som kreditförvaltaren ska lämna kommer alltid att behöva anges i en anmälan medan andra uppgifter enbart kommer att vara aktuella i vissa fall.

Det ska alltid krävas att kreditförvaltaren lämnar en uppgift om i vilket värdland den avser att tillhandahålla sina tjänster (artikel 13.2.a). Om kreditförvaltaren känner till att krediten beviljades i ett annat land än hemlandet eller värdlandet, ska det anges vilket land detta är. Dessutom ska anmälan alltid åtföljas av en uppgift om att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk (artikel 13.2.g).

En anmälan ska vidare alltid innehålla uppgifter om identiteten på de personer som är ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdlandet (artikel 13.2.d). Det krävs även alltid att en uppgift lämnas om huruvida kreditförvaltarens tillstånd omfattar att ta emot och inneha medel från låntagare (artikel 13.2.h).

Direktivet kräver också att det lämnas uppgifter om hur kreditförvaltaren har anpassat sina interna förfaranden, styrformer och interna kontrollmekanismer för att säkerställa efterlevnaden av den lagstiftning som är tillämplig på kreditavtalet (artikel 13.2.e). Behovet av att anpassa verksamheten i dessa avseenden kommer att bero på värdlandets lagstiftning. Denna lagstiftning kan vara sådan att kreditförvaltaren behöver anpassa sig oavsett om den gränsöverskridande verksamheten drivs från en filial eller inte. Det kan även vara så att kreditförvaltarens verksamhet redan är förenlig med värdlandets lagstiftning utan särskild anpassning. Det är emellertid rimligt att begära att kreditförvaltaren i så fall informerar Finansinspektionen. Därigenom får en kreditförvaltare som avser att bedriva gränsöverskridande verksamhet incitament att kontrollera om verksamheten behöver anpassas. Om kreditförvaltaren behöver vidta åtgärder, bör uppgifter lämnas om de åtgärder som har vidtagits. Om det inte behövs några åtgärder, bör uppgiften till Finansinspektionen bestå av åtminstone ett konstaterande av detta. Motsvarande resonemang gör sig gällande i fråga om hur kreditförvaltaren har anpassat sig till de nationella reglerna för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (artikel 13.2.f).

När det gäller formen för verksamheten i värdlandet kan kreditförvaltaren välja att inrätta en filial och bedriva verksamheten från den. En kreditförvaltare kan också välja att bedriva sin verksamhet i värdlandet utan att inrätta en filial där. I så fall bedrivs verksamheten från hemlandet. En uppgift om adress till en filial (artikel 13.2.b) kan förstås bara lämnas om en filial inrättas. På samma sätt förutsätter uppgifter om en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att kreditförvaltaren ska anlita en sådan (artikel 13.2.c).

Vilka uppgifter som blir relevanta i det enskilda fallet kommer alltså att bero på hur verksamheten i värdlandet ska bedrivas, men också på värdlandets nationella rätt. För att genomföra artikel 13.2 i direktivet i svensk rätt behöver både de uppgifter som ska lämnas och de förutsättningar under vilka de ska lämnas anges i den nya lagen. Det saknas behov av att därutöver bemyndiga regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter.

I artikel 13.3 i direktivet ges ramarna för handläggningen av en anmälan om gränsöverskridande verksamhet. När Finansinspektionen har tagit emot alla de uppgifter som krävs för en fullständig anmälan, ska inspektionen inom 45 dagar överlämna uppgifterna till den behöriga myndigheten i värdlandet. Den tidsfrist som anges i direktivet bör förstås enligt sin ordalydelse, nämligen på så vis att fristen börjar löpa den dag då alla uppgifter som behövs har lämnats till inspektionen. Om inspektionen bedömer att anmälan behöver kompletteras, börjar inte tidsfristen löpa.

Syftet med direktivets regler om gränsöverskridande verksamhet är inte att inrätta ett ytterligare eller kompletterande tillståndsförfarande. Tvärtom framgår det uttryckligen av artikel 13.1 att medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltare med tillstånd har rätt att tillhandahålla sina tjänster i hela unionen. Rätten att verka över gränserna är alltså knuten till det grundläggande tillståndet att vara kreditförvaltare. Den kontroll som Finansinspektionen ska göra vid en anmälan om gränsöverskridande verksamhet bör därför endast vara av formell karaktär.

Finansinspektionen ska se till att kreditförvaltaren lämnar de uppgifter som ska åtfölja en anmälan. Eftersom tidpunkten för inspektionens överlämnande av uppgifterna till en behörig myndighet i värdlandet har rättsverkan i fråga om när verksamheten i värdlandet får börja bedrivas (se artikel 13.5) bör uppgifterna inte överlämnas av inspektionen om de är ofullständiga. Finansinspektionens kontroll bör innefatta en möjlighet att förelägga kreditförvaltaren att komplettera sin anmälan. Om anmälan är bristfällig bör Finansinspektionen, i likhet med vad som gäller vid underrättelse om svenska företags verksamhet utomlands enligt 5 kap. 2 § tredje stycket lagen om bank- och finansieringsrörelse, meddela beslut om detta inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om anmälan uppfyller de krav som ställs ska Finansinspektionen överlämna uppgifterna till den behöriga myndigheten i värdlandet, som i sin tur ska bekräfta mottagandet. Inspektionen ska därefter informera kreditförvaltaren om datumet för den åtgärden och för bekräftelsen. Dessa båda datum har betydelse för kreditförvaltarens rätt att påbörja verksamheten utomlands, vilket regeringen återkommer till nedan. För genomförandet av artikel 13.3 i svensk rätt behöver det i den nya lagen tas in bestämmelser som innebär att Finansinspektionen ska överlämna en anmälan och som reglerar tidsfristen på det sätt som anges i direktivet.

När verksamheten utomlands får påbörjas

I artikel 13.5 i direktivet anges när kreditförvaltaren tidigast får börja tillhandahålla sina tjänster i värdlandet. Enligt artikeln ska kreditförvaltaren ha möjlighet att börja tillhandahålla tjänster i värdlandet från och med den behöriga myndigheten i värdlandet har bekräftat mottagandet av meddelandet från hemlandets behöriga myndighet. I avsaknad av ett sådant meddelande gäller i stället att kreditförvaltaren får börja tillhandahålla sina tjänster i värdlandet efter utgången av två månader från den dag då samtliga uppgifter som ska anmälas har överlämnats till värdlandets behöriga myndighet.

I den nya lagen behöver det tas in bestämmelser som på motsvarande vis klargör från vilken dag den svenska kreditförvaltaren har rätt att börja tillhandahålla sina tjänster i det andra landet.

Här kan anmärkas att det kan förväntas att motsvarande reglering av tidpunkten för när den gränsöverskridande verksamheten är tillåten kommer att finnas i värdlandets nationella rätt, i enlighet med direktivet, när det gäller inkommande kreditförvaltare där. Detsamma gäller när Sverige är värdland för inkommande kreditförvaltare, se vidare avsnitt 9.1.3.

Ändring av lämnade uppgifter

Om någon av de uppgifter som kreditförvaltaren har lämnat till Finansinspektionen inom ramen för ett anmälningsförfarande ändras, t.ex. för att kreditförvaltaren vill ändra sin verksamhet, ska kreditförvaltaren anmäla ändringen till Finansinspektionen (artikel 13.6 i direktivet). En bestämmelse med denna innebörd bör tas in i den nya lagen. Vid ändring av lämnade uppgifter bör samma förfarande gälla som vid anmälan om gränsöverskridande verksamhet. Det betyder att bestämmelserna om bl.a. tidsfristerna för inspektionens handläggning och om tidpunkten för när verksamheten utomlands får påbörjas genom att ändringarna där verkställs ska vara tillämpliga också vid ändring av kreditförvaltarens uppgifter.

9.1.3 Utländska kreditförvaltares verksamhet i Sverige

Regeringens förslag: En kreditförvaltare som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land ska få bedriva verksamhet i Sverige när anmälningsförfarandet i hemlandet är fullgjort. Verksamheten ska endast få avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och som inte strider mot svensk lag.

Finansinspektionen ska så snart som möjligt bekräfta att den mottagit en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland. Verksamheten ska få påbörjas i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat att den mottagit en anmälan om verksamhet här. Om Finansinspektionen inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* anser att det bör tydliggöras att en utländsk kreditförvaltare alltid ska följa svensk lag.

Skälen för regeringens förslag: Förfarandet i Sverige när en utländsk kreditförvaltare med hemland inom EES avser att börja tillhandahålla sina tjänster här blir en spegelbild av det anmälningsförfarande enligt artikel 13 i direktivet som redovisas i föregående avsnitt. Det innebär att en utländsk kreditförvaltare med tillstånd i sitt hemland ska anmäla sin avsikt att bedriva verksamhet i Sverige samt lämna relevanta uppgifter till den behöriga myndigheten i sitt hemland. Den utländska kreditförvaltaren ska därefter ha rätt att bedriva verksamhet i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat mottagandet av uppgifterna, dock senast när det har gått två

månader från den dag då den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland överlämnade underrättelsen till inspektionen. Det får inte ställas något krav på att en utländsk kreditförvaltare ska behöva tillstånd av Finansinspektionen för att ha rätt att tillhandahålla sina tjänster här. Regeringen föreslår att den nya lagen ska innehålla bestämmelser som ger rätt för en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land att under nämnda förutsättningar bedriva verksamhet i Sverige.

På samma sätt som när det gäller svenska kreditförvaltare som ska verka utomlands, kan utländska kreditförvaltare som ska verka i Sverige antingen inrätta en filial här eller erbjuda och tillhandahålla tjänsterna från sitt hemland.

De begränsningar och krav som ställs i svensk rätt i enlighet med direktivet gäller även för en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land som vill bedriva verksamhet här (jfr artikel 13.1). Regeringen föreslår i avsnitt 4.3 att det endast är juridiska personer som ska kunna få tillstånd att vara kreditförvaltare. Även om den utländska kreditförvaltarens hemland skulle ha en bredare tillämpning av direktivet och medge tillstånd till fysiska personer, kommer det alltid att röra sig om en utländsk juridisk person vid gränsöverskridande verksamhet från det landet till Sverige. Fysiska personer omfattas varken av definitionen av kreditförvaltare i den nya lagen eller av kredithanteringsdirektivets s.k. passportingfunktion, även om hemlandet skulle tillåta dem att vara kreditförvaltare där (se skäl 17 i direktivet).

Vidare omfattar direktivet endast nödlidande kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut. Regeringen föreslår i avsnitt 4.3 att detsamma även ska gälla enligt den nya lagen. Det kan förekomma att andra länder inom EES väljer att utsträcka direktivets regler till förvärv och förvaltning av krediter som inte är nödlidande eller som har ingåtts med andra aktörer än kreditinstitut. I ett sådant fall kan den utländska kreditförvaltarens tillstånd alltså omfatta ett större område än vad som följer av den nya lagen. Kreditförvaltarens rätt att i sådant fall bedriva verksamhet här med stöd av sitt tillstånd i hemlandet kommer att vara begränsad till att omfatta den verksamhet som är tillåten för kreditförvaltare enligt svensk rätt. Detta innebär att den utländska kreditförvaltaren endast kan bedriva verksamhet här av nödlidande kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut. Att så är fallet bör framgå av den nya lagen.

Regeringen föreslår i avsnitt 5.3.1 att det ska vara tillåtet för kreditförvaltare att hantera betalningar från låntagare under förutsättning att tillståndet omfattar detta. Det innebär att utländska kreditförvaltare, vars tillstånd från hemlandet omfattar rätt att ta emot och inneha medel, ska få göra detta även i Sverige utan särskilt tillstånd. En kreditförvaltare vars tillstånd inte omfattar medelshantering har dock inte rätt att ägna sig åt det i Sverige.

Finansinspektionen anser att det bör komma till tydligare uttryck i lagen att en utländsk kreditförvaltare som bedriver verksamhet här alltid ska följa reglerna i den nya lagen. Regeringen föreslår att den nya lagen utformas så att den gäller för utländska företags verksamhet i Sverige i tillämpliga delar. Därutöver bör det uttryckligen anges att verksamheten endast får avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och den nya lagen. I författningskommentaren utvecklas vad som gäller i detta avseende.

När en utländsk kreditförvaltare vill påbörja sin verksamhet i Sverige ska, som framgår ovan, den behöriga myndigheten i det landet överlämna en anmälan om detta till Finansinspektionen. Det ankommer då på Finansinspektionen att till den avsändande myndigheten bekräfta mottagandet (enligt artikel 13.3). Datumet för bekräftelsen har betydelse för när den utländska kreditförvaltaren ska få påbörja sin verksamhet här och bör därför framgå av den nya lagen.

En särskild fråga som uppkommer är om Finansinspektionen har möjlighet att, innan mottagandet bekräftas, göra någon prövning av de uppgifter som har lämnats över till inspektionen. En prövning skulle kunna avse om alla relevanta uppgifter har inkommit, eller det materiella innehållet i uppgifterna. I direktivet är det tydligt att rätten att bedriva gränsöverskridande verksamhet härrör från tillståndet i hemlandet. I linje med det ligger förfarandets tyngdpunkt i kreditförvaltarens hemland. Att så är fallet framgår också indirekt av den regel i direktivet som alltid ger kreditförvaltaren rätt att påbörja sin verksamhet i värdlandet när det har gått två månader från hemlandets underrättelse till värdlandet. Finansinspektionen kan alltså inte hindra en utländsk kreditförvaltare från att börja bedriva verksamhet i Sverige genom att hålla inne med bekräftelsen. I stället måste det förutsättas att den behöriga myndigheten i det andra landet har gjort vad som ankommer på den innan anmälan om gränsöverskridande verksamhet överlämnats till Sverige.

I likhet med utredningen bedömer regeringen att det därmed inte bör införas någon bestämmelse om att Finansinspektionen ska göra en prövning av de mottagna uppgifterna innan bekräftelse. En annan sak är Finansinspektionens möjlighet att agera inom ramen för den tillsyn av kreditförvaltare över gränserna som de behöriga myndigheterna ska utöva. Detta behandlas i avsnitt 9.2.

När den utländska verksamheten får påbörjas i Sverige

En utländsk kreditförvaltare ska få påbörja sin verksamhet i Sverige vid den tidpunkt som anges i artikel 13.5 i direktivet. Motsvarande gäller enligt artikel 13.6 om den utländska kreditförvaltaren ska ändra någon av de uppgifter som har lämnats om den gränsöverskridande verksamheten. Den nya lagen behöver därför innehålla bestämmelser för utländska kreditförvaltare som ska verka i Sverige. Bestämmelserna bör spegla det förfarande som gäller för svenska kreditförvaltare som ska verka utomlands (se avsnitt 9.1.2).

9.1.4 Verksamhet utanför EES

Regeringens bedömning: Den nya lagen bör inte reglera verksamhet med kreditförvaltning i eller från ett land utanför EES.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Direktivet reglerar bara verksamhet inom EES. Det är alltså endast för dessa länder som det måste införas

bestämmelser om gränsöverskridande verksamhet i svensk rätt. Direktivet hindrar dock inte att det också tas in bestämmelser i den nya lagen om kreditförvaltning som utförs här av en aktör med hemland utanför EES, eller om förutsättningarna för svenska kreditförvaltare att bedriva verksamhet utanför EES. Sådana bestämmelser förekommer i vissa andra lagar som berör finansmarknaden och regleringen är då sådan att det finns möjlighet för en aktör från ett land utanför EES att ansöka om tillstånd att driva viss verksamhet från en filial i Sverige och vice versa (se t.ex. 4 kap. 4 § och 5 kap. 5 § lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 3 kap. 5 och 7 §§ lagen om verksamhet med bostadskrediter). Mot denna bakgrund kan systematiska skäl tala för att införa en motsvarande svensk reglering för kreditförvaltningsverksamhet.

För regeringen är det viktigt att skyddet för konsumenter och andra låntagare inte försvagas. Ett välfungerande skydd för dessa på en gränsöverskridande marknad förutsätter att det kan bedrivas en effektiv tillsyn över aktörerna. När det gäller kredithanteringsdirektivet regleras verksamheten och samarbetet mellan myndigheterna i kreditförvaltarens hemland respektive värdland genom direktivet. Motsvarande förutsättningar för ett gränsöverskridande samarbete mellan myndigheter i fråga om tillsyn, utredningar och ingripanden kan inte tas för givna när det gäller länder som inte omfattas av direktivet, dvs. länder utanför EES. Det saknas därför tillräckliga skäl för att utvidga marknaden för kreditförvaltare till att omfatta länder utanför EES. Den nya lagen bör därmed gälla enbart för kreditförvaltare inom EES.

9.2 Tillsyn över kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i övriga EES-länder.

Finansinspektionen ska också ha vissa skyldigheter att agera om inspektionen informeras av en behörig myndighet i ett annat EES-land om att en svensk kreditförvaltare som bedriver verksamhet utomlands inte följer gällande rätt i det landet. Det ska även regleras vad Finansinspektionen ska och får göra om en utländsk kreditförvaltare som driver verksamhet i Sverige inte följer gällande lagstiftning här.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Finansinspektionen* påpekar att direktivet inte uppställer något krav på att inspektionen ska ingripa och efterfrågar bl.a. ett förtydligande av vilka slags föreskrifter för verksamheten som den utländska kreditförvaltaren ska ha överträtt.

Samarbetet mellan behöriga myndigheter i olika EES-länder

Av artikel 14.1 i direktivet framgår att hemlandets behöriga myndigheter ska granska och utvärdera efterlevnaden av direktivets krav på en kreditförvaltare när det gäller en kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsverksamhet i ett värdland. Detta innebär för svensk del att Finansinspektionen ska utöva tillsyn över de kreditförvaltare som har fått tillstånd att bedriva verksamhet här, även när de utövar verksamhet i ett annat land. I likhet med utredningen anser regeringen att det inte behövs några särskilda bestämmelser för att svenska kreditförvaltares gränsöverskridande verksamhet också ska omfattas av den nya lagens bestämmelse om tillsyn.

Enligt artikel 14.2 ska de behöriga myndigheterna i hemlandet ha befogenhet att utifrån kraven i direktivet övervaka, utreda och besluta om administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder mot kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsverksamhet i ett värdland. Finansinspektionen kommer att utöva tillsyn över svenska kreditförvaltare. Inspektionen kommer att ha möjlighet att ingripa mot svenska kreditförvaltare enligt de bestämmelser som föreslås i avsnitt 8. Därutöver behöver det säkerställas att svensk rätt tillåter den behöriga myndigheten i en utländsk kreditförvaltares hemland att när Sverige är värdland på motsvarande sätt övervaka och utreda samt besluta om administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder, se vidare nedan under rubriken Ingripanden.

I artikel 14.3–8 i direktivet beskrivs det samarbete och informationsutbyte som ska äga rum mellan de behöriga myndigheterna i hemlandet och värdlandet samt, om så är lämpligt, den behöriga myndigheten i det land där krediten beviljades om denna inte är värdlandet eller hemlandet. Enligt artikel 14.3 har den behöriga myndigheten i hemlandet en skyldighet att informera om de åtgärder som har vidtagits i förhållande till kreditförvaltaren. Här kan särskilt noteras att när det gäller återkallelse av tillstånd finns en skyldighet för den behöriga myndigheten i hemlandet att informera andra behöriga myndigheter när en sådan återkallelse görs (artikel 8.2).

I artikel 14.4 regleras myndigheternas skyldigheter att samarbeta nära vid utförandet av sina uppgifter, i synnerhet när de utför kontroller, utredningar och platsundersökningar. I artikel 14.5 anges vad som gäller om ett hemlands behöriga myndighet vid utövandet av sina uppgifter enligt direktivet vill genomföra en platsundersökning av en filial som är etablerad i ett värdland eller av en tillhandahållare av kreditförvaltnings-tjänster som har utsetts i ett värdland. I ett sådant fall ska hemlandets behöriga myndighet begära hjälp av värdlandets behöriga myndighet och platsundersökningen ska utföras i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där undersökningen genomförs.

Värdlandets behöriga myndighet ska ha rätt att besluta om vilka åtgärder som är mest lämpliga att vidta i varje enskilt fall för att uppfylla en begäran om hjälp från hemlandets behöriga myndighet (artikel 14.6). Svenska förvaltningsmyndigheter, inklusive Finansinspektionen, har sådan självständighet i sitt beslutsfattande som direktivet kräver.

Om ett värdlands behöriga myndighet beslutar att genomföra en platsundersökning på begäran av hemlandets behöriga myndighet ska den

så snart som möjligt informera hemlandets behöriga myndighet om resultaten (artikel 14.7). Värderlandets behöriga myndighet får på eget initiativ genomföra kontroller, platsundersökningar och utredningar när det gäller kreditförvaltningsverksamhet som tillhandahålls inom dess territorium av en kreditförvaltare som har auktoriserats i ett hemland (artikel 14.8). I ett sådant fall ska värderlandets behöriga myndighet så snart som möjligt informera hemlandets behöriga myndigheter om resultaten av dessa utredningsåtgärder.

På samma tema ska det enligt artikel 26.1 i direktivet säkerställas att de behöriga myndigheterna samarbetar med varandra när det krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter och skyldigheter. De behöriga myndigheterna ska också samordna sina insatser för att undvika dubbelarbete och överlappningar när de tillämpar tillsynsbefogenheter, administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder på gränsöverskridande ärenden. Det ska enligt artikel 26.2 i direktivet vidare säkerställas att de behöriga myndigheterna på begäran och så snart som möjligt förser varandra med de upplysningar som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter och skyldigheter.

Vidare ska hemlandets behöriga myndighet informera den behöriga myndigheten i värderlandet eller den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värderlandet eller hemlandet, om resultaten av den utvärdering som avses i artikel 22.3 (artikel 22.5 i direktivet). En sådan underrättelse ska göras på begäran av den behöriga myndigheten i värderlandet eller den behöriga myndigheten i det land där krediten beviljades eller om hemlandets behöriga myndigheter anser det lämpligt. Uppgifterna om eventuella administrativa sanktioner eller avhjälpande åtgärder som har vidtagits ska alltid översändas av hemlandets behöriga myndigheter till värderlandets behöriga myndigheter. Dessa uppgifter ska även, när så är lämpligt, översändas till de behöriga myndigheterna i det land där krediten beviljades.

Hemlandets och värderlandets behöriga myndigheter, och de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värderlandet eller hemlandet, ska dessutom vid utförandet av den utvärdering som avses i artikel 22.3 utbyta all information som är nödvändig för att de ska kunna utföra sina respektive uppgifter (artikel 22–6 i direktivet).

Det finns i annan lagstiftning på finansmarknadsområdet exempel på hur gränsöverskridande samarbete mellan myndigheter kan regleras, se t.ex. 13 kap. 6 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, 5 kap. 7 § lagen om verksamhet med bostadskrediter samt 23 kap. 5 § lagen om värdepappersmarknaden. Dessa bestämmelser är generellt utformade och innebär att Finansinspektionen i sin tillsyn ska samarbeta med och utbyta information med andra medlemsstaters behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av ett visst direktiv. Det framstår som lämpligt att genomföra kredithanteringsdirektivets regler i denna del på motsvarande sätt. I den nya lagen bör det därmed tas in en bestämmelse som innebär att Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra EES-länder i den utsträckning som följer av direktivet. Denna bestämmelse bör även täcka skyldigheten enligt artikel 8.2 att informera en behörig myndighet vid återkallelse av en kreditförvaltares tillstånd.

Det bör klargöras att Finansinspektionen, efter begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, ska lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn. Regeringen föreslår en bestämmelse med denna innebörd.

Dessutom bör det klargöras att en behörig myndighet i en utländsk kreditförvaltares hemland får närvara vid en platsundersökning som Finansinspektionen gör på begäran av en sådan myndighet. En motsvarande möjlighet för en utländsk myndighet att närvara vid kontroll finns i 23 kap. 6 § första stycket lagen om värdepappersmarknaden.

För att underlätta samarbetet ska nödvändiga administrativa och organisatoriska åtgärder vidtas (artikel 26.5 i direktivet). Det åligger därför Finansinspektionen att vidta de interna åtgärder som behövs för tillämpningen av de nya regler som direktivet föranleder. Någon ytterligare åtgärd för att genomföra denna artikel i svensk rätt behövs inte. Det kan i sammanhanget även noteras att Europeiska bankmyndigheten ska underlätta informationsutbytet mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna och främja samarbetet mellan dem (artikel 26.6 i direktivet).

Ingripanden

Ett värdland ska enligt direktivet ha rätt att under vissa förutsättningar ingripa mot en utländsk kreditförvaltare (artikel 14.12). Ett sådant ingripande ska föregås av ett särskilt informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna i värdlandet respektive hemlandet (artikel 14.9 och 14.11). En motsvarande regel finns för den behöriga myndigheten i det land där krediten beviljades (artikel 14.10).

Det informationsutbyte som direktivet kräver vid dessa ingripanden innebär sammanfattningsvis följande. Om Finansinspektionen har informerats av en behörig myndighet i ett annat EES-land om att en svensk kreditförvaltare inte bedriver sin verksamhet där enligt gällande rätt, åligger det inspektionen att hålla myndigheten i värdlandet underrättad om eventuella administrativa förfaranden eller andra förfaranden som har inletts utifrån den bevisning som har tillhandahållits av den behöriga myndigheten i värdlandet, eller om administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som har vidtagits mot kreditförvaltaren. Om inga åtgärder har vidtagits ska inspektionen meddela värdlandets behöriga myndigheter detta samt motivera varför inga åtgärder har vidtagits (se artikel 14.11). Motsvarande bestämmelser bör tas in i den nya lagen.

Finansinspektionen efterfrågar ett förtydligande av vilka slags föreskrifter för verksamheten som kreditförvaltaren ska ha överträtt för att ett ingripande ska aktualiseras. Enligt regeringens bedömning ligger det närmast till hands att förstå direktivet så att det är överträdelse av gällande föreskrifter för verksamheten i det andra landet som avses, t.ex. nationella regler i det landet som genomför kredithanteringsdirektivet.

Som Finansinspektionen påpekar uppställer inte direktivet något krav på att inspektionen ska ingripa i de aktuella fallen, och det saknas enligt regeringens mening skäl att ställa upp ett sådant krav. I stället är det tillräckligt att inspektionen prövar om det finns skäl för någon åtgärd och endast vidtar åtgärder om sådana skäl finns.

Om en utländsk kreditförvaltare som bedriver verksamhet i Sverige inte följer de bestämmelser som gäller för verksamheten, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om det, överlämna den bevisning mot förvaltaren som inspektionen har och begära att den behöriga myndigheten i hemlandet vidtar åtgärder mot förvaltaren (artikel 14.9 i direktivet). Härefter kan förväntas att den utländska myndigheten inom två månader meddelar Finansinspektionen vilka åtgärder som vidtas eller om skälen för att åtgärder inte vidtas. Förfarandet i det landet blir en spegelbild av det som beskrivits ovan när Sverige är hemland.

Lagrådet efterfrågar ett förtydligande av vilka åtgärder av den utländska myndigheten som kan bli aktuella. Det handlar om de åtgärder som en utländsk behörig myndighet kan vidta mot kreditförvaltaren med stöd av sin nationella lagstiftning som genomför kredithanteringsdirektivet. De åtgärder som den utländska myndigheten vidtar kommer i sin tur att kunna påverka den verksamhet som kreditförvaltaren bedriver i Sverige. Om den utländska myndigheten t.ex. återkallar kreditförvaltarens tillstånd kommer kreditförvaltaren inte längre att ha tillstånd att få bedriva verksamhet här.

Finansinspektionen får vidta åtgärder mot kreditförvaltaren om överträdelserna fortsätter efter det att den utländska behöriga myndigheten har informerats och om de övriga förutsättningar som anges i artikel 14.12 är uppfyllda. De åtgärder som Finansinspektionen i detta läge bör få vidta är att förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige. Om en sådan åtgärd vidtas bör Finansinspektionen vara skyldig att informera den behöriga myndigheten i hemlandet om detta. Det behöver tas in bestämmelser om detta i den nya lagen.

När Sverige varken är hemland eller värdland för kreditförvaltaren, kan ändå den kredit som förvaltas någon annanstans ha beviljats här. Om det i ett sådant fall kommer till Finansinspektionens kännedom att den aktuella kreditförvaltaren inte efterlever gällande rätt, är inspektionen enligt direktivet skyldig att informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om det, samt att överlämna den bevisning mot kreditförvaltaren som inspektionen har och begära att den behöriga myndigheten i hemlandet vidtar åtgärder mot förvaltaren (artikel 14.10). Detta motsvarar underrättelseskyldigheten enligt artikel 14.9, när Sverige är värdland, med den skillnaden att kreditlandets informationskyldighet inte är knuten till några särskilda befogenheter för Finansinspektionen att därefter vidta åtgärder mot kreditförvaltaren. Inte heller följer någon skyldighet för kreditförvaltarens hemland att informera Finansinspektionen om vilka åtgärder som vidtas mot förvaltaren i det landet.

Regeringen delar utredningens bedömning att skyldigheten enligt direktivet för ett kreditland att på detta vis informera behöriga myndigheter i andra länder om eventuella överträdelser som kommer till dess kännedom kan anses ingå i det allmänna samarbete och informationsutbyte enligt direktivet som ska äga rum mellan behöriga myndigheter i olika EES-länder. Därmed krävs det inte några ytterligare bestämmelser för att genomföra artikel 14.10 i svensk rätt.

10.1 Överklagande

Regeringens förslag: Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande och föreläggande om upplysningar för att bedöma om viss verksamhet är tillståndspliktig ska inte få överklagas. Andra beslut av inspektionen enligt den nya lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte i tid meddelar beslut i fråga om tillstånd att bedriva kreditförvaltning eller lämnar över en anmälan om gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet ska inspektionen informera om skälen för det. Det ska därefter finnas en möjlighet att begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut i tillståndsfrågan eller överlämnat anmälan inom 90 dagar från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits respektive ett beslut om att inte överlämna anmälan anses ha fattats.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen lämnar inte något förslag om att Finansinspektionens beslut om sanktionsföreläggande och föreläggande om uppgifter vid ingripande mot den som saknar tillstånd inte ska få överklagas. Utredningen föreslår inte heller att Finansinspektionen ska informera sökanden om skälen för dröjsmålet i ärenden om tillstånd.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 7.5 i direktivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att en sökande har rätt att överklaga den behöriga myndighetens beslut att avslå en ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Sökanden ska också kunna föra en domstolstalan om inget beslut om ansökan har fattats inom den angivna tidsfristen. Enligt artikel 13.4 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att en kreditförvaltare har rätt att föra talan i domstol om hemlandets behöriga myndighet inte meddelar uppgifter om anmälan eller ändring av gränsöverskridande kreditförvaltning. Vidare anges det i artikel 23.7 att medlemsstaterna ska säkerställa att det går att överklaga alla beslut om administrativa sanktioner eller avhjäljande åtgärder.

I likhet med utredningen anser regeringen att det bör vara möjligt att överklaga Finansinspektionens beslut till allmän förvaltningsdomstol. I likhet med vad som gäller enligt annan reglering på finansmarknadsområdet bör dock inte beslut om sanktionsförelägganden kunna överklagas. Detsamma gäller förelägganden om att lämna upplysningar till Finansinspektionen om verksamhet när tillstånd saknas och det är osäkert om verksamheten omfattas av tillståndsplikt eller inte (se avsnitt 8.5). Prövningstillstånd bör krävas i kammarrätten för de beslut som kan överklagas.

Direktivets regler om möjlighet att föra talan ifall den behöriga myndigheten inte fattar beslut eller agerar i tid har motsvarigheter i annan

lagstiftning. En liknande reglering finns i t.ex. 17 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse. På motsvarande sätt bör det införas bestämmelser i den nya lagen som ger en sökande rätt att föra en s.k. dröjsmålstalan i de fall som föreskrivs i direktivet. Till skillnad från utredningen anser regeringen att inspektionen enligt den nya lagen ska informera sökanden om skälen för att beslut inte har meddelats eller anmälan inte har skickats vidare i tid. Ett motiverat beslut om dröjsmålet kan vara till hjälp för sökanden att bättre förstå och förhålla sig till dröjsmålet. En sådan utformning ligger även i linje med hur dröjsmålstalan är utformad i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Om Finansinspektionen inte har meddelat ett beslut inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, bör ansökan om tillstånd att bedriva kreditförvaltning i egenskap av kreditförvaltare anses ha avslagits. När det däremot gäller en anmälan om att bedriva gränsöverskridande kreditförvaltning eller en ändring av en sådan anmälan bör i stället ett beslut att inte lämna över anmälan anses ha meddelats. Även detta ligger i linje med hur 17 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse är utformad.

10.2 Sekretess

Regeringens förslag: Samma slags sekretess som i dag gäller hos Integritetsskyddsmyndigheten i ärenden om tillståndsgivning och tillsyn i fråga om inkassoverksamhet ska gälla för sådan verksamhet hos Finansinspektionen.

Sekretess ska vidare gälla för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet som rör innehav av aktier eller andelar i en kreditförvaltare.

Utredningens förslag överensstämmer inte med regeringens. Utredningen föreslår inte någon sekretessbestämmelse.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna uttalar sig inte i frågan om sekretess. *Kammarrätten i Stockholm* anser dock att det behöver belysas i vilken omfattning upplysningar som utbyts mellan myndigheter inom ramen för deras samarbete enligt direktivet omfattas av de materiella sekretessreglerna i offentlighets- och sekretesslagen. *Kammarrätten* efterfrågar också en analys av de sekretessregler som ska tillämpas vid en begäran om att få ta del av allmänna handlingar.

Skälen för regeringens förslag: Enligt direktivet ska det gälla viss sekretess och tystnadsplikt för de upplysningar som utbyts mellan myndigheter inom ramen för deras samarbete. De behöriga myndigheter som tar emot konfidentiella upplysningar vid utförandet av sina uppgifter enligt direktivet ska endast använda dessa upplysningar vid fullgörandet av sina uppgifter (artikel 26.3). För utbytet av information mellan behöriga myndigheter ska tystnadsplikt gälla enligt artikel 76 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, det s.k. MiFID II. Medlemsstaterna ska dessutom föreskriva att alla personer som arbetar eller som har arbetat för behöriga

myndigheter samt revisorer och experter som är verksamma för behöriga myndigheters räkning ska omfattas av kravet på tystnadsplikt (artikel 26.4). Det är alltså nödvändigt att säkerställa att svensk rätt uppfyller dessa krav. Som *Kammarrätten i Stockholm* anför behöver det också göras en bedömning av i vilken omfattning upplysningar som utbyts mellan myndigheter inom ramen för deras samarbete enligt direktivet bör omfattas av sekretess. Det behöver även göras en bedömning av vilka sekretessregler som eventuellt bör gälla vid en begäran om att få ta del av allmänna handlingar.

Enligt 30 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn med avseende på bank- och kreditväsendet, värdepappersmarknaden eller försäkringsväsendet. Sekretessen gäller bl.a. för uppgifter om affärs- och driftförhållanden hos den som myndighetens verksamhet avser och för uppgifter om ekonomiska eller personliga förhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med denne. I förarbetena anges att begreppet tillsyn inte bör ges en alltför snäv tolkning utan får anses omfatta alla de fall där en myndighet har en övervakande eller styrande funktion (se prop. 1979/80:2 s. 233). Med hänsyn till att den verksamhet som Finansinspektionen bedriver enligt den nya lagen avser kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut bör denna verksamhet enligt regeringens bedömning anses utgöra tillsyn och tillståndsgivning när det gäller kreditväsendet i den mening som det begreppet har enligt den aktuella bestämmelsen. Någon ändring av denna bestämmelse till följd av den nya lagen behövs därmed inte för att sekretess ska gälla. Detta innebär även att andra bestämmelser där begreppet kreditväsendet används, t.ex. 30 kap. 4 b § offentlighets- och sekretesslagen, blir tillämpliga på verksamheten.

När det däremot gäller tillsyn och tillståndsgivning enligt inkassolagen bedömer regeringen att sådan verksamhet i allmänhet inte kan anses avse kreditväsendet. Inkassoverksamhet kan nämligen avse fordringar som saknar grund i ett kreditavtal, som t.ex. parkeringsavgifter och räkningar för levnadskostnader. Sådan verksamhet kan inte anses vara en del av kreditväsendet.

I ärenden om tillstånd eller tillsyn enligt inkassolagen gäller i dag sekretess hos Integritetsskyddsmyndigheten (32 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen). Sekretess gäller för en uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs. I och med förslaget i avsnitt 7.3 att flytta tillsynen från Integritetsskyddsmyndigheten till Finansinspektionen kommer denna bestämmelse inte längre att gälla för ärenden om tillstånd för eller tillsyn över inkassoverksamhet som bedrivs enligt inkassolagen. För att upprätthålla sekretesskyddet behövs det därmed en sekretessbestämmelse som blir tillämplig hos Finansinspektionen. Det framstår som lämpligt att den sekretess som gäller för inkassoverksamhet i dag ska fortsätta gälla när tillsynsansvaret i dess helhet flyttas till Finansinspektionen. Regeringen föreslår därför att det införs en ny paragraf med sådan innebörd.

Vidare bör sekretess även gälla i de fall som Justitiekanslern fått del av uppgifter när Justitiekanslern för talan mot Finansinspektionens beslut enligt inkassolagen (jfr 32 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen). En

reglering med sådan innebörd bör därför tas in i offentlighets- och sekretesslagen.

Frågor om sekretess vid ägarprövning i finansiella företag behandlas i en särskild bestämmelse. Enligt 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess för en uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av bl.a. aktier i exempelvis bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag och företag som driver verksamhet enligt lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter. Som framgår av avsnitt 5.3.2 kommer det att bli aktuellt för Finansinspektionen att ta ställning till frågor om lämpligheten hos den som har ett kvalificerat innehav i en kreditförvaltare. I och med att det är fråga om ägarprövning enligt en ny lag, omfattas en sådan ägarprövning inte av den nuvarande lydelsen av 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen. Regeringen anser att det är befogat med sekretess med tanke på att uppgifter om den enskildes personliga förhållanden, bl.a. uppgifter ur belastnings- eller misstankeregistret, kan vara integritetskänsliga. Regeringen föreslår därför att sekretessbestämmelsen kompletteras så att även uppgifter i ärenden om ägarprövning enligt den nya lagen omfattas.

Finansinspektionen kommer i enlighet med den nya lagen att utbyta information med utländska behöriga myndigheter. Bestämmelser om utrikessekretess och sekretess i det internationella samarbetet finns i 15 kap. 1 och 1 a §§ offentlighets- och sekretesslagen. Regeringen bedömer att dessa sekretessbestämmelser tillgodoser direktivets krav i fråga om sådana uppgifter som Finansinspektionen kan komma att ta emot som en del av det myndighetssamarbete som direktivet syftar till att bygga upp.

När det gäller Finansinspektionens möjlighet att i enlighet med direktivet lämna ut uppgifter som skyddas av sekretess till en behörig myndighet krävs stöd i offentlighets- och sekretesslagen. Enligt 8 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen hindrar inte sekretessbestämmelserna i den lagen att uppgifter lämnas till en utländsk myndighet, om utlämnandet sker i enlighet med en föreskrift i lag eller förordning eller om uppgiften i motsvarande fall skulle få lämnas ut till svensk myndighet och det enligt den utlämnande myndighetens prövning står klart att det är förenligt med svenska intressen att uppgiften lämnas till den utländska myndigheten. I avsnitt 9.2 föreslår regeringen att det i den nya lagen ska införas en bestämmelse som innebär att Finansinspektionen ska samarbeta och utbyta information med utländska behöriga myndigheter i den utsträckning som följer av direktivet. Detta innebär att myndigheten har en skyldighet att lämna vissa uppgifter till en utländsk myndighet. Sekretess innebär då inget hinder mot ett sådant utlämnande.

Som framgår ovan ställer direktivet även upp regler för tystnadsplikt. Vid genomförandet av MiFID II i svensk rätt anförde regeringen att tystnadsplikten enligt artikel 76 motsvaras av 2 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (se prop. 2016/17:162 s. 509). Enligt denna bestämmelse gäller ett förbud att röja eller utnyttja en sekretessbelagd uppgift för myndighet där uppgiften är sekretessbelagd samt för personer som på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten deltar eller har deltagit i myndighetens verksamhet och därvid fått kännedom om

uppgiften. Direktivets regler om sekretess och tystnadsplikt för utbytet av konfidentiell information ansågs vid genomförandet av MiFID II tillgodosedda genom befintliga bestämmelser i svensk rätt. Regeringen gör samma bedömning när det gäller reglerna om tystnadsplikt i kredithanteringsdirektivet. Dessa regler får alltså anses genomförda genom 2 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

11 Uppgifter om förvaltarskap i kreditupplysningar

Regeringens förslag: Det ska i kreditupplysningslagen uttryckligen anges att företag som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska kunna behandla uppgifter om förvaltarskap.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian är förslaget begränsat till sådana förvaltarskap som avser egendom.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Creditsafe i Sverige AB* och *UC AB* anser inte att någon uppgift som i dag behandlas i kreditupplysningsverksamhet bör klassificeras som en känslig personuppgift. Om en lagändring anses nödvändig vore enligt dem en mer ändamålsenlig lösning att känsliga personuppgifter får behandlas i kreditupplysningsverksamhet om det följer av ett medgivande från Integritetskyddsmyndigheten. *Sveriges Kommuner och Regioner* ställer sig frågande till om uppgiften att en person har en förvaltare är en känslig personuppgift sett till hur väl uppgiften är tillgängliggjord och förvaltarskapets syfte.

Skälen för regeringens förslag

En möjlighet att behandla uppgifter om förvaltarskap

En kreditupplysning är ett viktigt verktyg för att bedöma en persons återbetalningsförmåga och för att motverka både kreditförluster och överskuldssättning. Enligt konsumentkreditlagen ska näringsidkaren pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt ett kreditavtal. Kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande (12 §).

I en kreditupplysning kan det ingå en uppgift om att en person har fått förvaltarskap anordnat för sig enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Den som har förvaltare har mycket begränsad möjlighet att själv ingå avtal eller förfoga över sin egendom (se 11 kap. 8–10 §§ föräldrabalken). En viktig del i skyddet för den som har förvaltare är därför att det är möjligt för andra att få kännedom om förvaltarskapet. Att uppgiften behandlas i kreditupplysningssammanhang har länge ansetts vara av vikt (se t.ex. SOU 1993:110 s. 147 och Ds 1998:44 s. 34).

I promemorian görs bedömningen att en uppgift om förvaltare är en personuppgift om hälsa som omfattas av skyddet för känsliga personuppgifter enligt artikel 9 i EU:s dataskyddsförordning. Detta då förvaltare får anordnas om den enskilde på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person och det inte är tillräckligt att godmanskap anordnas eller att den enskilde på något annat, mindre ingripande sätt, får hjälp. Känsliga personuppgifter får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet (se 6 § kreditupplysningslagen).

Regeringen har tidigare bedömt att kreditupplysningslagen uppfyller dataskyddsförordningens krav på rättslig grund och att ändringar i lagen i detta avseende då inte behövdes (se prop. 2017/18:120 s. 21). Utgångspunkten för den bedömningen torde ha varit att en uppgift om förvaltare inte ansågs vara en känslig personuppgift (jfr även prop. 2000/01:50 s. 23). Motsvarande bedömning görs i bl.a. SOU 2021:36 s. 440.

Synen på personuppgifter och tillämpningen av dataskyddsförordningen är föremål för ständig utveckling. EU-domstolen har hittills visserligen inte uttalat att just en uppgift om förvaltare utgör en känslig personuppgift enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen. Som anges i promemorian har domstolen dock nyligen slagit fast att artikel 9.1 ska ges en vid tolkning och att även uppgifter som indirekt avslöjar känslig information om den enskilde kan anses vara känsliga uppgifter (se OT mot Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601). För att förvaltare åtminstone indirekt kan anses vara en känslig personuppgift talar också kommissionens förslag av den 31 maj 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av åtgärder samt samarbete i frågor som rör skydd för vuxna (KOM(2023) 280 slutlig). Där anges att uppgifter som indirekt kan härledas från det förhållandet att en vuxen, på grund av nedsatt eller bristande personlig förmåga, inte kan tillvarata sina intressen utgör känsliga personuppgifter enligt artikel 9.1 (se skäl 57).

I samma riktning talar att det även i andra lagstiftningsärenden gjorts bedömningen att personuppgifter som indirekt avslöjar information om hälsa kan utgöra känsliga personuppgifter (se SOU 2003:87 s. 187 f. och prop. 2017/18:218 s. 131–132 och 145–146).

Sveriges Kommuner och Regioner anser att det är tveksamt om en uppgift om förvaltare, sett till hur väl uppgiften är tillgängliggjord och förvaltarens syfte, är en känslig personuppgift. Enligt regeringens bedömning är detta förhållande emellertid inte något som hindrar att en personuppgift kategoriseras som känslig. Sammantaget finns det skäl att utgå från att en uppgift om förvaltare numera kan anses utgöra en känslig personuppgift.

UC AB framhåller att bedömningen att en uppgift om förvaltare är en känslig personuppgift kan få betydelse även för andra uppgifter som kreditupplysningsföretag har rätt att behandla och som är nödvändiga att behandla. I sammanhanget anger *UC AB* att kreditupplysningsföretag i dag behandlar information om civilstånd, medborgarskap, personnummer för make/maka/partner och vårdnadshavare, äktenskapsförord, bodelning och makarnas personnummer. *UC AB* förespråkar därför att lagtexten utformas så att ändringar inte behöver göras om t.ex. EU-domstolen skulle

komma att göra nya tolkningar av vad som är en indirekt känslig personuppgift. Även *Creditsafe i Sverige AB* förespråkar en sådan lösning. För det fall att rättsutvecklingen motiverar en lagändring förordar både UC AB och Creditsafe i Sverige AB en reglering som medger att känsliga personuppgifter får hanteras i kreditupplysnings-sammanhang efter medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten.

Regeringen bedömer att det inte kan uteslutas att en vidare tolkning av artikel 9.1 EU:s dataskyddsförordning i framtiden kan medföra att fler personuppgifter än den om förvaltarskap bedöms som känsliga. Det finns inom ramen för detta lagstiftningsärende dock inte underlag för att överväga en sådan större förändring av regleringen som remissinstanserna förordar. Ett undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter bör därför, i enlighet med vad Integritetsskyddsmyndigheten för fram i promemorian, nu uttryckligen avse uppgifter om förvaltarskap. Regeringen avser att följa rättsutvecklingen och vid behov överväga om ytterligare förändringar av regelverket behöver ske.

Förbudet att hantera känsliga personuppgifter är centralt för den enskildes integritetsskydd (se t.ex. prop. 2000/01:50 s. 22 och prop. 2017/18:120 s. 24). Skyddet för den enskildes personliga integritet är ett tungt vägande intresse. Att i lag medge möjligheten att hantera uppgifter om förvaltarskap medför dock ingen ändring i sak utan innebär endast att det säkerställs att det finns lagstöd för den verksamhet som redan bedrivs.

För att en uppgift ska få hanteras i kreditupplysningsverksamhet krävs att den är nödvändig för kreditupplysningsändamål (se 2 och 5 §§ kreditupplysningslagen). Mot bakgrund av detta anser regeringen att det saknas skäl att i lag ange att endast uppgifter om förvaltarskap med avseende på att förvalta egendom får hanteras i kreditupplysningsverksamhet. Vilka uppgifter med avseende på förvaltarskap som behövs för kreditupplysningsändamål får i stället, liksom hittills, bedömas av rättstillämparen i det enskilda fallet.

Förslagets förenlighet med dataskyddsregleringen

Enligt EU:s dataskyddsförordning ska behandling av personuppgifter anses laglig om och i den mån hanteringen uppfyller åtminstone ett av vissa angivna villkor (artikel 6.1). Ett av villkoren är att hanteringen ska vara nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6 e). Bedrivandet av kreditupplysningsverksamhet har tidigare bedömts vara ett allmänt intresse (se prop. 2017/18:120 s. 21). Som anges ovan är behandling av känsliga personuppgifter som utgångspunkt förbjuden enligt artikel 9 i EU:s dataskyddsförordning. På vissa villkor kan sådan behandling dock vara tillåten. Ett sådant villkor är om det finns ett viktigt allmänt intresse på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt som står i proportion till det eftersträvade syftet, är förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehåller bestämmelser och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen (artikel 9.2 g).

Regeringen delar den bedömning som görs i promemorian, nämligen att samhället har ett behov av kreditupplysningsverksamhet och ett starkt intresse av att denna på ett effektivt sätt fyller sin kreditkyddande

funktion. Kreditupplysningsverksamhet utgör därför ett viktigt allmänt intresse i dagens samhälle. I promemorian görs vidare bedömningen att uppgifter om förvaltarskap som avser egendom är nödvändig i kreditupplysningsverksamhet. Regeringen gör även här samma bedömning som promemorian.

Kreditupplysningsverksamhet får som huvudregel bedrivas endast efter tillstånd av Integritetsskyddsmyndigheten och ett sådant tillstånd förutsätter att verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt. Upplysningar om konsumenter får inte lämnas ut om det finns anledning att anta att upplysningen kommer att användas av någon annan än den som på grund av ett ingånget eller ifrågasatt kreditavtal eller av någon liknande anledning har behov av upplysningen. Hantering i strid med kreditupplysningslagen är straffsanktionerad och Integritetsskyddsmyndigheten kan förelägga ett kreditupplysningsföretag som agerar i strid med givna villkor att vidta rättelse eller återkalla tillståndet. När en kreditupplysning lämnas ut ska konsumenten få ett meddelande om detta och har möjlighet att begära rättelse om uppgifterna exempelvis är oriktiga eller missvisande.

Regeringen bedömer mot denna bakgrund att det i kreditupplysningslagen finns lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen. Dessa skyddsåtgärder medför att behandlingen är proportionerlig i förhållande till den enskildes intresse av skydd för sin personliga integritet. I samma riktning talar behovet av att uppgifter om förvaltarskap behandlas i kreditupplysningsverksamhet, liksom att uppgifter om förvaltarskap offentliggörs i Post- och Inrikes Tidningar.

12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagförslagen ska träda i kraft den 1 januari 2024. Den nya lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal ska inte gälla för kreditavtal som har överlåtit före ikraftträdandet. Lagen ska inte heller gälla för överträdelser som har skett före ikraftträdandet. Ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har beviljats före ikraftträdandet ska fortfarande gälla. Ett sådant tillstånd ska dock gälla för kreditförvaltning längst till och med den 29 juni 2024 eller till det tidigare datum då tillstånd för kreditförvaltning enligt den nya lagen beviljas. Ansökningar om tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har gjorts hos Integritetsskyddsmyndigheten före ikraftträdandet, men som ännu inte har avgjorts av myndigheten, ska överlämnas till Finansinspektionen.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslår inte någon övergångsbestämmelse om att den nya lagen inte ska gälla för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Sveriges advokatsamfund* anser att företagen får för kort tid att anpassa sig till den nya regleringen och inhämta nödvändiga tillstånd. Samfundet anser att det bör göras en analys av om det är möjligt och lämpligt att automatiskt erkänna existerande kreditförvaltare. *Svensk Inkasso* och *Intrum Sverige AB* framför liknande synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 32.1 i direktivet följer att medlemsstaterna senast den 29 december 2023 ska anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra direktivet. Enligt artikel 32.2 första stycket ska bestämmelserna tillämpas från och med den 30 december 2023. Med hänsyn till vad som följer av direktivet och svensk lagstiftningstradition föreslår regeringen, i likhet med utredningen, att den nya lagen och lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024. Även förslaget att det ska anges i kreditupplysningslagen att uppgifter om förvalterskap ska få behandlas i kreditupplysningsverksamhet bör träda i kraft den dagen.

Lagen bör i enlighet med direktivets tillämpningsområde inte gälla för verksamhet med kreditavtal som har överlåtits före ikraftträdandet (jfr artikel 2.5.d). Om ett nödlidande kreditavtal har överlåtits innan ikraftträdandet kommer den nya lagen därmed inte att gälla för förvaltningen av det kreditavtalet.

Av artikel 32.2 andra stycket i direktivet följer att de enheter som i enlighet med nationell rätt bedriver kreditförvaltningsverksamhet vid ikraftträdandet ska ha rätt att fortsätta att göra det i sitt hemland till och med den 29 juni 2024 eller till och med den tidigare dag de får tillstånd i enlighet med direktivet. Syftet med sexmånadersfristen är att göra det möjligt för kreditförvärvare och kreditförvaltare att anpassa sig till de nya reglerna. Medlemsstater som redan har system som är likvärdiga med eller striktare än de som fastställs i direktivet för kreditförvaltningsverksamhet får även tillåta att de aktörer som vid ikraftträdandet redan bedriver kreditförvaltningsverksamhet enligt de reglerna automatiskt erkänns som auktoriserade kreditförvaltare (artikel 32.2 tredje stycket i direktivet). Bland andra *Sveriges advokatsamfund* anser att det bör göras en analys av om det i enlighet med detta är lämpligt att automatiskt erkänna existerande svenska kreditförvaltare. Enligt regeringens bedömning finns det emellertid sådana skillnader mellan den nuvarande svenska lagstiftningen och direktivet att det saknas förutsättningar att utnyttja den möjlighet som direktivet ger att automatiskt ge existerande kreditförvaltare tillstånd. Regeringen anser att det inte heller finns möjlighet att låta kreditförvaltare som ansökt om tillstånd före ett visst datum få fortsätta att bedriva verksamhet som omfattas av direktivet. I stället bör det i enlighet med direktivet införas en sexmånadersfrist. Som flera remissinstanser, däribland *Sveriges advokatsamfund* och *Svensk Inkasso*, påpekar kommer tiden för prövningen att bli knapp i och med att Finansinspektionen har 45 dagar på sig att förelägga om en komplettering och därefter ytterligare 90 dagar på sig att besluta om tillstånd. *Intrum Sverige AB* anför att övergångsreglerna bör ses över, om det finns risk för att det saknas resurser att garantera att tillstånd beviljas inom angivna tider. Som direktivet är utformat saknas det dock möjlighet att förlänga giltighetstiden för äldre tillstånd. För verksamhet som ska bedrivas av en kreditförvaltare enligt

den nya lagen bör därför tidigare beslut om tillstånd enligt inkassolagen gälla längst till och med den 29 juni 2024 eller den tidigare tidpunkt då ett tillstånd att vara kreditförvaltare beviljas.

Den som har tillstånd enligt inkassolagen kommer alltså efter sexmånadersfristens slut inte att kunna bedriva verksamhet som omfattas av den nya lagen med stöd av tillståndet enligt inkassolagen. Tillståndet för inkasso-verksamhet fortsätter dock att gälla. Det kommer därmed inte att krävas någon ny ansökan till Finansinspektionen för den som redan har ett gällande tillstånd enligt inkassolagen och som inte vill bedriva verksamhet som kreditförvaltare enligt den nya lagen.

I och med att regeringen föreslår att Finansinspektionen ska utses till tillstånds- och tillsynsmyndighet enligt inkassolagen behövs det en övergångsbestämmelse om överlämnande av inneliggande ärenden hos Integritetsskyddsmyndigheten. Tillståndsansökningar som har kommit in till Integritetsskyddsmyndigheten, men där myndigheten ännu inte har fattat beslut bör vid ikraftträdandet överlämnas till Finansinspektionen.

Den nya lagen innehåller regler om ingripanden vid överträdelser. Administrativa sanktionsavgifter anses enligt nationell lagstiftning formellt inte som straff, men de har tydliga straffrättsliga drag. Av 2 kap. 10 § första stycket regeringsformen och 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken följer att straffbestämmelser inte får ges retroaktiv verkan till den tilltalades nackdel. Bestämmelser med liknande innebörd finns också i artikel 7 i Europakonventionen och artikel 49 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det föreslås därför att en övergångsbestämmelse om att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för överträdelser som har skett före ikraftträdandet bör införas så att det blir tydligt att Finansinspektionens nya möjligheter att besluta om sanktioner enbart träffar överträdelser som sker från och med ikraftträdandet.

Regeringen delar utredningens uppfattning att det är lämpligt att de nya reglerna i konsumentkreditlagen endast gäller för kreditavtal som ingås efter ikraftträdandet och inte ges retroaktiv effekt. Detta kommer att gälla även utan en särskild övergångsbestämmelse.

Regeringen har även i prop. 2023/24:8 föreslagit ändringar i 3 § lagen om utländska filialer m.m. och 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen. Eftersom dessa ändringar är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2024, dvs. efter förslagen i denna proposition, behöver ändringsförfattningarnas lydelse justeras för att anpassas till förslagen i denna proposition.

Regeringens bedömning: Förslagen leder till en mer effektiv och ändamålsenlig hantering av nödlidande kreditavtal. Genom regelverket förbättras den gränsöverskridande sekundärmarknaden för sådana lån samtidigt som ett högt skydd för låntagare upprätthålls.

De nya kraven kan antas leda till ökade kostnader för de företag som omfattas av reglerna.

Överflyttningen av tillsyn enligt inkassolagen från Integritetsskyddsmyndigheten till Finansinspektionen ger möjligheter till en förbättrad tillsyn med ökad regelefterlevnad som följd. Det ger ett utökat skydd för konsumenter och andra låntagare.

Finansinspektionens utökade arbetsuppgifter kan hanteras inom befintliga ramar.

Måltillströmningen till domstolarna på grund av förslagen kan antas bli begränsad. Den kan hanteras inom befintliga ramar.

Utredningens bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Regelrådet* anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i samtliga delar förutom när det gäller påverkan på företagens administrativa kostnader. *Intrum Sverige AB* anför att det är eftersträvänsvärt med en restriktiv hållning när det gäller kostnader för kreditförvaltare. *Göteborgs universitet* ställer frågan om nivån på de tillsynsavgifter som föreslås är motiverad givet de kostnader som utredningen redovisar att Finansinspektionen kommer att ha. *Kammarrätten i Stockholm* saknar en analys av vilka konsekvenser förslagen får för de allmänna förvaltningsdomstolarna. *Domstolsverket* bedömer att förslagen inte i någon större utsträckning påverkar Sveriges Domstolar.

Skälen för regeringens bedömning

Inledning

Sveriges medlemskap i EU innebär att Sverige har en skyldighet att införa de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att genomföra kredithanteringsdirektivet. I denna proposition föreslås en ny lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal som i huvudsak genomför direktivet i svensk rätt. Genom lagen inrättas ett nytt regelverk för överlåtelse av nödlidande kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut och för hur krediterna ska hanteras efter en överlåtelse. Tanken är att skapa en effektiv och ändamålsenlig hantering av dessa kreditavtal på sekundärmarknaden inom unionen samtidigt som skyddet för låntagarna ska vara högt. Att graden av harmonisering inom EU stärker underlättar för företag med gränsöverskridande verksamhet och förbättrar rättssäkerheten. Detta är positivt för svenska företag, även om problemen med nödlidande kreditavtal är mindre här än i andra medlemsstater.

Regeringens förslag går överlag inte längre än vad direktivet föreskriver. När det gäller den inkassoverksamhet som kommer att omfattas av

direktivet föreslår regeringen att den ska regleras både i den nya lagen och inkassolagen. Inkassolagen ska även fortsättningsvis gälla för inkasso- verksamhet som inte omfattas av den nya lagen. Regeringen föreslår även att Finansinspektionen ska utses till tillsynsmyndighet för såväl verksamhet som omfattas av direktivet som inkassoverksamhet. Flytten av tillsynen över inkassolagen ger möjligheter till en förbättrad tillsyn med ökad regelefterlevnad som följd. Detta ökar skyddet för konsumenter och andra låntagare.

Den föreslagna bestämmelsen i kreditupplysningslagen om att uppgifter om förvaltarskap ska kunna behandlas i kreditupplysningsverksamhet innebär enbart att det införs ett tydligt lagstöd för verksamhet som redan bedrivs.

Konsekvenser för företagen

Genom den nya lagen skapas ett nytt regelverk för bl.a. kreditförvaltare och kreditförvärvare. De företag som omfattas av lagen kommer att behöva leva upp till fler krav och se till att nödlidande kreditavtal hanteras på det sätt som föreskrivs. Detta kan innebära ökade kostnader och en ökad administrativ börda för företagen.

Förslaget att kreditförvaltare ska behöva tillstånd för att få bedriva kreditförvaltning av nödlidande kreditavtal är en förändring från vad som gäller i dag. Den nya tillståndsprövningen för kreditförvaltare kommer att vara mer omfattande än den som gäller enligt inkassolagen. Ansökan kommer dock endast att behöva göras vid ett tillfälle och därefter kommer kreditförvaltaren även att kunna bedriva gränsöverskridande verksamhet inom EES genom ett särskilt anmälningsförfarande. Kreditförvaltare kommer därmed att på ett enklare sätt kunna bedriva gränsöverskridande verksamhet.

Regeringen bedömer att ökningen av den administrativa bördan för företagen kommer att vara relativt begränsad. Företag som bedriver inkassoverksamhet behöver redan i dag ha tillstånd och bör ha förutsättningar för att klara av de kostnader som är förenade med att ta fram de uppgifter som krävs för en ansökan om tillstånd för kreditförvaltare. Detta gäller särskilt med beaktande av vilka aktörer som troligen kommer att ansöka om tillstånd. Utredningen bedömer att det i praktiken kommer att handla om 10–20 större inkassoföretag som kommer att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Regeringen finner inte anledning att ifrågasätta den bedömningen.

När det gäller tillsyn kommer kreditförvaltare att stå under Finansinspektionens tillsyn. Finansinspektionen kommer även att utöva tillsyn över att lagen följs. För de som inte redan står under tillsyn blir detta en mer påtaglig förändring än för de som gör det. Tillsynen kan innebära att ett företag behöver inkomma med fler uppgifter och underlag än hittills i samband med tillsynsaktiviteter. Det kommer även att vara förenat med vissa kostnader att bl.a. skicka de underrättelser som direktivet kräver samt att bevara vissa handlingar.

Regelrådet anser att det inte kan uteslutas att de administrativa kostnaderna underskattas och att det särskilt kan komma att påverka de många mindre företagen i branschen. Redan enligt de hittillsvarande reglerna behöver dock den som vill bedriva inkassoverksamhet ansöka om

tillstånd och stå under tillsyn. Någon ökad administrativ kostnad av betydelse till följd av att tillsynen flyttas till Finansinspektionen bör det därför inte bli fråga om.

Att företagen får ytterligare skyldigheter enligt konsumentkreditlagen kan antas leda till vissa ökade kostnader för dem. Många kreditgivare torde dock redan ha utvecklat rutiner för att hantera bristande betalningar. Att ha goda riktlinjer och rutiner vid bristande betalningar kan även underlätta för kreditgivaren att få sin fordran betald.

Regeringens förslag innebär att avgifter kommer att tas ut av företagen för Finansinspektionens tillståndsprovning och tillsyn. Avgifternas storlek fastställs i förordning. De kan inte antas påverka företagets konkurrensförmåga i någon högre grad.

Konsekvenser för myndigheterna

Finansinspektionen kommer till följd av förslagen att ansvara för tillståndsprovningen när de uppskattningsvis 10–20 företagen ansöker om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Tillståndsprovningen för kreditförvaltare innefattar bl.a. kontroll av ledningen och de ägare som har ett kvalificerat innehav. Dessutom ska Finansinspektionen granska styrformer, interna kontrollmekanismer och den policy som säkerställer låntagares rättigheter. Inspektionen ska även ansvara för ett register som innehåller uppgifter om de kreditförvaltare som bedriver verksamhet i Sverige.

Därutöver kommer inspektionen att ansvara för tillsyn och vid överträdelse fatta beslut om ingripanden mot bl.a. kreditförvaltare och kreditförvärvare. Det är svårt att uppskatta hur många företag som sammanlagt kommer att beröras av regleringen, men troligen rör det sig om ett begränsat antal.

I Finansinspektionens uppgifter kommer dessutom att ingå att samarbeta med behöriga myndigheter i andra medlemsstater. Vidare kommer inspektionen att ta emot och hantera anmälningar om brister från låntagare. Inspektionen kommer även att ges rätt att meddela föreskrifter i vissa avseenden.

Förslagen innebär vidare att Finansinspektionen tar över tillstånds- och tillsynsansvaret för inkassolagen från Integritetsskyddsmyndigheten. Detta innebär bl.a. att Finansinspektionen kommer att utöva tillsyn över ytterligare ca 170 företag av varierande storlek. Denna tillståndsprovning är mindre omfattande än den som gäller för kreditförvaltare och det finns ett förenklat förfarande vid omprovning av tillstånd.

Regeringen bedömer sammantaget att det merarbete som de nya uppgifterna innebär för Finansinspektionen endast motsvarar ett fåtal årsarbetskrafter. Kostnaderna ska hanteras inom befintliga ramar. Berörda företag ska på gängse sätt bekosta tillsynsverksamheten med årliga avgifter och Finansinspektionen ska få ta ut avgifter för provningen av ansökningar och anmälningar.

För Integritetsskyddsmyndigheten innebär det föreslagna bytet av myndighet en mindre minskning av arbetsuppgifterna.

Konsumentverket utövar tillsyn över att konsumentkreditlagen följs. Verkets tillsyn omfattar dock inte Sveriges riksbank, verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen eller verksamhet hos Kronofogde-

myndigheten (se 55 § konsumentkreditlagen). Ändringarna i konsumentkreditlagen bör enligt regeringens mening kunna hanteras inom tillsynsmyndigheternas befintliga ramar.

Kammarrätten i Stockholm saknar en analys av vilka konsekvenser förslagen får för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Finansinspektionens beslut kan som huvudregel överklagas till allmän förvaltningsdomstol. De föreslagna reglerna innebär även att inspektionen i vissa fall kommer att ansöka om att domstolen ska besluta om sanktioner. Sammantaget kan förslagen därför medföra en viss ökning av antalet mål hos allmän förvaltningsdomstol. Det bedöms dock endast handla om en mindre ökning. *Domstolsverket* bedömer att förslagen inte i någon större mån påverkar Sveriges Domstolar. De budgetära konsekvenserna för domstolarna kan mot denna bakgrund hanteras inom befintliga ramar.

Konsekvenser för konsumenterna

Genom regleringen i den nya lagen tillförsäkras konsumenter en rätt att bli bemötta på ett korrekt sätt av bl.a. kreditförvaltare och kreditförvärvare. Konsumenterna kommer även att få rätt att ta del av tydlig och relevant information när ett kreditinstitut eller en kreditförvärvare överlåter ett nödlidande kreditavtal. Genom att konsumenten ska få information om vart han eller hon kan vända sig vid klagomål blir det lättare att framföra synpunkter på handläggningen. De krav som ställs på kreditförvaltares hantering av klagomål kan även leda till en förbättrad och effektivare hantering av låntagares klagomål.

Att tillsynen över den nya lagen och inkassolagen samlas hos Finansinspektionen gör det lättare för konsumenter att veta vilken myndighet de ska vända sig till om de vill anmäla brister.

De förslag som lämnas om ändring av kreditavtalet samt rutiner och riktlinjer vid bristande betalning kan antas leda till ett ökat skydd för konsumenter. Vid en tillåten ändring av kreditavtalet tillförsäkras konsumenten en rätt att få information om ändringen. Konsumenten får samtidigt information om vart han eller hon kan vända sig vid klagomål. Att en kreditgivare ska ha riktlinjer och rutiner vid bristande betalning kan antas leda till att kreditgivare har en plan för att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt hitta lämpliga lösningar när en konsument inte kan betala sin skuld.

Övriga konsekvenser

Förslagen påverkar inte jämställdheten mellan kvinnor och män, sysselsättningen eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen. Inte heller har förslagen någon påverkan på den kommunala självstyrelsen eller på brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet.

Information om lagändringarna kommer att spridas på sedvanligt sätt. Regeringen bedömer att det inte behövs några ytterligare särskilda informationsinsatser. Direktivet har förhandlats inom EU och regelverkets innebörd bör i huvudsak vara känd i de branscher som berörs.

14.1 Förslaget till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet).

I paragrafen anges översiktligt lagens innehåll. Paragrafen genomför delvis artikel 1 i direktivet.

Av *första stycket* framgår att lagen innehåller bestämmelser om förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

I *andra stycket* anges att lagen genomför kredithanteringsdirektivet. Lagen innehåller de huvudsakliga bestämmelser som genomför direktivet. Övriga delar av direktivet genomförs genom ändringar i bl.a. konsumentkreditlagen (2010:1846).

2 § Innehållet i lagen är uppdelat enligt följande.

- 1 kap. – Inledande bestämmelser
- 2 kap. – Kreditinstitut och kreditförvärvare
- 3 kap. – Kreditförvaltare
- 4 kap. – Skydd för låntagare
- 5 kap. – Gränsöverskridande kreditförvaltning
- 6 kap. – Tillsyn och avgifter
- 7 kap. – Ingreppanden
- 8 kap. – Överklagande

Paragrafen innehåller en innehållsförteckning till lagen.

Uttryck i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i direktiv 2008/48/EG när det bedriver verksamhet i det landet,

5. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

6. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

- a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,
- b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,
- c) hantering av en låntagares klagomål, och
- d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta,

7. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut och som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal,

8. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

9. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

10. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

11. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

13. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet, och

14. *värdland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

I paragrafen, som utformas efter synpunkter från *Lagrådet*, finns definitioner av uttryck som förekommer i lagen. Paragrafen genomför delvis artikel 3 i direktivet.

Enligt *punkt 1* avses med bostadskreditinstitut ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter. Definitionen omfattar även utländska institut som står under tillsyn av en behörig myndighet i ett land inom EES i enlighet med bolånedirektivet.

I *punkt 2* anges att med EES avses Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Av *punkt 3* framgår vilket land som ska anses utgöra hemland för kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och låntagare vid tillämpningen av lagen. Detta har betydelse för bl.a. tillståndsgivning, informationsplikt och tillsyn. Beroende på om en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare är en fysisk eller juridisk person kan olika faktorer vara relevanta vid bedömningen av vilket land som ska anses utgöra hemlandet. Med huvudkontor avses den plats där den faktiska ledningen av verksamheten bedrivs (jfr prop. 1995/96:173 s. 93–94).

Enligt *punkt 4* avses med konsumentkreditinstitut ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt

lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter. Definitionen omfattar även utländska institut som står under tillsyn av en behörig myndighet i ett land inom EES i enlighet med konsumentkreditdirektivet.

I *punkt 5* definieras vad som avses med en kreditförvaltare. Uttrycket avser en juridisk person som inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriver kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal. Vad som utgör kreditförvaltning anges i *punkt 5* och kreditförvaltningsavtal regleras i 2 kap. 6 §. Med begreppet näringsverksamhet avses verksamhet som bedrivs av näringsidkare. Som näringsidkare avses här en juridisk person som driver verksamhet av ekonomisk natur och av sådan karaktär att den kan betecknas som yrkesmässig. En fysisk person kan aldrig vara en kreditförvaltare.

Det krävs vidare att den juridiska personen har tillstånd att bedriva kreditförvaltningsverksamhet. Med det avses ett tillstånd enligt 3 kap. 1 § eller ett motsvarande tillstånd som har meddelats i ett annat land inom EES.

Om en kreditförvaltare i sin tur ger någon annan i uppdrag att utföra kreditförvaltningsverksamhet, blir inte uppdragstagaren att betrakta som kreditförvaltare utan ansvaret för att följa lagen kvarstår för uppdragsgivaren. Det innebär bl.a. att det är uppdragsgivaren som måste ha tillstånd enligt lagen. En uppdragstagare som för en kreditförvaltare utför kreditförvaltning är alltså inte kreditförvaltare utan en s.k. tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster, se *punkt 13*. Uppdragsavtal regleras i 3 kap. 5–7 §§.

I *punkt 6* förklaras vad som avses med kreditförvaltning. Kreditförvaltning omfattar enligt *a* indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning. Med indrivning av betalning avses i första hand att vidta inkassoåtgärder eller på liknande sätt kräva in en betalning från en låntagare. Även rättsliga åtgärder som t.ex. ansökan om betalningsföreläggande eller ansökan om stämning omfattas. Kreditförvaltning omfattar vidare enligt *b* omförhandling av villkoren med en låntagare enligt kreditförvärvarens instruktioner. Ett praktiskt exempel är när den avbetalningstid som anges i kreditavtalet omförhandlas på grund av låntagarens betalningssvårigheter. Däremot omfattas inte åtgärder som vidtas inom ramen för skuldsanering eller företagsrekonstruktion. Kreditförvaltning omfattar enligt *c* även hantering av en låntagares klagomål. Det kan här noteras att lagen innehåller särskilda regler för kreditförvaltare vad gäller hantering av klagomål, se 4 kap. 5 §. Slutligen omfattar kreditförvaltning enligt *d* även hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, om avgifter eller om förändring av ränta. Att lämna annan information som är kopplad till ett kreditavtal är alltså inte kreditförvaltning. För att det ska vara fråga om kreditförvaltning är det tillräckligt att endast en av de i *punkten 6* angivna åtgärderna vidtas.

Av *punkt 7* framgår att en kreditförvärvare är en fysisk eller juridisk person som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal. Från definitionen undantas dock kreditinstitut. En kreditförvärvare kan förvärva sin fordran från ett kreditinstitut eller en annan kreditförvärvare.

I *punkt 8* anges att med kreditinstitut avses detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt 1 kap. 5 § 10 i den lagen avses med kreditinstitut bankföretag och kreditmarknadsföretag. Ett utländskt kreditinstitut definieras i 1 kap. 5 § 21 samma lag som ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag.

I *punkt 9* anges vad som avses med kvalificerat innehav genom en hänvisning till 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt *punkt 10* avses med ett mindre företag ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Definitionen täcker de företag som anses som mikroföretag samt små och medelstora företag enligt artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.

Enligt *punkt 11* är ett nödlidande kreditavtal ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut, eller en kreditgivares rättigheter enligt ett sådant kreditavtal, som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i den s.k. tillsynsförordningen. Exempel på när en nödlidande exponering föreligger enligt den artikeln är när en exponering anses nedskrivna i enlighet med tillämpliga redovisningsregler och när ett fallissemang anses ha inträffat för exponeringen i enlighet med artikel 178 i samma förordning. Av den artikeln framgår det sammanfattningsvis att fallissemang när det gäller en viss gäldenär ska anses föreligga när någon eller båda av följande situationer har uppstått:

a) Institutet anser att det är osannolikt att gäldenären kommer att betala sina kreditförpliktelser helt och hållet, utan att institutet tillgripes åtgärder som att realisera säkerheter.

b) Någon av gäldenärens väsentliga kreditförpliktelser gentemot institutet är förfallen till betalning sedan mer än 90 dagar.

Med en kreditgivares rättigheter enligt kreditavtalet avses i första hand fordringar.

Enligt *punkt 12* är en representant en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett tredje land och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor inom EES. Regler om representanter finns i bl.a. 2 kap.

I *punkt 13* anges vad som avses med en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Det är en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet. Om en kreditförvaltare anlitar någon annan att utföra någon av kreditförvaltningsverksamheterna är alltså den anlitate en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster, jfr punkt 6.

Av *punkt 14* framgår vilket land som ska anses utgöra ett värdland för en kreditförvaltare. Ett värdland kan aldrig vara det land som är hemland. Bedömningen av vilket eller vilka länder som är ett värdland har betydelse för myndigheternas samarbete över gränserna.

Lagens tillämpningsområde

4 § Lagen gäller yrkesmässig verksamhet med förvärv och förvaltning av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut inom EES och en låntagare.

I paragrafen anges lagens huvudsakliga tillämpningsområde. Paragrafen genomför artikel 2.1 och 2.5.b i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Av paragrafen framgår att lagen gäller yrkesmässig verksamhet med förvärv och förvaltning av ett nödlidande kreditavtal. Med yrkesmässig verksamhet avses att någon handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten. I detta ligger också ett krav på att verksamheten utförs mot ersättning. Lagen tillämpas dock inte på andra kreditavtal än sådana som är nödlidande. Nödlidande kreditavtal definieras i 3 § 11.

För att lagen ska vara tillämplig krävs även att kreditavtalet har ingåtts med ett kreditinstitut inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Utanför lagens tillämpningsområde faller därför kreditavtal som har ingåtts med någon annan än ett kreditinstitut, t.ex. ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut. Om ett kreditavtal har ingåtts med någon annan än ett kreditinstitut och avtalet därefter ersätts med ett kreditavtal som har ingåtts med ett kreditinstitut omfattas kreditavtalet dock av regleringen om övriga förutsättningar är uppfyllda.

5 § För utländska företags verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar.

Bestämmelser som gäller för verksamhet som bedrivs genom filial finns i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

I paragrafen anges vad som gäller för utländska företags verksamhet i Sverige.

I *första stycket* anges att lagen i tillämpliga delar gäller för utländska företags verksamhet i Sverige. Bestämmelser som är tillämpliga på de utländska aktörerna finns i alla lagens kapitel. I vissa bestämmelser anges det uttryckligen att de är tillämpliga på utländska aktörer (t.ex. 2 kap. 5 §), medan detta följer av andra bestämmelser genom att de är generell tillämpliga oavsett om aktören är utländsk eller svensk (t.ex. 2 kap. 1 §).

Andra stycket innehåller en upplysning om var det finns bestämmelser som gäller för verksamhet som bedrivs genom en filial.

6 § För verksamhet som bedrivs av ett kreditinstitut gäller endast 2 kap. 1, 2 och 9 §§ samt 4 kap. 3 §. För verksamhet som bedrivs av ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut gäller endast 2 kap. 9 § och 4 kap. 3 §.

Lagen gäller inte för förvaltning som utförs av ett företag som har tillstånd eller har registrerats enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Lagen gäller inte heller för verksamhet i ett annat EES-land än Sverige som motsvarar verksamhet enligt andra stycket eller för verksamhet som bedrivs av ett investeringsbolag som har auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Lagen gäller dock om investeringsbolaget har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar.

I paragrafen anges vilken verksamhet som undantas från lagens tillämpningsområde. Paragrafen genomför delvis artikel 2.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Av *första stycket* framgår att endast vissa bestämmelser i lagen gäller för kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut. För kreditinstitut finns det i 2 kap. 1 och 2 §§ bestämmelser om informationsskyldighet som gäller vid kreditinstitutets överlåtelse av ett nödlidande kreditavtal. Om ett kreditinstitut, konsumentkreditinstitut eller bostadskreditinstitut har utsetts att bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvare ska institutet uppfylla vissa skyldigheter som kreditförvärvaren har (2 kap. 9 §), samt ge låntagaren information om kreditavtalet överläts (4 kap. 3 §).

För kreditinstitut finns det vidare bestämmelser i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. För konsumentkreditinstitut respektive bostadskreditinstitut finns det bestämmelser i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter och lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Av *andra stycket* framgår att lagen inte gäller för förvaltning som utförs av ett företag som har tillstånd eller har registrerats enligt någon av vissa uppräknade lagar.

Enligt *tredje stycket* omfattas inte verksamhet i ett annat EES-land än Sverige som motsvarar den verksamhet som företag som har tillstånd eller har registrerats enligt andra stycket bedriver. Det krävs inte att den utländska verksamheten står under Finansinspektionens tillsyn för att omfattas av undantaget. Det avgörande är i stället att verksamheten motsvarar den verksamhet som undantas från lagens tillämpningsområde i Sverige. Det innebär att förvaltare av alternativa investeringsfonder som är auktoriserade eller registrerade i enlighet med direktiv 2011/61/EU undantas. Detsamma gäller för förvaltningsbolag och investeringsbolag som auktoriseras i enlighet med direktiv 2009/65/EU när de förvaltar sina fonder. Om ett sådant investeringsbolag har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar är lagen dock tillämplig.

7 § Denna lag gäller inte för verksamhet som bedrivs av en advokat.

Genom paragrafen undantas advokater från lagens tillämpningsområde. Paragrafen genomför delvis artikel 2.6. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

Av paragrafen framgår att verksamhet som bedrivs av en advokat undantas från lagens tillämpningsområde. Undantaget omfattar all verksamhet som bedrivs inom ramen för en advokatbyrå, oberoende av om den som utför den aktuella uppgiften är advokat eller en anställd som inte är det.

8 § Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).

I paragrafen finns en upplysning om att det finns relevanta bestämmelser i andra lagar. Övervägandena finns i avsnitt 6.4 och 6.6.

I paragrafen anges att det finns bestämmelser om inkassoverksamhet i inkassolagen. För kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster gäller inkassolagen i dess helhet när de bedriver inkassoverksamhet. När kreditförvaltare bedriver verksamhet som

omfattas av denna lag gäller endast vissa bestämmelser i inkassolagen, se Prop. 2023/24:23 4 kap. 2 §.

Det anges även att det i konsumentkreditlagen finns ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument. Kreditförvärvare omfattas av definitionen av kreditgivare i 2 § konsumentkreditlagen, varför den lagens bestämmelser blir tillämpliga på sådana aktörer. Bestämmelserna i konsumentkreditlagen är även relevanta för bl.a. kreditinstitut och representanter.

2 kap. Kreditinstitut och kreditförvärvare

Kreditinstitut

1 § Ett kreditinstitut ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om ett nödlidande kreditavtal och den eventuella säkerhet som har ställts för kreditavtalets fullgörande innan kreditavtalet överläts.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om ett kreditinstituts skyldighet att ge information till kreditförvärvaren innan en överlåtelse av ett nödlidande kreditavtal. Paragrafen genomför artikel 15.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av paragrafen framgår att ett kreditinstitut innan ett nödlidande kreditavtal överläts ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om kreditavtalet och den eventuella säkerhet som har ställts för avtalets fullgörande. Med nödvändig information avses information som krävs för att bedöma värdet av det nödlidande kreditavtalet och av sannolikheten för att få ersättning för kreditavtalets värde (se skäl 36 i direktivet). Det finns inga formkrav som reglerar hur informationen lämnas.

Att tillhandahålla nödvändig information om kreditavtalet inför ett förvärv är inte ett obehörigt röjande enligt 1 kap. 10 § lagen om bank- och finansieringsrörelse, men kreditinstitutet kan för att upprätthålla kundernas rätt till sekretess avtala om samma sekretess med kreditförvärvaren.

2 § Ett kreditinstitut som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,
2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,
3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,
4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och
5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att ett kreditinstitut i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om kreditförvärvarens hemland är ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland.

Paragrafen innehåller en skyldighet att informera Finansinspektionen efter överlåtelse av nödlidande kreditavtal. Paragrafen genomför artikel 15.2–4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Av *första stycket* framgår att ett kreditinstitut som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare ska lämna vissa uppgifter till Finansinspektionen. Som anges i andra stycket ska information om alla överlåtelser som sker under en period lämnas samlat.

I paragrafen anges i fem punkter vilken information som ska lämnas.

Enligt *punkt 1* ska uppgifter om kreditförvärvarens identitet och adress anges. En kreditförvärvare som har sitt hemland utanför EES ska enligt 2 kap. 5 § utse en representant. I ett sådant fall ska underrättelsen även innehålla representantens identitet och adress.

Vidare ska det enligt *punkt 2* och *3* lämnas uppgifter om antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek samt om kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit.

Enligt *punkt 4* ska det anges i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit. Om överlåtelserna inte omfattar några sådana kreditavtal ska det anges.

Slutligen ska informationen enligt *punkt 5* innehålla uppgifter om vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet, ifall säkerhet har ställts för de nödlidande kreditavtalen. Ställs inte någon säkerhet bör detta anges.

Enligt *andra stycket* ska informationen lämnas varje halvår. Det är endast överlåtelser som har genomförts under den aktuella tidsperioden som omfattas av informationsskyldigheten. Finansinspektionen får bestämma att ett kreditinstitut ska lämna informationen varje kvartal i stället för varje halvår. Skäl för att besluta att informationen ska lämnas kvartalsvis kan t.ex. vara att ett stort antal överlåtelser har skett under en krisperiod (jfr artikel 15.3 i direktivet).

Av *tredje stycket* framgår att om kreditförvärvarens hemland är ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna den information som lämnas enligt första stycket till den behöriga myndigheten i det landet. Finansinspektionen får samtidigt vid behov lämna även andra nödvändiga uppgifter, t.ex. kreditinstitutets kontaktuppgifter.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 1 och 2 §§.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Enligt paragrafen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 1 och 2 §§. Här avses bl.a. föreskrifter om den information som ska lämnas och i vilket format det ska ske.

Kreditförvärvare

En skyldighet att i vissa fall utse en annan aktör

4 § En kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en konsument. Detta krävs dock inte om kreditförvärvaren är en sådan kredithanterare.

Paragrafen innehåller särskilda regler för kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land när låntagaren är en konsument. Paragrafen genomför artikel 17.1.a i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1.

Av paragrafen framgår att en kreditförvärvare som har Sverige eller ett annat EES-land som hemland ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om avtalet har ingåtts med en konsument. Om kreditförvärvaren i denna situation själv vill bedriva kreditförvaltning krävs att kreditförvärvaren har tillstånd eller är ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut. Ett kreditinstitut kan inte vara en kreditförvärvare i lagens mening (se 1 kap. 3 § 7).

När det gäller andra nödlidande kreditavtal än sådana som har ingåtts med en konsument ställer lagen inte upp något hinder för att en kreditförvärvare själv förvaltar avtalet.

5 § En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska skriftligen utse en representant för sig. Representanten ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Kreditförvärvaren ska så snart som möjligt informera Finansinspektionen om sin och representantens identitet och adress.

Kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Detta krävs dock inte om representanten är en sådan kredithanterare.

Paragrafen innehåller bestämmelser som gäller för kreditförvärvare vars hemland är ett land utanför EES. Paragrafen genomför artiklarna 17.1.b och 19 i direktivet. Överväganden finns i avsnitt 5.2.1.

En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska enligt *första stycket* skriftligen utse en representant för sig. Se 1 kap. 3 § 12 om definitionen av representant. Kravet på att representanten ska utses skriftligen kan t.ex. uppfyllas genom att parterna ingår ett skriftligt avtal med den innehörden. Representanten ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Ansvaret gäller vid sidan av kreditförvärvarens ansvar. Representanten ansvarar därmed bl.a. för att utföra de uppgifter som lagen ålägger kreditförvaltaren att utföra, inklusive de uppgifter som anges i andra och tredje stycket.

Enligt *andra stycket* ska kreditförvärvaren så snart som möjligt informera Finansinspektionen om sin och representantens identitet och adress. I detta ligger att informationen ska lämnas till Finansinspektionen innan representanten påbörjar sin verksamhet. Skyldigheten att informera Finansinspektionen kan även uppfyllas av representanten.

Av *tredje stycket* framgår att kreditförvärvaren i vissa fall ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning. Denna skyldighet gäller för nödlidande kreditavtal som har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Med fysisk person avses inte bara en konsument utan även en fysisk person som driver näringsverksamhet. Vad som utgör ett mindre företag framgår av definitionen i 1 kap. 2 § 10. Skyldigheten att utse någon annan att bedriva kreditförvaltning gäller inte om representanten är en

kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut.

När det gäller nödlidande kreditavtal som har ingåtts med någon annan än en fysisk person eller ett mindre företag finns det inte något hinder mot att representanten själv bedriver kreditförvaltningen. Detta gäller även i de fall där representanten inte är en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut. Däremot behöver en kreditförvärvare eller en representant i regel tillstånd enligt inkassolagen (1974:182) för att bedriva inkassoverksamhet.

Kreditförvaltningsavtal

6 § När en kreditförvärvare uppdrar åt en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning ska ett skriftligt avtal upprättas. Ett kreditförvaltningsavtal ska innehålla

1. en detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras,
2. en uppgift om den ersättning som kreditförvaltaren ska få, eller om sättet för att beräkna ersättningen,
3. en uppgift om i vilken utsträckning kreditförvaltaren får företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren,
4. ett åtagande från parterna att följa tillämplig lagstiftning som reglerar kreditavtalet,
5. ett åtagande från kreditförvaltaren att behandla låntagarna rättvist och med omsorg, och
6. ett åtagande från kreditförvaltaren att informera kreditförvärvaren innan kreditförvaltaren ger någon annan i uppdrag att utföra någon del av den kreditförvaltning som ska utföras.

Paragrafen reglerar det avtal som används när en kreditförvärvare anlitar en kreditförvaltare för att bedriva kreditförvaltning. Paragrafen genomförs artikel 11.1–11.3. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.2.

I paragrafen anges att en kreditförvärvare i ett skriftligt kreditförvaltningsavtal får uppdra åt en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning. I paragrafen anges i sex punkter vissa krav på avtalets innehåll.

Enligt *punkt 1* ska avtalet innehålla en detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras. Av beskrivningen ska t.ex. framgå vilken eller vilka åtgärder enligt 1 kap. 3 § 6 som kreditförvaltaren får i uppdrag att utföra.

Av *punkt 2* framgår att ersättningen eller sättet för att beräkna ersättningen till kreditförvaltaren ska anges i avtalet. Om en kreditförvaltare får provision ska sättet för att beräkna provisionen anges.

Enligt *punkt 3* ska en uppgift om i vilken utsträckning kreditförvaltaren får företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren också framgå av avtalet.

Avtalet ska enligt *punkt 4* innehålla ett åtagande från parterna att följa tillämplig lagstiftning som reglerar kreditavtalet. Detta omfattar t.ex. denna lag, civilrättslig lagstiftning, regler om verkställighet och regler om behandling av personuppgifter. Den tillämpliga lagen kan vara både svensk lag och lagen i ett annat land, beroende på vad som pekas ut av internationellt privaträttsliga regler.

Vidare ska avtalet enligt *punkt 5* innehålla ett åtagande från kreditförvaltaren att behandla låntagarna rättvist och med omsorg. Att kreditförvaltaren ska ha ett gott bemötande av låntagare anges även i 4 kap. 1 § första stycket.

Av avtalet ska det slutligen enligt *punkt 6* framgå att kreditförvaltaren åtar sig att informera kreditförvärvaren innan kreditförvaltaren ger en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster i uppdrag att utföra någon del av kreditförvaltningen. Med kreditförvaltning avses den kreditförvaltning som kreditförvaltaren ska utföra enligt avtalet.

Informationsskyldighet

7 § En kreditförvärvare som utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska informera Finansinspektionen om identiteten på och adressen till kreditförvärvaren och den som har utsetts senast den dag då kreditförvaltningen inleds.

Finansinspektionen ska i förekommande fall så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet, i det EES-land där krediten beviljades och i kreditförvaltarens hemland.

Paragrafen innehåller en skyldighet att informera Finansinspektionen om kreditförvaltningsuppdraget. Paragrafen genomför artikel 18 i direktivet. Överväganden finns i avsnitt 5.2.3.

Av *första stycket* framgår att om en kreditförvärvare utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, ska kreditförvärvaren informera Finansinspektionen om detta. Informationen ska ges senast den dag då kreditförvaltningen inleds och innehålla uppgifter om den utsedda aktörens identitet och adress. Även när kreditförvärvaren utser någon ny att bedriva kreditförvaltning ska dessa uppgifter lämnas.

Enligt *andra stycket* ska Finansinspektionen i förekommande fall så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet, i det EES-land där krediten beviljades och i den nya kreditförvaltarens hemland. Definition av uttrycken hemland och värdland finns i 1 kap. 3 § 3 respektive 14.

8 § En kreditförvärvare som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en annan kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. den nya kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,
2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,
3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,
4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och
5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att en kreditförvärvare i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om den nya kreditförvärvarens hemland inte är Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Om en kreditförvaltare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

Paragrafen reglerar skyldigheten för en kreditförvärvare att informera Finansinspektionen om överlåtelser av nödlidande kreditavtal. Paragrafen genomför artikel 20 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

Första och andra styckena motsvarar vad som gäller för kreditinstitut enligt 2 § första och andra styckena. För en kommentar hänvisas till den paragrafen.

Av *tredje stycket* framgår att Finansinspektionen så snart som möjligt ska överlämna information som har mottagits till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Detta under förutsättning att det inte är Sverige som utgör hemlandet. Om en kreditförvaltare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

9 § Den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning ansvarar för att fullgöra de skyldigheter som kreditförvärvaren har enligt 7 och 8 §§.

Paragrafen innehåller regler om ansvar för den aktör som har utsetts att bedriva kreditförvaltningsverksamhet. Paragrafen genomför artikel 17.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

Enligt paragrafen ska de skyldigheter som en kreditförvärvare har enligt 7 och 8 §§ fullgöras av den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningsverksamhet av ett nödlidande kreditavtal. Ansvaret gäller vid sidan av kreditförvärvarens ansvar och även om kreditförvärvaren har en representant enligt 5 § första stycket. Den skyldighet som avses är att informera Finansinspektionen om vissa uppgifter när kreditförvaltningen inleds och när nödlidande kreditavtal överläts. För en ytterligare kommentar hänvisas till 7 och 8 §§.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 8 §.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

Enligt paragrafen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 8 §. En motsvarande möjlighet finns för kreditinstitut i 3 §.

3 kap. Kreditförvaltare

Tillståndsplikt

1 § För att få vara kreditförvaltare krävs tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd kan på ansökan ges till en juridisk person som bedriver näringsverksamhet och har Sverige som sitt hemland. Om en kreditförvaltare avser att ta emot och inneha medel från låntagare ska det framgå av ansökan.

Paragrafen innehåller ett krav på tillstånd för att få bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Paragrafen genomför artiklarna 4, 6.1, 6.3 första meningen, 7.1 och 22.1.a i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Av paragrafen framgår att för att få bedriva verksamhet som kreditförvaltare krävs tillstånd av Finansinspektionen. För att kunna få tillstånd

krävs att den som ansöker är en juridisk person som bedriver näringsverksamhet och har Sverige som sitt hemland. Kravet på att den juridiska personen ska bedriva näringsverksamhet innebär att bl.a. aktiebolag och handelsbolag kan få tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare medan en juridisk person som drivs utan vinstsyfte, eller en fysisk person, inte kan få ett sådant tillstånd. Vad som avses med hemland framgår av 1 kap. 3 § 3.

En ansökan om tillstånd ska lämnas in till Finansinspektionen. Om sökanden avser att ta emot och inneha medel från låntagare ska det framgå av ansökan. I 2 § andra stycket anges som en särskild förutsättning för att en kreditförvaltare ska få hantera medel från låntagare att kreditförvaltaren ska hålla medlen avskilda hos ett kreditinstitut.

En kreditförvaltare som har tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare i ett annat EES-land får bedriva verksamhet i Sverige utan att ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. För regler om sådan gränsöverskridande verksamhet, se 5 kap. 5–6 §§.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd ska ges om

1. den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företaget, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare, bedöms som lämplig att delta i ledningen av en kreditförvaltare,

2. ledningen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvaltare,

4. företaget har inrättat styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras samt att den lagstiftning som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs,

5. företaget tillämpar en policy som säkerställer att reglerna om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem följs, och

6. företaget har ett förfarande för att hantera låntagares klagomål.

För att en kreditförvaltare ska få ta emot och inneha medel från en låntagare krävs det dessutom att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för tillstånd.

I paragrafen anges de krav som ska vara uppfyllda för att en sökande ska kunna få tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Paragrafen genomför artiklarna 5.1, 5.3, 6.2.a och 22.1.a i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1 och 5.3.2.

I *första stycket* anges i sex punkter vilka förutsättningar som gäller för att Finansinspektionen ska ge tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.

Punkt 1 innehåller ett allmänt lämplighetskrav på den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företaget, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare. Grundläggande bestämmelser för styrelseledamöter och verkställande direktör finns i 8 kap. aktiebolagslagen (2005:551). En styrelseledamot eller verkställande direktör får t.ex. inte vara försatt i konkurs, vara underårig eller föremål för näringsförbud eller förvaltarskap (11 och

31 §§). Motsvarande bör gälla för den som på motsvarande sätt företräder företaget, är styrelsesuppleant eller vice verkställande direktör. Styrelsesuppleanter och vice verkställande direktörer som inte har trätt i styrelseledamots eller verkställande direktörens ställe omfattas av prövningen enligt punkten eftersom de vid förfall för ordinarie organledamot ska ingå i företagets ledning.

För att tillstånd ska kunna ges krävs att den som ingår i ledningen bedöms som lämplig att delta i ledningen av en kreditförvaltare. Detta innefattar att personen i fråga ska ha tillräckligt gott anseende för att inneha ett sådant uppdrag. I det ingår att personen inte ska förekomma i belastningsregistret eller i något motsvarande register för relevanta brott, i synnerhet brott med anknytning till bl.a. egendom, finansiella tjänster, penningtvätt, bedrägeri, skattebrott, brott mot tystnadsplikten eller brott mot den fysiska integriteten, samt andra brott enligt lagstiftning som rör företag, insolvens eller konsumentskydd. Ju allvarigare brott en person har begått, desto större ska påverkan på personens anseende anses vara. Den sammanlagda effekten av lindrigare lagöverträdelser ska dock inte anses inverka på personernas goda anseende (jfr artikel 5.1 i direktivet). Personerna ska vidare ha handlat på ett transparent, öppet och samarbetsvilligt sätt i sina tidigare förbindelser med myndigheter. Huruvida så är fallet ska bedömas på grundval av den information som myndigheten har tillgång till. Om myndigheten saknar kännedom om sådan information ska kravet på lämplighet anses vara uppfyllt.

I *punkt 2* anges att ledningen i sin helhet ska ha tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare. Alla som ingår i ledningen behöver därmed inte var för sig ha sådan kunskap och erfarenhet så länge ledningen som helhet har det. Kravet innebär att ledningen ska ha den kunskap och erfarenhet som är nödvändig för att kunna leda en kreditförvaltare på ett sådant sätt att de skyldigheter som ankommer på en kreditförvaltare följs.

Vidare ska den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget enligt *punkt 3* vara lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen i en kreditförvaltare. För att vara lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över företaget krävs att personen inte förekommer i belastningsregistret eller något annat motsvarande register för relevanta brott samt att personen inte är försatt i konkurs eller är föremål för något annat pågående insolvensförfarande.

Enligt *punkt 4* ska företaget ha inrättat styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras samt att den lagstiftning som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs. Regler om kreditavtal finns förutom i denna lag i bl.a. konsumentkreditlagen (2010:1846). När det gäller reglerna för behandling av personuppgifter avses i första hand Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) samt lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Styrformerna ska vara robusta och de interna kontrollmekanismer ska vara adekvata. Detta innebär att de ska vara relevanta och säkerställa att

de krav som ställs gällande låntagarnas rättigheter uppfylls. De ska även inkludera riskhanterings- och redovisningsförfaranden.

Av *punkt 5* framgår att företaget ska tillämpa en policy som säkerställer efterlevnad av reglerna om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem. Med policy avses en avsiktsförklaring som anger det förhållningssätt som företaget har för att leva upp till kraven på behandling av låntagare. Policyn ska vara lämplig. I policyn ska ingå att vid behov hänvisa låntagarna till skuldrådgivning eller sociala tjänster. Exempel på en sådan skuldrådgivning är möjligheterna till budget- och skuldrådgivning enligt 5 kap. 12 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) eller skuldsanering enligt skuldsaneringslagen (2016:675) eller lagen (2016:676) om skuldsanering för företagare.

Av *punkt 6* framgår att företaget även ska ha förfaranden för att hantera låntagares klagomål. Av 4 kap. 5 § framgår att en låntagare ska ha rätt att framföra klagomål till en kreditförvaltare och att dessa klagomål och de åtgärder som klagomålen föranlett ska registreras. Den som vill bedriva verksamhet som kreditförvaltare behöver ha ett förfarande som på ett lämpligt sätt hanterar låntagarnas klagomål i enlighet med vad som gäller enligt den bestämmelsen.

Enligt *andra stycket* behöver en kreditförvaltare som ska ta emot och inneha medel från en låntagare hålla medlen avskilda hos ett kreditinstitut. I kravet ligger att medlen ska förbli avskilda fram till dess att de överförs till kreditförvärvaren.

I *tredje stycket* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att få meddela ytterligare föreskrifter om villkor för tillstånd.

Tidsfrister för handläggningen

3 § Finansinspektionen ska bedöma om ansökan är fullständig inom 45 dagar från den dag då ansökan om tillstånd gavs in.

Finansinspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald.

I paragrafen anges de tidsfrister som gäller för Finansinspektionens handläggning av en ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Paragrafen genomför artikel 7.3 och 7.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionen inom 45 dagar från den dag då en ansökan om tillstånd gavs in till inspektionen ska bedöma om ansökan är fullständig. Om ansökan är fullständig ska Finansinspektionen pröva om tillstånd ska beviljas eller inte. Om ansökan inte är fullständig ska Finansinspektionen vidta de åtgärder för att rätta till bristerna som följer av 20 § förvaltningslagen (2017:900).

Enligt *andra stycket* ska Finansinspektionen meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften betald. Det innebär att den tid som det tagit för Finansinspektionen att bedöma om ansökan var fullständig ska rymmas inom 90-dagarsfristen, om ansökan var fullständig och avgiften var betald redan när ansökan gavs in.

Av tillståndsbeslutet ska det framgå om kreditförvaltaren har rätt att ta emot och inneha medel från låntagare. Ett beslut att avslå en ansökan ska motiveras i enlighet med vad som gäller enligt 32 § förvaltningslagen.

Register

4 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag eller som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land och bedriver verksamhet i Sverige.

I paragrafen anges att Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare. Paragrafen genomför artiklarna 9 och 13.7 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.7.

Enligt paragrafen ska Finansinspektionen föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt lagen. Registret ska även omfatta kreditförvaltare med tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land, under förutsättning att kreditförvaltaren bedriver verksamhet i Sverige. Registrering av en sådan kreditförvaltare ska göras när det anmälningsförfarande som föreskrivs för kreditförvaltare med tillstånd från ett annat EES-land enligt 5 kap. 5–6 §§ är fullgjort. Registret ska hållas tillgängligt för allmänheten. Om ett tillstånd återkallas ska Finansinspektionen så snart som möjligt uppdatera registret.

Europeiska bankmyndigheten ska enligt artikel 9.1 i direktivet utarbeta riktlinjer för att riktiga och upprätthålla register och specificera närmare vilken typ av information som ska ingå i registret. Närmare föreskrifter om registret och dess innehåll kan tas in i förordning.

Uppdragsavtal

5 § En kreditförvaltare får uppdra åt en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att bedriva kreditförvaltning. Ett uppdragsavtal ska vara skriftligt och innefatta att tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster åtar sig att följa tillämplig lagstiftning.

Vid en utkontraktering ansvarar kreditförvaltaren för att

1. kvaliteten på kreditförvaltningsverksamheten och kreditförvaltarens internkontroll upprätthålls,
2. kreditförvaltarens efterlevnad av kraven för tillstånd inte påverkas och Finansinspektionens tillsyn av kreditförvaltaren inte försåras,
3. kreditförvaltaren har tillgång till alla relevanta uppgifter om de utkontrakterade tjänsterna, och
4. kreditförvaltaren har den sakkunskap och de resurser som krävs för att själv kunna bedriva verksamheten när uppdraget upphör.

Kreditförvaltaren får inte utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Ett uppdrag får inte avse verksamheten att ta emot eller inneha medel från låntagare.

Paragrafen uppställer krav på det avtal som ska användas för kreditförvaltningstjänster och reglerar kreditförvaltarens ansvar. Paragrafen genomför artikel 12.1 och 12.5. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.3.

Bestämmelsen tar sikte på sådant som ingår i den tillståndspliktiga verksamheten. Uppdrag som avser ren administration eller andra stödfunktioner, t.ex. utbetalning av personalens löner eller hantering av

I *första stycket* anges att en kreditförvaltare får ge en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster i uppdrag att bedriva kreditförvaltning. Ett sådant uppdragsavtal ska vara skriftligt. Avtalet ska även innehålla ett åtagande från tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster att följa tillämplig lagstiftning. Innebörden av detta beskrivs i kommentaren till 2 kap. 6 §.

I stycket anges slutligen i fyra punkter det ansvar som åligger en kreditförvaltare vid en utkontraktering.

I *punkt 1* anges att kreditförvaltaren ansvarar för att kvaliteten på kreditförvaltningsverksamheten och kreditförvaltarens internkontroll upprätthålls. Det innebär att utkontrakteringen inte får försämra den kreditförvaltning som bedrivs i dessa avseenden på ett påtagligt sätt. Ett exempel på detta är om sundheten eller kontinuiteten i kreditförvaltningen försämras. Så kan vara fallet om tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster inte besvarar klagomål från låntagare enligt de skyldigheter som följer av denna lag. Att det uppstår mindre skillnader i hur verksamheten bedrivs när en annan aktör anlitas är dock naturligt. Sådana skillnader som inte på ett avgörande sätt påverkar låntagaren negativt innebär inte att kreditförvaltaren har brustit i sitt ansvar.

Enligt *punkt 2* ansvarar kreditförvaltaren även för att dess efterlevnad av kraven för tillstånd inte påverkas. Det innebär bl.a. att kreditförvaltarens skyldighet att se till att det finns ett förfarande för klagomål från låntagare ska vara uppfyllt. Dessutom ansvarar kreditförvaltaren för att Finansinspektionens tillsyn av kreditförvaltaren inte försvåras. Utkontrakteringen får därmed inte hindra en effektiv tillsyn av kreditförvaltaren, t.ex. genom att utkontrakteringen sker till ett företag som ingår i en företagsgrupp vars organisation försvårar tillsynsarbetet. Motsvarande bestämmelser finns i bl.a. 3 kap. 2 § fjärde stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och 7 § andra stycket lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter.

Kreditförvaltaren ansvarar även enligt *punkt 3* för att se till att kreditförvaltaren har tillgång till alla relevanta uppgifter om de utkontrakterade tjänsterna. Det innebär att kreditförvaltaren på ett enkelt sätt ska kunna få tillgång till uppgifter av betydelse om den verksamhet som utkontrakteras till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Detta har relevans bl.a. för kreditförvaltarens möjlighet att besvara frågor och förelägganden från Finansinspektionen.

I *punkt 4* anges att kreditförvaltaren ansvarar för att se till att kreditförvaltaren har den sakkunskap och de resurser som krävs för att själv kunna bedriva verksamheten när uppdraget upphör. Det krävs inte att kreditförvaltaren har sakkunskapen och resurserna under den tid som utkontrakteringen pågår, men så snart uppdraget upphör måste kreditförvaltaren vara beredd att återuppta verksamheten i enlighet med de krav som gäller enligt bl.a. denna lag.

Av *andra stycket* framgår att det uppdrag som kreditförvaltaren ger till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster inte får innebära att kreditförvaltaren har utkontrakterat samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

En utkontraktering får enligt *tredje stycket* inte avse verksamheten att ta emot eller inneha medel från låntagare.

6 § Ett uppdrag till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster påverkar inte kreditförvaltarens skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller kreditförvaltarens skyldigheter mot kreditförvärvaren och låntagaren.

Paragrafen reglerar kreditförvaltarens skyldigheter vid utkontraktering. Paragrafen genomför artikel 12.1. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.3.

Av paragrafen framgår att en utkontraktering inte påverkar kreditförvaltarens skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den. En kreditförvaltare kan därmed inte lämna över ansvaret för att uppfylla sina skyldigheter enligt lagen till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren fortsätter också att stå under Finansinspektionens tillsyn även vid en utkontraktering.

7 § Innan ett uppdragsavtal ingås ska kreditförvaltaren informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om utkontrakteringen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om informationsskyldighet vid utkontraktering. Paragrafen genomför artikel 12.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.3.

Av paragrafen framgår att en kreditförvaltare ska informera Finansinspektionen innan ett uppdragsavtal ingås. I tillämpliga fall ska även den behöriga myndigheten i värdlandet informeras. Underrättelsen ska innehålla information om identiteten på tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster och vilken del av verksamheten som utkontrakteras.

Dokumentationsskyldighet

8 § Kreditförvaltaren ska dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara kreditförvaltningsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Kreditförvaltaren ska också dokumentera sina instruktioner till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara uppdragsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Paragrafen innehåller krav på dokumentation och bevarande av vissa handlingar. Paragrafen genomför artiklarna 11.4 och 12.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.2 och 5.3.3.

I *första stycket* fastslås en skyldighet för kreditförvaltaren att dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Det finns inte något formkrav för dokumentationen men den ska bevaras på ett beständigt sätt. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara kreditförvaltningsavtal (se 2 kap. 6 §) och dokumentationen i fem år från den

dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år. Prop. 2023/24:23

Enligt andra stycket ska kreditförvaltaren även dokumentera sina instruktioner till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Det finns inte heller här något formkrav för dokumentationen men den ska bevaras på ett beständigt sätt. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara uppdragsavtal (se 5 §) och dokumentationen i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

4 kap. Skydd för låntagare

Gott bemötande av låntagare

1 § Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med låntagare agera rättvist och professionellt samt respektera låntagarnas integritet. De ska ge låntagare saklig, korrekt och tydlig information.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheterna mot låntagare enligt första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur kreditförvärvare och kreditförvaltare ska agera gentemot en låntagare. Paragrafen genomför artikel 10.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Av *första stycket* framgår att kreditförvärvare och kreditförvaltare i sina kontakter med låntagare ska handla rättvist och professionellt. I detta ligger att de ska ha en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagarna. Låntagarna ska bemötas på ett hövligt och korrekt sätt med beaktande av deras rättigheter och intressen. Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska dessutom vara tillgängliga för låntagaren och enkelt gå att nå t.ex. via telefon eller e-post. De ska besvara låntagares frågor om fordringsanspråket och den rättsliga grunden för det. De ska vidare se till att information som ska lämnas till låntagaren enligt denna lag följs (jfr 3 §). För kreditförvaltare gäller även bl.a. att de ska tillämpa den policy som kreditförvaltaren ska ha enligt 2 kap. 2 § 5. Kreditförvaltare och kreditförvärvare ska dessutom följa annan tillämplig lagstiftning, t.ex. om konsumentskydd och skydd för personuppgifter. Av stycket framgår vidare att aktörerna ska respektera låntagarnas integritet och att de ska ge låntagare saklig, korrekt och tydlig information. Kommunikationen med låntagare ska inte vara otillbörlig, dvs. låntagarna ska inte utsättas för trakasserier, tvång eller otillbörlig påverkan att betala sin skuld. Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska t.ex. inte vidta åtgärder som väcker onödigt uppseende eller hota med att vidta åtgärder som inte lagligen kan genomföras.

Vid sidan av de krav som ställs upp i detta stycke ska kreditförvaltare och kreditförvärvare när de bedriver inkassoverksamhet tillämpa god inkassosed enligt inkassolagen (1974:182). För kreditförvaltare gäller dock inte inkassolagens bestämmelser fullt ut, se 2 §.

I *andra stycket* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om de skyldigheter mot låntagare som kreditförvärvare och kreditförvaltare har enligt första stycket.

Kreditförvaltares tillämpning av inkassolagen

2 § När en kreditförvaltare bedriver kreditförvaltning enligt denna lag gäller 4–8, 10 a och 11 §§ inkassolagen (1974:182).

Paragrafen anger vilka bestämmelser i inkassolagen som ska tillämpas när en kreditförvaltare bedriver kreditförvaltning enligt denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Av paragrafen framgår att när en kreditförvaltare bedriver kreditförvaltning enligt denna lag gäller inte inkassolagen utom såvitt avser 4–8, 10 a och 11 §§ i den lagen. Detta innebär att kreditförvaltare ska tillämpa bl.a. god inkassosed vid kreditförvaltning av nödlidande kreditavtal. Om inkassolagen och denna lag står i strid med varandra gäller denna lag framför inkassolagen.

För kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster gäller inkassolagen i dess helhet när de bedriver sådan verksamhet som omfattas av den lagen. Även här gäller att om inkassolagen och denna lag står i strid med varandra gäller denna lag framför inkassolagen.

Information vid en ny överlåtelse av kreditavtalet

3 § En kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, ge låntagaren tydlig information om

1. den överlåtelse som har ägt rum och vilket datum den skedde,
2. kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter,
3. identiteten på och kontaktuppgifterna till den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen och att den utsedda kreditförvaltaren har tillstånd att bedriva sådan förvaltning,
4. vart låntagaren kan vända sig för att få mer information från kreditförvärvaren eller den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen,
5. hur stor skuld låntagaren har vid den tidpunkt då informationen lämnas, med uppgift om vad som utgör kapital, ränta och avgifter,
6. att överlåtelsen inte påverkar vilken lagstiftning som är tillämplig på kreditavtalet och kreditförvaltningen, och
7. namn på och kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten i låntagarens hemland som låntagaren kan anmäla brister till.

Informationen ska lämnas innan någon skuldindrivning sker. Därutöver ska informationen lämnas på låntagarens begäran. Information enligt första stycket 5 ska även lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren. Om en ny kreditförvaltare senare utses ska kreditförvärvaren ge låntagaren information enligt första stycket 3.

Om en kreditförvärvare har utsett en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska den som utsetts ge låntagaren informationen.

Paragrafen anger vilken information som ska lämnas till en låntagare när ett nödlidande kreditavtal överläts från en kreditförvaltare till en annan. Paragrafen genomför artikel 10.2 och 10.3 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Enligt *första stycket* ska en kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ge låntagaren viss information i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form. Informationen ska vara tydlig, vilket innefattar att den ska vara skriven på

ett språk som är klart och begripligt. Med handling avses ett pappersdokument. Lagens krav är också uppfyllt om informationen tillhandahålls i elektronisk form, t.ex. genom att informationen skickas med e-post. Också en webbplats på internet där informationen lagras kan uppfylla kraven, förutsatt att informationen med säkerhet bevaras i ursprungligt skick och i det enskilda fallet är tillgänglig för konsumenten så länge informationen är relevant. När det gäller uttrycket i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form hänvisas till förarbetena till lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler och konsumentkreditlagen (2010:1846), se prop. 2004/05:13 s. 44 och 45 respektive prop. 2009/10:242 s. 97.

I sju punkter anges vilken information som ska lämnas.

Enligt *punkt 1* ska information ges om den överlåtelse som har ägt rum och vilket datum som överlåtelsen skedde. Informationen ska innehålla uppgifter om parterna, dvs. den kreditförvärvare som överlåter kreditavtalet och den kreditförvärvare som förvärvar kreditavtalet.

Av *punkt 2* framgår att kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter ska anges. Här avses identiteten och kontaktuppgifterna till den nya kreditförvärvaren. Detta gäller oavsett om det är låntagaren som har begärt informationen (se andra stycket) eller om informationen lämnas till följd av att det nödlidande kreditavtalet har överlåtit.

Enligt *punkt 3* ska identiteten på och kontaktuppgifterna till den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen anges. Detta gäller naturligtvis endast under förutsättning att en sådan aktör har utsetts. I uttrycket den som utsetts att bedriva kreditförvaltning ingår kreditförvaltare, tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster, kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut.

Det ska även anges att den utsedda kreditförvaltaren har tillstånd att bedriva kreditförvaltning. Detta gäller under förutsättning att en kreditförvaltare har utsetts att bedriva kreditförvaltning. Av informationen bör framgå vilken myndighet som har beslutat om tillståndet. Informationen kan även innefatta en kopia av tillståndet.

Låntagaren ska enligt *punkt 4* få information om vart låntagaren kan vända sig för att få mer information från kreditförvärvaren eller den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen. Med detta avses att låntagaren ska få information om en kontaktpunkt från vilken information vid behov kan fås från den aktuella aktören.

Enligt *punkt 5* ska det anges hur stor skuld låntagaren har vid den tidpunkt då informationen lämnas. Informationen ska innehålla uppgift om vad som utgör kapital, ränta och avgifter.

Enligt *punkt 6* ska information lämnas om att överlåtelsen inte påverkar vilken lagstiftning som är tillämplig på kreditavtalet och kreditförvaltningen. Låntagaren ska alltså få information om att den lagstiftning som gällde innan överlåtelsen fortsätter att vara tillämplig.

Slutligen ska låntagaren enligt *punkt 7* få information om namn på och kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten i låntagarens hemland som låntagaren kan anmäla brister till.

Av *andra stycket* framgår att informationen ska lämnas till låntagaren innan någon skuldindrivning sker. Med skuldindrivning avses detsamma som krav eller inkassoåtgärd enligt inkassolagen (1974:182). Det är tillräckligt att information om överlåtelse lämnas vid ett tillfälle för varje

överlåtelse, men om låntagaren begär det ska informationen lämnas på nytt. Information enligt första stycket 4 ska dessutom lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren. Om en ny kreditförvaltare senare utses ska kreditförvärvaren därutöver ge låntagaren information enligt första stycket 3.

I *tredje stycket* regleras vem som är ansvarig för att lämna informationen till låntagaren om kreditförvärvaren har utsett någon annan att bedriva kreditförvaltning. Om en kreditförvärvare har utsett en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, ska den som har utsetts ge låntagaren information enligt första och andra styckena. Detta innebär att dessa aktörer i sådana fall har ett eget ansvar för att informationen lämnas till låntagarna.

Låntagarens betalning till kreditförvaltaren

4 § En betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal gäller mot kreditförvärvaren.

När en kreditförvaltare tar emot en betalning från en låntagare ska kreditförvaltaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren.

Paragrafen anger vad som gäller när en kreditförvaltare tar emot betalning. Paragrafen genomför artikel 6.2.c och 6.2.d i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Enligt *första stycket* gäller en betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal mot kreditförvärvaren. Låntagaren kan alltså med befriande verkan ställa sin betalning till kreditförvaltaren i stället för till kreditförvärvaren. Detta gäller även om betalningen utförs av någon annan än låntagaren själv.

Av *andra stycket* framgår att en kreditförvaltare ska lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren när kreditförvaltaren tar emot en betalning från en låntagare. Detta gäller även vid varje delbetalning enligt en betalningsplan. Kvittot eller beviset ska lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form och innehålla en bekräftelse på mottaget belopp. Detta innebär bl.a. att kvittot kan skickas med e-post. Även en webbplats på internet där informationen lagras kan uppfylla kraven, förutsatt att informationen med säkerhet bevaras i ursprungligt skick och i det enskilda fallet är tillgänglig för konsumenten så länge informationen är relevant.

Klagomål

5 § En kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot kreditförvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt för låntagaren.

Kreditförvaltaren ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Kreditförvaltaren ska besvara klagomålen så snart som möjligt.

Paragrafen reglerar hur en kreditförvaltare ska hantera klagomål från låntagare. Paragrafen genomför artikel 24.1 och 24.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Av *första stycket* framgår att en kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot kreditförvaltaren. Detta innebär att kreditförvaltaren ska ha ett tydligt utpekat förfarande genom vilket låntagarna kan lämna klagomål. Med klagomål avses exempelvis att en låntagare i ett enskilt ärende framför konkret missnöje med kreditförvaltningen. Allmänna synpunkter är inte att anse som ett klagomål. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt för låntagarna.

Kreditförvaltaren ska enligt *andra stycket* registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Vid hanteringen av klagomål ska låntagarnas personuppgifter behandlas på ett korrekt sätt. Klagomålen ska även besvaras så snart som möjligt. Det finns inget hinder mot att kreditförvaltaren anlitar någon annan för att sköta klagomåls-hanteringen.

5 kap. Gränsöverskridande kreditförvaltning

Kreditförvaltare med tillstånd i Sverige

1 § En kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land, ska anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om

1. det land där kreditförvaltaren avser att bedriva verksamhet, och om det är känt för kreditförvaltaren, det EES-land där krediten beviljades,
2. adressen till kreditförvaltarens filial, om en sådan har etablerats i värdlandet,
3. identiteten på och adressen till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster, om en sådan har utsetts i värdlandet,
4. identiteten på de personer som ska vara ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdlandet,
5. de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med tillämplig lagstiftning,
6. det förfarande som har fastställts för efterlevnaden av regelverket om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om kreditförvaltaren omfattas av det regelverket i värdlandet,
7. att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk, och
8. huruvida kreditförvaltarens tillstånd omfattar en rätt att ta emot och inneha medel från låntagare eller inte.

Om uppgifterna ändras, ska kreditförvaltaren till Finansinspektionen skriftligen anmäla ändringen.

I paragrafen regleras hur en kreditförvaltare som fått tillstånd i Sverige ska gå till väga för att få bedriva gränsöverskridande verksamhet. Paragrafen genomför artikel 13.2 och delvis 13.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.2.

Enligt *första stycket* ska en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Rätten att bedriva gränsöverskridande verksamhet som kreditförvaltare är knuten till det grundläggande tillståndet att vara kreditförvaltare. Den kontroll

som Finansinspektionen ska göra vid en anmälan om gränsöverskridande verksamhet är därför av begränsad omfattning. Kontrollen består i att inspektionen ska se till att kreditförvaltaren lämnar in de uppgifter som ska finnas med i en anmälan. Om någon uppgift saknas kan Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att komplettera anmälan.

I åtta punkter anges vad en anmälan ska innehålla.

Av *punkt 1* framgår att det värdland där kreditförvaltaren avser att bedriva verksamhet och, om det är känt för kreditförvaltaren, det EES-land där krediten beviljades, ska anges. Som framgår av 1 kap. 4 § omfattar lagen endast nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut inom ESS och en låntagare.

Om kreditförvaltaren har etablerat en filial i värdlandet ska anmälan enligt *punkt 2* innehålla uppgift om filialens adress.

Enligt *punkt 3* ska identiteten på och adressen till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster anges, om en sådan har utsetts i värdlandet.

Anmälan ska enligt *punkt 4* innehålla en uppgift om identiteten på de personer som är ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdlandet. Vilka personer som ska anses ansvariga kan variera från fall till fall utifrån hur verksamheten bedrivs och hur värdlandets lagstiftning ser ut.

Enligt *punkt 5* ska de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med tillämplig lagstiftning anges. Med detta avses uppgifter om hur kreditförvaltaren har anpassat sina interna förfaranden, styrformer och interna kontrollmekanismer för att säkerställa att den lagstiftning som är tillämplig på ett kreditavtal följs. Om kreditförvaltaren bedömer att inga åtgärder behöver vidtas för att uppnå detta ska det anges i anmälan.

Av *punkt 6* framgår att anmälan ska innehålla uppgifter om det förfarande som har fastställts för efterlevnaden av regelverket om bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism. Sådana uppgifter behöver enbart lämnas i de fall där kreditförvaltare omfattas av värdlandets nationella regelverk om förebyggande och bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. I Sverige omfattas kreditförvaltare inte av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Av *punkt 7* framgår att det ska anges att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdlandets eller kreditavtalets språk. En anmälan som inte innebär att kreditförvaltaren kan kommunicera på något av de angivna språken kan inte anses fullständig.

Slutligen anges i *punkt 8* att anmälan ska innehålla en uppgift om huruvida kreditförvaltarens tillstånd omfattar en rätt att ta emot och inneha medel från låntagare.

Enligt *andra stycket* ska kreditförvaltaren skriftligen informera Finansinspektionen om någon av uppgifterna ändras efter det att den ursprungliga anmälan har gjorts.

Finansinspektionens handläggning

2 § Finansinspektionen ska överlämna en anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom 45 dagar från den dag då den var fullständig. Inspektionen ska så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om att så har skett.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan, ska inspektionen meddela beslut om det inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om kreditförvaltningen ska avse en kredit som har beviljats i ett annat land än Sverige eller värdlandet, ska Finansinspektionen inom den tid som anges i första stycket informera den behöriga myndigheten i det landet om det.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens handläggning av en kreditförvaltares anmälan om gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet. Paragrafen genomför artikel 13.3 och delvis 13.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.2.

I *första stycket* anges ramarna för Finansinspektionens handläggning av en anmälan om gränsöverskridande verksamhet. Senast 45 dagar från det att inspektionen har tagit emot en fullständig anmälan ska anmälan överlämnas till den behöriga myndigheten i värdlandet. Med värdland avses det andra land än Sverige inom EES där kreditförvaltaren enligt anmälan har för avsikt att tillhandahålla sina tjänster, dvs. där filialen ska inrättas eller verksamheten annars bedrivs (se 1 kap. 3 § 14). Inspektionen ska så snart som möjligt även informera kreditförvaltaren om att anmälan har överlämnats till värdlandets behöriga myndigheter. Dagen för inspektionens underrättelse till den behöriga myndigheten har betydelse för vid vilken tidpunkt kreditförvaltaren får påbörja sin verksamhet i värdlandet. Se även 3 och 4 §§.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom den angivna tidsfristen, i regel för att kreditförvaltaren inte har lämnat fullständig information, ska inspektionen enligt *andra stycket* fatta ett beslut om att inte överlämna anmälan. Ett sådant beslut ska fattas inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Av *tredje stycket* framgår att Finansinspektionen kan behöva informera behöriga myndigheter i fler länder än värdlandet, nämligen om kreditförvaltningen ska avse en kredit som har beviljats i ett annat land än Sverige eller värdlandet. Om så är fallet ska det framgå av kreditförvaltarens anmälan om gränsöverskridande verksamhet (se 1 § 1).

I 8 kap. 3 § finns det regler om s.k. dröjsmålstanan som kan föras om Finansinspektionen inte följer de tidsfrister som anges i denna paragraf.

3 § När den behöriga myndigheten i värdlandet har bekräftat mottagandet av anmälan enligt 2 § ska Finansinspektionen så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om vilken dag detta skedde.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens skyldighet att informera en kreditförvaltare om värdlandets bekräftelse av en mottagen anmälan. Paragrafen genomför artikel 13.3 och delvis 13.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.2.

Av paragrafen framgår att när den behöriga myndigheten i värdlandet har bekräftat mottagandet av anmälan ska Finansinspektionen så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om vilken dag detta skedde. Dagen för bekräftelsen av mottagandet har betydelse för vid vilken tidpunkt som kreditförvaltaren får påbörja sin verksamhet i värdlandet, se 4 §.

När verksamheten utomlands får påbörjas

4 § Kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat att den mottagit anmälan enligt 2 §.

Om myndigheten inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Av paragrafen framgår när kreditförvaltaren får påbörja sin verksamhet utomlands. Paragrafen genomför artikel 13.5 och delvis 13.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.2.

Enligt *första stycket* får en kreditförvaltare som har gjort en anmälan enligt 1 § påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat att den har mottagit anmälan.

Om den behöriga myndigheten i värdlandet inte skulle bekräfta att den mottagit en anmälan inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får kreditförvaltarens verksamhet enligt *andra stycket* ändå påbörjas eller ändras.

Kreditförvaltare med tillstånd från ett annat EES-land

5 § En kreditförvaltare som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land får utan tillstånd enligt denna lag bedriva verksamhet som kreditförvaltare i Sverige genom att inrätta en filial här eller från sitt hemland erbjuda och tillhandahålla tjänster här.

Verksamheten får endast avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och denna lag.

Finansinspektionen ska så snart som möjligt bekräfta mottagandet av en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland.

I paragrafen finns det bestämmelser om vad som gäller för kreditförvaltare som fått tillstånd att bedriva kreditförvaltning i ett annat EES-land. Paragrafen genomför artikel 13.1, 13.3 och delvis 13.6 i direktivet. Övervägandena har redovisats i avsnitt 9.1.3.

Av *första stycket* framgår att en kreditförvaltare från ett annat EES-land inte behöver tillstånd av Finansinspektionen för att bedriva verksamhet i Sverige. Detta förutsätter att den utländska kreditförvaltaren har tillstånd från den behöriga myndigheten i sitt hemland. Verksamheten i Sverige kan bedrivas antingen genom en filial eller genom att kreditförvaltaren erbjuder och tillhandahåller tjänster från sitt hemland.

Av *andra stycket* följer att kreditförvaltarens verksamhet i Sverige inte får omfatta mer än vad dess tillstånd i hemlandet gör. För att en utländsk kreditförvaltare ska få ägna sig åt medelshantering i Sverige måste kreditförvaltarens tillstånd i hemlandet alltså omfatta rätt till detta. I annat fall är det inte tillåtet för kreditförvaltaren att ägna sig åt medelshantering i Sverige.

En kreditförvaltares verksamhet begränsas även av vad som är tillåtet i Sverige enligt denna lag. Exempelvis kan det i ett annat EES-land vara tillåtet för fysiska personer att vara kreditförvaltare. Då svensk rätt kräver att kreditförvaltaren är en juridisk person är det inte tillåtet för fysiska personer med tillstånd i andra länder att bedriva verksamhet här, jfr 3 kap. 1 §.

Enligt *tredje stycket* ska Finansinspektionen så snart som möjligt bekräfta mottagandet av en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland. I detta ligger att inspektionen ska sträva efter att klara fristen om två månader. Bekräftelsen har betydelse för att fastställa vid vilken tidpunkt den utländska kreditförvaltaren får påbörja sin verksamhet eller verkställa ändringarna i Sverige, se 6 §.

När verksamheten i Sverige får påbörjas

6 § Den utländska kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat att den mottagit en anmälan om verksamhet här.

Om Finansinspektionen inte har bekräftat mottagandet inom två månader från den dag då anmälan överlämnades, får verksamheten ändå påbörjas eller ändras.

Paragrafen reglerar när en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land än Sverige får påbörja sin verksamhet här. Paragrafen genomför artikel 13.1, 13.5 och 13.6 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.1.3.

Enligt *första stycket* får en kreditförvaltare med tillstånd från ett annat EES-land påbörja eller ändra sin verksamhet i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat att den mottagit en anmälan om verksamhet här, dvs. de uppgifter som en anmälan om gränsöverskridande kreditförvaltning ska innehålla enligt artikel 13.2 i direktivet.

Om Finansinspektionen inte skulle bekräfta att den mottagit en anmälan inom två månader från den dag då den överlämnades till inspektionen får kreditförvaltarens verksamhet enligt *andra stycket* ändå alltid påbörjas eller ändras.

Enligt 3 kap. 4 § ska det framgå av Finansinspektionens register vilka utländska kreditförvaltare som får bedriva verksamhet i Sverige.

6 kap. Tillsyn och avgifter

Finansinspektionens tillsyn

1 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag och över att bestämmelserna i lagen följs.

Tillsynen över kreditförvaltare omfattar att företagets verksamhet bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Paragrafen anger omfattningen av Finansinspektionens tillsyn enligt lagen. Paragrafen genomför artikel 14.1, delvis artikel 21 och artikel 22.1.f i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.5.

Enligt första stycket ska Finansinspektionen utöva tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt lagen och över att bestämmelserna i lagen följs. Tillsynen över kreditförvaltare omfattar att verksamheten bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten. Andra författningar som omfattas kan vara både lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter. EU-förordningar och andra

bindande regler omfattas också (jfr prop. 2006/07:115 s. 636). Närliggande exempel på författningar som har betydelse för verksamheten är inkassolagen (1974:182) och konsumentkreditlagen (2010:1846).

Inom ramen för Finansinspektionens tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs kan inspektionen även utöva tillsyn över kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Vilken tillsyn som ska bedrivas beror på i vilken omfattning lagen är tillämplig på den aktuella verksamheten, vilket i sin tur styrs bl.a. av om företaget är svenskt eller utländskt och av vilken verksamhet som bedrivs.

Tillsyn över kreditinstitut, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut utförs inte med stöd av detta kapitel. För kreditinstituten gäller i stället lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och för konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut gäller lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter respektive lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Tillsynen över kreditförvaltare omfattar även enligt *andra stycket* att verksamheten bedrivs i enlighet med de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som kreditförvaltaren ska ha enligt 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

I 7 kap. anges vilka sanktioner Finansinspektionen kan använda sig av i sitt tillsynsarbete.

Uppgiftsskyldighet

2 § En kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens möjligheter att inhämta upplysningar inom ramen för sin tillsyn. Paragrafen genomför artikel 22.1.f och 21.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Enligt paragrafen ska en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn. Detsamma gäller den som är anställd av en sådan aktör. Finansinspektionen får förelägga aktörerna och dess anställda att lämna upplysningar och tillhandahålla underlag vid vite, se 7 kap. 25 §. Det kan vara fråga om både uppgifter som begärs i ett enskilt fall och sådana upplysningar som ska lämnas enligt lag eller andra föreskrifter.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Paragrafen innehåller regler om platsundersökning. Paragrafen genomför artikel 22.1.d i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.6.

Enligt *första stycket* får Finansinspektionen, när inspektionen anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltnings-

tjänster. Även filialer i Sverige till exempelvis en utländsk kreditförvaltare omfattas av bestämmelsen. En platsundersökning ger Finansinspektionen möjlighet att inspektera alla delar av företagets verksamhet. Som regel torde det dock främst vara fråga om att ta del av handlingar och studera rutiner på plats. Även information som lagras i elektronisk form omfattas av bestämmelsen.

En platsundersökning är en ingripande åtgärd. Den får därför användas endast om det är nödvändigt. I detta ligger att andra åtgärder ska ha misslyckats eller bedömas vara otillräckliga. Bestämmelsen ger inte inspektionen en rätt att genomföra undersökningar i en privatbostad.

Samarbete och utbyte av information

4 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra EES-länder i den utsträckning som följer av kredithanteringsdirektivet.

Efter en begäran från en behörig myndighet i ett annat EES-land ska Finansinspektionen, inom ramen för sin befogenhet, lämna eller kontrollera information som behövs för att den myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt direktivet. Den myndigheten får också närvara vid en platsundersökning som utförs av Finansinspektionen.

I paragrafen regleras Finansinspektionens skyldighet att samarbeta och utbyta information med andra behöriga myndigheter. Paragrafen genomför artiklarna 14.2–8, 14.10, 22.5–6 och 26.1–2. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Enligt *första stycket* ska Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra EES-länder i den utsträckning som följer av kredithanteringsdirektivet. I enlighet med direktivet innebär det att Finansinspektionen ska samarbeta nära med andra behöriga myndigheter vid utförandet av sina uppgifter och åligganden, i synnerhet när de utför kontroller, utredningar och inspektioner. Om Finansinspektionen vidtar åtgärder mot en kreditförvaltare eller utför en platsundersökning eller någon annan utredningsåtgärd ska Finansinspektionen när så är lämpligt informera andra berörda behöriga myndigheter om vilka åtgärder som vidtas och resultaten av dem. När Sverige är värdland har Finansinspektionen rätt att avgöra vilka åtgärder som är mest lämpliga att vidta i varje enskilt fall för att uppfylla en begäran om hjälp från den behöriga myndigheten i hemlandet. Inspektionen har på motsvarande sätt som inspektionen ska bistå andra behöriga myndigheter möjlighet att själv inhämta upplysningar, begära hjälp att genomföra en platsundersökning i ett annat land, m.m. från behöriga myndigheter i andra EES-länder.

Av *andra stycket* framgår att Finansinspektionen, inom ramen för sin befogenhet, ska lämna eller kontrollera information som behövs för att en behörig myndighet i ett EES-land ska kunna utöva sin tillsyn enligt direktivet. En följd av bestämmelsen är att utlämnande av uppgifter till en sådan myndighet kan ske utan hinder av den sekretess som i vissa fall kan gälla för uppgifterna enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), se t.ex. 30 kap. 4 § i den lagen. Den behöriga myndigheten får också närvara vid en platsundersökning som utförs av Finansinspektionen. Ett behov av att göra det kan t.ex. finnas när en annan behörig myndighet har

begärt hjälp av Finansinspektionen med att genomföra en inspektion på plats i Sverige av en filial till en kreditförvaltare som står under den myndighetens tillsyn.

Avgifter till Finansinspektionen

5 § Kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om Finansinspektionens rätt att ta ut avgifter för sin verksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

Enligt *första stycket* ska kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag. I detta ingår att avgifter får tas ut för tillsyn. Närmare föreskrifter om sådana avgifter kan tas in i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Av *andra stycket* framgår att Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar. Här avses i första hand tillstånd att vara kreditförvaltare (3 kap. 1 §) och anmälan om gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet (5 kap. 1 §). Närmare föreskrifter om sådana avgifter kan tas in i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

I *tredje stycket* finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgifterna.

7 kap. Ingripanden

Ingripande mot brister i tillståndskraven

1 § En kreditförvaltares tillstånd ska återkallas, om kreditförvaltaren

1. har fått sitt tillstånd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat bedriva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. under en sammanhängande tid av ett år inte har bedrivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

4. inte längre uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 §,

5. har förklarat sig avstå från tillståndet,

6. har överlåtit hela sin verksamhet, eller

7. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

Om en kreditförvaltares tillstånd ska återkallas på grund av sådana omständigheter som avses i första stycket 3 eller 5, får Finansinspektionen innan tillståndet återkallas besluta även om ett annat ingripande mot kreditförvaltaren.

I fall som avses i första stycket 1–4 får i stället en varning meddelas, om det är tillräckligt.

I paragrafen anges när Finansinspektionen ska återkalla tillståndet för en kreditförvaltare på formell grund. Paragrafen genomför artiklarna 8 och 23.2.a i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

I *första stycket* anges de situationer som ska föranleda att tillståndet återkallas. Enligt *punkt 1* ska tillståndet återkallas om kreditförvaltaren har fått sitt tillstånd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt. Rena felskrivningar som inte har påverkat beslutet att bevilja tillstånd ska inte innebära att tillståndet återkallas.

Enligt *punkt 2* ska tillståndet återkallas om kreditförvaltaren inte inom ett år från det att tillståndet beviljades har börjat bedriva sådan verksamhet som tillståndet avser. Med verksamhet avses här verksamhet som omfattas av denna lag.

Av *punkt 3* framgår att tillståndet ska återkallas om kreditförvaltaren inte har bedrivit sådan verksamhet som tillståndet avser under en sammanhängande tid av ett år. Detta tar alltså sikte på situationer där kreditförvaltaren har påbörjat sin verksamhet men därefter av någon anledning upphört med den.

Som framgår av *punkt 4* ska tillståndet återkallas om kreditförvaltaren inte längre uppfyller de krav som gäller för att få tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.

Enligt *punkt 5* ska tillståndet återkallas om kreditförvaltaren har förklarat sig avstå från tillståndet. Detta innefattar situationen att kreditförvaltaren begär att få tillståndet återkallat.

Vidare framgår det av *punkt 6* att tillståndet ska återkallas om kreditförvaltaren har överlåtit hela sin verksamhet till någon annan. Med verksamhet avses här verksamhet som omfattas av denna lag.

Slutligen ska tillståndet enligt *punkt 7* återkallas om kreditförvaltaren har försatts i konkurs eller gått i tvångslikvidation. En återkallelse av tillståndet hindrar inte en likvidator eller konkursförvaltare att fortsätta verksamheten i syfte att avveckla den i samlad ordning. Finansinspektionen får dock besluta om hur avvecklingen av verksamheten ska ske (se 3 §).

Andra stycket är utformat efter förebild av 25 kap. 5 § andra stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Om en kreditförvaltares tillstånd ska återkallas på grund av sådana omständigheter som avses i första stycket 3 eller 5, får Finansinspektionen innan tillståndet återkallas besluta även om ett annat ingripande mot kreditförvaltaren. Om det finns skäl att ingripa på grund av en överträdelse får Finansinspektionen alltså meddela ett beslut om ingripande innan ett tillstånd återkallas på formell grund. Bestämmelsen syftar till att förhindra att en kreditförvaltare väljer att avstå från sitt tillstånd efter det att inspektionen prövat om det finns skäl att ingripa mot kreditförvaltaren på grund av en överträdelse. Det allmänna kravet på skyndsam handläggning i 9 § förvaltningslagen (2017:900) hindrar inte att Finansinspektionen utreder och prövar överträdelser även om det finns formell grund för att återkalla en kreditförvaltares tillstånd (jfr prop. 2016/17:162 s. 754).

I vissa fall har Finansinspektionen möjlighet att i stället för återkallelse av tillståndet meddela kreditförvaltaren en varning. Detta framgår av *tredje stycket*.

Av 11 § framgår att Finansinspektionen kan besluta att en kreditförvaltare ska betala en sanktionsavgift, om inspektionen beslutar om återkallelse av tillstånd eller varning med stöd av första stycket 1.

2 § Ett beslut om att återkalla en kreditförvaltares tillstånd på grund av att någon som ingår i ledningen inte uppfyller de krav på lämplighet som anges i 3 kap. 2 § första stycket 1 får fattas endast om Finansinspektionen först har beslutat att anmärka på att personen i fråga ingår i ledningen och han eller hon fortfarande har kvar sin befattning efter en tidsfrist som inspektionen bestämmer. Tidsfristen får vara högst tre månader.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem inte längre får ha kvar sin befattning. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess att kreditförvaltaren har utsett en ny person i ersättarens ställe.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens möjlighet att återkalla en kreditförvaltares tillstånd på grund av att en ledande befattningshavare inte är lämplig för sin befattning. Paragrafen genomför artikel 22.1.g, 23.1.i och 23.2. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

Paragrafen kompletterar 1 § första stycket 4 med särskilda förutsättningar för ett beslut om återkallelse av tillstånd som gäller när en styrelseledamot eller verkställande direktör eller någon som på motsvarande sätt företräder kreditförvaltaren, eller en ersättare för en sådan befattningshavare, inte längre uppfyller de krav som ställs i fråga om lämplighet. Av första stycket framgår att Finansinspektionen i en sådan situation först ska besluta att anmärka på att personen i fråga ingår i ledningen och fastställa en tid om högst tre månader inom vilken personen ska lämna sin befattning. Om personen i fråga fortfarande har kvar sin befattning när den fastställda tiden har gått ut, ska tillståndet återkallas.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen enligt *andra stycket* besluta att en styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem inte längre får vara det. Denna möjlighet kan användas om företaget själv inte förmår att ändra situationen men det är fråga om ett i övrigt sunt företag. Det finns dock inte någon skyldighet för Finansinspektionen att använda sig av denna möjlighet i stället för att återkalla tillståndet, utan en bedömning får göras från fall till fall.

Ofta finns det en suppleant som kan träda in i stället för den person som avgått. Om så inte är fallet får inspektionen utse en ersättare under den tid som det tar för kreditförvaltaren att själv utse en ny person till uppdraget. Det är dock inte nödvändigt att utnyttja denna möjlighet om kreditförvaltaren vidtar åtgärder för att ersätta den som har avgått i den ordning som anges i det associationsrättsliga regelverk som gäller för kreditförvaltaren. Ersättaren ska naturligtvis uppfylla de krav som lagen ställer på en person som ingår i en kreditförvaltares ledning.

Det kan noteras att Finansinspektionens möjlighet att förordna en ersättare enbart gäller för styrelseledamöter och verkställande direktörer, samt ersättare för sådana befattningshavare. Det innebär att möjligheten enbart kan användas i associationsformer där sådana befattningshavare förekommer. En person som företräder en kreditförvaltare utan att inneha en sådan befattning, t.ex. en bolagsman i ett handelsbolag kan inte ersättas på detta sätt.

3 § Om tillståndet återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med ett förbud att fortsätta verksamheten.

Paragrafen behandlar Finansinspektionens befogenheter i anslutning till ett beslut om återkallelse av tillstånd. Paragrafen genomför delvis artikel 23.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

I *första stycket* anges att Finansinspektionen får bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske om tillståndet återkallas. I regel är det den verksamhet som bedrivs enligt denna lag som ska avvecklas. Det kan dock uppstå situationer där det inte är möjligt att endast avveckla verksamheten som omfattas av denna lag, t.ex. om den andra verksamheten som bedrivs är starkt sammanblandad med verksamheten enligt denna lag och kreditförvaltaren vägrar att dela upp verksamheterna. Detta ska inte hindra att den verksamhet som omfattas av denna lag avvecklas. I ett sådant fall kan följden därmed bli att även den sammanhängande verksamheten helt eller delvis avvecklas. Av *andra stycket* framgår att ett beslut om återkallelse får förenas med ett förbud att fortsätta verksamheten. Ett sådant förbud får förenas med vite enligt 25 §.

Ingripande mot överträdelser

Ingripande mot kreditförvaltare

4 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare som har åsidosatt någon av sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet. Detsamma gäller om en kreditförvaltare inte har bedrivit sin verksamhet enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

Om en överträdelse är allvarlig, ska kreditförvaltarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

I paragrafen anges när och hur Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare för överträdelser av denna lag och andra författningar. Paragrafen genomför delvis artiklarna 8 och 23 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 8.3.

Lagens regler om ingripanden mot överträdelser är utformade efter förebild i motsvarande regler i andra lagar som reglerar finansmarknadens aktörer. Sådana regler finns exempelvis i 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 25 kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 14 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och lagen (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision. De grundprinciper som gäller enligt den övriga regleringen för hur de olika ingripandemöjligheterna ska tillämpas är avsedda att följas även vid ingripanden enligt denna lag (se t.ex. prop. 2002/03:139, 2006/07:115, prop. 2013/14:107 och prop. 2015/16:162).

I *första stycket* anges den grundläggande skyldigheten för Finansinspektionen att ingripa om en kreditförvaltare har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten. Med andra författningar avses såväl lagar och förordningar som myndighetsföreskrifter. EU-förordningar och andra bindande regler omfattas också (jfr prop. 2006/07:115 s. 636). Närliggande exempel på författningar som har betydelse för verksamheten är inkassolagen (1974:182) och konsumentkreditlagen (2010:1846). Ett ingripande kan alltså grundas på att företaget inte har följt en bestämmelse i någon av de lagarna.

Ett ingripande mot en kreditförvaltare ska även göras om kreditförvaltaren inte har bedrivit verksamheten enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som kreditförvaltaren ska ha för att få tillstånd (se 3 kap. 2 § första stycket 4–6).

I *andra stycket* anges de ingripanden som Finansinspektionen kan använda. Valet mellan de olika typerna av ingripanden avgörs dels av hur allvarlig överträdelsen är, dels av vilket resultat Finansinspektionen vill åstadkomma med ingripandet. Ett föreläggande enligt *punkt 1* är den enda ingripandemöjligheten som kan användas för att förmå företaget att vidta åtgärder. Syftet med ett förbud enligt *punkt 2* är att hindra att ett visst beslut verkställs. Anmärkning enligt *punkt 3* är avsett att användas vid mindre allvarliga överträdelser där det inte finns något konkret för kreditförvaltaren att åtgärda.

Föreläggande och anmärkning bör inte komma i fråga för samma överträdelse. Vid allvarliga överträdelser ska i stället tillståndet återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas (se tredje stycket).

Enligt *tredje stycket* ska en kreditförvaltares tillstånd återkallas om överträdelsen är allvarlig. Om det är tillräckligt får dock varning meddelas. Omständigheter som kan göra att varning framstår som tillräckligt kan vara att kreditförvaltaren inte kan befaras upprepa överträdelsen och att prognosen för kreditförvaltaren därför är god.

I 3 § finns det bestämmelser om Finansinspektionens befogenheter vid återkallelse av tillstånd. Den paragrafen gäller också när ett tillstånd återkallas enligt denna paragraf.

Ingripande mot kreditförvärvare och representanter

5 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,
2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

I paragrafen anges när och hur Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant. Paragrafen genomför delvis artikel 23 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 8.3.

I *första stycket* anges att Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller vissa krav eller brister i sina skyldigheter. Exempel på situationer då ett ingripande enligt denna paragraf kan göras är t.ex. om kreditförvärvaren eller representanten underlåter att när så ska ske utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett bostadskreditinstitut eller ett konsumentkreditinstitut för att bedriva kreditförvaltning.

I *andra stycket* anges de ingripanden som inspektionen kan vidta. De motsvarar de ingripanden som anges i 4 § andra stycket. För en kommentar hänvisas till den paragrafen.

Ingripande mot personer i ledande ställning

6 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvaltares styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder kreditförvaltaren, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvaltaren

1. inte uppfyller kraven i 2 kap. 6 § eller 3 kap. 2 § första stycket 1, 4, 5 eller 6, 5 § eller 7–8 §§,
2. tar emot eller innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet, eller bryter mot 3 kap. 2 § andra stycket, eller
3. brister i de skyldigheter som en kreditförvaltare har gentemot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3–5 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

I paragrafen anges vilka överträdelser som kan föranleda ett ingripande mot en person som har en ledande befattning i en kreditförvaltare. Paragrafen genomför delvis artikel 23.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Enligt paragrafen ska Finansinspektionen, vid överträdelser som begås av en kreditförvaltare, i vissa fall ingripa mot den som ingår i kreditförvaltarens styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder företaget, eller är ersättare för någon av dem.

Med personer som på motsvarande sätt företräder företaget avses personer som på den högsta ledningsnivån själva eller som ledamot av ett kollektivt beslutsorgan kan fatta bindande beslut för den juridiska personens räkning, när den juridiska personen saknar en styrelse eller en verkställande direktör. Till kretsen personer som på ett sådant sätt kan företräda en kreditförvaltare hör bl.a. bolagsmän i handelsbolag. En ersättare kan bli föremål för ett ingripande endast om han eller hon har inträtt i en ordinarie ledningspersons ställe.

I paragrafen anges vidare vilka överträdelser från en kreditförvaltares sida som ska kunna föranleda ett ingripande mot någon som ingår i den relevanta personkretsen. Uppräkningen motsvarar de överträdelser som anges i artikel 23.1 i direktivet såvitt avser kreditförvaltare.

Av *punkt 1* följer att ett ingripande ska göras om kreditförvaltaren inte har följt de krav som ställs i fråga om att ha inrättat robusta styrformer och adekvata interna kontrollmekanismer, en lämplig policy som säkerställer efterlevnad av reglerna om skydd för och en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagarna samt adekvata förfaranden för att hantera låntagares klagomål.

Ett ingripande enligt punkten ska också göras om kreditförvaltaren har tillåtit att någon som ingår i ledningen för kreditförvaltaren åtar sig uppdrag trots att personen i fråga inte lever upp till de krav som ställs. Vilka krav som gäller i denna del framgår av 3 kap. 2 § första stycket 1.

Dessutom ska ett ingripande göras om en kreditförvaltare inte uppfyller de krav som ställs när kreditförvaltaren anlitas av en kreditförvärvare eller när kreditförvaltaren i sin tur utkontrakterar verksamhet till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster. Ett exempel på en sådan överträdelse är att kreditförvaltaren vid samma tillfälle har utkontrakterat all sin kreditförvaltningsverksamhet till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster samtidigt. Ett annat exempel är att kreditförvaltaren brister i sina skyldigheter att dokumentera instruktioner som har lämnats till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster.

Ett ingripande ska enligt *punkt 2* göras om en kreditförvaltare tar emot och innehar medel från låntagare trots att kreditförvaltarens tillstånd inte medger en sådan rätt. Detsamma gäller om en kreditförvaltare får ta emot och inneha medel från låntagare men inte håller medlen avskilda hos ett kreditinstitut.

Enligt *punkt 3* ska ett ingripande göras om kreditförvaltaren brister i de skyldigheter som kreditförvaltaren har gentemot låntagare. Exempel på sådana överträdelser är att kreditförvaltaren inte uppfyller sin skyldighet att informera låntagare när ett kreditavtal överläts eller inte lämnar ett kvitto eller något annat bevis på utförd betalning till låntagare.

Vilket ingripande som kan användas framgår av 8 §.

7 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvärvares eller dess representants styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder företaget, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

Paragrafen behandlar ingripanden mot personer som har en ledande befattning i en kreditförvärvare eller en representant. Paragrafen genomför delvis artikel 23.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Paragrafen är utformad på samma sätt som 6 §. Exempel på situationer då ett ingripande enligt denna paragraf kan göras mot en kreditförvärvare är om kreditförvärvaren inte följer de skyldigheter som kreditförvärvaren har gentemot låntagare eller om kreditförvärvaren inte utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut när kreditförvärvaren är skyldig att utse en sådan aktör att bedriva kreditförvaltning. Detsamma gäller bl.a. om kreditförvärvaren inte informerar Finansinspektionen om att en sådan aktör har utsetts att bedriva kreditförvaltning eller brister i sin skyldighet att informera inspektionen om vissa uppgifter.

Exempel på situationer då ett ingripande enligt denna paragraf kan göras mot en representant är t.ex. om representanten brister i sin skyldighet att i vissa fall utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett bostadskreditinstitut eller ett konsumentkreditinstitut att bedriva kreditförvaltning.

För en ytterligare kommentar hänvisas till 6 §.

8 § Ett ingripande enligt 6 eller 7 § får göras endast om företagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ett ingripande sker genom en sanktionsavgift.

I paragrafen anges bl.a. vissa ytterligare förutsättningar för ett ingripande mot en ledande befattningshavare. Paragrafen genomför delvis artikel 23.5. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 8.3.

I *första stycket* finns en begränsning i fråga om när ett ingripande mot en ledande befattningshavare ska göras. Av stycket framgår att ett ingripande endast får göras om företagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligen eller av grov oaktsamhet orsakat överträdelsen.

Det krävs inte att ett sanktionsbeslut har meddelats mot företaget för att ett ingripande mot en fysisk person i företagets ledning ska kunna komma i fråga. Utgångspunkten är dock att sanktioner i första hand ska riktas mot företaget och att sanktioner mot fysiska personer endast kommer i fråga i särskilt allvarliga fall.

Allvarlighetsrekvisitet är avsett att tolkas på samma sätt som motsvarande rekvisit i närliggande lagstiftning (se kommentaren till 4 §). Den praxis som har bildats av Finansinspektionen och förvaltningsdomstolarna i fråga om när överträdelser bedöms allvarliga är därmed relevant. Sådana omständigheter som enligt 9 § är relevanta för valet av ingripande kan beaktas vid bedömningen. Särskilt allvarliga är typiskt sett överträdelser som handlar om att tillstånd har erhållits på grundval av oriktiga uppgifter och överträdelser som kan hota viktiga samhällsintressen, t.ex. där skyddet för enskilda konsumenter har äventyrats på ett särskilt påtagligt sätt.

I *andra stycket* anges att ett ingripande ska ske genom en sanktionsavgift, se även 13–21 §§.

Val av ingripande

9 § Vid valet av ingripande ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

Finansinspektionen får avstå från att ingripa om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. företaget gör rättelse eller om personen i ledande ställning har verkat för att företaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen med anledning av överträdelsen och inspektionen bedömer att dessa åtgärder är tillräckliga.

Paragrafen anger bl.a. vissa omständigheter kopplade till överträdelsen som Finansinspektionen ska beakta vid valet av ingripande. Paragrafen genomför artikel 23.4 a, b, e och h i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 8.6.

Som allmän utgångspunkt vid valet av ingripande gäller att en sanktion alltid ska vara proportionell i förhållande till överträdelsen och ligga på en sådan nivå att den är avskräckande. Enligt *första stycket* ska Finans-

inspektionen vid valet av ingripande ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.

I fråga om varaktighet gäller att en överträdelse som pågått under lång tid är mer klandervärd än en kortvarig eller tillfällig överträdelse. Att en överträdelse avbryts tidigt på grund av att den upptäcks av Finansinspektionen eller någon annan talar dock normalt sett inte i förmildrande riktning.

Att en överträdelse begås i vinningssyfte eller för att vilseleda någon av företagets intressenter bör i allmänhet inverka i försvårande riktning. Om det finns förmildrande omständigheter som ligger bakom en överträdelse, kan det beaktas av Finansinspektionen i förmildrande riktning. Är överträdelsen ursäktlig, kan inspektionen helt avstå från att ingripa, se andra stycket.

Av stycket framgår även att särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen. Med skador avses bl.a. skador som har drabbat låntagare. Att graden av ansvar hos den som har begått överträdelsen ska beaktas innebär att en överträdelse som begås medvetet typiskt sett bör motivera en strängare sanktion än en överträdelse som orsakas av omedveten vårdslöshet eller förbiseende.

Vid sidan av de omständigheter som pekas ut särskilt får Finansinspektionen beakta alla andra relevanta omständigheter. I 10 § anges ytterligare några omständigheter som ska beaktas som förmildrande respektive försvårande.

Enligt *andra stycket* kan Finansinspektionen i vissa situationer avstå från ett ingripande. En eftergiftsgrund är om överträdelsen är ringa eller ursäktlig. En överträdelse kan vara ursäktlig om den är föranledd av ett beteende som av särskilda omständigheter är att betrakta som mindre klandervärdt än annars. En annan eftergiftsgrund är att företaget har gjort rättelse eller den fysiska personen har verkat för att företaget gör rättelse. Rättelse kan dock inte utgöra en godtagbar eftergiftsgrund i de fall där det är fråga om allvarligare överträdelser. Slutligen kan inspektionen även avstå från ett ingripande om någon annan myndighet med anledning av överträdelsen redan har vidtagit tillräckliga åtgärder. Så kan t.ex. vara fallet om Konsumentverket ingripit med stöd av bestämmelser i konsumentkreditlagen (2010:1846), eller om överträdelsen har blivit föremål för straffrättsliga åtgärder.

Om Finansinspektionen avstår från att ingripa behöver inspektionen inte fatta något beslut i frågan.

10 § När ett beslut om ingripande fattas ska det i försvårande riktning beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller den fysiska personen tidigare har orsakat en sådan överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Paragrafen anger hur vissa omständigheter som inte är hänförliga till själva överträdelsen ska inverka på valet av ingripande. Paragrafen genomför artikel 23.4 f och g i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Enligt *första stycket* ska det i försvårande riktning särskilt beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller den fysiska personen tidigare har orsakat en överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade. Även den tid som har gått mellan olika överträdelser ska tillmätas betydelse där det är mer allvarligt ju närmare i tiden en tidigare överträdelse ligger.

Särskilt försvårande är det om ett företag eller en fysisk person fortsätter med en överträdelse eller begår en liknande överträdelse som den tidigare har gjort sig skyldig till.

I *andra stycket* anges vissa omständigheter som särskilt ska beaktas i förmildrande riktning. Enligt *punkt 1* ska det i förmildrande riktning beaktas om företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen. Att ett företag och dess företrädare medverkar i utredningen på Finansinspektionens begäran och svarar på inspektionens frågor är i sig inte tillräckligt för att detta krav ska anses uppfyllt. Det krävs dessutom att samarbetet i väsentlig mån har underlättat utredningen. Det kan handla om att företaget självmant för fram viktig information som Finansinspektionen inte redan har. Särskilt stor vikt bör fästas vid om det är företaget självt som frivilligt anmäler överträdelsen till Finansinspektionen och det är först genom de uppgifter som företaget lämnar som inspektionen får tillräckligt underlag för att ingripa mot överträdelsen.

Vidare bör det typiskt sett krävas att det är företaget som genom ställföreträdare eller ombud medverkar i utredningen. Att en enskild befattningshavare vid företaget anmäler en överträdelse bör alltså inte beaktas i förmildrande riktning enligt denna punkt.

Punkten ska inte tolkas motsatsvis på så sätt att den som förnekar en överträdelse eller inte medverkar i utredningen drabbas av en hårdare sanktion än vad som annars hade blivit fallet.

Av *punkt 2* framgår att det i förmildrande riktning även ska beaktas om företaget snabbt har upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen. För att en sådan rättelse ska tillmätas betydelse måste den ske kort tid efter det att företaget eller den fysiska personen blivit uppmärksammas på överträdelsen.

Punkterna 1 och 2 är kumulativa på så sätt att båda kan tillämpas samtidigt i ett ärende och att den förmildrande effekten typiskt sett blir större om båda punkterna är tillämpliga.

Uppräkningen av förmildrande respektive försvårande omständigheter i paragrafen är inte uttömmande, utan en sammanvägd bedömning av alla relevanta omständigheter ska göras. Att en person har förlorat sin anställning eller ålagts att betala ett skadestånd på grund av överträdelsen bör kunna beaktas i förmildrande riktning.

Sanktionsavgift

11 § Finansinspektionen får besluta att en kreditförvaltare ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått sitt tillstånd återkallat enligt 1 § första stycket

1, en varning enligt 1 § första stycket 1 och tredje stycket eller en anmärkning eller varning enligt 4 §.

Finansinspektionen får besluta att en kreditförvärvare eller en representant ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått en anmärkning enligt 5 §.

I paragrafen regleras Finansinspektionens möjlighet att besluta om sanktionsavgift för företag. Paragrafen genomför delvis artikel 23.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionen får besluta att en återkallelse av tillstånd, varning eller anmärkning som riktar sig mot en kreditförvaltare ska kombineras med en sanktionsavgift. Det är alltså inte möjligt att kombinera förelägganden och förbud med sanktionsavgift. I dessa fall kan i stället vite användas, se 25 §.

Enligt *andra stycket* får Finansinspektionen även besluta att en kreditförvärvare eller en representant ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått en anmärkning enligt 5 §.

12 § Sanktionsavgiften för ett företag ska som högst bestämmas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning det närmast föregående räkenskapsåret för den verksamhet i vilken överträdelsen har gjorts,

2. två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om nivån på sanktionsavgift för företag. Paragrafen genomför artikel 23.4 c och d. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Av *första stycket* framgår att sanktionsavgiften för ett företag som högst ska fastställas till det högsta av tre olika beräkningsgrunder. Det beloppsspänn som bestäms enligt paragrafen utgör således ramen för vilket avgiftsbelopp som får beslutas för en överträdelse. I 14 § anges de omständigheter som ska beaktas när avgiftens storlek fastställs inom detta spann.

Eftersom varken kreditförvaltare, kreditförvärvare eller representanter skapar nya krediter är deras potentiella bidrag till systemrisken normalt litet. Den verksamhet som dessa aktörer bedriver utgörs i stället av förvaltning respektive förvärv av kreditavtal. Även om det självfallet är av vikt att sådan verksamhet bedrivs i enlighet med gällande regelverk, är verksamheten som sådan inte systemkritisk på samma sätt som den verksamhet som t.ex. ett kreditinstitut bedriver. Detta ska beaktas vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek. Det är upp till Finansinspektionen att i varje enskilt fall se till att sanktionsavgiften är rimlig.

Enligt *punkt 1* kan beloppstaket bestämmas till tio procent av företagets omsättning för verksamheten det närmast föregående räkenskapsåret. Det är den verksamhet i vilken överträdelsen har förekommit som är relevant vid beräkningen. För kreditförvärvare och representanter kommer det att vara den verksamhet som bedrivs enligt denna lag som utgör grund för beräkningen. För kreditförvaltare omfattar Finansinspektionens tillsyn

även att verksamheten bedrivs enligt andra författningar som reglerar verksamheten (jfr 6 kap. 1 §) och det är i sådant fall den verksamheten som avses. Hur omsättningen ska beräknas när en uppgift om omsättningen saknas eller är bristfällig anges i tredje stycket.

Enligt *punkt 2* kan beloppstaket bestämmas till två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen. Även de kostnader som företaget har undvikit till följd av regelöverträdelsen ingår i beräkningen av vinsten. Finansinspektionen kan t.ex. beakta ökade intäkter som beror på att överträdelsen har möjliggjort finansiella aktiviteter som annars inte hade varit möjliga. Detta förutsätter dock att vinsten kan beräknas.

Av *punkt 3* framgår att beloppstaket, oavsett de föregående punkterna, aldrig är lägre än 50 miljoner kronor.

Enligt *andra stycket* får sanktionsavgiften inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

I *tredje stycket* anges att företagets omsättning får uppskattas, om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga.

13 § Sanktionsavgiften för en fysisk person som avses i 6 eller 7 § ska som högst bestämmas till det högsta av

1. två gånger den vinst som personen har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller
2. 50 miljoner kronor.

Paragrafen innehåller bestämmelser om nivån på sanktionsavgift för en fysisk person som ingår i ledningen för ett företag. Paragrafen genomför artikel 23.4 c och d i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

Av paragrafen framgår att sanktionsavgiften som högst ska fastställas till det högsta av de belopp som kan bli aktuella enligt punkterna 1 och 2.

Enligt *punkt 1* kan beloppstaket bestämmas till två gånger den vinst som den fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen. Även de kostnader som personen har undvikit till följd av överträdelsen ingår i beräkningen av vinsten. För en fysisk person i ledningen i ett företag kan vinsten bl.a. utgöras av prestationsbaserad ersättning eller andra inkomster som kan härledas till överträdelsen.

Enligt *punkt 2* är beloppstaket aldrig lägre än 50 miljoner kronor.

14 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 9 och 10 §§ samt den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen.

Paragrafen behandlar vilka omständigheter som särskilt ska beaktas när sanktionsavgiftens storlek fastställs. Paragrafen genomför artikel 23.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.6.

Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas. Sanktionsavgiftens storlek ska, som en allmän utgångspunkt, stå i proportion till överträdelsens allvarlighet. Förutom de omständigheter som anges i 9 och 10 §§ ska den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning särskilt beaktas. Med finansiell ställning avses exempelvis den juridiska personens årsomsättning eller den fysiska personens årsinkomst,

men även andra faktorer, som t.ex. att den ekonomiska ställningen påverkas av ett utdömt skadestånd eller en ålagd företagsbot, kan beaktas. I detta ligger även att företagets storlek kan beaktas. Även den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen kan beaktas.

Sanktionsföreläggande

15 § Ett ingripande av Finansinspektionen mot en fysisk person i ledande ställning enligt 6–8 §§ sker genom ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktionsavgift som är bestämd till belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som har angetts i föreläggandet är utan verkan.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sanktionsföreläggande. Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

I *första stycket* anges att frågor om ingripanden mot fysiska personer som ingår i ledningen för ett företag tas upp av Finansinspektionen genom ett sanktionsföreläggande. Fysiska personer som är kreditförvärvare, representanter eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster omfattas inte av regleringen.

I *andra stycket* anges att ett sanktionsföreläggande innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett ingripande som är bestämt till belopp. Hur högt belopp som sanktionsföreläggandet kan uppgå till framgår av 13 §. Tidsfristen ska vara så lång att personen i fråga får skäligt rådrum att ta ställning till Finansinspektionens påståenden.

Av *tredje stycket* framgår att när föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som har fått laga kraft. Ett godkänt sanktionsföreläggande om en sanktionsavgift kan därmed verkställas enligt utsökningsbalken.

Ett godkännande som görs efter den tid som anges i föreläggandet är utan verkan.

16 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om

1. den person som föreläggandet avser,
2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,
3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och
4. den sanktionsavgift som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att en ansökan om sanktionsavgift kan komma att lämnas in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

Paragrafen anger de uppgifter som ett sanktionsföreläggande ska innehålla. Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

För att kunna identifiera en överträdelse och avgränsa den mot andra förfaranden måste ett sanktionsföreläggande innehålla vissa specifika uppgifter. Av *första stycket* framgår vilka uppgifter som ett sanktionsföreläggande ska innehålla.

Med de omständigheter som behövs för att känneteckna överträdelsen avses en beskrivning av vad som läggs den berörda personen till last. Genom Finansinspektionens uppgifter ska mottagaren av föreläggandet utan svårighet kunna förstå vad inspektionen hävdar att han eller hon har gjort sig skyldig till och därigenom kunna bedöma hur föreläggandet ska bemötas.

Av föreläggandet ska det framgå under vilken tid och på vilken plats som överträdelsen har ägt rum samt vilket företag som har begått den. Dessutom ska det framgå varför Finansinspektionen anser att företagets överträdelse är allvarlig och på vilka grunder inspektionen bedömer att personen i fråga har orsakat överträdelsen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Enligt *andra stycket* ska sanktionsföreläggandet även innehålla en upplysning om att en ansökan om sanktionsavgift kan komma att lämnas in till domstol, om personen i fråga inte godkänner föreläggandet inom den tid som Finansinspektionen anger.

17 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktionsavgift ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen anger vad som gäller i fråga om domstolsprövning för det fall att ett sanktionsföreläggande inte godkänns. Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

Av *första stycket* framgår att Finansinspektionen får ansöka hos domstol om att en sanktionsavgift ska beslutas, om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse, dvs. för närvarande Förvaltningsrätten i Stockholm.

I *andra stycket* anges att det krävs prövningstillstånd för överklagande till kammarrätten.

18 § Ett sanktionsföreläggande enligt 15 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktionsavgift enligt 17 § första stycket beslutas.

I paragrafen görs en begränsning i tiden i fråga om ett sanktionsföreläggandes giltighet. Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

Paragrafen innebär att ett sanktionsföreläggande är utan verkan, om det inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktionsavgift till följd av Finansinspektionens ansökan hos domstol beslutas.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

19 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller

sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i avgörandet eller föreläggandet.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om betalning av sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

Av *första stycket* framgår att en sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i avgörandet eller föreläggandet.

Enligt *andra stycket* tillfaller sanktionsavgiften staten.

20 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Paragrafen innehåller bestämmelser om indrivning. Övervägandena finns i avsnitt 8.9.

Av paragrafen framgår att om sanktionsavgiften inte har betalats inom trettio dagar från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes eller inom den längre tid som anges i avgörandet eller föreläggandet, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen om indrivning av statliga fordringar m.m.

21 § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om preskription av verkställighet. Överväganden finns i avsnitt 8.9.

Av paragrafen framgår att en sanktionsavgift som har påförts faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ingripande efter underrättelse

22 § Om en behörig myndighet i ett annat EES-land informerar Finansinspektionen om att en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag i sin verksamhet i det landet har överträtt de föreskrifter som gäller för verksamheten där, ska Finansinspektionen inom två månader från att informationen togs emot pröva om det finns skäl att vidta en åtgärd enligt 1, 3, 4 eller 6 §. Vid valet av sanktion tillämpas 9 och 10 §§.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i det andra landet om vilka åtgärder som vidtas inom de två månaderna. Om inga åtgärder har vidtagits ska skälen för det anges.

I paragrafen regleras hur Finansinspektionen ska agera om en behörig myndighet i ett annat EES-land informerar inspektionen om att en kreditförvaltare inte följer tillämpliga regler. Paragrafen genomförs artikel 14.11 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Första stycket innebär att om Finansinspektionen informeras av en behörig myndighet i ett annat EES-land om att en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag i sin verksamhet i det landet har överträtt de föreskrifter som gäller för verksamheten där, ska inspektionen inom en viss tid pröva om det finns skäl att vidta någon åtgärd. En sådan prövning ska göras inom två månader från det att informationen togs emot. Det finns inte något krav på att inspektionen måste ingripa, utan ingripande ska endast göras om inspektionen anser att det finns skäl för det. Med uttrycket de föreskrifter som gäller för verksamheten där avses t.ex. den nationella lag som genomför direktivet i den andra behöriga myndighetens land.

Av *andra stycket* framgår att Finansinspektionen inom samma tid ska informera den aktuella behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtas. Om inga åtgärder har vidtagits ska inspektionen ange skälen för det.

Ingripande mot utländska kreditförvaltare

23 § Om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar kreditförvaltarens verksamhet i Sverige, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i det landet och begära att åtgärder vidtas.

Om kreditförvaltaren trots de åtgärder som vidtagits av den behöriga myndighet som Finansinspektionen har informerat inte vidtar rättelse inom rimlig tid, eller om det behövs ett omedelbart ingripande för skydd av låntagare, får Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om beslutet.

I paragrafen regleras vad som gäller när Finansinspektionen ingriper mot en kreditförvaltare med tillstånd från en annan behörig myndighet. Paragrafen genomför artikel 14.9, 14.11 och 14.12 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Av *första stycket* framgår att om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar kreditförvaltarens verksamhet i Sverige, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i det landet och begära att åtgärder vidtas.

Enligt *andra stycket* har Finansinspektionen befogenhet att, under vissa förutsättningar, ingripa mot en utländsk kreditförvaltare i Sverige. Om kreditförvaltaren trots de åtgärder som har vidtagits av den behöriga myndigheten som Finansinspektionen har informerat inte vidtar rättelse inom rimlig tid, eller om det behövs ett omedelbart ingripande för skydd av låntagare, får Finansinspektionen ingripa. De möjligheter som inspektionen i denna situation har till sitt förfogande är att förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige.

Av *tredje stycket* framgår att Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om beslut enligt andra stycket.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

24 § Om någon bedriver verksamhet som omfattas av denna lag utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen ingripa genom att förelägga den att upphöra med verksamheten eller genom ett beslut om sanktionsavgift enligt detta kapitel. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Paragrafen reglerar Finansinspektionens möjlighet att ingripa mot fysiska och juridiska personer som driver verksamhet som omfattas av lagen utan att vara berättigade till det. Paragrafen genomför artikel 4.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 8.5.

Om någon bedriver verksamhet som omfattas av denna lag utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen enligt *första stycket* ingripa genom att förelägga den att upphöra med verksamheten eller genom beslut om sanktionsavgift. Bestämmelsen blir tillämplig bl.a. om en utländsk kreditförvaltare verkar här utan att ha tillstånd i sitt hemland eller utan att ha följt anmälningsförfarandet. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Bestämmelsen ger inte inspektionen någon självständig rätt att besöka lokaler där tillståndspliktig verksamhet eventuellt bedrivs. Inspektionen kan dock enligt *andra stycket* förelägga den som bedriver verksamheten att lämna upplysningar. Finansinspektionen kan sedan använda sig av dessa upplysningar för att bedöma om lagen är tillämplig på den verksamhet som bedrivs.

Av *tredje stycket* framgår att ett föreläggande enligt denna paragraf som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning. Det sistnämnda kan vara ett mer effektivt sätt att avbryta verksamheten, särskilt i det fall företaget i Sverige står under tillsyn av Finansinspektionen.

Vite

25 § Finansinspektionens föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om vite. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Genom paragrafen får Finansinspektionen möjlighet att förena ett föreläggande eller förbud enligt lagen med vite. Ett sanktionsföreläggande är inte ett sådant föreläggande som omfattas av denna möjlighet.

8 kap. Överklagande

Överklagande av Finansinspektionens beslut

1 § Finansinspektionens beslut enligt 7 kap. 15 § och 24 § andra stycket får inte överklagas. Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas till

allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Paragrafen behandlar bl.a. överklagande av Finansinspektionens beslut enligt lagen. Paragrafen genomför delvis artikel 7.5 och artikel 23.7. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Enligt *första stycket* får de flesta av Finansinspektionens beslut enligt lagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Förutsättningarna för att meddela prövningstillstånd framgår av 34 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Av den lagen framgår att det krävs prövningstillstånd även vid överklagande till Högsta förvaltningsdomstolen (35 §).

Finansinspektionens beslut att utfärda ett sanktionsföreläggande (7 kap. 15 §) eller ett föreläggande om att lämna uppgifter så att inspektionen kan bedöma om lagen är tillämplig på en viss verksamhet (7 kap. 24 § andra stycket) får inte överklagas.

Enligt *andra stycket* får Finansinspektionen bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse av tillstånd ska gälla omedelbart.

Dröjsmålstalan

2 § Om Finansinspektionen inte har meddelat beslut i ett ärende om tillstånd som avses i 3 kap. 1 § inom den tidsfrist som anges i 3 kap. 3 § andra stycket, ska inspektionen informera sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat beslutet inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

Paragrafen reglerar dröjsmålstalan i ärenden om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Den genomför artikel 7.5 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Enligt 3 kap. 3 § andra stycket ska Finansinspektionen besluta i fråga om tillstånd och rätt att ta emot medel inom 90 dagar från det att en fullständig ansökan gavs in till inspektionen och ansökningsavgiften betalades.

Av *första stycket* i denna paragraf framgår att om Finansinspektionen inte meddelar beslut inom den i 3 kap. 3 § andra stycket angivna fristen, ska inspektionen informera sökanden om skälen för detta. Sökanden kan i ett sådant fall begära en förklaring av domstol om att ärendet onödigt uppehålls.

Enligt *andra stycket* ska en sådan dröjsmålstalan väckas i allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Av *tredje stycket* framgår att ansökan om tillstånd ska anses ha avslagits, om Finansinspektionen inte har meddelat beslut i ärendet inom tre månader från det att domstolen har lämnat en förklaring om att ärendet onödigt uppehålls.

3 § Om Finansinspektionen inte lämnar över en anmälan som avses i 5 kap. 2 § till den behöriga myndigheten i värdlandet inom den tidsfrist som anges där och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt andra stycket samma paragraf, ska inspektionen informera anmälaren om skälen för detta. Anmälaren får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövnings-tillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har lämnat över en anmälan inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ett beslut enligt 5 kap. 2 § andra stycket anses ha meddelats.

Paragrafen reglerar dröjsmålstalan i ärenden om en kreditförvaltares önskemål om att bedriva verksamhet i ett annat EES-land. Den genomför artikel 13.4 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Enligt 5 kap. 2 § första stycket ska Finansinspektionen inom 45 dagar från det att en fullständig anmälan togs emot av inspektionen överlämna den till den behöriga myndigheten i värdlandet. Om inspektionen inte följer tidsfristen ger denna paragraf kreditförvaltaren möjlighet att begära en förklaring av domstol om att ärendet onödigt uppehålls. För en ytterligare kommentar hänvisas till 2 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
2. Lagen gäller inte för kreditavtal som har överlåtits före ikraftträdandet.
3. Lagen gäller inte för överträdelse som har skett före ikraftträdandet.

Bestämmelserna genomför artikel 2.5.d och 32.1 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 12.

Enligt *punkt 1* träder lagen i kraft den 1 januari 2024.

Enligt *punkt 2* gäller lagen inte för kreditavtal som har överlåtits före ikraftträdandet.

Enligt *punkt 3* gäller lagen inte för överträdelse som har skett före ikraftträdandet.

14.2 Förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Känsliga uppgifter m.m.

6 § Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. *Det hindrar inte att uppgifter om förvalterskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas.*

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelse, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

I paragrafen finns det bestämmelser om hantering av känsliga personuppgifter och uppgifter om lagöverträdelser i kreditupplysningsverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 11.

I *första stycket* införs en ny andra mening som medger behandling av uppgifter om förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldralken. Att en sådan uppgift kan anses vara en känslig personuppgift enligt första meningen hindrar alltså inte att den behandlas i kreditupplysningsverksamhet. För att uppgiften om förvaltarskap ska få behandlas måste den, liksom hittills, vara nödvändig för kreditupplysningsändamål (se 2 och 5 §§).

Ändringen i paragrafen innebär inte att fler uppgifter än i dag kan behandlas i kreditupplysningsverksamhet. I stället tydliggör ändringen att behandling som redan förekommer inte strider mot lagen.

14.3 Förslaget till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Tillstånd för viss inkassoverksamhet

2 § Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Finansinspektionen*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag som står under Finansinspektionens tillsyn enligt någon annan författning eller av advokater.

Paragrafen reglerar tillstånd för inkassoverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 6.4 och 7.3.

Ändringen i *första stycket* innebär att ansvaret för att handlägga ärenden om tillstånd att bedriva inkassoverksamhet flyttas från Integritetsskyddsmyndigheten till Finansinspektionen.

I *tredje stycket* görs som en följd av detta en ändring som förtydligar att tillstånd för inkassoverksamhet inte behövs för inkassoverksamhet som bedrivs av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn enligt annan lagstiftning. Exempel på sådana företag är kreditinstitut som står under inspektionens tillsyn enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse (2004:297) och kreditförvaltare som står under inspektionens tillsyn enligt den nya lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

3 § Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med villkor om hur verksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillstånd för inkassoverksamhet. Ändringarna i paragrafen är endast språkliga.

Regler för inkassoverksamhet

4 § Inkassoverksamhet ska bedrivas enligt god inkassosed. I det ingår att se till att en gäldenär inte drabbas av onödigt skada eller olägenhet eller utsätts för otillbörlig påtryckning eller någon annan otillbörlig inkassoåtgärd.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om god inkassosed.

Paragrafen innehåller bestämmelser om god inkassosed. Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

I *andra stycket* införs det ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om god inkassosed.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

Register i inkassoverksamhet

10 a § Ett register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av *Finansinspektionen*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Finansinspektionen*. *Inspektionen* beslutar i sådana fall hur ett register som berörs av åtgärden ska hanteras.

Paragrafen reglerar register som används i inkassoverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

I paragrafen ersätts Integritetsskyddsmyndigheten med *Finansinspektionen*, som en följd av att ansvaret för tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen flyttas till *Finansinspektionen*, se 2 § respektive 13 §.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

Tillsyn m.m.

13 § *Finansinspektionen* utövar tillsyn över att denna lag följs. *Inspektionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av advokater.

Tillsynen ska utövas så att den inte orsakar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 6.4 och 7.3.

Genom ändringen i *första stycket första meningen* flyttas tillsynen över lagen från Integritetsskyddsmyndigheten till *Finansinspektionen*. Som en följd utgår undantaget i *andra meningen* för verksamhet som bedrivs av företag under *Finansinspektionens* tillsyn. Kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster kommer att omfattas av *Finansinspektionens* tillsyn enligt inkassolagen om de inte står under inspektionens tillsyn enligt någon annan lag än lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

14 § *Finansinspektionen får genomföra en undersökning på plats hos den som bedriver inkassoverksamhet och ta del av alla handlingar som rör verksamheten.*

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om verksamheten som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten inte ger tillgång till en handling eller inte lämnar en upplysning i ett fall som avses i denna paragraf, får Finansinspektionen förelägga vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om inspektion och uppgifts-skyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Ändringarna i paragrafen är en följd av att tillsynen över att lagen följs flyttas till Finansinspektionen, se 13 §.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

15 § *Om Finansinspektionens tillsyn föranleder det, får inspektionen meddela villkor om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. Ett villkor om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.*

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller villkor som har meddelats med stöd av lagen och inte gör rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får Finansinspektionen återkalla tillståndet.

Paragrafen ger tillsynsmyndigheten möjlighet att meddela villkor för inkassoverksamheten och att besluta om återkallelse av tillstånd. Övervägandena finns i avsnitt 6.4 och 7.3.

Ändringarna i paragrafen är en följd av att ansvaret för tillsynen över att lagen följs flyttas till Finansinspektionen, se 13 §.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

16 § *De som bedriver inkassoverksamhet ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.*

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifterna.

Paragrafen, som är ny, reglerar Finansinspektionens rätt att ta ut avgifter. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Enligt *första stycket* ska de som bedriver inkassoverksamhet bekosta Finansinspektionens verksamhet med årliga avgifter. Närmare föreskrifter om sådana avgifter kan tas in i förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Av *andra stycket* framgår att Finansinspektionen får ta ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar enligt denna lag. Närmare föreskrifter om sådana avgifter kan tas in i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

I *tredje stycket* finns ett bemyndigande för regeringen i fråga om avgifterna.

Straff och skadestånd m.m.

19 § *Finansinspektionens* beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

Paragrafen behandlar överklagande av *Finansinspektionens* beslut. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.

Ändringarna i paragrafen är en följd av att tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen flyttas över till *Finansinspektionen*, se 2 respektive 13 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har beviljats före ikraftträdandet gäller fortfarande. För verksamhet som bedrivs av en kreditförvaltare gäller dock tidigare beslut om tillstånd längst till och med den 29 juni 2024 eller till det tidigare datum då tillstånd för kreditförvaltning enligt lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal beviljas.

3. Ansökningar om tillstånd som har gjorts hos *Integritetsskyddsmyndigheten* men som ännu inte har avgjorts ska vid ikraftträdandet överlämnas till *Finansinspektionen*.

Lagen träder i kraft den 1 januari 2024 (*punkt 1*).

Av *punkt 2* framgår att ett tillstånd som har beslutats enligt äldre bestämmelser fortfarande gäller. För verksamhet som bedrivs av kreditförvaltare gäller dock tidigare beslut om tillstånd längst till och med den 29 juni 2024 eller till den dag då ett tillstånd att vara kreditförvaltare beviljas, om den tidpunkten infaller tidigare.

Ansökningar om tillstånd som har gjorts hos *Integritetsskyddsmyndigheten* och som ännu inte avgjorts innan ikraftträdandet ska enligt *punkt 3* överlämnas till *Finansinspektionen*. Det är därmed *Finansinspektionen* som kommer att pröva de ansökningarna.

Övervägandena finns i avsnitt 12.

14.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Allmänna bestämmelser

3 § Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser och clearingorganisationer 12 kap. 9 § och 19 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*

13. *för kreditförvaltare 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.*

Paragrafen innehåller upplysningar om särskilda bestämmelser för utländska företags rätt att driva verksamhet i Sverige.

En ny *punkt 13* läggs till. Punkten upplyser om att det i lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal finns särskilda bestämmelser om rätt för utländska kreditförvaltare att bedriva verksamhet i Sverige.

14.5 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m. i fråga om näringslivet

Finansiella marknader m.m.

Tillsyn och tillstånd

4 d § *Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn när det gäller inkassoverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men om uppgiften röjs.*

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om sekretess vid tillståndsprövning och tillsyn när det gäller inkassoverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Enligt *första stycket* gäller sekretess vid Finansinspektionens tillståndsgivning i och tillsyn av verksamhet enligt inkassolagen (1974:182). Sekretessen gäller för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men om uppgiften röjs. Motsvarande uppgifter har hittills varit sekretessbelagda hos Integritetsskyddsmyndigheten med stöd av 32 kap. 1 § och någon ändring i fråga om vilka uppgifter som omfattas av sekretessen är inte avsedd.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen enligt *andra stycket* i högst sjuttio år.

Ägarprövning

5 § Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,
2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller
3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sekretess i ett ärende om innehav av aktier eller andelar. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Ändringen i *första stycket* innebär att kreditförvaltare enligt lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal läggs till i tredje punkten, vilket medför att sekretessregleringen vid Finansinspektionens ägarprövning för kreditförvaltare är densamma som för övriga företag som omfattas av paragrafen.

Överföring av sekretess

8 e § *Får Justitiekanslern en uppgift som är sekretessreglerad i 4 d §, blir det som anges där tillämpligt på uppgiften även hos Justitiekanslern.*

I paragrafen regleras sekretess för vissa uppgifter hos Justitiekanslern. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Av paragrafen framgår att får Justitiekanslern en uppgift som är sekretessreglerad i 4 d §, blir det som anges där tillämpligt även på uppgiften hos Justitiekanslern. Detta gäller när Justitiekanslern för talan mot Finansinspektionens beslut enligt inkassolagen (1974:182).

14.6 Förslaget till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Ändring av kreditavtalet

16 a § *Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om*

1. *ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,*
2. *när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och*
3. *möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.*

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 17–19 §§.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om ändring i kreditavtalet. Paragrafen genomför artiklarna 27.1 och 28.1 i kredithanteringsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.7.

Paragrafen reglerar inte förutsättningarna för när ett kreditavtal får ändras. Regler om ändring av avtal följer i stället av bl.a. lagen (1915:218)

om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område och allmänna rättsgrundsatser. För att en ändring av ett avtal ska få ske krävs även att ändringen inte står i strid med tvingande regler i konsumentkreditlagen.

Enligt *första stycket* ska kreditgivaren informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Vad som är rimlig tid beror på vilken ändring det är fråga om. En mindre ändring eller en ändring som är till fördel för konsumenten kräver i regel mindre framförhållning.

Vidare anges i tre punkter vilken information som kreditgivaren ska lämna till konsumenten.

Enligt *punkt 1* ska konsumenten få information om ändringen. Den information som lämnas om ändringen ska vara tydlig och lättförståelig. Om konsumentens samtycke till ändringen krävs ska det anges. Så kan vara fallet om det är fråga om en ingripande ändring eller en ändring som kreditgivaren inte kan vidta inom ramen för avtalet.

Av *punkt 2* framgår att konsumenten ska få information om när ändringen börjar gälla. Om konsumentens samtycke krävs ska informationen i stället avse när ändringen föreslås börja gälla.

I *punkt 3* anges att konsumenten ska få information om möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten. Informationen ska innehålla praktiska instruktioner om hur konsumenten kan gå till väga för att framföra klagomål. Av informationen ska tillsynsmyndighetens kontaktuppgifter – namn, postadress och e-postadress – framgå. Hur tillsynen över lagen utövas framgår av 55 §.

I *andra stycket* finns en upplysning om att särskilda bestämmelser rörande ränta och avgifter finns i 17–19 §§.

Rutiner och riktlinjer vid dröjsmål med betalning

20 d § *En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid sitt övervägande beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.*

Paragrafen, som är ny, ställer krav på rutiner och riktlinjer vid dröjsmål med betalning. Paragrafen genomför dels delvis artikel 27.2, dels artikel 28.2 i direktivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.8.

Enligt paragrafen ska en kreditgivare ha rutiner och riktlinjer som gäller vid en låntagares dröjsmål med betalning. Rutinerna och riktlinjerna ska innebära att kreditgivaren överväger andra åtgärder innan en ansökan till Kronofogdemyndigheten eller en motsvarande myndighet eller domstol i ett annat land görs. Med riktlinjer avses en övergripande plan för vad som gäller vid bristande betalning medan rutiner avser den praktiska tillämpningen av riktlinjerna.

Rutinerna och riktlinjerna ska ha den inriktningen att kreditgivaren, när han eller hon bedömer att det är lämpligt, ska göra sitt yttersta för att vidta någon av åtgärderna. När rutinerna och riktlinjerna utformas är Europeiska bankmyndighetens riktlinjer av relevans i frågan (se skäl 56 i direktivet).

Exempel på åtgärder som kan övervägas är om konsumenten ska ges skäligt anstånd med avbetalningen eller om någon ändring ska göras i kreditavtalet för att underlätta konsumentens möjligheter att betala av skulden. En sådan ändring kan exempelvis innebära att räntan justeras eller att konsumenten får tillfälle till delbetalningar enligt en betalningsplan. Det finns dock ännu fler åtgärder som kan vara lämpliga att överväga än dessa. En kreditgivares rutiner och riktlinjer bör omfatta ett rimligt antal olika åtgärder som kan vara aktuella att tillämpa vid en konsuments bristande betalning, så att de åtgärder som vidtas kan anpassas utifrån vad som är lämpligt i varje enskilt fall.

Kreditgivaren ska vid överväganden enligt sina rutiner och riktlinjer ta hänsyn till konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga. I skälen till direktivet anges att detta särskilt gäller om kreditavtalet är säkrat genom en bostadsfastighet som är konsumentens huvudsakliga bostad (se skäl 56). Exempel på omständigheter som kan vara aktuella att beakta för kreditgivaren är varför svårigheterna att betala har uppstått och hur länge svårigheterna kan antas kvarstå.

14.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Allmänna bestämmelser

3 § Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,
4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
5. för börser 12 kap. 9 § lagen om värdepappersmarknaden,
6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,
9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,
10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,
12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
13. för *kreditförvaltare* 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal, och
14. för *clearingbolag* 1 kap. 2 § lagen (2023:000) om clearing och avveckling av betalningar.

Paragrafen innehåller upplysningar om särskilda bestämmelser för utländska företags rätt att driva verksamhet i Sverige.

I prop. 2023/24:8 har regeringen lämnat ett förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Ändringsförfattningen innebär bl.a. att denna paragraf ändras. Eftersom ändringsförfattningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 2024, dvs. efter förslagen i denna proposition, görs en justering av ändringsförfattningens lydelse för att anpassa den till förslagen i denna proposition. Ändringen motsvarar i sak den ändring i 3 § lagen om utländska filialer m.m. som föreslås i denna proposition (se kommentaren i avsnitt 14.4).

14.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (2023:000) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap. Sekretess till skydd för enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m. i fråga om näringslivet

Finansiella marknader m.m.

Ägarprövning

5 § Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, central motpart, clearingbolag, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Paragrafen innehåller bestämmelser om sekretess i ett ärende om innehav av aktier eller andelar.

I prop. 2023/24:8 har regeringen lämnat ett förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Ändringsförfattningen innebär bl.a. att denna paragraf ändras. Eftersom ändringsförfattningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 2024, dvs. efter förslagen i denna proposition, görs en justering av ändringsförfattningens lydelse för att anpassa den till förslagen i denna proposition. Ändringen motsvarar i sak den ändring i 30 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen som föreslås i denna proposition (se kommentaren i avsnitt 14.5).

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2021/2167

av den 24 november 2021

om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 53 och artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Upprättandet av en övergripande strategi för att hantera problematiken kring nödlidande lån är en prioritering för unionen. Samtidigt som det främst är kreditinstitutens och medlemsstaternas ansvar att hantera nödlidande lån finns det också en tydlig unionsdimension när det gäller behovet att minska nuvarande volymer av nödlidande lån samt förhindra en alltför stor ackumulering av nödlidande lån i framtiden. Med tanke på de nära kopplingarna mellan banksystemen och de finansiella systemen i hela unionen där kreditinstitut bedriver verksamhet inom flera jurisdiktioner och medlemsstater finns det stor risk för spridningseffekter mellan medlemsstaterna och unionen i stort, både när det gäller ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet.
- (2) Ett integrerat finansiellt system kommer att ge den ekonomiska och monetära unionen förbättrad motståndskraft genom att underlätta privat riskdelning över gränserna, och samtidigt minska behovet av offentlig riskdelning. För att dessa mål ska kunna uppnås bör unionen fullborda bankunionen och ytterligare utveckla en kapitalmarknadsunion. Att ta itu med stora volymer av nödlidande lån och en eventuell framtida ackumulering av dem är avgörande för att stärka bankunionen eftersom det är nödvändigt för att säkerställa konkurrens inom banksektorn, bevara den finansiella stabiliteten och främja utlåning för att skapa arbetstillfällen och tillväxt inom unionen.

⁽¹⁾ EUT C 444, 10.12.2018, s. 15.

⁽²⁾ EUT C 367, 10.10.2018, s. 43.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 19 oktober 2021 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 9 november 2021.

- (3) I sina slutsatser av den 11 juli 2017 om handlingsplan för hantering av nödlidande lån i Europa (nedan kallad *handlingsplanen*) uppmanade rådet olika institutioner att vidta lämpliga åtgärder för att fortsätta arbetet med att minska det stora antalet nödlidande lån i unionen och förhindra en möjlig ackumulering av dem i framtiden. I handlingsplanen fastställs ett övergripande tillvägagångssätt med fokus på en kombination av kompletterande politiska åtgärder inom fyra områden: i) tillsyn av banker och reglering, ii) en reform av ramverken för rekonstruktion, insolvens och skuldindrivning, iii) utveckling av sekundärmarknader för problemtillgångar och iv) främjande av omstrukturering av banksystemet. Åtgärder inom dessa områden ska vidtas på nationell nivå och på unionsnivå om så är lämpligt. Kommissionen gav uttryck för en liknande avsikt i sitt meddelande av den 11 oktober 2017 om fullbordande av bankunionen, där ett omfattande paket efterlystes för att ta itu med problemet med nödlidande lån inom unionen.
- (4) Detta direktiv, tillsammans med andra åtgärder som kommissionen har lagt fram, samt de åtgärder som vidtagits av Europeiska centralbanken (ECB) i samband med banktillsynen inom ramen för den gemensamma tillsynsmechanismen och av Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska bankmyndigheten) (EBA), som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010^(*), kommer att skapa en lämplig miljö för kreditinstitut att hantera nödlidande lån i sina balansräkningar och minska risken för ackumulering av nödlidande lån i framtiden.
- (5) Vid utvecklingen av makrotillsynsmetoder för att förhindra uppkomsten av systemomfattande risker i samband med nödlidande lån måste Europeiska systemrisknämnden, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010^(*), när så är lämpligt utfärda makrotillsynsvarningar och makrotillsynsrekommendationer avseende sekundärmarknaden för nödlidande lån.
- (6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/630^(*) införde nya regler i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013, som kräver att kreditinstituten avsätter tillräckliga resurser när nya lån blir nödlidande, vilket bör skapa lämpliga incitament för att hantera nödlidande lån i ett tidigt skede och bör förhindra en alltför stor ackumulering av dem. När lån blir nödlidande skulle effektivare verkställighetsmekanismer för säkrade lån göra det möjligt för kreditinstitut att tillämpa en helhetsstrategi för att ta nödlidande lån i anspråk förutsatt att det finns kraftfulla och effektiva skyddsåtgärder för låntagare. Skulle volymerna av nödlidande lån bli för stora bör dock kreditinstituten kunna sälja dem till andra aktörer på en effektiv, konkurrenskraftig och transparent sekundärmarknad. Behöriga myndigheter för kreditinstituten vägleder dem avseende detta på grundval av deras befintliga bankspecifika befogenheter enligt andra pelaren i förordning (EU) nr 575/2013^(*). Om nödlidande lån blir ett betydande och omfattande problem kan medlemsstaterna inrätta nationella tillgångsförvaltningsbolag eller vidta andra alternativa åtgärder inom ramen för de nuvarande reglerna för statligt stöd och resolution av banker.
- (7) Detta direktiv bör göra det möjligt för kreditinstituten att bättre hantera lån som blir nödlidande genom att förbättra förutsättningarna att sälja krediten till tredje parter. När kreditinstitut drabbas av en stor ökning av nödlidande lån och saknar personal eller expertis för att förvalta dem korrekt bör de antingen kunna utkontraktera förvaltningen av dessa lån på en specialiserad kreditförvaltare eller överlåta kreditavtalet till en kreditförvärvare som har den riskbenägenhet och expertis som krävs för att förvalta det.
- (8) Även om begreppen *lån* och *banker* ofta nämns i den offentliga debatten i vissa medlemsstater används nedan termerna *kredit* eller *kreditavtal* och *kreditinstitut*. Detta direktiv omfattar dessutom både en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal och det nödlidande kreditavtalet i sig.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG (EUT L 331, 15.12.2010, s. 12).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1092/2010 av den 24 november 2010 om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd (EUT L 331, 15.12.2010, s. 1).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/630 av den 17 april 2019 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller minsta förlustäckning för nödlidande exponeringar (EUT L 111, 25.4.2019, s. 4).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

- (9) Detta direktiv bör främja utvecklingen av sekundärmarknader för nödlidande lån i unionen genom att undanröja hinder och fastställa skyddsåtgärder för kreditinstitutens överlåtelser av nödlidande lån till kreditförvärvare, samtidigt som låntagarnas rättigheter värnas. Varje åtgärd som vidtas bör harmonisera auktorisationskraven för kreditförvaltare. Genom detta direktiv bör det därför inrättas en unionsomfattande ram för både förvärvare och förvaltare av nödlidande kreditavtal som har utfärdats av kreditinstitut, varvid kreditförvaltarna bör erhålla sin auktorisering från, och omfattas av tillsyn av, medlemsstaternas behöriga myndigheter.
- (10) I nuläget kan kreditförvärvare och kreditförvaltare inte dra nytta av den inre marknaden till följd av hinder som orsakas av skillnader i nationella ordningar eftersom det saknas ett för ändamålet avsett och sammanhängande regelverk och tillsynssystem. För närvarande finns det inga gemensamma unionsstandarder för reglering av kreditförvaltare. Framför allt har det inte införts några gemensamma standarder för att reglera skuldindrivning. Medlemsstaterna har mycket olika regler för hur kreditförvärvare kan erhålla kreditavtal från kreditinstitut. Kreditförvärvare som köper krediter som utfärdats av kreditinstitut regleras inte i vissa medlemsstater medan de i andra medlemsstater omfattas av olika krav, ibland även av ett krav på att erhålla auktorisation som om de vore kreditinstitut. Dessa skillnader mellan de rättsliga kraven har medfört betydande hinder för lagliga gränsöverskridande förvärv av krediter i unionen främst genom ökade efterlevnadskostnader vid förvärv av kreditportföljer. Resultatet är att kreditförvärvare bedriver verksamhet i ett begränsat antal medlemsstater, vilket har lett till svag konkurrens på den inre marknaden eftersom antalet intresserade kreditförvärvare fortfarande är lågt. Detta har i sin tur lett till en ineffektiv sekundärmarknad för nödlidande lån. Dessutom är volymerna på de huvudsakligen nationella marknaderna för nödlidande lån oftast små.
- (11) Det begränsade deltagandet av kreditförvärvare har resulterat i låg efterfrågan, svag konkurrens och låga köpkurser för kreditavtalsportföljer på sekundärmarknaderna, vilket avskräcker kreditinstituten från att sälja nödlidande kreditavtal. Det finns alltså en tydlig unionsdimension vad gäller utvecklingen av marknader för krediter som beviljas av kreditinstitut och som säljs till kreditförvärvare. Å ena sidan bör det vara möjligt för kreditinstituten att sälja nödlidande kreditavtal på unionsnivå på effektiva, konkurrenskraftiga och transparenta sekundärmarknader. Å andra sidan gör fullbordandet av bankunionen och kapitalmarknadsunionen det nödvändigt att agera för att förhindra ackumulering av nödlidande kreditavtal i kreditinstitutens balansräkningar så att de kan fortsätta att utföra sin uppgift att finansiera ekonomin. Därför omfattar detta direktiv kreditförvärvare som agerar inom ramen för sin handels-, närings-, eller yrkesverksamhet när de förvärvat ett kreditavtal endast om det kreditavtalet är ett nödlidande kreditavtal.
- (12) Nödlidande krediter som ursprungligen beviljats av ett kreditinstitut kan upphöra att vara nödlidande under kreditförvaltningsprocessens gång. I det fallet bör kreditförvaltarna ha möjlighet att fortsätta att bedriva sin verksamhet på basis av sin auktorisation som kreditförvaltare i enlighet med detta direktiv.
- (13) Vissa medlemsstater reglerar kreditförvaltningsverksamhet, men i varierande utsträckning. För det första har bara vissa medlemsstater reglerat denna verksamhet, och de som har gjort det definierar den på mycket olika sätt. De ökade regelefterlevnadskostnaderna utgör ett hinder för utvecklingen av expansionsstrategier genom sekundär etablering eller tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster. För det andra kräver ett betydande antal medlemsstater auktorisation för viss verksamhet som dessa kreditförvaltare utför. Denna auktorisation ställer olika krav och ger inte möjlighet till gränsöverskridande utvidgning av verksamheten. Även detta utgör ett hinder för tillhandahållandet av gränsöverskridande tjänster. I vissa fall krävs slutligen lokal etablering enligt lag, vilket hindrar utöandet av friheten att tillhandahålla gränsöverskridande tjänster.
- (14) Medan kreditförvaltare kan erbjuda sina tjänster till kreditinstitut och kreditförvärvare som inte är kreditinstitut, är en konkurrenskraftig och integrerad marknad för kreditförvaltare kopplad till utvecklingen av en konkurrenskraftig och integrerad marknad för kreditförvärvare. Kreditförvärvare beslutar ofta att utkontraktera kreditförvaltningsverksamhet till andra enheter, eftersom de saknar kapacitet att själva förvalta krediter, och kan därför vara ovilliga att förvärva krediter från kreditinstitut om de inte kan utkontraktera vissa verksamheter.
- (15) Avsaknaden av konkurrenstryck på marknaden för förvärv av krediter och för kreditförvaltningsverksamhet resulterar i att kreditförvaltningsfirmor debiterar kreditförvärvare höga avgifter för sina tjänster och leder till låga priser på sekundärmarknaderna för krediter. Detta minskar incitamenten för kreditinstitut att minska sina nivåer av nödlidande lån.

- (16) Därför krävs åtgärder på unionsnivå för att hantera kreditförvärvares och kreditförvaltares ställning i förhållande till nödlidande krediter som ursprungligen beviljats av kreditinstitut. Detta direktiv påverkar dock inte tillämpningen av reglerna i unionsrätten och nationell rätt om kreditgivning, inbegripet i fall då kreditförvaltare kan anses bedriva kreditförmedling. Detta direktiv påverkar inte heller tillämpningen av nationella regler om införande av ytterligare krav för en kreditförvärvare eller en kreditförvaltare när det gäller omförhandlingen av villkoren och bestämmelserna i ett kreditavtal.
- (17) Det står medlemsstaterna fritt att reglera kreditförvaltningsverksamhet som inte omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, såsom tjänster som erbjuds för kreditavtal som utfärdats av andra institut än kreditinstitut eller kreditförvaltningsverksamhet som utförs av fysiska personer, inbegripet genom att införa krav som är likvärdiga med vad som föreskrivs i detta direktiv. Dessa enheter och fysiska personer skulle dock inte kunna använda sig av en eventuell passordning för sådana tjänster i andra medlemsstater.
- (18) Detta direktiv bör inte påverka begränsningar enligt nationell rätt som rör överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller en överlåtelse av det nödlidande kreditavtalet i sig som inte avslutats i enlighet med nationell civilrätt så att alla de belopp som ska betalas enligt kreditavtalet omedelbart förfaller till betalning, när detta krävs för överlåtelse till en enhet utanför banksystemet. Detta innebär att det med hänsyn till nationella regler kommer att finnas medlemsstater där icke-reglerade kreditgivares förvärv av nödlidande kreditavtal som inte förfallit, som varit förfallna mindre än 90 dagar eller som inte avslutats i enlighet med nationell civilrätt även i fortsättningen kommer att vara begränsad. Det står medlemsstaterna fritt att reglera överlåtelse av kreditavtal som inte avser nödlidande lån, inbegripet genom att införa krav som är likvärdiga med vad som föreskrivs enligt detta direktiv.
- (19) Detta direktiv bör inte påverka unionsrätten om civilrättsligt samarbete, i synnerhet bestämmelserna om den tillämpliga rätten för avtalsförpliktelser och behörighet, inbegripet tillämpningen av dessa akter och bestämmelser i enskilda fall enligt Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 593/2008⁽⁹⁾ och (EU) nr 1215/2012⁽¹⁰⁾. Alla kreditgivare och personer som företräder dem är skyldiga att respektera unionsrätten i sina kontakter med konsumenter och nationella myndigheter för att säkerställa att konsumenternas rättigheter skyddas.
- (20) Kreditförvaltare och kreditförvärvare bör alltid handla i god anda, behandla låntagarna rättvist och respektera deras personliga integritet. De bör inte trakassera låntagarna eller ge dem vilseledande information. Före den första skuldindrivningen och när låntagarna så begär bör de lämna information till låntagarna om bland annat den överlåtelse som ägt rum, identiteten på och kontaktuppgifter till kreditförvärvaren och kreditförvaltaren, om en sådan har utsetts, samt information om de belopp som låntagaren ska betala och en förklaring om att all relevant unionsrätt och nationell rätt fortfarande är tillämplig.
- (21) Detta direktiv minskar dessutom inte tillämpningsområdet för unionens konsumentskyddsregler och i den mån kreditförvärvare betraktas som kreditgivare i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG⁽¹¹⁾ och 2014/17/EU⁽¹²⁾ bör de omfattas av de särskilda skyldigheter som anges i artikel 20 i direktiv 2008/48/EG respektive artikel 35 i direktiv 2014/17/EU. Dessutom påverkar detta direktiv inte tillämpningen av det konsumentskydd som garanteras genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG⁽¹³⁾, vilket förbjuder otillbörliga affärsmetoder, inbegripet metoder i samband med verkställigheten av ett avtal där konsumenten blir

⁽⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s. 6).

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttsens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010 (EUT L 60, 28.2.2014, s. 34).

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenterna på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

vilsledd angående sina rättigheter eller skyldigheter eller utsätts för trakasserier, tvång eller otillbörlig påverkan, inbegripet i fråga om tidpunkt, plats, art eller varaktighet i samband med verkställighetsåtgärder, i form av användning av hotfullt eller kränkande språk eller beteende eller hot om vidtagande av åtgärder som inte lagligen kan genomföras.

- (22) I artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna säkerställs rätten till en rättvis och offentlig rättegång inför en oavhängig och opartisk domstol och möjligheten att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas av en jurist. Detta kan vara av särskild betydelse för en fullständig och heltäckande förståelse för alla sakfrågor och rättsliga argument i ärendet och för att säkerställa en grundlig förberedelse av domstolsrepresentationen i tvisten. Låntagare som saknar tillräckliga medel bör kunna få rättshjälp, om detta är nödvändigt för att säkerställa en effektiv tillgång till rättslig prövning och på de villkor som fastställs i tillämplig nationell rätt.
- (23) Unionens kreditinstitut bedriver kreditförvaltningsverksamhet som en del av den normala verksamheten. De har samma skyldigheter avseende kreditavtal som de själva har utfärdat och kreditavtal som de har köpt från ett annat kreditinstitut. Eftersom de redan regleras och står under tillsyn, skulle tillämpning av detta direktiv på deras kreditförvaltnings eller kreditköpsverksamhet innebära en onödigt dubblering av auktorisations- och efterlevnads-kostnaderna, och de omfattas därför inte av detta direktiv. Kreditinstitutens utkontraktering av kreditförvaltningsverksamhet, avseende både icke-nödlidande och nödlidande kreditavtal, till kreditförvaltare eller andra tredje parter, faller också utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, eftersom kreditinstituten redan måste följa de tillämpliga reglerna för utkontraktering. Kreditgivare som inte är kreditinstitut men som ändå står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU och som bedriver kreditförvaltningsverksamhet avseende krediter som beviljas konsumenter som en del av den normala verksamheten omfattas inte heller av detta direktiv när de i den medlemsstaten utför kreditförvaltningsverksamhet. Dessutom bör förvaltare av alternativa investeringsfonder, förvaltningsbolag och investeringsbolag (förutsatt att ett investeringsbolag inte har utsett ett förvaltningsbolag) som är auktoriserade eller registrerade enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG⁽¹⁾ eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU⁽²⁾ inte heller omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Slutligen finns det vissa yrkesgrupper som bedriver sidoverksamheter som liknar kreditförvaltningsverksamhet som en del av sitt yrke, nämligen notarier, advokater och utmättningsmän som utövar sin yrkesverksamhet enligt nationell rätt, och som verkställer bindande åtgärder, och därför bör medlemsstaterna kunna undanta dessa yrkesgrupper från tillämpningen av detta direktiv.
- (24) För att göra det möjligt för befintliga kreditförvärvare och kreditförvaltare att anpassa sig till kraven i de nationella bestämmelserna varigenom detta direktiv införlivas, och särskilt för att möjliggöra för kreditförvaltare att bli auktoriserade, tillåter detta direktiv enheter som för närvarande tillhandahåller kreditförvaltningsverksamhet enligt nationell rätt att fortsätta med detta i sin hemmedlemsstat under sex månader efter det att tidsfristen för införlivande av detta direktiv har löpt ut. Efter utgången av den sexmånadersperioden bör endast kreditförvaltare som är auktoriserade enligt nationell rätt varigenom detta direktiv införlivas tillåtas att bedriva verksamhet på marknaden.
- (25) Medlemsstater som redan tillämpar likvärdiga eller strängare regler än vad som fastställs i detta direktiv för kreditförvaltningsverksamhet bör i sin nationella rätt varigenom detta direktiv införlivas kunna möjliggöra för befintliga enheter som tillhandahåller kreditförvaltningsverksamhet att automatiskt erkännas som auktoriserade kreditförvaltare.
- (26) Auktorisationen av en kreditförvaltare för att tillhandahålla kreditförvaltningsverksamhet i hela unionen bör omfattas av enhetliga och harmoniserade villkor som bör tillämpas på ett proportionellt sätt av de behöriga myndigheterna.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

- (27) För att undvika en försämring av skyddet för låntagare och för att främja förtroendet bör det i villkoren för att bevilja och behålla en auktorisation som kreditförvaltare säkerställas att personer som har ett kvalificerat innehav i kreditförvaltaren och medlemmarna av dess ledning eller administrativa organ inte finns i belastningsregistret i fråga om brott med anknytning till bland annat egendomsbrott, brott i samband med finansiell verksamhet, penningtvätt, bedrägeri eller brott mot den fysiska integriteten och inte är föremål för ett insolvensförfarande eller tidigare har förklarats i konkurs, såvida de inte har förklarats återställda i enlighet med nationell rätt. Efterlevnaden av kravet på att medlemmar i kreditförvaltares lednings- eller förvaltningsorgan ska ha handlat på ett transparent, öppet och samarbetsvilligt sätt i sina tidigare affärsförbindelser med tillsyns- och regleringsmyndigheter bör bedömas på grundval av den information som den behöriga myndigheten har tillgång till eller kännedom om vid den tidpunkt då auktorisationen beviljas. Om ingen information finns tillgänglig, eller om det saknas kännedom om information, eller om det inte finns någon tidigare samverkan med tillsyns- och regleringsmyndigheterna vid den tidpunkten, anses kravet vara uppfyllt.
- (28) Medlemsstaterna bör säkerställa att en kreditförvaltares ledningsorgan i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva verksamhet på ett kompetent och ansvarsfullt sätt med avseende på den verksamhet som ska utföras. Det är upp till varje medlemsstat att fastställa kraven avseende gott anseende, tillräckliga kunskaper och erfarenheter, men dessa krav bör inte försäma den fria rörligheten för auktoriserade kreditförvaltare inom unionen. EBA bör i det syftet utarbeta riktlinjer för att minska risken för skilda tolkningar av kraven på tillräckliga kunskaper och erfarenheter. För att säkerställa överensstämmelse med reglerna om låntagarskydd och reglerna om skydd av personuppgifter bör lämpliga styrformer och interna kontrollmekanismer, liksom lämpliga förfaranden för registrering och hantering av klagomål, inrättas och vara föremål för tillsyn. Kreditförvaltarna bör dessutom ha infört lämpliga förfaranden för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om kreditförvaltare i de nationella bestämmelser varigenom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849⁽¹⁹⁾ införlivats har utsetts till ansvariga enheter för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Dessutom bör kreditförvaltarna vara skyldiga att agera rättvist och med vederbörlig hänsyn till låntagares ekonomiska situation. Om det på nationell nivå finns skuldräddningstjänster som underlättar skuldåterbetalning, bör kreditförvaltare överväga att hänvisa låntagare till sådana tjänster.
- (29) Medlemsstaterna bör i sin nationella rätt varigenom detta direktiv införlivas fastställa huruvida kreditförvaltare inom deras territorium tillåts ta emot och inneha medel från låntagare när de utför kreditförvaltningsverksamhet. I de fall där mottagande och innehav av medel från låntagare är tillåtet i en medlemsstat och kreditförvaltare avser att göra detta som en del av sin affärsmodell bör ytterligare krav gälla för dessa kreditförvaltare, för att hantera de risker som kan uppstå i händelse av insolvens, nämligen innehav av separata konton och medel, samt vid skuldavskrivning för låntagaren. Om en kreditförvaltares hemmedlemsstat förbjuder kreditförvaltare att ta emot och inneha medel från låntagare, kan en kreditförvaltare inte göra detta, varken i sin hemmedlemsstat eller i någon värdmedlemsstat, även om en värdmedlemsstat tillåter mottagande och innehav av medel, eftersom kreditförvaltaren inte har auktoriserats för detta ändamål av sin hemmedlemsstat. Om en hemmedlemsstat däremot tillåter kreditförvaltare att ta emot och inneha medel från låntagare och i sin nationella rätt införlivar relevanta krav, bör en kreditförvaltare kunna ta emot och inneha medel från låntagare i sin hemmedlemsstat och i varje värdmedlemsstat som också tillåter mottagande och innehav av medel från låntagare.
- (30) För att undvika långdragna förfaranden och osäkerhet är det nödvändigt att fastställa krav avseende den information som sökande för auktorisering som kreditförvaltare måste lägga fram, samt rimliga tidsfrister för att utfärda en auktorisation och villkoren för att återkalla den. När de behöriga myndigheterna återkallar en auktorisation för en kreditförvaltare som tillhandahåller kreditförvaltningsverksamhet i andra medlemsstater bör de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och även i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, underrättas. Det bör också inrättas ett uppdaterat offentligt register eller en förteckning i hemmedlemsstaten och värdmedlemsstaten som ska vara allmänt tillgänglig på de behöriga myndigheternas webbplats för att säkerställa transparens när det gäller antalet auktoriserade kreditförvaltare och deras identitet.

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (EUT L 141, 5.6.2015, s. 73).

- (31) Avtalsförhållandet mellan kreditförvaltaren och kreditförvärvaren och kreditförvaltarens skyldigheter gentemot kreditförvärvaren bör inte ändras genom utkontrakteringen av kreditförvaltarens verksamhet till tillhandahållare av kreditförvaltning. Kreditförvaltarna bör ansvara för att se till att utkontrakteringen av deras kreditförvaltningsverksamhet till tillhandahållare av kreditförvaltning inte leder till otillbörliga operativa risker eller till att tillhandahållaren av kreditförvaltning inte följer samtliga rättsliga krav i unionsrätten eller nationell rätt, och inte heller begränsar en rättslig myndighets förmåga att utöva sina skyldigheter och skydda låntagarnas rättigheter.
- (32) När en kreditförvärvare överläter förvaltningen och verkställigheten av ett kreditavtal till en kreditförvaltare, delegerar kreditförvärvaren sina rättigheter och skyldigheter samt den direkta kontakten med låntagaren till kreditförvaltaren men förblir ytterst ansvarig. Därför bör förhållandet mellan kreditförvärvaren och kreditförvaltaren fastställas tydligt i ett skriftligt kreditförvaltningsavtal och det bör vara möjligt för de behöriga myndigheterna att kontrollera hur ett sådant förhållande har bestämts. Dessutom bör kreditförvaltarna agera rättvist och med vederbörlig hänsyn till låntagarnas ekonomiska situation. I den mån en kreditförvärvare inte själv sköter förvaltningen av de förvärvade kreditavtalen bör medlemsstaterna kunna föreskriva att kreditförvaltaren och kreditförvärvaren måste komma överens i kreditförvaltningsavtalet om att kreditförvaltaren ska underrätta kreditförvärvaren innan kreditförvaltningsverksamhet utkontrakteras.
- (33) För att säkerställa kreditförvaltarnas rätt att bedriva gränsöverskridande verksamhet och för att tillhandahålla tillsyn över dem inrättas genom detta direktiv ett förfarande för att en auktoriserad kreditförvaltare ska ha rätt att bedriva gränsöverskridande verksamheter. Kommunikationen mellan de behöriga myndigheterna i hem- och värdmedlemsstaterna samt med kreditförvaltaren bör ske inom rimliga tidsfrister. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades bör också få information om gränsöverskridande verksamhet från de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten.
- (34) En kreditförvaltare som bedriver verksamhet i en värdmedlemsstat bör omfattas av de restriktioner och krav som fastställs i värdmedlemsstatens nationella rätt i enlighet med detta direktiv, inbegripet, i tillämpliga fall, förbudet mot att ta emot och inneha medel från låntagare som inte är kopplade till andra auktorisationskrav för kreditförvaltare. Om det enligt de nationella bestämmelser i en värdmedlemsstat varigenom detta direktiv införlivas införs ytterligare krav för auktorisation som kreditförvaltare bör sådana ytterligare krav inte tillämpas på kreditförvaltare som utför gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet i den värdmedlemsstaten.
- (35) För att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig tillsyn över gränsöverskridande kreditförvaltare bör det inrättas ett särskilt ramverk för samarbete mellan de behöriga myndigheterna i hem- och värdmedlemsstaterna och, när så är lämpligt, de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades. Det ramverket bör möjliggöra informationsutbyte, samtidigt som konfidentialiteten, tystnadsplikten och skyddet av enskildas och företags rättigheter bevaras, inspektioner på plats och på distans, tillhandahållandet av bistånd samt anmälan av resultaten av kontroller och inspektioner och eventuella åtgärder som vidtas.
- (36) En viktig förutsättning för att kreditförvärvare och kreditförvaltare ska kunna ta på sig rollen bör vara att de har möjlighet att få tillgång till all relevant information och medlemsstaterna bör säkerställa att detta är möjligt, samtidigt som unionens dataskyddsregler och de nationella dataskyddsreglerna iakttas. I det sammanhanget är det viktigt att kreditinstituten tillhandahåller detaljerad information till presumtiva kreditförvärvare så att de kan göra en egen bedömning av värdet av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig. Kreditinstituten bör tillhandahålla den informationen endast en gång under processen, antingen under den inledande fasen eller efterföljande faser, men under alla omständigheter innan överlåtelseavtalet ingås. Den skyldigheten att tillhandahålla information är nödvändig och motiverad för att presumtiva kreditförvärvare ska kunna göra välgrundade val innan de ingår en transaktion, och det är därför legitimt för kreditinstituten att dela låntagarnas personuppgifter med presumtiva kreditförvärvare. Sådan information bör strikt begränsas till vad som är nödvändigt för att presumtiva kreditförvärvare ska kunna bedöma värdet av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller av det nödlidande kreditavtalet i sig, och sannolikheten för att få ersättning för avtalets värde. Medlemsstater bör se till att tillhandahållandet av information till presumtiva kreditförvärvare och den efterföljande användningen av denna information överensstämmer med unionens relevanta dataskyddsramverk.

- (37) Om ett kreditinstitut överlåter nödlidande kreditavtal bör det vara skyldigt att två gånger per år informera sin behöriga myndighet och värdepappersstatens behöriga myndigheter om åtminstone det sammanlagda utestående saldot för de överlåtna kreditportföljerna, samt antalet lån som ingår och storleken på dessa och huruvida överlåtelser omfattar kreditavtal som ingåtts med konsumenter. För varje kreditportfölj som överlåts i en enda transaktion bör informationen inbegripa kreditförvärvarens identifieringskod för juridisk person (LEI-kod), eller i tillämpliga fall dess företrädares LEI-kod, eller, när denna inte är tillgänglig, kreditförvärvarens identitet och adress och, i förekommande fall, adress och identitet för dess företrädare i unionen. De behöriga myndigheterna bör kunna kräva att informationen i stället tillhandahålls kvartalsvis när de anser det nödvändigt, även på grund av det stora antalet transaktioner under en krisperiod. De behöriga myndigheterna i värdepappersstaten bör vara skyldiga att överföra dessa uppgifter till de myndigheter som är behöriga att utöva tillsyn över kreditförvärvaren. Sådana transparenskrav möjliggör en harmoniserad och effektiv övervakning av överlåtelser av kreditavtal inom unionen. I syfte att uppfylla proportionalitetsprincipen bör de behöriga myndigheterna, för att undvika dubbelarbete, beakta den information som de redan har tillgång till på andra sätt, särskilt när det gäller kreditinstitut. Medlemsstaterna bör säkerställa att kraven på anmälan till de behöriga myndigheterna avseende en kreditportfölj förblir kreditförvärvarens ansvar efter det att denna portfölj har överlåts till en kreditförvärvare.
- (38) I handlingsplanen erkändes det att kreditinstitutens datainfrastruktur skulle stärkas genom enhetliga och standardiserade data för nödlidande kreditavtal. EBA har utvecklat datamallar som ger information om kreditexponeringar utanför handelslagret och gör det möjligt för potentiella förvärvare att utvärdera kreditavtalens värde och genomföra en due diligence-granskning. Att tillämpa sådana mallar på kreditavtal skulle å ena sidan minska det asymmetriska informationsförhållandet mellan potentiella förvärvare och säljare av kreditavtal och därmed bidra till utvecklingen av en fungerande sekundärmarknad i unionen. Å andra sidan kan sådana datamallar, om de är alltför detaljerade, skapa en alltför stor börda för kreditinstitutet utan någon märkbar vinst i fråga om information. EBA bör därför göra en översyn av datamallarna, i syfte att vidareutveckla dem så att de blir tekniska genomförandestandarder för kreditinstitutet. Kreditinstitutet bör vara skyldiga att använda datamallarna för överlåtelser av nödlidande kreditavtal, inklusive överlåtelser till andra kreditinstitut. Den skyldigheten bör endast tillämpas på överlåtelser av nödlidande kreditavtal och omfattar inte komplexa transaktioner där nödlidande kreditavtal ingår som en del av en sådan transaktion, inbegripet försäljning av filialer, försäljning av affärsområden eller försäljning av kunders portföljer som inte är begränsade till nödlidande kreditavtal och överlåtelser som en del av en pågående omstrukturering av det säljande kreditinstitutet inom ramen för insolvens-, resolutions- eller likvidationsförfaranden. För att proportionalitetsprincipen ska uppfyllas bör dessa informationskrav tillämpas på kreditinstitutet på ett proportionellt sätt med hänsyn till krediternas art och storlek. Samtidigt bör kreditinstitutets skyldighet att följa datamodeller ta hänsyn till datumet för ingäendet av de nödlidande kreditavtalen. Andra säljare av kreditavtal bör kunna använda dessa standarder för att underlätta värderingen av de kreditavtal som saluförs. När det gäller värdepapperiseringstransaktioner bör dessutom, om obligatoriska mallar avseende transparens föreskrivs, all dubbelrapportering till följd av detta direktiv undvikas.
- (39) Kommissionen bör ges befogenhet att anta tekniska standarder för genomförande som utvecklats av EBA för att specificera de mallar som kreditinstitutet ska använda för att tillhandahålla den information som krävs enligt detta direktiv. Kommissionen bör anta dessa tekniska standarder för genomförande genom genomförandekter enligt artikel 291 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.
- (40) Eftersom kreditförvärvarna inte skapar nya krediter utan i stället och som föreskrivs i detta direktiv endast köper befintliga nödlidande kreditavtal på egen risk orsakar de inte tillsynsproblem och deras potentiella bidrag till systemrisken är försumbar. Det är därför inte berättigat att kräva att kreditförvärvare ska ansöka om auktorisation, men det är dock viktigt att unionens regler och de nationella reglerna för konsumentskydd fortsätter att tillämpas och att låntagarnas rättigheter även i fortsättningen är de som följer av det ursprungliga kreditavtalet.
- (41) Kreditförvärvare från tredjeländer skulle kunna göra det svårare för unionens låntagare att åberopa sina rättigheter enligt unionsrätten och för de nationella myndigheterna att övervaka verkställigheten av nödlidande kreditavtal. Kreditinstitut skulle även kunna avskräckas från att överlåta sådana nödlidande kreditavtal till förvärvare från tredjeländer på grund av ansökningsrisken. I den mån som företrädaren för en kreditförvärvare från tredjeländ och krediter som beviljats fysiska personer, inbegripet konsumenter och egenföretagare, eller av krediter som beviljats

mikroföretag och små och medelstora företag, inte är ett kreditinstitut eller ett annat institut än kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU, eller en kreditförvaltare som auktoriserats i unionen, bör företrädaren utse en sådan enhet för att säkerställa att samma standarder avseende låntagarnas rättigheter bibehålls efter att det nödlidande kreditavtalet överläts.

- (42) För att bättre säkerställa att samma standarder avseende konsumenters rättigheter bibehålls efter att ett nödlidande kreditavtal överläts bör dessutom en kreditförvärvare som har hemvist i unionen, eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor, i unionen också vara skyldiga att utse ett kreditinstitut eller ett annat institut än kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU, eller en kreditförvaltare, för att utföra kreditförvaltningsverksamhet med avseende på nödlidande kreditavtal som ingåtts med konsumenter.
- (43) Värmedlemsstaterna bör kunna utvidga skyldigheten att utse en kreditförvaltare i förhållande till andra kreditavtal. Om överlåtelserna av en kreditportfölj omfattar både kreditavtal med konsumenter, andra fysiska personer eller små och medelstora företag för vilka det krävs att ett kreditinstitut eller ett annat institut än ett kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU eller en kreditförvaltare utses, och samtidigt även omfattar andra kreditavtal för vilka detta inte krävs, bör kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, dennes företrädare, uppfylla denna skyldighet att utse ett kreditinstitut, ett annat institut eller en kreditförvaltare, när det gäller kreditavtal med konsumenter, andra fysiska personer eller små och medelstora företag. Kreditförvaltaren och kreditförvärvaren bör följa tillämplig unionsrätt och nationell rätt, och de nationella myndigheterna i de enskilda medlemsstaterna bör ges nödvändiga befogenheter att effektivt övervaka deras verksamhet.
- (44) När en kreditförvärvare, eller dennes företrädare som utsetts i enlighet med detta direktiv, är skyldig att utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut eller ett annat institut än kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU, och väljer att själv förvalta och verkställa de rättigheter och skyldigheter som rör en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig, är kreditförvärvaren, eller dennes företrädare som utsetts i enlighet med detta direktiv, att betrakta som en kreditförvaltare och bör därför auktoriseras enligt detta direktiv.
- (45) Kreditförvärvare som använder kreditförvaltare, kreditinstitut eller andra institut än kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU bör informera de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat om detta så att de relevanta behöriga myndigheterna kan utöva sina tillsynsbefogenheter i förhållande till hur kreditförvaltaren, kreditinstitutet eller det andra institutet som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU behandlar låntagaren. Kreditförvärvare bör också i god tid informera de behöriga myndigheter som ansvarar för tillsynen över dem om de anlitar en annan kreditförvaltare, ett annat kreditinstitut eller ett annat institut än kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med direktiv 2008/48/EG eller direktiv 2014/17/EU.
- (46) Kreditförvärvare som direkt verkställer det kreditavtal som förvärvats bör göra det i enlighet med den lag som är tillämplig på kreditavtalet, inbegripet de konsumentskyddsregler som gäller för låntagaren. Nationella regler, särskilt beträffande verkställighet av avtal, konsumentskydd och straffrätt fortsätter att tillämpas och de behöriga myndigheterna bör säkerställa att kreditförvärvarna följer dessa regler på medlemsstaternas territorium.
- (47) För att underlätta verkställigheten av de skyldigheter som fastställs i detta direktiv, bör det i nationell rätt varigenom detta direktiv införlivas föreskrivas att när ett avtal om överlåtelse av ett kreditavtal ingås och en kreditförvärvare inte har hemvist i unionen, eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i unionen, utser kreditförvärvaren från tredjeland en företrädare som har hemvist i unionen, eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i unionen och som har

i uppdrag att bli kontaktad av de behöriga myndigheterna utöver eller i stället för kreditförvärvaren. Den företrädaren ansvarar för de skyldigheter som åläggs kreditförvärvare genom detta direktiv utan att det påverkar de skyldigheter som ålagts kreditförvaltarna. Kreditförvärvare som överlåter nödlidande kreditavtal bör, två gånger per år och på aggregerad nivå, informera den behöriga myndigheten i hemmedlemsstaten om åtminstone det sammanlagda utestående saldot för de överlåtna kreditportföljerna, samt antalet krediter som ingår och storleken på dessa och huruvida det omfattar avtal som ingåtts med konsumenter. För varje kreditportfölj som överlåts i en enda transaktion bör informationen inbegripa kreditförvärvarens identifieringskod för juridisk person (LEI-kod), eller i tillämpliga fall identifieringskoden för dess företrädare i unionen, eller, när denna inte är tillgänglig, kreditförvärvarens identitet och adress och, i förekommande fall, adress och identitet för dess företrädare i unionen. De behöriga myndigheterna bör kunna kräva att informationen i stället tillhandahålls kvartalsvis när de anser det nödvändigt, även på grund av det stora antalet transaktioner under en krisperiod.

- (48) För närvarande har olika myndigheter ansvar för auktorisation av och tillsyn över kreditförvaltare och kreditförvärvare i medlemsstaterna, och det är därför viktigt att medlemsstaterna förtydligar rollen för dessa myndigheter och tilldelar tillräckliga befogenheter, särskilt eftersom de skulle kunna behöva utöva tillsyn över enheter som tillhandahåller tjänster i andra medlemsstater. För att säkerställa en effektiv och proportionerlig tillsyn i hela unionen bör medlemsstaterna bevilja de behöriga myndigheterna nödvändiga befogenheter för att utföra sitt uppdrag enligt detta direktiv, inbegripet behörighet att få tillgång till nödvändig information, utreda eventuella överträdelse av detta direktiv, hantera låntagarnas klagomål och ålägga administrativa sanktioner och avhjäljande åtgärder, inbegripet återkallelse av auktorisationen. När sådana administrativa sanktioner och avhjäljande åtgärder tillämpas bör medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna tillämpar dem på ett proportionerligt sätt och motiverar sina beslut samt att dessa beslut bör bli föremål för rättslig prövning även i ärenden där de behöriga myndigheterna inte agerar inom de angivna tidsfristerna.
- (49) Bestämmelserna om överträdelse av detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas rätt att ingripa i fall av överträdelse av nationell rätt, rörande till exempel konsumentskydd, låntagares rättsigheter eller brottslig verksamhet. I sådana fall är det de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten och i den medlemsstat där krediten beviljades som är behöriga att avgöra om nationell rätt har överträtts och därmed begränsas inte deras befogenheter genom detta direktiv.
- (50) Eftersom de sekundära kreditmarknadernas prestation i stor utsträckning kommer att vara beroende av de involverade enheternas goda rykte bör kreditförvaltarna inrätta en effektiv mekanism för att behandla låntagares klagomål. Medlemsstaterna bör säkerställa att de myndigheter som är behöriga att utöva tillsyn över kreditförvärvare och kreditförvaltare har effektiva och tillgängliga förfaranden för att hantera låntagares klagomål.
- (51) Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2016/679⁽¹⁶⁾ och (EU) 2018/1725⁽¹⁷⁾ tillämpas på behandling av personuppgifter vid tillämpningen av detta direktiv. Särskilt när personuppgifter behandlas med avseende på det här direktivet bör det exakta syftet anges, relevant rättslig grund åberopas, relevanta säkerhetskrav i förordning (EU) 2016/679 följas och principerna om nödvändighet, proportionalitet, ändamålsbegränsning, och transparens och proportionerlig lagringstid för uppgifter tillämpas. För dessa ändamål är en uppförandekod för hela branschen, i enlighet med artikel 40 i förordning (EU) 2016/679, att föredra. Dessutom bör inbyggt skydd av personuppgifter och dataskydd som standard ingå i alla databehandlingssystem som utvecklas och används inom ramen för detta direktiv. Likaså bör det administrativa samarbetet och ömsesidiga biståndet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter vara förenligt med de regler om skydd av personuppgifter som fastställs i förordning (EU) 2016/679 och följa de nationella regler om skydd av personuppgifter varigenom unionsrätten genomförs.

⁽¹⁶⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (52) För att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå fastställs i unionsrätten och i nationell rätt ett antal rättigheter och skyddsåtgärder med anknytning till kreditavtal som beviljats en konsument. Dessa rättigheter och skyddsåtgärder är i synnerhet tillämpliga på förhandlingar om och ingående av kreditavtal, på användning av otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter enligt direktiv 2005/29/EG och på kreditavtalets prestationer eller avsaknad av prestationer. Detta är särskilt fallet när det gäller långsiktiga konsumentkreditavtal som omfattas av direktiv 2014/17/EU med avseende på konsumenternas rätt att helt eller delvis fullgöra sina skyldigheter enligt ett kreditavtal innan det kreditavtalet löper ut eller att i tillämpliga fall bli informerade genom det standardiserade EU-faktabladet om en eventuell överlåtelse av kreditavtalet till en kreditförvärvare. Låntagarens rättigheter bör inte heller ändras om överlåtelser av kreditavtalet mellan ett kreditinstitut och en kreditförvärvare sker i form av att avtalet förnyas. Som en allmän princip bör det säkerställas att låntagare inte får sämre villkor till följd av överlåtelser av deras kreditavtal från ett kreditinstitut till en kreditförvärvare. Detta direktiv bör inte hindra medlemsstaterna från att tillämpa strängare bestämmelser för att skydda låntagare.
- (53) Utan att det påverkar andra skyldigheter enligt direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU, och i syfte att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, bör dessa direktiv ändras för att säkerställa att konsumenten i god tid och innan villkoren i kreditavtalet eventuellt ändras får en tydlig och fullständig förteckning över alla sådana ändringar, tidsplanen för genomförandet av dem och nödvändiga uppgifter samt namnet på och adressen till den myndighet där konsumenten kan lämna in ett klagomål.
- (54) Information om ändring av bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal enligt direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU som införs genom ändringarna i det här direktivet bör inte påverka konsumenträttigheter som fastställs i direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU, inbegripet rätten till information.
- (55) Den vikt som läggs av unionslagstiftaren vid det konsumentskydd som anges i rådets direktiv 93/13/EEG⁽¹⁹⁾ och i direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU innebär att en överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller kreditavtalet i sig till en kreditförvärvare inte på något sätt bör påverka den skyddsnivå som beviljas konsumenterna genom unionsrätten. Kreditförvärvare och kreditförvaltare bör därför följa den unionsrätt och nationella rätt som är tillämplig på det ursprungliga kreditavtalet och låntagaren bör behålla samma skyddsnivå som tillhandahålls enligt tillämplig unionsrätt och nationell rätt eller som avgörs enligt unionens eller nationella lagvalsregler. Medlemsstaterna bör se till att inga andra kostnader avseende överlåtelser av kreditavtalet än de som redan ingår i det kreditavtalet debiteras låntagaren. När det gäller avgifter som påförs konsumenter i händelse av betalningsförsummelse bör ändringar införas av direktiv 2008/48/EG som ålägger medlemsstaterna att följa samma regler som i direktiv 2014/17/EU om fastställande av tak för avgifter och sanktioner.
- (56) När det gäller konsumenter bör direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU ändras genom detta direktiv så att det fastställs att medlemsstaterna bör kräva att kreditgivare har adekvata riktlinjer och förfaranden så att de, när så är lämpligt, gör sitt yttersta för att medge skäliga anstånd innan utmättningsförfaranden inleds. Hänsyn bör tas till EBA:s riktlinjer av den 19 augusti 2015 om försenad betalning och utmätning och EBA:s riktlinjer av den 31 oktober 2018 om hantering av nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd och om ECB:s riktlinjer till bankerna om nödlidande lån av mars 2017. Vid beslut om vilka anståndsåtgärder som ska vidtas bör kreditgivarna ta hänsyn till konsumentens personliga omständigheter, intressen, rättigheter och återbetalningsförmåga, särskilt om kreditavtalet är säkrat genom en bostadsfastighet som är konsumentens huvudsakliga bostad. Anståndsåtgärder bör kunna bestå av vissa eftergifter till konsumenten, såsom en fullständig eller partiell refinansiering av ett kreditavtal eller en ändring av dess befintliga villkor, såsom förlängning av dess löptid, ändring av typen av kreditavtal, uppskjutande av betalningen av hela eller delar av återbetalningsbeloppet för en viss period, ändring av räntesatsen, erbjudande om ett betalningsuppskov, partiell återbetalning, valutaomräkning och partiell skuldavskrivning och skuldkonsolidering. Medlemsstaterna bör ha infört lämpliga anståndsåtgärder på nationell nivå. Förteckningen över anståndsåtgärder i detta direktiv, som ändringar av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU, är inte uttömmande, och därför står det medlemsstaterna fritt att föreskriva ytterligare åtgärder. På samma sätt står det medlemsstaterna fritt att inte föreskriva en särskild åtgärd om så föreskrivs på nationell nivå, så länge som ett rimligt antal åtgärder fortfarande är tillgängliga. Om det efter utmättningsförfaranden kvarstår skulder bör medlemsstaterna säkerställa levnadsvillkor som uppfyller vissa minimikrav samt införa åtgärder för att underlätta återbetalning samtidigt som långsiktig överskuldssättning undviks. Åtminstone i fall där det pris som

⁽¹⁹⁾ Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29).

erhålls för bostadsfastigheten påverkar det belopp som konsumenten är skyldig bör medlemsstaterna uppmana kreditgivare att vidta rimliga åtgärder för att få bästa möjliga pris för den utmätta bostadsfastigheten mot bakgrund av marknadsförhållandena. Medlemsstaterna bör inte hindra parterna i ett kreditavtal från att uttryckligen komma överens om att överlåtelsen av säkerheten till kreditgivaren är tillräcklig för att återbetala krediten, särskilt när krediten är säkrad genom låntagarens huvudsakliga bostad.

- (57) För att säkerställa att konsumentskyddsnivån inte påverkas i händelse av en överlåtelse till en tredje part av kreditgivarens rättigheter enligt ett hypotekslåneavtal eller av kreditavtalet i sig, bör direktiv 2014/17/EU ändras för att fastställa att vid en överlåtelse av krediter som omfattas av direktivet ska konsumenten ha rätt att göra gällande samma invändningar gentemot kreditförvärvaren som konsumenten hade haft gentemot den ursprungliga kreditgivaren och att bli informerad om överlåtelsen.
- (58) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen av den 28 september 2011 från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument⁽¹⁹⁾, har medlemsstaterna åtagit sig att, när det är motiverat, låta anmälan av införlivandeåtgärder åtföljas av ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Unionslagstiftaren anser att det är motiverat att sådana dokument översänds avseende detta direktiv.
- (59) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i förordning (EU) 2018/1725 och avgav ett yttrande den 24 januari 2019.
- (60) Kommissionen bör se över hur effektivt detta direktiv fungerar allteftersom framsteg görs i fråga om upprättandet av en inre sekundärmarknad för nödlidande kreditavtal med ett starkt konsumentskydd. Kommissionen har goda förutsättningar att analysera specifika gränsöverskridande frågor som inte kan identifieras eller hanteras på ett korrekt sätt av enskilda medlemsstater, såsom risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan uppstå i samband med kreditförvaltningsverksamhet och kreditförvärvares verksamhet och samarbetet mellan behöriga myndigheter från olika medlemsstater. Det är därför lämpligt att kommissionen i sin översyn av detta direktiv även bör inkludera en ingående bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i samband med den verksamhet som kreditförvaltare och kreditförvärvare bedriver och av det administrativa samarbetet mellan behöriga myndigheter.
- (61) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att stärka utvecklingen av sekundärmarknader för nödlidande lån i unionen och samtidigt ytterligare förstärka skyddet av låntagare, i synnerhet konsumenter, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs ett gemensamt ramverk för och krav avseende följande:

- a) Kreditförvaltare som agerar för en kreditförvärvares räkning avseende en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller avseende det nödlidande kreditavtalet i sig, som utfärdats av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen.

⁽¹⁹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- b) Kreditförvärvare av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig som utfärdats av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på följande:
 - a) Kreditförvaltare som agerar på uppdrag av en kreditförvärvare avseende en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig, som utfärdats av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell rätt.
 - b) Kreditförvärvare som förvärvare en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig, som utfärdats av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell rätt.
2. När det gäller kreditavtal som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv ska detta direktiv inte påverka vare sig avtalsrättsliga eller civilrättsliga principer enligt nationell rätt i fråga om överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig, och inte heller det skydd som beviljas konsumenter eller låntagare, särskilt enligt förordningarna (EG) nr 593/2008 och (EU) nr 1215/2012, direktiven 93/13/EEG, 2008/48/EG, 2014/17/EU samt de nationella bestämmelser varigenom dessa direktiv införlivas eller andra relevanta bestämmelser i unionsrätten och nationell rätt om konsumentskydd och låntagarrättigheter.
3. Detta direktiv ska inte påverka begränsningar som påförs i medlemsstaternas nationella rätt avseende överlåtelser av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig, som inte förfallit, som varit förfallet mindre än 90 dagar eller som inte avslutats i enlighet med nationell civilrätt.
4. Detta direktiv ska inte påverka kraven i medlemsstaternas nationella rätt avseende förvaltningen av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig, om kreditförvärvaren är ett specialföretag för värdepapperisering enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402⁽²⁰⁾, så länge sådan nationell rätt
 - a) inte påverkar den konsumentskyddsnivå som föreskrivs i detta direktiv,
 - b) säkerställer att de behöriga myndigheterna erhåller nödvändiga uppgifter från kreditförvaltarna.
5. Detta direktiv ska inte tillämpas på följande:
 - a) Förvaltning av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig som utförs av
 - i) ett kreditinstitut som är etablerat i unionen,
 - ii) en förvaltare av alternativa investeringsfonder som är auktoriserad eller registrerad i enlighet med direktiv 2011/61/EU eller ett förvaltningsbolag eller ett investeringsbolag som auktoriserats i enlighet med direktiv 2009/65/EG, förutsatt att investeringsbolaget inte har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar,
 - iii) ett annat institut än ett kreditinstitut som står under tillsyn av en behörig myndighet i en medlemsstat i enlighet med artikel 20 i direktiv 2008/48/EG eller artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i den medlemsstaten.

⁽²⁰⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 av den 12 december 2017 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 347, 28.12.2017, s. 35).

- b) Förvaltning av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig som inte utfärdats av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen, utom i de fall kreditgivarens rättigheter enligt kreditavtalet eller kreditavtalet i sig ersätts av ett kreditavtal som utfärdats av ett sådant kreditinstitut.
- c) Förvärv av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig av ett kreditinstitut som är etablerat i unionen.
- d) Överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig som ägt rum före det datum som avses i artikel 32.2 första stycket.
6. Medlemsstaterna får från tillämpningen av detta direktiv undanta förvaltningen av en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig som utförs av notarier och utmätningsmän enligt definitionen i nationell rätt, eller advokater enligt definitionen i artikel 1.2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/5/EG⁽²⁾, när dessa utövar kreditförvaltningsverksamhet som en del av sin yrkesverksamhet.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *kreditinstitut*: ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i förordning (EU) nr 575/2013.
2. *kreditgivare*: ett kreditinstitut som har utfärdat en kredit, eller en kreditförvärvare.
3. *låntagare*: en fysisk eller juridisk person, som har ingått ett kreditavtal med ett kreditinstitut, inbegripet den till vilken rätten har övergått.
4. *kreditavtal*: ett avtal såsom det ursprungligen utfärdats, ändrats eller ersatts, varigenom ett kreditinstitut beviljar en kredit i form av ett betalningsanslående, ett lån eller någon annan liknande finansieringsform.
5. *kreditförvaltningsavtal*: ett skriftligt avtal som ingåtts mellan en kreditförvärvare och en kreditförvaltare avseende den verksamhet som ska utföras av kreditförvaltaren för kreditförvärvarens räkning.
6. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person, som inte är ett kreditinstitut, som förvärvar en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig inom ramen för sin handels-, närings- eller yrkesverksamhet, i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell rätt.
7. *tillhandahållare av kreditförvaltning*: en tredje part som används av en kreditförvaltare för att utföra någon av kreditförvaltningsverksamheterna.
8. *kreditförvaltare*: en juridisk person som inom ramen för sin affärsverksamhet förvaltar och verkställer rättigheter och skyldigheter med avseende på en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller med avseende på det nödlidande kreditavtalet i sig för en kreditförvärvarens räkning, och som utför åtminstone en eller flera kreditförvaltningsverksamheter.
9. *kreditförvaltningsverksamhet*: en eller flera av följande verksamheter:
 - a) insamling eller indrivning från låntagaren i enlighet med nationell rätt av betalningar med avseende på en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller avseende kreditavtalet i sig,
 - b) omförhandling med låntagaren, i enlighet med nationell rätt, av de villkor och bestämmelser som rör kreditgivarens rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig i enlighet med de instruktioner som lämnats av kreditförvärvaren, såvida kreditförvaltaren inte är en kreditförmedlare enligt definitionen i artikel 3 f i direktiv 2008/48/EG eller artikel 4.5 i direktiv 2014/17/EU,

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 98/5/EG av den 16 februari 1998 om underlättande av stadigvarande utövande av advokatyrket i en annan medlemsstat än den i vilken auktorisationen erhöles (EGT L 77, 14.3.1998, s. 36).

- c) hantering av klagomål avseende en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller avseende kreditavtalet i sig.
 - d) information till låntagaren om ändringar av räntor eller avgifter eller om förfallna betalningar avseende en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller avseende kreditavtalet i sig.
10. *hemmedlemsstat*: när det gäller en kreditförvaltare, den medlemsstat där dess säte är beläget eller, om kreditförvaltaren enligt nationell rätt inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget eller, när det gäller en kreditförvärvare, den medlemsstat där kreditförvärvaren eller dess företrädare har hemvist eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.
 11. *värmedlemsstat*: en annan medlemsstat än hemmedlemsstaten, där en kreditförvaltare har etablerat en filial, eller där kreditförvaltaren utför kreditförvaltningsverksamhet, och under alla omständigheter, där låntagaren har hemvist eller har sitt säte eller, om denne enligt nationell rätt inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget.
 12. *konsument*: en fysisk person som i de kreditavtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som faller utanför dennes handels-, närings- eller yrkesverksamhet.
 13. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som klassificeras som en nödlidande exponering i enlighet med artikel 47a i förordning (EU) nr 575/2013.

AVDELNING II

KREDITFÖRVALTARE

KAPITEL I

Auktorisation av kreditförvaltare

Artikel 4

Allmänna krav

1. Medlemsstaterna ska kräva att en kreditförvaltare erhåller auktorisation i en hemmedlemsstat innan den inleder sin verksamhet inom medlemsstatens territorium i enlighet med de krav som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.
2. Medlemsstaterna ska ge befogenhet att bevilja en sådan auktorisation som avses i punkt 1 i denna artikel till de behöriga myndigheter som utsetts enligt artikel 21.3.

Artikel 5

Krav för beviljande av auktorisation

1. Utan att det påverkar artikel 6 ska medlemsstaterna fastställa följande krav för beviljande av en sådan auktorisation som avses i artikel 4.1:
 - a) Sökanden är en sådan juridisk person som avses i artikel 54 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och har sitt säte eller, om sökanden enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor, i den medlemsstat där sökanden ansöker om auktorisation.
 - b) Medlemmarna i sökandens lednings- eller förvaltningsorgan har tillräckligt gott anseende, vilket de kan påvisa genom att uppfylla följande krav:
 - i) De förekommer inte i belastningsregistret eller i något annat motsvarande nationellt register för relevanta brott, i synnerhet de med anknytning till egendom, finansiella tjänster och verksamheter, penningtvätt, ocker, bedrägeri, skattebrott, brott mot tystnadsplikten eller brott mot den fysiska integriteten, samt andra brott enligt lagstiftning som rör företag, konkurs, insolvens eller konsumentskydd.

- ii) De kumulativa effekterna av mindre incidenter inverkar inte på deras goda anseende.
 - iii) De har alltid handlat på ett transparent, öppet och samarbetsvilligt sätt i sina tidigare affärsförbindelser med tillsyns- och regleringsmyndigheter.
 - iv) De är inte föremål för något pågående insolvensförfarande eller har tidigare försatts i konkurs, såvida inte rättigheterna återställts i enlighet med nationell rätt.
- c) Sökandens lednings- eller förvaltningsorgan som helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva sin verksamhet på ett kompetent och ansvarsfullt sätt.
- d) De personer som har kvalificerade innehav hos sökanden, i den mening som avses i artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013, har tillräckligt gott anseende vilket de kan påvisa genom att uppfylla de krav som fastställs i leden b i och iv i denna punkt.
- e) Sökanden har inrättat robusta styrformer och adekvata interna kontrollmekanismer, inklusive riskhanterings- och redovisningsförfaranden, som säkerställer att låntagarens rättigheter respekteras och att den lagstiftning som reglerar en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller kreditavtalet i sig samt förordning (EU) 2016/679 efterlevs.
- f) Sökanden tillämpar en lämplig policy som säkerställer efterlevnad av regler om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem, inbegripet genom att beakta deras ekonomiska situation och att dessa låntagare vid behov hänvisas till skuldrådgivning eller sociala tjänster.
- g) Sökanden har adekvata och särskilda interna förfaranden som säkerställer att låntagares klagomål registreras och handläggs.
- h) Sökanden har infört adekvata förfaranden för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om kreditförvaltare i de nationella bestämmelser varigenom direktiv (EU) 2015/849 införlivas utsetts till ansvariga enheter för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.
- i) Sökanden omfattas enligt tillämplig nationell rätt av krav avseende rapportering och offentliggörande.
2. EBA ska, efter samråd med berörda intressenter och med beaktande av alla berörda intressen, utfärda riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 med avseende på de krav som anges i punkt 1 c i den här artikeln.
3. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska vägra att utfärda en sådan auktorisation som avses i artikel 4.1 om sökanden inte uppfyller de krav som anges i punkt 1 i den här artikeln och, i förekommande fall, i artikel 6.2 a.

Artikel 6

Rätt att inneha medel

1. Medlemsstaterna ska fastställa huruvida kreditförvaltare, när de utför kreditförvaltningsverksamhet på deras territorium antingen,
- a) får ta emot och inneha medel från låntagare för att överföra dessa medel till kreditförvärvare, eller
 - b) inte får ta emot och inneha medel från låntagare.

2. I de fall där kreditförvaltare får ta emot och inneha medel från låntagare enligt punkt 1 a ska medlemsstaterna
 - a) uppställa, utöver de krav för beviljande av tillstånd som anges i artikel 5.1, ett krav på att sökanden har ett separat konto i ett kreditinstitut till vilket alla medel som mottagits från låntagare ska insättas och behållas fram till dess att de överförs till respektive kreditförvärvare, på de villkor som överenskommit med kreditförvärvaren,
 - b) säkerställa att dessa medel skyddas i enlighet med nationell rätt till förmån för kreditförvärvare mot krav från kreditförvaltarens övriga borgenärer, särskilt i händelse av insolvens,
 - c) fastställa att när en låntagare gör en betalning till en kreditförvaltare för att helt eller delvis återbetala de belopp som avser en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, ska den betalningen anses ha betalats till kreditförvärvaren,
 - d) kräva att en kreditförvaltare lämnar ett kvitto eller betalningsbevis till låntagaren, i pappersform eller på något annat varaktigt medium, när kreditförvaltaren mottar medel från låntagaren, med bekräftelse av de mottagna beloppen.
3. Om en kreditförvaltare inte avser att ta emot och inneha medel från låntagare som en del av sin affärsmodell ska kreditförvaltaren ange detta i sin ansökan om auktorisation enligt artikel 4.1. I sådana fall ska de krav som uppställts i enlighet med punkt 2 a i den här artikeln inte tillämpas.

Artikel 7

Förfarande för auktorisation av kreditförvaltare

1. Medlemsstaterna ska fastställa ett förfarande för auktorisation av kreditförvaltare som gör det möjligt för en sökande att lämna in en ansökan och lämna alla uppgifter som är nödvändiga för att hemmedlemsstatens behöriga myndighet ska kunna kontrollera att sökanden har uppfyllt alla villkor som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom artikel 5.1 och, i förekommande fall, artikel 6.2 a införlivas.
2. En ansökan om auktorisation av kreditförvaltare, som avses i punkt 1, ska åtföljas av följande:
 - a) Bevis på sökandens rättsliga ställning och en kopia av stiftelseurkunden och bolagsordningen.
 - b) Adress till sökandens huvudkontor eller säte.
 - c) Identiteten på medlemmarna i sökandens lednings- eller förvaltningsorgan och de personer som har kvalificerade innehav i enlighet med artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013.
 - d) Bevis på att sökanden uppfyller villkoren i artikel 5.1 b och c.
 - e) Bevis på att de personer som har kvalificerade innehav i den mening som avses i artikel 4.1.36, i förordning (EU) nr 575/2013 uppfyller de villkor som fastställs i artikel 5.1 d i detta direktiv.
 - f) Bevis på de styrformer och interna kontrollmekanismer som avses i artikel 5.1 e.
 - g) Bevis på den policy som avses i artikel 5.1 f.
 - h) Bevis på de interna förfaranden som avses i artikel 5.1 g.
 - i) Bevis på de förfaranden som avses i artikel 5.1 h.
 - j) I förekommande fall, bevis på att det finns ett separat konto i ett kreditinstitut enligt artikel 6.2 a.
 - k) Eventuella utkontrakteringsavtal, som avses i artikel 12.1.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna i en hemmedlemsstat, inom 45 arbetsdagar från mottagandet av ansökan om auktorisation, bedömer om ansökan är fullständig.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter, inom 90 dagar efter mottagandet av en fullständig ansökan eller, om ansökan anses vara ofullständig, av den information som krävs, underrättar sökanden om huruvida auktorisation beviljats eller nekats samt, anger skälen varför auktorisation har nekats.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att en sökande har rätt att överklaga inför domstol antingen om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter beslutar att avslå en ansökan om auktorisation enligt artikel 5.3 eller om inget beslut har fattats av de behöriga myndigheterna avseende ansökan inom den tidsfrist som fastställs i punkt 4 i den här artikeln.

Artikel 8

Upphävande av auktorisation

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter har de tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenheter att ålägga sanktioner som krävs i enlighet med artikel 22 för att återkalla en auktorisation som beviljats en kreditförvaltare om något av följande är tillämpligt på en sådan kreditförvaltare:
 - a) Inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader efter det att den beviljades.
 - b) Utryckligen avstår från auktorisationen.
 - c) Har upphört att bedriva verksamhet som kreditförvaltare i mer än tolv månader.
 - d) Har erhållit auktorisationen på grundval av oriktiga uppgifter eller på något annat sätt i strid mot gällande regler.
 - e) Inte längre uppfyller kraven för beviljande av auktorisation som kreditförvaltare i artikel 5.1 och, i förekommande fall, i artikel 6.2 a.
 - f) Begår en allvarlig överträdelse av tillämpliga regler, inbegripet de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas, eller av andra konsumentskyddsregler, inbegripet tillämpliga regler i värdmedlemsstaten och i den medlemsstat där krediten beviljades.
2. När en auktorisation återkallas i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska medlemsstaterna säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter omedelbart underrättar de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten om kreditförvaltaren tillhandahåller tjänster enligt artikel 13, och även de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten.

Artikel 9

Förteckning eller register över auktoriserade kreditförvaltare

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna inrättar och upprätthåller åtminstone en förteckning, eller om det anses mer lämpligt, ett nationellt register över alla kreditförvaltare som är auktoriserade att tillhandahålla tjänster inom deras territorium, inbegripet kreditförvaltare som tillhandahåller tjänster enligt artikel 13 i detta direktiv.

EBA ska utarbeta riktlinjer i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010 för att inrätta och upprätthålla sådana förteckningar eller register och specificera de typer av information som ingår i dem för att garantera lika spelregler i hela unionen och transparens för kreditförvärvare och låntagare.
2. Den förteckning eller det register som avses i punkt 1 ska göras tillgängligt för allmänheten på de behöriga myndigheternas webbplats och uppdateras regelbundet.

3. Om en auktorisation har återkallats enligt artikel 8 ska de behöriga myndigheterna utan dröjsmål uppdatera den förteckning eller det register som avses i artikel 1 i den här artikeln.

Artikel 10

Kontakter med låntagare, uppgifter om överlåtelser och efterföljande kommunikation

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditförvärvare och kreditförvaltare i sina kontakter med låntagare
 - a) handlar i god tro, rättvist och professionellt,
 - b) tillhandahåller information som inte är vilsedande, otydlig eller felaktig,
 - c) respekterar och skyddar låntagarnas personuppgifter och integritet,
 - d) kommunicerar med låntagarna på ett sätt som inte utgör trakasserier, tvång eller otillbörlig påverkan.
2. Medlemsstaterna ska se till att kreditförvärvaren, eller den enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii eller kreditförvaltaren, om en sådan utsetts att utföra kreditförvaltningsverksamhet, efter varje överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller av det nödlidande kreditavtalet i sig, till en kreditförvärvare, och alltid före den första skuldindrivningen, men även på begäran av låntagaren, sänder låntagaren ett meddelande i pappersform eller via något annat varaktigt medium, med åtminstone följande:
 - a) Information om den överlåtelse som ägt rum, inklusive datum för överlåtelsen.
 - b) Kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter.
 - c) Identiteten på och kontaktuppgifterna till kreditförvaltaren eller den enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii, om en sådan utsetts.
 - d) Om en kreditförvaltare utsetts, bevis för auktorisation av kreditförvaltaren som beviljats enligt artikel 7.
 - e) I förekommande fall, identiteten på och kontaktuppgifterna till tillhandahållaren av kreditförvaltning.
 - f) Presentation på ett framträdande sätt av en kontaktpunkt från vilken information vid behov kan erhållas hos kreditförvärvaren, eller hos den enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii eller hos kreditförvaltaren, om en sådan utsetts att utföra kreditförvaltningsverksamhet, och i förekommande fall hos tillhandahållaren av kreditförvaltning.
 - g) Information om de belopp som låntagaren är skyldig vid tidpunkten för meddelandet, med uppgift om vad som ska betalas som kapital, ränta, avgifter och andra tillåtna pålagor.
 - h) En förklaring om att all relevant unionsrätt och nationell rätt, i synnerhet rörande verkställighet av avtal, konsumentskydd, låntagares rättigheter och straffrätt, fortsätter att vara tillämplig.
 - i) Namn på samt adress och kontaktuppgifter till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där låntagaren har hemvist eller har sitt säte eller, om låntagaren enligt nationell rätt inte har något säte, den medlemsstat där dess huvudkontor är beläget och där låntagaren kan lämna in ett klagomål.

Det meddelande som föreskrivs i första stycket ska vara skrivet på ett språk som är klart och begripligt för allmänheten.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvärvaren, eller den enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii eller kreditförvaltaren, om en sådan utsetts att utföra kreditförvaltningsverksamhet, under alla efterföljande kontakter med låntagaren inkluderar den information som anges i punkt 2 f i den här artikeln, förutom när det rör sig om det första meddelandet efter det att en ny kreditförvaltare har utsetts, i vilket fall den information som anges i punkt 2 c och d i den här artikeln också ska inkluderas.

4. Punkterna 2 och 3 ska inte påverka tillämpningen av eventuella ytterligare krav på kommunikation som föreskrivs i annan tillämplig unionsrätt eller nationell rätt.

Artikel 11

Avtalsförhållandet mellan en kreditförvaltare och en kreditförvärvare

1. Om en kreditförvärvare inte själv utför kreditförvaltningsverksamhet ska medlemsstaterna säkerställa att en utsedd kreditförvaltare tillhandahåller sina tjänster avseende förvaltning och verkställighet av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig på grundval av ett kreditförvaltningsavtal med kreditförvärvaren.
2. Det kreditförvaltningsavtal som avses i punkt 1 ska innehålla följande:
 - a) En detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras av kreditförvaltaren.
 - b) Ersättningsnivån för kreditförvaltaren eller hur ersättningen ska beräknas.
 - c) Uppgifter om i vilken utsträckning kreditförvaltaren kan företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren.
 - d) Ett åtagande från parterna att följa den unionsrätt och nationella rätt som är tillämplig på en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller på kreditavtalet i sig, inbegripet vad gäller konsument- och dataskydd.
 - e) En klausul med krav på en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagarna.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att det kreditförvaltningsavtal som avses i punkt 1 innehåller ett krav på att kreditförvaltaren underrättar kreditförvärvaren innan någon del av dess kreditförvaltningsverksamhet utkontrakteras.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren dokumenterar och behåller följande uppgifter i minst fem år från och med dagen då det kreditförvaltningsavtal som avses i punkt 1 upphör att gälla eller under den tillämpliga lagstadgade preskriptionstiden i hemmedlemsstaten, i båda fallen dock högst 10 år:
 - a) Relevant korrespondens med både kreditförvärvaren och låntagaren, på de villkor som föreskrivs i tillämplig nationell rätt.
 - b) Relevanta instruktioner som mottagits av kreditförvärvaren avseende kreditgivares rättigheter enligt varje nödlidande kreditavtal, eller avseende det nödlidande kreditavtalet i sig, som kreditförvaltaren förvaltar och verkställer på kreditförvärvarens vägnar, enligt de villkor som föreskrivs i tillämplig nationell rätt.
 - c) Kreditförvaltningsavtalet.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren på begäran tillhandahåller de behöriga myndigheterna de uppgifter som avses i punkt 4.

Artikel 12

Utkontraktering som utförs av en kreditförvaltare

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att när en kreditförvaltare använder en tillhandahållare av kreditförvaltning för att utföra någon av kreditförvaltningsverksamheterna förblir kreditförvaltaren fullt ansvarig efterlevnaden av alla skyldigheter enligt de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas. Utkontraktering av denna kreditförvaltningsverksamhet ska omfattas av följande villkor:
 - a) Ingående av ett skriftligt utkontrakteringsavtal mellan kreditförvaltaren och tillhandahållaren av kreditförvaltning enligt vilket tillhandahållaren av kreditförvaltning är skyldig att följa tillämplig lagstiftning, inbegripet nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas, och relevant unionsrätt eller nationell rätt som är tillämplig på en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller på kreditavtalet i sig.
 - b) Det är förbjudet att samtidigt utkontraktera all kreditförvaltningsverksamhet till en tillhandahållare av kreditförvaltning.
 - c) Avtalsförhållandet mellan kreditförvaltaren och kreditförvärvaren och kreditförvaltarens skyldigheter gentemot kreditförvärvaren eller låntagarna ändras inte genom utkontrakteringsavtalet med tillhandahållaren av kreditförvaltning.

- d) En kreditförvaltarens efterlevnad av kraven i sin auktorisation enligt artikel 5.1 påverkas inte av en utkontraktering av viss kreditförvaltningsverksamhet.
- e) Utkontraktering till tillhandahållaren av kreditförvaltning hindrar inte de behöriga myndigheternas tillsyn över en kreditförvaltare i enlighet med artiklarna 14 och 21.
- f) Kreditförvaltaren har direkt tillgång till alla relevanta uppgifter om den kreditförvaltningsverksamhet som utkontrakterats till tillhandahållaren av kreditförvaltning.
- g) Efter det att utkontrakteringsavtalet upphört att gälla har kreditförvaltaren den sakkunskap och de resurser som krävs för att kunna tillhandahålla den kreditförvaltningsverksamhet som utkontrakterats.

Utkontraktering av kreditförvaltningsverksamhet får inte ske på ett sådant sätt att kvaliteten på kreditförvaltarens internkontroll eller sundheten eller kontinuiteten i kreditförvaltningsverksamheten försämras.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren informerar de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten och, i tillämpliga fall, värdmedlemsstaten, innan kreditförvaltningsverksamhet utkontrakteras i enlighet med punkt 1.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren dokumenterar och behåller uppgifter om de relevanta instruktioner som getts till tillhandahållaren av kreditförvaltning, i enlighet med de villkor som fastställs i tillämplig nationell rätt, liksom det utkontrakteringsavtal som avses i punkt 1, för en period om minst fem år från och med dagen då utkontrakteringsavtalet upphör att gälla, eller för den tillämpliga lagstadgade preskriptionstiden i medlemsstaten, i båda fallen dock högst tio år.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren och tillhandahållaren av kreditförvaltning på begäran tillhandahåller de behöriga myndigheterna de uppgifter som avses i punkt 3.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillhandahållare av kreditförvaltning inte tillåts ta emot och inneha medel från låntagare.

KAPITEL II

Gränsöverskridande kreditförvaltningsverksamhet

Artikel 13

Frihet att tillhandahålla kreditförvaltningsverksamhet i en värdmedlemsstat

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att en kreditförvaltare som har erhållit en auktorisation i enlighet med artikel 4.1 i en hemmedlemsstat har rätt att i unionen tillhandahålla de tjänster som omfattas av denna auktorisation, utan att detta påverkar de begränsningar och krav som fastställs i värdmedlemsstatens nationella rätt i enlighet med detta direktiv – inbegripet i tillämpliga fall, ett förbud mot att ta emot och inneha medel från låntagare – och som inte är kopplade till andra auktorisationskrav för kreditförvaltare, eller de som fastställs för omförhandling av villkor och bestämmelser som rör en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller av kreditavtalet i sig.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att om en kreditförvaltare som har erhållit en auktorisation i enlighet med artikel 4.1 i en hemmedlemsstat avser att tillhandahålla tjänster i en värdmedlemsstat, ska den meddela följande uppgifter till hemmedlemsstatens behöriga myndighet:

- a) Den värdmedlemsstat där kreditförvaltaren avser att tillhandahålla tjänster och, om kreditförvaltaren redan känner till denna information, den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten.
- b) I tillämpliga fall, adressen till kreditförvaltarens filial som etablerats i värdmedlemsstaten.
- c) I tillämpliga fall, identiteten på och adressen till tillhandahållaren av kreditförvaltning i värdmedlemsstaten.

- d) Identiteten på de personer som är ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdmedlemsstaten.
- e) I tillämpliga fall, uppgifter om de åtgärder som vidtagits för att anpassa kreditförvaltarens interna förfaranden, styrformer och interna kontrollmekanismer för att säkerställa att den lagstiftning som är tillämplig på en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller kreditavtalet i sig följs.
- f) En beskrivning av det förfarande som fastställs för efterlevnaden av reglerna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, och genom vilket kreditförvaltare enligt den nationella rätt i värdmedlemsstaten varigenom direktiv (EU) 2015/849 införlivas har utsetts som ansvariga enheter för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism.
- g) Att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdmedlemsstatens språk eller på kreditavtalets språk.
- h) Huruvida kreditförvaltaren är auktoriserad i sin hemmedlemsstat att ta emot och inneha medel från låntagare.
3. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska inom 45 dagar efter att ha mottagit alla de uppgifter som avses i punkt 2 vidarebefordra dessa uppgifter till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, som utan dröjsmål ska bekräfta att de mottagits. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska därefter informera kreditförvaltaren om vilken dag informationen lämnades till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter och vilken dag dessa behöriga myndigheter bekräftar mottagandet av informationen. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska också vidarebefordra all information som avses i punkt 2 till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att en kreditförvaltare har rätt att överklaga inför domstol om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter underlåter att meddela de uppgifter som avses i punkt 2.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltaren har möjlighet att börja tillhandahålla tjänster i värdmedlemsstaten från och med den tidigaste av följande tidpunkter:
- a) Mottagande av ett meddelande från de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten som bekräftar mottagande av det meddelande som avses i punkt 3.
- b) I avsaknad av ett mottagande av ett meddelande som avses i led a i denna punkt, efter utgången av två månader från den dag då alla de uppgifter som avses i punkt 2 har överlämnats till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter.
6. Medlemsstaterna ska säkerställa att en kreditförvaltare underrättar hemmedlemsstatens behöriga myndigheter om alla senare ändringar av de uppgifter som ska lämnas i enlighet med punkt 2. I sådana fall ska medlemsstaterna säkerställa att det förfarande som anges i punkterna 3, 4 och 5 följs.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, i den förteckning eller det register som avses i artikel 9, registrerar de kreditförvaltare som är auktoriserade att tillhandahålla kreditförvaltningsverksamhet inom deras territorium och uppgifter om hemmedlemsstaten.

Artikel 14

Övervakning av kreditförvaltare som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter granskar och utvärderar den kontinuerliga efterlevnaden av kraven i detta direktiv avseende en kreditförvaltare som utför kreditförvaltningsverksamhet i en värdmedlemsstat.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten har befogenhet att med hänsyn till kraven i detta direktiv övervaka, utreda och ålägga administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder avseende kreditförvaltare när dessa utför kreditförvaltningsverksamhet i en värdmedlemsstat.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter underrättar värdmedlemsstatens behöriga myndigheter och, när så är lämpligt, de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, om de åtgärder som vidtagits i förhållande till kreditförvaltaren.
4. Medlemsstaterna ska, när en kreditförvaltare utför kreditförvaltningsverksamhet i en värdmedlemsstat, säkerställa att hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter och, när så är lämpligt, de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, samarbetar nära vid utförandet av sina uppgifter och åligganden, i synnerhet när de utför kontroller, utredningar och inspektioner på plats.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter, vid utövandet av sina uppgifter och åligganden i enlighet med detta direktiv, begär hjälp av värdmedlemsstatens behöriga myndigheter med att genomföra en inspektion på plats av en filial som är etablerad i eller av en tillhandahållare av kreditförvaltning som utsetts i en värdmedlemsstat. Inspektion på plats av en filial eller av en tillhandahållare av kreditförvaltning ska utföras i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där inspektionen genomförs.
6. Medlemsstaterna ska vidare säkerställa att värdmedlemsstatens behöriga myndigheter har rätt att besluta om vilka åtgärder som är mest lämpliga att vidta i varje enskilt fall för att uppfylla en begäran om hjälp från hemmedlemsstatens behöriga myndigheter.
7. När värdmedlemsstatens behöriga myndigheter beslutar att genomföra inspektioner på plats på hemmedlemsstatens behöriga myndigheters vägnar, ska de utan dröjsmål underrätta hemmedlemsstatens behöriga myndigheter om resultaten av inspektionerna.
8. Värdmedlemsstatens behöriga myndigheter får på eget initiativ genomföra kontroller, inspektioner och utredningar när det gäller kreditförvaltningsverksamhet som tillhandahålls inom deras territorium av en kreditförvaltare som auktoriserats i en hemmedlemsstat. Värdmedlemsstatens behöriga myndigheter ska utan dröjsmål tillhandahålla hemmedlemsstatens behöriga myndigheter resultaten av dessa kontroller, inspektioner och utredningar.
9. Medlemsstaterna ska säkerställa att värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, när dessa har bevisning för att en kreditförvaltare som bedriver kreditförvaltningsverksamhet inom värdmedlemsstatens territorium som föreskrivs i artikel 13 överträder tillämpliga regler, inbegripet skyldigheter som följer av de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas, överlämnar denna bevisning till hemmedlemsstatens behöriga myndigheter och begär att de vidtar lämpliga åtgärder, utan att detta påverkar de tillsyns- och utredningsbefogenheter och befogenheter att ålägga sanktioner avseende kreditförvaltaren enligt nationellt rätt som värdmedlemsstatens behöriga myndigheter har, särskilt de som är tillämpliga på krediten eller kreditavtalet.
10. Medlemsstaterna ska säkerställa att om de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, har bevisning för att en kreditförvaltare överträder de skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv eller i de nationella regler som är tillämpliga på krediten eller kreditavtalet, ska de vidarebefordra denna bevisning till hemmedlemsstatens behöriga myndigheter och begära att de vidtar lämpliga åtgärder, utan att detta påverkar tillsyns- och utredningsbefogenheterna och befogenheterna att ålägga sanktioner på hos de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten.
11. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter meddelar detaljer om eventuella administrativa förfaranden eller andra förfaranden som inlemts avseende den bevisning som tillhandahållits av värdmedlemsstaten, eller om eventuella administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som vidtagits mot kreditförvaltaren eller ett motiverat beslut om varför inga åtgärder vidtagits, till den värdmedlemsstats behöriga myndigheter som hänvisade till bevisningen senast två månader från datumet för den begäran som avses i punkt 9. När ett förfarande har inlemts ska hemmedlemsstatens behöriga myndigheter regelbundet informera värdmedlemsstatens behöriga myndigheter om dess status.

12. Om en kreditförvaltare fortsätter att överträda tillämpliga regler, inbegripet sina skyldigheter enligt detta direktiv, ska medlemsstaterna, efter att de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten har underrättat hemmedlemsstaten om detta, säkerställa att värdmedlemsstatens behöriga myndigheter har rätt att ålägga lämpliga administrativa sanktioner och vidta avhjälpande åtgärder för att säkerställa efterlevnad av detta direktiv när något av följande gäller:

- a) Kreditförvaltaren har inte vidtagit några adekvata och effektiva åtgärder för att korrigera denna överträdelse inom rimlig tid, eller
- b) i brådskande fall, när omedelbara åtgärder krävs för att avvärja ett allvarligt hot mot låntagarnas kollektiva intressen.

Värdmedlemsstatens behöriga myndigheter får besluta om de administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som avses i första stycket utan hinder av eventuella administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som redan påförts av hemmedlemsstatens behöriga myndigheter.

Dessutom får värdmedlemsstatens behöriga myndigheter förbjuda ytterligare verksamhet för en kreditförvaltare som överträder tillämpliga regler, inbegripet sina skyldigheter enligt detta direktiv till dess att ett adekvat beslut fattas av hemmedlemsstatens behöriga myndighet eller till dess att kreditförvaltaren vidtar åtgärder för att avhjälpa överträdelsen.

AVDELNING III

KREDITFÖRVÄRARE

Artikel 15

Rätt till information om en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller om det nödlidande kreditavtalet i sig

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett kreditinstitut tillhandahåller en presumtiv kreditförvärvare nödvändig information om en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller om det nödlidande kreditavtalet i sig och, i tillämpliga fall, om säkerheten, för att den presumtiva kreditförvärvaren, innan ett avtal om överlåtelse av den kreditgivarens rättigheter enligt det nödlidande kreditavtalet eller det nödlidande kreditavtalet i sig ingås, ska kunna göra sin egen bedömning av värdet av kreditgivarens rättigheter enligt det nödlidande kreditavtalet eller av det nödlidande kreditavtalet i sig och sannolikheten för att få ersättning enligt avtalets värde, samtidigt som skyddet av den information som tillhandahålls av kreditinstitutet och affärsuppgifternas konfidentialitet säkerställs.

2. Medlemsstaterna ska på halvårsbasis kräva att kreditinstitut som överlåter en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig till en kreditförvärvare underrättar de behöriga myndigheter i värdmedlemsstaten som utsetts i enlighet med artikel 21.3 i detta direktiv och de behöriga myndigheter som avses i artikel 4.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU⁽²⁾ om åtminstone följande:

- a) Kreditförvärvarens identifieringskod för juridisk person (LEI-kod) eller, i tillämpliga fall, LEI-koden för kreditförvärvarens företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, eller när en sådan identifieringskod inte finns,
 - i) identiteten på kreditförvärvaren eller på medlemmarna i kreditförvärvarens lednings- eller förvaltningsorgan och på de personer som har kvalificerade innehav i kreditförvärvaren i den mening som avses i artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013, och
 - ii) kreditförvärvarens adress eller, i tillämpliga fall, adressen till kreditförvärvarens företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

- b) Det sammanlagda utestående saldot för kreditgivarens rättigheter enligt de nödlidande kreditavtalen eller för de nödlidande kreditavtal som överlåtits.
 - c) Antalet av och storleken på kreditgivarens rättigheter enligt de nödlidande kreditavtalen eller av de nödlidande kreditavtal som överlåtits.
 - d) Huruvida överlåtelsen omfattar kreditgivarens rättigheter enligt de nödlidande kreditavtalen eller de nödlidande kreditavtalen i sig som ingåtts med konsumenter och, i tillämpliga fall, de typer av tillgångar som utgör säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.
3. De behöriga myndigheter som avses i punkt 2 får kräva att kreditinstitut lämnar den information som avses i den punkten kvartalsvis närhelst de anser det nödvändigt, bland annat för att bättre kunna övervaka ett stort antal överlåtelser som kan äga rum under en krisperiod.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att värmedlemsstatens behöriga myndigheter utan dröjsmål meddelar den information som avses i punkterna 2 och 3 samt all annan information som de anser vara nödvändig för att utföra sina uppgifter och åligganden i enlighet med detta direktiv till de behöriga myndigheterna i kreditförvärvarens hemmedlemsstat.
5. Punkterna 1–4 ska tillämpas i enlighet med förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725.

Artikel 16

Tekniska genomförandestandarder för datamallar

1. EBA ska utarbeta förslag till tekniska genomförandestandarder för att närmare ange de mallar som ska användas av kreditinstitut för tillhandahållande av den information som avses i artikel 15.1, i syfte att ge detaljerad information om sina kreditexponeringar utanför handelslagret till kreditförvärvare att användas för analys, finansiell due diligence-granskning och värdering av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig.
2. EBA ska i det förslag till tekniska genomförandestandarder som avses i punkt 1 i denna artikel specificera datafälten, inklusive vilka datafält som är obligatoriska, och behandlingen av konfidentiella uppgifter enligt artikel 15.1.
3. Förslagen till tekniska genomförandestandarder ska stå i proportion till arten och storleken på krediterna och kreditportföljerna.
4. Vid utarbetandet av de förslag till tekniska genomförandestandarder som avses i punkt 1 ska EBA beakta samtliga följande
 - a) befintlig marknadspraxis för datadelning mellan köpare och säljare,
 - b) återkoppling från användare av deras erfarenheter av att använda EBA:s befintliga mallar för transaktioner med nödlidande lån,
 - c) befintliga liknande krav på medlemsstatsnivå,
 - d) vikten av att minimera bearbetningskostnaderna för kreditinstitut och kreditförvärvare.
5. EBA ska lämna det förslag till tekniska genomförandestandarder som avses i punkt 1 till kommissionen senast den 29 september 2022.
6. Kommissionen ska ges befogenhet att anta de tekniska genomförandestandarder som avses i punkt 1 i enlighet med artikel 15 i förordning (EU) nr 1093/2010.

7. Datamallarna ska användas för transaktioner som avser krediter som lämnats den 1 juli 2018 eller senare och som blir nödlidande efter den 28 december 2021. För krediter som beviljats mellan den 1 juli 2018 och dagen för ikraftträdandet av de tekniska genomförandestandarder som avses i punkt 1 ska kreditinstituten fylla i datamallen med den information som de redan har tillgång till.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditinstitut också tillämpar de tekniska genomförandestandarder som avses i punkt 6 för överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig till andra kreditinstitut. Datamallarna ska användas av kreditinstitut för att tillhandahålla information mellan kreditinstitut i fall där det endast sker en överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig.

Artikel 17

Kreditförvärvarnas skyldigheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa följande:

- a) En kreditförvärvare som har hemvist i unionen eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i unionen ska utse en sådan enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii eller en kreditförvaltare, att utföra kreditförvaltningsverksamhet med avseende på en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, som ingåtts med konsumenter.
- b) Om en kreditförvärvare inte har hemvist i unionen eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i unionen ska dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19.1 utse en sådan enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii, eller en kreditförvaltare, utom i de fall där företrädaren själv är en sådan enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii, eller en kreditförvaltare, för att utföra kreditförvaltningsverksamhet med avseende på en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, som ingås med
 - i) fysiska personer, inklusive konsumenter och egenföretagare,
 - ii) mikroföretag samt små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁽²⁾.

Värdmedlemsstater får utvidga kravet i första stycket till att omfatta andra kreditavtal.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att en kreditförvärvare inte är föremål för några ytterligare administrativa krav avseende förvärv av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig än vad som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas, eller i bestämmelser enligt tillämplig konsumentskydds rätt, avtalsrätt, civilrätt eller straffrätt. Medlemsstaterna ska säkerställa att relevant unionsrätt och nationell rätt, i synnerhet rörande verkställighet av avtal, konsumentskydd, låntagares rättigheter, kreditgivning, bankssekretesregler och straffrätt, fortsätter att vara tillämplig på kreditförvärvaren när kreditgivares rättigheter enligt kreditavtalet eller kreditavtalet i sig överläts till kreditförvärvaren. Den skyddsnivå som konsumenter och andra låntagare säkras enligt unionsrätten och nationell rätt, samt enligt insolvensregler, ska inte påverkas av att kreditgivares rättigheter enligt kreditavtalet eller kreditavtalet i sig överläts till kreditförvärvaren, samtidigt som tillämpningen av nationella och internationella regler avseende skuldebrev och växlar inte ska påverkas.

3. Detta direktiv påverkar inte nationella befogenheter i fråga om kreditregister, inbegripet befogenheten att kräva information från kreditförvärvare avseende en kreditgivares rättigheter enligt ett kreditavtal eller avseende kreditavtalet i sig och dess prestation.

4. Medlemsstaterna får tillåta att kreditförvärvare anlitar fysiska personer för förvaltningen av de kreditavtal som de har förvärvat. Dessa fysiska personer ska omfattas av en nationell reglerings- och tillsynsordning och ska inte åtnjuta den frihet att utföra kreditförvaltningsverksamhet i en annan medlemsstat som föreskrivs i detta direktiv.

⁽²⁾ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att den utsedde kreditförvaltaren, eller enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii, på kreditförvärvarens vägnar uppfyller de skyldigheter som ålagts kreditförvärvaren enligt punkt 2 i den här artikeln och artiklarna 18 och 20. Om ingen kreditförvaltare eller sådan enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii utses ska kreditförvärvaren eller dess företrädare fortsätta att omfattas av dessa skyldigheter.

Medlemsstaterna får kräva att den utsedde kreditförvaltaren, eller enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii, på kreditförvärvarens vägnar uppfyller de skyldigheter som ålagts kreditförvärvaren i enlighet med nationell rätt, inbegripet med avseende på punkt 3 i den här artikeln.

Artikel 18

Användning av kreditförvaltare eller andra enheter

1. Om kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, utser en sådan enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii, eller en kreditförvaltare, för att utföra kreditförvaltningsverksamhet med avseende på de överlåtna kreditgivarrättigheterna enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, ska medlemsstaterna kräva att kreditförvärvaren eller dess företrädare underrättar de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat om identiteten på och adressen till den enhet som avses i artikel 2.5 a i eller iii eller kreditförvaltaren senast den dag då kreditförvaltningsverksamheten inleds.

2. Om kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, den företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 utser en annan enhet än den som anmälts enligt punkt 1 i den här artikeln, ska den underrätta de behöriga myndigheterna i sin hemmedlemsstat om detta senast den dag då denna ändring äger rum och ange identiteten på och adressen till den nya enhet som den har utsett för att utföra kreditförvaltningsverksamhet med avseende på de överlåtna kreditgivarrättigheterna enligt ett nödlidande kreditavtal eller det nödlidande kreditavtalet i sig.

3. Medlemsstaterna ska kräva att de behöriga myndigheterna i kreditförvärvarens hemmedlemsstat utan onödigt dröjsmål överför den information som mottagits i enlighet med punkterna 1 och 2 till värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades och till de behöriga myndigheterna i den nya kreditförvaltarens hemmedlemsstat.

Artikel 19

Företrädare för kreditförvärvare från ett tredjeland

1. Medlemsstaterna ska föreskriva att när en överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller av det nödlidande kreditavtalet i sig, äger rum ska en kreditförvärvare som inte har hemvist i unionen eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i unionen skriftligen utse en företrädare som har hemvist i unionen eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i unionen.

2. Den företrädare som avses i punkt 1 ska kontaktas, utöver eller i stället för kreditförvärvaren, av de behöriga myndigheterna i detta direktiv och ska vara fullt ansvarig för den kontinuerliga efterlevnaden av de skyldigheter som ålaggs kreditförvärvaren enligt de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.

Artikel 20

Överlåtelse av en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal eller av det nödlidande kreditavtalet i sig av en kreditförvärvare och underrättelse till de behöriga myndigheterna

1. Medlemsstaterna ska kräva att en kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, som överlåter en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller det nödlidande kreditavtalet i sig, på halvårsbasis underrättar sin hemmedlemsstats behöriga myndigheter om den nya kreditförvärvarens identifieringskod för juridisk person (LEI-kod) och, i tillämpliga fall, LEI-koden för dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, eller när en sådan identifieringskod inte finns, om

- a) identiteten på den nya kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, på medlemmarna i den nya kreditförvärvarens eller dess företrädares lednings- eller förvaltningsorgan och på de personer som har kvalificerade innehav i den nya kreditförvärvaren eller dess företrädare i den mening som avses i artikel 4.1.36 i förordning (EU) nr 575/2013, och
- b) den nya kreditförvärvarens adress eller, i tillämpliga fall, adressen till kreditförvärvarens företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19.

Dessutom ska kreditförvärvaren eller dess företrädare underrätta sin hemmedlemsstats behöriga myndigheter om åtminstone följande:

- a) Det sammanlagda utestående saldot för kreditgivarens rättigheter enligt de nödlidande kreditavtalen eller för de nödlidande kreditavtal som överlåtit.
- b) Antalet av och storleken på kreditgivarens rättigheter enligt de nödlidande kreditavtalen eller av de nödlidande kreditavtal som överlåtit.
- c) Huruvida överlåtelsen omfattar en kreditgivares rättigheter enligt ett nödlidande kreditavtal, eller ett nödlidande kreditavtal i sig, som ingåtts med konsumenter och, i förekommande fall, de typer av tillgångar som utgör säkerhet för det nödlidande kreditavtalet.

2. De behöriga myndigheter som avses i punkt 1 får kräva att kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, lämnar den information som avses i den punkten kvartalsvis närhelst dessa behöriga myndigheter anser det nödvändigt, bland annat för att bättre kunna övervaka ett stort antal överlåtelser som skulle kunna äga rum under en krisperiod.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som avses i punkterna 1 och 2 utan onödigt dröjsmål överför den information som mottagits i enlighet med dessa punkter till värmedlemsstatens behöriga myndigheter och till de behöriga myndigheterna i den nya kreditförvärvarens hemmedlemsstat.

AVDELNING IV

TILLSYN

Artikel 21

De behöriga myndigheternas tillsyn

1. Medlemsstaterna ska fortlöpande säkerställa att kreditförvaltare och, i förekommande fall, tillhandahållare av kreditförvaltning till vilka kreditförvaltningsverksamhet har utkontrakterats i enlighet med artikel 12, uppfyller de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas och säkerställa att denna verksamhet är föremål för adekvat övervakning som utförs av de behöriga myndigheterna i hemmedlemsstaten i syfte att bedöma sådan efterlevnad.

2. Hemmedlemsstaten för en kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, ska säkerställa att de behöriga myndigheter som avses i punkt 1 i den här artikeln ansvarar för övervakningen av de skyldigheter som fastställs i artikel 10 och artiklarna 17–20 avseende kreditförvärvaren eller, i förekommande fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19.

3. Medlemsstaterna ska utse de behöriga myndigheter som är ansvariga för att utföra de uppgifter och åligganden som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.

4. Om en medlemsstat utser fler än en behörig myndighet enligt punkt 3 ska den fastställa deras respektive uppgifter och utse en av dem till en gemensam kontaktpunkt för alla nödvändiga informationsutbyten och kontakter med hemmedlemsstaters eller värdmedlemsstaters behöriga myndigheter.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas så att de behöriga myndigheter som utsetts enligt punkt 3 i denna artikel, från kreditförvärvare eller deras företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, kreditförvaltare, tillhandahållare av kreditförvaltning till vilka en kreditförvaltare utkontrakterat kreditförvaltningsverksamhet i enlighet med artikel 12, låntagare och andra personer eller offentliga myndigheter, kan erhålla den information som krävs för att utföra följande:

- a) Bedöma den kontinuerliga efterlevnaden av de krav som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.
- b) Utredda eventuella överträdelser av dessa krav.
- c) Ålägga administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder i enlighet med de nationella bestämmelser varigenom artikel 23 införlivas.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som utsetts enligt punkt 3 har den expertis, de resurser, den operativa kapacitet och de befogenheter som krävs för att utföra sina uppgifter och åligganden enligt detta direktiv.

Artikel 22

De behöriga myndigheternas tillsynsroll och tillsynsbefogenheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter, som utsetts enligt artikel 21.3, ges alla de tillsyns- och utredningsbefogenheter samt befogenheter att ålägga sanktioner som krävs för att utföra sina uppgifter och åligganden enligt detta direktiv, inbegripet åtminstone följande:

- a) Befogenhet att bevilja eller neka en auktorisation enligt artiklarna 5 och 6.
- b) Befogenhet att återkalla en auktorisation enligt artikel 8.
- c) Befogenhet att förbjuda någon av kreditförvaltningsverksamheterna.
- d) Befogenhet att genomföra inspektioner på plats och skrivbordskontroller.
- e) Befogenhet att ålägga administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder i enlighet med de nationella bestämmelser varigenom artikel 23 införlivas.
- f) Befogenhet att se över utkontrakteringsavtal som ingåtts mellan kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltning i enlighet med artikel 12.1.
- g) Befogenhet att kräva att kreditförvaltare avsätter medlemmar i sina lednings- eller förvaltningsorgan om dessa inte uppfyller kraven i artikel 5.1 b.
- h) Befogenhet att kräva att kreditförvaltare ändrar eller uppdaterar sina interna styrformer och interna kontrollmekanismer i syfte att effektivt säkerställa att låntagarnas rättigheter respekteras i enlighet med den lagstiftning som reglerar kreditavtalet.

- i) Befogenhet att kräva att kreditförvaltare ändrar eller uppdaterar den policy som de har antagit för att säkerställa en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagarna samt registrering och handläggning av klagomål från låntagare.
 - j) Befogenhet att kräva ytterligare information avseende överlåtelsen av en kreditgivares rättigheter enligt det nödlidande kreditavtalet eller av det nödlidande kreditavtalet i sig.
2. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheter i värdmedlemsstaten som utsetts enligt artikel 21.3 och i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, ges alla de befogenheter som krävs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter och åligganden som fastställs i detta direktiv.
 3. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter genom tillämpning av en riskbaserad strategi utvärderar hur en kreditförvaltare uppfyller kraven i artikel 5.1 e–h.
 4. Medlemsstaterna ska fastställa omfattningen av den utvärdering som avses i punkt 3, med beaktande av storleken, arten, omfattningen och komplexiteten hos den berörda kreditförvaltarens verksamhet.
 5. Hemmedlemsstatens behöriga myndigheter ska underrätta de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, eller i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, om resultaten av den utvärdering som avses i punkt 3, på begäran av en av dessa behöriga myndigheter, eller om hemmedlemsstatens behöriga myndigheter anser det lämpligt. Uppgifterna om eventuella administrativa sanktioner eller avhjälpande åtgärder som vidtagits ska alltid översändas av hemmedlemsstatens behöriga myndigheter till värdmedlemsstaternas behöriga myndigheter och, när så är lämpligt, till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten.
 6. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens och värdmedlemsstatens behöriga myndigheter, och de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där krediten beviljades, om denna inte är värdmedlemsstaten eller hemmedlemsstaten, vid utförandet av den utvärdering som avses i punkt 3 utbyter all information som är nödvändig för att de ska kunna utföra sina respektive uppgifter och åligganden som fastställs i detta direktiv.
 7. Medlemsstaterna ska säkerställa att hemmedlemsstatens behöriga myndigheter kan kräva att en kreditförvaltare, en tillhandahållare av kreditförvaltning eller en kreditförvärvare eller dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 som inte uppfyller kraven i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas, på ett tidigt stadium vidtar alla åtgärder som krävs för att följa dessa bestämmelser.

Artikel 23

Administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder

1. Medlemsstaterna ska, utan att deras rätt att fastställa straffrättsliga påföljder påverkas, fastställa bestämmelser om lämpliga administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som tillämpas i åtminstone följande situationer:
 - a) En kreditförvaltare underlåter att efterleva de krav som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom artikel 11 i detta direktiv införlivas, eller ingår ett utkontrakteringsavtal i strid med de nationella bestämmelser varigenom artikel 12 införlivas, eller den tillhandahållare av kreditförvaltning till vilken kreditförvaltningsverksamhet har utkontrakterats begår en allvarlig överträdelse av de tillämpliga rättsliga bestämmelserna, inbegripet de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.
 - b) En kreditförvaltares styrformer och interna kontrollmekanismer enligt artikel 5.1 e säkerställer inte att låntagarnas rättigheter respekteras och att bestämmelserna om skydd av personuppgifter efterlevs.
 - c) En kreditförvaltares policy är otillräcklig vad gäller en korrekt behandling av låntagare som anges i artikel 5.1 f.
 - d) En kreditförvaltares interna förfaranden enligt artikel 5.1 g innebär att klagomål från låntagare inte kan registreras och handläggas enligt de skyldigheter som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.

- e) En kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, underlåter att lämna den information som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom artiklarna 18 och 20 införlivas.
 - f) En kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, underlåter att följa det krav som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom artikel 17 införlivas.
 - g) En kreditförvärvare underlåter att efterleva det krav som föreskrivs i de nationella bestämmelser varigenom artikel 19 införlivas.
 - h) Ett kreditinstitut underlåter att tillhandahålla den information som anges i de nationella bestämmelser varigenom artikel 15 införlivas.
 - i) En kreditförvaltare tillåter en eller flera personer som inte uppfyller kraven enligt artikel 5.1 b att bli eller fortsätta som medlemmar i dess lednings- eller förvaltningsorgan.
 - j) En kreditförvaltare underlåter att efterleva de krav som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom artikel 24 införlivas.
 - k) En kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, kreditförvaltare eller någon av de enheter som omnämns i artikel 2.5 a i eller iii underlåter att efterleva de nationella bestämmelser varigenom artikel 10 införlivas.
 - l) En kreditförvaltare tar emot och innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet i en medlemsstat i enlighet med artikel 6.1 b.
 - m) En kreditförvaltare underlåter att efterleva de krav som fastställs i de nationella bestämmelser varigenom artikel 6.2 införlivas.
2. De administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som avses i punkt 1 ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och ska omfatta åtminstone följande:
- a) Återkallande av en auktorisation att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.
 - b) Ett beslut enligt vilket kreditförvaltaren eller kreditförvärvaren eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19 ska avhjälpa överträdelsen och upphöra med sitt agerande och inte upprepa det.
 - c) Administrativa sanktionsavgifter.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder genomförs på ett verkningfullt sätt.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna, när de fastställer typen av administrativa sanktioner eller andra administrativa åtgärder och beloppet för de administrativa sanktionsavgifterna, beaktar relevanta omständigheter, inbegripet följande:
- a) Överträdelsens svårighetsgrad och varaktighet.
 - b) Graden av ansvar hos den kreditförvaltare eller kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, som är ansvarig för överträdelsen.
 - c) Den ekonomiska bärkraften hos den kreditförvaltare eller kreditförvärvare som är ansvarig för överträdelsen, inbegripet med hänvisning till total omsättning för en juridisk person eller årsinkomst för en fysisk person.
 - d) Storleken på de vinster som gjorts eller på de förluster som undvikits genom överträdelsen till förmån för den kreditförvaltare eller kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, som är ansvarig för överträdelsen, i den mån dessa vinster eller förluster kan fastställas.
 - e) De förluster som tredje parter orsakats genom överträdelsen, i den mån dessa förluster kan fastställas.
 - f) Graden av samarbete med de behöriga myndigheterna som utövas av den kreditförvaltare eller kreditförvärvare som är ansvarig för överträdelsen.
 - g) Tidigare överträdelser som gjorts av den kreditförvaltare eller kreditförvärvare eller, i tillämpliga fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, som är ansvarig för överträdelsen.
 - h) Överträdelsens faktiska eller eventuella konsekvenser för systemet.

5. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna kan tillämpa de administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder som anges i punkt 2 på medlemmarna i lednings- eller förvaltningsorganet och andra fysiska personer som enligt nationell rätt är skyldiga till överträdelsen.
6. Medlemsstaterna ska säkerställa att de innan de behöriga myndigheterna fattar beslut om att ålägga de administrativa sanktioner eller avhjälpande åtgärder som avses i punkt 2 i denna artikel, ger den berörda kreditförvaltaren, kreditförvärvaren eller, i förekommande fall, dess företrädare som utsetts i enlighet med artikel 19, tillfälle att bli hörda.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla beslut genom vilka de administrativa sanktioner eller avhjälpande åtgärder som avses i punkt 2 påförs är motiverade på lämpligt sätt och kan överklagas.
8. Medlemsstaterna får besluta att inte fastställa några regler om administrativa sanktioner för överträdelser som är föremål för straffrättsliga påföljder enligt deras nationella rätt. I det fallet ska medlemsstaterna meddela kommissionen de relevanta straffrättsliga bestämmelserna.

AVDELNING V

SKYDDSÅTGÄRDER OCH SAMARBETSSKYLDIGHET

Artikel 24

Klagomål

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltarna inrättar och upprätthåller effektiva och transparenta förfaranden för hantering av klagomål från låntagare.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att kreditförvaltarnas behandling av klagomål från låntagare är kostnadsfri och att kreditförvaltarna registrerar klagomålen och åtgärderna som vidtagits för att hantera dem.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna inrättar och offentliggör ett förfarande för hantering av klagomål från låntagare som gäller kreditförvärvare, kreditförvaltare och tillhandahållare av kreditförvaltning och ska säkerställa att de behandlas utan dröjsmål vid mottagandet.

Artikel 25

Skydd av personuppgifter

Behandling av personuppgifter inom ramen för detta direktiv ska genomföras i enlighet med förordningarna (EU) 2016/679 och (EU) 2018/1725.

Artikel 26

Samarbete mellan behöriga myndigheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som avses i artiklarna 8, 13, 14, 15, 18, 20 och 22 samarbetar med varandra när det krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter och åligganden i enlighet med de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas. Dessa behöriga myndigheter ska också samordna sina insatser för att undvika eventuellt dubbelarbete och överlappningar när de tillämpar tillsynsbefogenheter och administrativa sanktioner och avhjälpande åtgärder på gränsöverskridande ärenden.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna på begäran och utan onödigt dröjsmål förser varandra med de upplysningar som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter och åligganden enligt de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som tar emot konfidentiella upplysningar vid utförandet av sina uppgifter och åligganden enligt detta direktiv endast använder dessa upplysningar vid fullgörandet av sina uppgifter och åligganden enligt de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas. För utbytet av information mellan behöriga myndigheter ska tystnadsplikt gälla enligt artikel 76 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU⁽⁴⁾.
4. Medlemsstaterna ska föreskriva att alla personer som arbetar eller som har arbetat för behöriga myndigheter samt revisorer och experter som är verksamma för behöriga myndigheters räkning ska omfattas av kravet på tystnadsplikt.
5. Medlemsstaterna ska vidta de administrativa och organisatoriska åtgärder som behövs för att underlätta det samarbete som föreskrivs i denna artikel.
6. EBA ska underlätta informationsutbytet mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna och främja samarbetet mellan dem.

AVDELNING VI

ÄNDRINGAR

Artikel 27

Ändringar av direktiv 2008/48/EG

Direktiv 2008/48/EG ska ändras på följande sätt:

1. Följande artikel ska införas:

"Artikel 11a

Information om ändring av bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal

Utan att det påverkar andra skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren, innan bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal ändras, lämnar följande information till konsumenten:

- a) En tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna och, i tillämpliga fall, av behovet av konsumentens samtycke, eller av de ändringar som införts genom lagstiftning.
- b) Tidsplanen för genomförandet av de ändringar som avses i led a.
- c) De möjligheter att inlämna klagomål som konsumenten har tillgång till avseende de ändringar som avses i led a.
- d) Tidsfristen för inlämning av sådana klagomål.
- e) Namnet på och adressen till den behöriga myndighet till vilken konsumenten kan inlämna det klagomålet."

2. Följande artikel ska införas:

"Artikel 16a

Försenad betalning och verkställighet

1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivare har adekvata riktlinjer och förfaranden så att de när så är lämpligt gör sitt yttersta för att medge skäligen anstånd innan verkställighetsförfaranden inleds. Sådana anståndsåtgärder ska bland annat beakta konsumentens omständigheter och får bland annat bestå av följande:

- a) Total eller partiell refinansiering av ett kreditavtal.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

- b) Ändring av de gällande bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal, vilket till exempel får ske genom
- i) förlängning av kreditavtalets löptid,
 - ii) ändring av typen av kreditavtal,
 - iii) betalningsanstånd för samtliga eller vissa delbetalningar under en period,
 - iv) ändring av räntesatsen,
 - v) erbjudande om betalningsuppskov,
 - vi) delbetalningar,
 - vii) valutaomräkningar,
 - viii) partiell skuldavskrivning och skuldkonsolidering.
2. Förteckningen över potentiella anståndsåtgärder i punkt 1 b påverkar inte tillämpningen av regler i nationell rätt och kräver inte att medlemsstaterna föreskriver alla dessa åtgärder i sin nationella rätt.
3. I fall där kreditgivaren har rätt att fastställa och påföra konsumenten avgifter på grund av betalningsförsummelsen kan medlemsstaterna bestämma att dessa avgifter inte får vara högre än vad som är nödvändigt för att ersätta kreditgivaren för de kostnader som denne ådragit sig till följd av betalningsförsummelsen.
4. Medlemsstaterna får tillåta kreditgivare att påföra konsumenten ytterligare avgifter i händelse av betalningsförsummelse. I sådana fall ska medlemsstaterna fastställa ett tak för sådana avgifter.”
3. Artikel 22.1 ska ersättas med följande:
- ”1. I den mån detta direktiv innehåller harmoniserade bestämmelser får medlemsstaterna inte behålla eller införa andra bestämmelser i sin nationella rätt som skiljer sig från vad som fastställs i detta direktiv. Artikel 16a.3 och 16.a.4 ska dock inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa strängare bestämmelser för att skydda konsumenterna.”

Artikel 28

Ändringar av direktiv 2014/17/EU

Direktiv 2014/17/EU ska ändras på följande sätt:

1. Följande artikel ska införas:

”Artikel 27a

Information om ändring av bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal

Utan att det påverkar andra skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att kreditgivaren, innan bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal ändras, lämnar följande information till konsumenten:

- a) En tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna och, i tillämpliga fall, av behovet av konsumentens samtycke, eller av de ändringar som införts genom lagstiftning.
- b) Tidsplanen för genomförandet av de ändringar som avses i led a.
- c) De möjligheter att inlämna klagomål som konsumenten har tillgång till avseende de ändringar som avses i led a.
- d) Tidsfristen för inlämning av sådana klagomål.
- e) Namnet på och adressen till den behöriga myndighet till vilken konsumenten kan inlämna klagomål.”

2. Artikel 28 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. Medlemsstaterna ska kräva att kreditgivare har adekvata riktlinjer och förfaranden så att de när så är lämpligt gör sitt yttersta för att medge skäligen anstånd innan utmätningsförfaranden inleds. Sådana anståndsåtgärder ska bland annat beakta konsumentens omständigheter och får bland annat bestå av följande:

a) Total eller partiell refinansiering av ett kreditavtal.

b) Ändring av de gällande bestämmelserna och villkoren i ett kreditavtal, vilket till exempel får ske genom

- i) förlängning av kreditavtalets löptid,
- ii) ändring av typen av kreditavtal,
- iii) betalningsanstånd för samtliga eller vissa delbetalningar under en period,
- iv) ändring av räntesatsen,
- v) erbjudande om betalningsuppskov,
- vi) delbetalningar,
- vii) valutaomräkningar,
- viii) partiell skuldavskrivning och skuldkonsolidering."

b) Följande punkt ska införas:

"1a. Förteckningen över de potentiella anståndsåtgärder som anges i punkt 1 b påverkar inte tillämpningen av regler i nationell rätt och kräver inte att medlemsstaterna föreskriver alla dessa åtgärder i sin nationella rätt."

3. Följande artikel ska införas:

"Artikel 28a

Överlåtelse av kreditgivarens rättigheter eller kreditavtalet i sig

1. Om kreditgivarens rättigheter enligt ett kreditavtal eller kreditavtalet i sig överläts till en tredje part ska konsumenten ha rätt att göra gällande samma invändningar gentemot den nya fordringsägaren som konsumenten kunde ha gjort gentemot den ursprungliga kreditgivaren, inklusive kvittningsrätt när detta medges i den berörda medlemsstaten.

2. Konsumenten ska underrättas om den överlåtelse som avses i punkt 1, såvida inte den ursprungliga kreditgivaren i överenskommelse med den nya fordringsägaren fortfarande handhar krediten gentemot konsumenten."

AVDELNING VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 29

Kommitté

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽²⁵⁾.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

Artikel 30

Utvärdering

1. Senast den 29 december 2026 ska kommissionen genomföra en utvärdering av detta direktiv och lägga fram en rapport om de viktigaste resultaten för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Utvärderingen ska innehålla minst följande uppgifter:

- a) Antalet auktoriserade kreditförvaltare i unionen och antalet kreditförvaltare som tillhandahåller sina tjänster i en värdmedlemsstat.
- b) Antalet kreditgivarrättigheter enligt nödlidande kreditavtal eller antalet nödlidande kreditavtal som förvärvats från kreditinstitut av kreditförvärvare som har hemvist eller har sitt säte eller, om kreditförvärvaren enligt nationell rätt inte har något säte, sitt huvudkontor i samma medlemsstat som kreditinstitutet, eller i en annan medlemsstat än kreditinstitutet eller utanför unionen.
- c) En bedömning av den befintliga risk för penningtvätt och finansiering av terrorism som är förknippad med den verksamhet som kreditförvaltarna och kreditförvärvarna bedriver.
- d) En bedömning av samarbetet mellan behöriga myndigheter enligt artikel 26.

2. Om det i utvärderingen konstateras att det finns väsentliga problem med detta direktivs funktion ska det i rapporten beskrivas hur kommissionen avser att åtgärda de konstaterade problemen, inbegripet steg och tidsplan för en eventuell översyn.

Artikel 31

Översynsklausul

Utan att det påverkar Europaparlamentets och rådets lagstiftningsbefogenheter ska kommissionen senast den 29 december 2023 för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport som omfattar följande aspekter:

- a) Regelverkets ändamålsenlighet när det gäller ett eventuellt införande av tak för avgifter till följd av betalningsförsummelse som hänför sig till kreditavtal som ingåtts med
 - i) fysiska personer för ändamål som rör dessa fysiska personers närings-, företags- eller yrkesverksamhet,
 - ii) små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG,
 - iii) låntagare, förutsatt att krediten garanteras av en fysisk person eller är säkrad genom tillgångar eller egendom som tillhör denna fysiska person.
- b) Relevanta aspekter, inbegripet eventuella anståndsåtgärder, avseende kreditavtal som ingåtts med
 - i) fysiska personer för ändamål som rör dessa fysiska personers närings-, företags- eller yrkesverksamhet,
 - ii) små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG,
 - iii) låntagare, förutsatt att krediten garanteras av en fysisk person eller är säkrad genom tillgångar eller egendom som tillhör denna fysiska person.
- c) Behovet av och möjligheten att utarbeta tekniska genomförandestandarder eller tillsynsstandarder eller andra lämpliga sätt att införa gemensamma rapporteringsformat för kommunikation med låntagare enligt artikel 10.2 och när det gäller anståndsåtgärder.

Den rapport som avses i första stycket ska när så är lämpligt åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

Artikel 32

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 29 december 2023 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om texten till dessa bestämmelser.

2. De ska tillämpa de bestämmelser som avses i punkt 1 från och med den 30 december 2023.

Genom undantag från första stycket ska enheter som i enlighet med nationell rätt redan bedriver kreditförvaltningsverksamhet den 30 december 2023 ha rätt att fortsätta att bedriva denna kreditförvaltningsverksamhet i sin hemmedlemsstat till och med den 29 juni 2024 eller till och med den dag då de erhåller auktorisation i enlighet med detta direktiv, beroende på vilken dag som infaller först.

Medlemsstater som redan har system som är likvärdiga med eller striktare än de som fastställs i detta direktiv för kreditförvaltningsverksamhet får tillåta att enheter som redan bedriver kreditförvaltningsverksamhet enligt dessa system den 30 december 2023 automatiskt, i de nationella bestämmelser varigenom detta direktiv införlivas, erkänns som auktoriserade kreditförvaltare.

3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som avses i punkt 1 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

4. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 33

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 34

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 24 november 2021.

På Europaparlamentets vägnar
D.M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
A. LOGAR
Ordförande

Sammanfattning av betänkandet Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet (SOU 2023:3)

Prop. 2023/24:23
Bilaga 2

Bakgrund

Direktivet

I november 2021 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU. Direktivet ska vara genomfört i medlemsstaterna senast den 29 december 2023.

Genom direktivet införs gränsöverskridande bestämmelser om bl.a. information och utökad tillsyn av förvärv och förvaltning av nödlidande krediter som beviljats av ett kreditinstitut. Direktivet reglerar i huvudsak kreditförvaltares och kreditförvärvares verksamhet. Förvaltning betyder i sammanhanget indrivning av betalning, omförhandling av lånevillkor, hantering av en låntagares klagomål eller information till en låntagare om förändring av ränta, avgift eller förfallen betalning. Med nödlidande krediter avses ett kreditavtal med ett betalningsdröjsmål på minst 90 dagar eller att det bedöms som osannolikt att kreditavtalet kommer att återbetalas.

Innebörden är att det är den s.k. sekundärmarknaden som regleras, medan kreditinstituts verksamhet som redan är reglerad faller utanför. Syftet är att skapa ett gemensamt regelverk för försäljning av bankers fordringar och för hur lånen ska hanteras efter en försäljning för att minska andelen nödlidande lån i banksektorn. Bakgrunden är den höga andelen nödlidande lån som belastade banksektorerna under den globala finanskrisen 2008.

Inkassolagen

Inkassoverksamhet avser indrivning av egen eller annans fordran. Ett bolag som driver in fordringar för annans räkning kan vara kreditförvaltare enligt direktivet. Den som övertar en fordran för indrivning kan vara kreditförvärvare. Det finns dock flera förutsättningar som behöver vara uppfyllda för att direktivets krav ska gälla. En förutsättning är att fordran behöver vara en nödlidande kredit som utfärdats av ett kreditinstitut inom EES. Direktivet uppställer heller inga krav om kreditförvaltaren eller kreditförvärvaren är ett kreditinstitut, kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter eller vissa redan reglerade förvaltnings- och investeringsbolag, eftersom direktivet endast reglerar sekundärmarknaden. Endast juridiska personer kan vara kreditförvaltare. Sammantaget innebär dessa förutsättningar att endast en liten del av inkassoverksamheten berörs av direktivet. Utredningen har också uppskattat att endast cirka 10–20 större inkassobolag kommer att ägna sig åt kreditförvaltning i direktivets mening.

Ansvaret för tillståndsprövningen och tillsynen över inkassolagen är delad, vilket har kritiserats under lång tid. Integritetsskyddsmyndigheten

är ansvarig för tillståndsprovningen och tillsynen, men Finansinspektionen ansvarar om verksamheten bedrivs av ett kreditinstitut eller företag som kan jämföras med kreditinstitut. För närvarande är tillsynen också begränsad.

Utredningens uppdrag

Utredningen har två skilda uppdrag. Det första är att lämna förslag till lagändringar och andra åtgärder som krävs för att genomföra direktivet. Det andra är att utreda om tillståndsprovningen och tillsynen av kraven i inkassolagen kan samlas och i så fall lämna förslag om det.

Utredningens överväganden och förslag

Införlivning och förhållandet till inkassolagen

I regeringens direktiv anförts att utredaren bör använda den systematik och terminologi som används i svensk rätt och att enkelhet, överskådlighet och konsekvens bör eftersträvas.

Utredningen bedömer att det förutsätter en omfattande anpassning av direktivet såväl systematiskt som språkligt, eftersom den terminologi som används i hög grad skiljer sig från svensk rätt. En rak överföring av direktivets krav i svensk lag skulle kunna leda till en otydlig och svårtillgänglig lagstiftning.

Utredningen anser sammantaget att det är nödvändigt att anpassa direktivets bestämmelser till den systematik och terminologi som används i svensk rätt, men att detta ska ske med försiktighet så att innehållet precis återspeglas. Självfallet ska den svenska lagstiftningen inte avvika från direktivets innehåll. Det bör vidare vara tydligt vilka paragrafer som reglerar innehållet i de specifika artiklarna. Utredningens slutsats är vidare att detta bäst uppnås om kraven samlas i en särskild lag.

På grund av direktivets detaljrikedom finner utredningen också att en anpassning till svensk rättstradition förutsätter att vissa bestämmelser behöver framgå av förordning eller föreskrifter. En övergripande strategi är att sammanfatta innehållet i bestämmelserna i lag och att bemyndiga regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om detaljer. Härigenom uppnås en lagreglering av kraven, men att de utvecklas i föreskrifter.

Direktivet rör alltså bara en mindre del av inkassoverksamheten i stort, men ställer krav på tillsyn, tillstånd och information, som går utöver inkassolagens krav. Vissa krav ligger nära varandra, men skiljer sig i detaljer. En särskild komplikation utgör det förhållande att direktivets sanktionssystem skiljer sig från inkassolagens. Medan kredithanteringsdirektivet innehåller sanktionsavgifter utgörs inkassolagens sanktioner i huvudsak av böter eller fängelse. Sistnämnda kan vara en brist i sig med hänsyn till att inkassoverksamhet i huvudsak bedrivs av juridiska personer, men den frågan skulle behöva utredas i ett särskilt sammanhang, eftersom det faller utanför utredningens uppdrag. Enligt artikel 4 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll gäller ett dubbelprövningsförbud, med innebörd att samma rättssubjekt inte ska

prövas för samma sak två gånger. Innebörden är att bestämmelser som kan ingå i sanktionsavgiftssystemet bör avkriminaliseras.

Eftersom sanktionssystemen inte går att samordna behöver skilda regler gälla för den delen av inkassoverksamheten som berörs av direktivet jämfört med övrig inkassoverksamhet. Särregler behöver gälla för den mindre delen av inkassoverksamheten som omfattas av direktivet.

Sammantaget föreslår utredningen att kredithanteringsdirektivets krav regleras samlat i en ny lag. Inkassoverksamhet som omfattas av direktivet undantas från inkassolagen och regleras i den nya lagen medan inkassolagen även fortsättningsvis ska gälla för inkassoverksamhet som inte omfattas av direktivet.

Tillstånd och tillsyn

Problemet med ett delat ansvar för tillsyn över inkassolagen förstärks genom tillkommande tillsynsuppgifter av kredithanteringsdirektivets krav. Direktivets syfte är att skapa ett gemensamt regelverk inom EES för att stärka den finansiella stabiliteten. Dessa uppgifter ligger förstas inom Finansinspektionens tillsyns- och kompetensområde och det är därför givet att Finansinspektionen behöver vara tillsynsmyndighet över det regelverket. En samlad tillsyn förutsätter därför att tillståndsprövningen och tillsynen över inkassolagen förs över till Finansinspektionen.

Utredningen anser också att inkassolagens frågor ligger närmare inspektionens ansvarsområde än Integritetsskyddsmyndighetens, vars uppgift är att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Inkassolagen är en skyddslagstiftning för såväl gäldenären som borgenären och skyddet för den personliga integriteten är bara ett av flera skyddsområden. I övrigt handlar det avseende gäldenären om att fordringar är förfallna, klart definierade och lagligt grundade samt att betalning med befriande verkan mot borgenären kan ske till den som driver in fordran. Till detta kommer skyddsregler för borgenärer om klientmedelsförvaltning och redovisningsskyldighet. Inkassoverksamhet är också en viktig del av finansmarknaden. Samtliga dessa frågor skiljer sig i hög grad från Integritetsskyddsmyndighetens fokusområde. Den myndighet vars ansvarsområde ligger närmast dessa frågor är Finansinspektionen.

Inkassoverksamhet har också stor betydelse för konsumenter, varför låntagarskyddet är viktigt. Statistik från Svensk inkasso visar att den totala skulden hos inkassobolagen ökar. Gäldenärernas samlade kapitalskuld uppgick 2021 till 108 miljarder kronor, vilket är en ökning sen 2008 då den uppgick till 44 miljarder kronor. År 2021 var 1,4 miljoner gäldenärer registrerade i inkassobolagens register, varav 95 procent var privatpersoner. Antalet registrerade gäldenärer har ökat med 65 procent sedan 2014.

Mot bakgrund av det anförda är den bristande tillsynen inte tillfredställande. Utredningen föreslår därför att Finansinspektionen ska ha tillstånds- och tillsynsansvaret över såväl kredithanteringsdirektivets krav som inkassolagen i dess helhet. Syftet med förslaget är att förbättra tillståndsprövningen och tillsynen. Genom att flytta tillsynen till Finansinspektionen möjliggörs en samlad och förbättrad tillsyn. Därtill

Förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

I lagen samlas samtliga krav som följer av kredithanteringsdirektivet. Den innehåller bl.a. ett tillståndskrav för kreditförvaltare, men inte för kreditförvärvare. Tillstånd för kreditförvaltare ska beviljas av Finansinspektionen om det bl.a. visats att företagets ledning och ägare med kvalificerat innehav är lämpliga. Ett tillstånd att vara kreditförvaltare är gränsöverskridande inom EES. Innebörden är att en svensk kreditförvaltare som har tillstånd av Finansinspektionen endast behöver genomföra ett anmälningförfarande innan verksamheten kan påbörjas i ett annat EES-land. På motsvarande sätt kan en utländsk kreditförvaltare från ett annat land inom EES utan tillståndsprövning i Sverige driva verksamhet som kreditförvaltare här. Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare och över utländska kreditförvaltare inom EES som bedriver verksamhet här i landet.

För vissa nödlidande kreditavtal som t.ex. konsumentkreditavtal finns det en skyldighet att utse en kreditförvaltare. Ett alternativ för kreditförvärvaren är i stället att utse ett kreditinstitut eller ett jämställt institut för förvaltningen.

Kommunikationen med låntagare ska vara saklig och informationen tydlig och korrekt. Låntagares integritet ska respekteras och personuppgifter skyddas. Överlåts kreditavtalet har låntagaren rätt till detaljerad information om bl.a. överlåtelsen, kreditförvärvaren och skulden. Låntagare får anföra klagomål till såväl kreditförvaltaren som Finansinspektionen.

När ett kreditinstitut eller en kreditförvärvare överlåter ett nödlidande kreditavtal ska förvärvaren få information om avtalet och avtalets säkerhet. Syftet är att förvärvaren ska kunna bedöma värdet av det nödlidande kreditavtalet. Även Finansinspektionen ska informeras löpande. Är det en kreditförvärvare med hemvist i ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen utan dröjsmål vidarebefordra informationen till behörig myndighet där.

Finansinspektionen ska ingripa om skyldigheter inte följs. För juridiska personer avser det överträdelse av samtliga skyldigheter enligt lag och föreskrifter och för kreditförvaltare tillkommer även att t.ex. interna instruktioner följs. För fysiska personer handlar det däremot om kvalificerade särskilt angivna överträdelse. Vidare krävs det för fysiska personer grov oaktsamhet eller uppsåt.

Finansinspektionen har möjlighet att kräva rättelse, återkalla tillstånd eller meddela beslut om anmärkning, varning, förbud eller sanktionsavgift.

Ekonomiska konsekvenser

Finansinspektionens tillståndsprövning och tillsyn är till stor del avgiftsfinansierad. Genom att Finansinspektionen föreslås ansvara för såväl inkassolagen som lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal skulle det även gälla för sådan verksamhet. För

inkassoverksamhet är det en förändring, eftersom ansökan om tillstånd och tillsyn har varit kostnadsfri sedan lagen trädde i kraft 1974.

Konsultbolaget Sweco Aktiebolag har bedömt att en avgiftsfinansiering skulle kunna ha en negativ konkurrenspåverkan på företag där inkassoverksamheten enbart är en mindre del av verksamheten eller på små företag. Samtidigt har konsultbolaget även anfört att utredningens förslag kan ha positiva konsekvenser för konkurrensen, eftersom en utökad och förbättrad tillsyn bör medföra högre regelefterlevnad och därmed konkurrens på mer likvärdiga villkor.

Mot den angivna bakgrunden föreslår utredningen att vid bestämmandet av tillstånds- och tillsynsavgifter för inkassoverksamhet bör hänsyn tas till konsekvenser för företagen. Det kan åstadkommas på flera olika sätt. Inledningsvis föreslår utredningen att ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet ska gälla i tio år och inte som i dag i fem år, men att det självklart även som för närvarande kan återkallas om skäl föreligger. Ansökningsavgiften bör bestämmas till 4 000–6 500 kronor och differentieras beroende på inkassobolagets storlek eller om verksamhetsutövaren är en fysisk person. Avgiften skulle alltså bara behöva betalas vart tionde år. Tillsynsavgiften bör begränsas till 3 000–6 000 kronor om året. Första året ska avgiften vara 1 000 kronor. Även denna avgift bör differentieras.

Avgifterna bör framgå av förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och i förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens. De ska beredas av Finansinspektionen i samråd med Ekonomistyrningsverket och branschföreträdare i gängse ordning.

Lagförslagen i betänkandet (SOU 2023:3)

1 Förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller för kreditförvärvares och kreditförvaltares verksamhet med förvärv eller förvaltning av nödlidande kreditavtal som har beviljats av ett kreditinstitut inom EES.

Vidare omfattas tillhandahållares och företrädares verksamhet med sådana kreditavtal.

För kreditinstitut samt kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter finns det bestämmelser i 3 kap. 2 §, 4 kap. 1, 2, 4 och 5 §§, 6 kap. 1 och 2 §§ samt 7 kap. 1 och 4 §§.

2 § I denna lag avses med

1. **kreditförvärvare**: en fysisk eller juridisk person, med undantag för kreditinstitut, som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvat ett nödlidande kreditavtal,

2. **kreditförvaltare**: en juridisk person, som inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriver kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning avseende ett nödlidande kreditavtal med undantag för kreditinstitut, kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter enligt punkt 8 och förvaltnings- eller investeringsbolag enligt punkt 12.

3. **kreditförvaltning**: att vidta en eller flera av följande åtgärder avseende ett kreditavtal:

- a) indrivning av betalningar från en låntagare för en kreditgivare,
- b) omförhandling av villkoren med en låntagare enligt kreditförvärvarens instruktioner,
- c) hantering av en låntagares klagomål mot ett kreditavtal, eller
- d) hantering av information till en låntagare om förändring av ränta, avgift eller förfallen betalning.

4. **företrädare**: en fysisk eller juridisk person med hemvist eller säte inom EES, som företräder en kreditförvärvare från ett tredje land,

5. **tillhandahållare**: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltare utför kreditförvaltningsverksamhet.

6. **nödlidande kreditavtal**: ett kreditavtal med ett betalningsdröjsmål på minst 90 dagar eller att det bedöms som osannolikt att kreditavtalet kommer att återbetalas,

7. **kreditinstitut**: bank- eller kreditmarknadsföretag enligt lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

8. **kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter**: kreditgivare och kreditförmedlare som har tillstånd av Finansinspektionen

att bedriva verksamhet med kreditgivning, kreditförmedling och rådgivning i fråga om krediter till konsumenter,

9. **kredithanteringsdirektivet**: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU,

10. **EES**: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

11. **behörig myndighet**: en utländsk myndighet i ett annat land inom EES, som har utsetts enligt kredithanteringsdirektivet,

12. **förvaltnings- och investeringsbolag**: förvaltare av alternativa investeringsfonder som har tillstånd i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/010, förvaltningsbolag eller investeringsbolag som har tillstånd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) under förutsättning att investeringsbolaget inte har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar, och

13. **medelstort företag**: företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år.

Verksamhet som inte omfattas av lagen

3 § Lagen gäller med undantag av vad som följer av 1 § tredje stycket inte för verksamhet som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt annan lagstiftning eller för motsvarande utländsk verksamhet.

Vidare gäller lagen inte heller för Kronofogdemyndighetens och advokaters verksamhet.

Annan lagstiftning

4 § För kreditförvärvare och företrädare finns bestämmelser i konsumentkreditlagen (2010:1846) och för filialer till utländska företag finns bestämmelser i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

2 kap. Kreditförvaltare

Tillstånd

1 § Den som vill bedriva verksamhet som kreditförvaltare ska ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen. Av ansökan ska framgå om tillståndet ska omfatta rätt att ta emot medel av låntagaren.

2 § Till en ansökan om tillstånd ska fogas

1. registreringsbevis,
2. bolagsordning eller stadgar eller reglemente samt andra interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten,
3. uppgifter om ägare,
4. uppgifter om tillhandahållare enligt 7 §, och
5. övriga handlingar som åberopas till stöd för ansökan.

3 § Om en ansökan inte uppfyller kraven i 2 § eller föreskrifter om dem ska Finansinspektionen senast inom 45 dagar förelägga sökanden att komplettera ansökan. Följs inte föreläggandet får ansökan avvisas.

4 § En kreditförvaltare ska ges tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare, om:

1. säte eller huvudkontor finns i Sverige,
2. styrelseledamöter, verkställande direktör och ersättare är lämpliga,
3. ägare med kvalificerat innehav är lämpliga, och
4. det finns styrformer, kontrollmekanismer och interna regler som säkerställer låntagares och kreditgivares rättigheter.

Tillstånd att ta emot medel från en låntagare förutsätter att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för tillstånd.

5 § Finansinspektionen ska besluta om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare och rätt att ta emot medel för den som uppfyller villkoren enligt 4 § och föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag. I annat fall ska ansökan avslås med en motivering.

Beslut ska meddelas inom 90 dagar efter det att fullständig ansökan kommit in till inspektionen.

6 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare enligt denna lag och över kreditförvaltare med tillstånd från behörig myndighet i annat EES-land som bedriver verksamhet här i landet.

Regeringen får meddela föreskrifter om register.

Tillhandahållare

7 § En kreditförvaltare får ge en tillhandahållare i uppdrag att bedriva kreditförvaltningsverksamhet för kreditförvaltaren. Uppdraget ska lämnas i ett skriftligt avtal och får inte avse hela verksamheten. I avtalet ska tillhandahållaren åta sig att följa tillämplig lag. Kreditförvaltaren ska underrätta Finansinspektionen och behöriga myndigheter före avtalslutet.

Avtalet mellan kreditförvaltaren och tillhandahållaren påverkar inte förvaltarens skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller avtalsförhållanden med kreditförvärvaren.

En tillhandahållare får inte ta emot medel från låntagaren.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om underrättelse till behöriga myndigheter.

8 § Kreditförvaltaren ska bevara avtalet och instruktioner av betydelse till tillhandahållaren under en tid om tio år.

3 kap. Låntagare

Information

1 § Kommunikationen med låntagare ska vara saklig och informationen tydlig och korrekt. Låntagares integritet ska respekteras och personuppgifter ska skyddas.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) samt i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

2 § Kreditinstitut, kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter som överlåter ett nödlidande kreditavtal ska informera låntagaren om

1. överlåtelsen,
2. kreditförvärvarens eller i förekommande fall företrädarens namn och adress,
3. skuldbeloppet,
4. tillämplig lag,
5. ansvarig myndighet, och
6. i förekommande fall, kreditförvaltarens eller tillhandahållarens namn och adress.

Informationen ska lämnas före första inkassoåtgärden eller på låntagarens begäran. Den ska vara tydlig och överlämnas i varaktig form.

Motsvarande gäller för en kreditförvärvare eller företrädare som överlåter krediten vidare.

3 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om information enligt 1 och 2 §§.

Låntagarens betalning till kreditförvaltaren

4 § En betalning av låntagaren till kreditförvaltaren är gällande mot kreditförvärvaren. Låntagaren ska erhålla ett kvitto i varaktig form av kreditförvaltaren.

Klagomål och anmälan om brister

5 § Låntagare får anföra klagomål till kreditförvaltaren, som ska handlägga dem utan kostnad för låntagaren. Klagomålen och åtgärderna ska registreras av kreditförvaltaren.

6 § Låntagare får anmäla brister i kreditförvärvares, kreditförvaltares och tillhandahållares handläggning till Finansinspektionen. Anmälan ska behandlas skyndsamt.

Information om anmälningsförfarandet ska publiceras på inspektionens hemsida.

4 kap. Kreditinstitut m.m. och kreditförvärvare

Kreditinstitut m.m.

1 § Kreditinstitut samt kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter ska före en överlåtelse av ett nödlidande kreditavtal lämna en kreditförvärvare nödvändig information om kreditavtalet och säkerhet som ställts för kreditavtalets fullgörande.

2 § Kreditinstitut samt kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter som överlåter ett nödlidande kreditavtal ska informera Finansinspektionen om kreditförvärvarens eller företrädarens

1. namn och adress,
2. ledning och ägare, samt
3. nödvändig information om kreditavtalet och säkerhet som ställts för kreditavtalets fullgörande.

Informationen ska lämnas halvårsvis. Om den avser en kreditförvärvare med hemvist i ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen utan dröjsmål lämna informationen samt andra nödvändiga uppgifter till behörig myndighet där.

3 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i information enligt 1–2 §§ och får även om det behövs besluta att informationen i 2 § ska lämnas kvartalsvis.

Kreditförvärvare

4 § Kreditförvärvare med säte, hemvist eller huvudkontor i ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut eller en kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter för att förvalta nödlidande konsumentkreditavtal.

Andra nödlidande kreditavtal än konsumentkrediter får även förvaltas av kreditförvärvaren eller förvaltnings- eller investeringsbolag.

5 § Kreditförvärvare som inte har säte, hemvist eller huvudkontor i ett EES-land ska i ett skriftligt avtal utse en företrädare som har det. Företrädaren ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Företrädaren ska som en kreditförvärvare i 4 § utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut eller en kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter, men då för nödlidande kreditavtal där låntagaren är en fysisk person eller ett företag som inte är större än medelstort.

Andra nödlidande kreditavtal än de som anges i andra stycket får även förvaltas av företrädaren eller förvaltnings- eller investeringsbolag.

6 § Uppdraget till kreditförvaltaren ska beskrivas i ett kreditförvaltningsavtal.

Beskrivningen ska innehålla uppgifter om ersättning, kreditförvaltarens företrädesrätt mot låntagaren, åtagande att följa tillämplig lag samt krav på en rättvis och omsorgsfull behandling av låntagaren och information till kreditförvärvaren om en tillhandahållare utses.

Kreditförvaltaren ska bevara följande handlingar av betydelse under en tid om tio år:

1. Kreditgivarens instruktioner till kreditförvärvaren,
2. kreditförvaltningsavtalet, och
3. kreditförvaltarens skriftväxling med kreditförvärvaren och låntagaren.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avtalet.

7 § Kreditförvärvare eller företrädare som utser kreditförvaltare, kreditinstitut, kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter eller förvaltnings- eller investeringsbolag för förvaltning av ett nödlidande kreditavtal ska informera Finansinspektionen om uppdraget och lämna namn och adress till den som utsetts. Informationen ska lämnas senast dagen när uppdraget börjar gälla. Motsvarande gäller för ändring av förvaltare.

Finansinspektionen ska i förekommande fall utan dröjsmål vidarebefordra informationen till behörig myndighet i det EES-land där krediten beviljades och där förvaltaren har sitt säte eller huvudkontor.

8 § Kreditförvärvare eller företrädare som överlåter ett nödlidande kreditavtal ska informera Finansinspektionen om den nye kreditförvärvarens eller företrädarens

1. namn och adress,
2. ledning och ägare, samt
3. nödvändig information om kreditavtalet och säkerhet som ställts för kreditavtalets fullgörande.

Informationen ska lämnas halvårsvis. Om den avser en kreditförvärvare med hemvist i annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen utan dröjsmål lämna informationen samt andra nödvändiga uppgifter till behörig myndighet där.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om informationens innehåll och får även om det behövs besluta att den ska lämnas kvartalsvis.

5 kap. Gränsöverskridande kreditförvaltning

Anmälan om gränsöverskridande verksamhet

1 § En kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land genom att där inrätta filial eller annars erbjuda och tillhandahålla tjänster, ska anmäla det till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas.

Anmälan ska innehålla uppgift om kreditförvaltarens eller företrädarens namn, adress och språkkunskap, om tillståndet omfattar rätt att ta emot medel från låntagare och om de åtgärder som vidtagits för att säkerställa att verksamheten följer tillämplig lag.

Om uppgifterna ändras, ska kreditförvaltaren skriftligen underrätta Finansinspektionen.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om uppgifter som en anmälan eller en underrättelse ska innehålla.

Finansinspektionens handläggning

2 § Finansinspektionen ska inom 45 dagar från det att en fullständig anmälan eller uppgift om ändring enligt 1 § togs emot vidarebefordra den till den behöriga myndigheten i värdlandet. Inspektionen ska samtidigt meddela kreditförvaltaren att en sådan underrättelse har lämnats och snarast om vilken dag värdlandet har bekräftat mottagandet. Om så inte sker, ska Finansinspektionen underrätta sökanden om skälen för detta.

Om kreditförvaltningen ska avse en kredit som har beviljats i ett tredje land, ska Finansinspektionen inom den tid som anges i första stycket underrätta den behöriga myndigheten också i det landet.

När verksamheten utomlands får påbörjas

3 § Kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet tidigast när den behöriga myndigheten där har bekräftat mottagande av Finansinspektionens underrättelse enligt 2 §, eller två månader från dagen för en sådan underrättelse.

Kreditförvaltare med tillstånd från ett annat EES-land

4 § En kreditförvaltare med tillstånd från behörig myndighet i ett annat EES-land får utan tillstånd enligt denna lag driva verksamhet som kreditförvaltare i Sverige genom att antingen inrätta filial här eller genom att från sitt hemland erbjuda och tillhandahålla tjänster.

Verksamheten får endast avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och denna lag.

Finansinspektionen ska snarast bekräfta mottagandet av uppgifter om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som vidarebefordrats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland.

När verksamheten i Sverige får påbörjas

5 § Verksamheten får påbörjas eller ändringarna verkställas här tidigast när kreditförvaltaren har tagit emot ett meddelande från den behöriga myndigheten i sitt hemland om att Finansinspektionen har bekräftat mottagande av en underrättelse om verksamhet här, eller två månader från dagen för den behöriga myndighetens underrättelse till Finansinspektionen.

6 kap. Tillsyn och avgifter

Finansinspektionens tillsyn

1 § Finansinspektionen utövar tillsyn över kreditförvaltare, kreditförvärvare, företrädare och tillhandahållare. Tillsynen omfattar att verksamheten bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten.

För verksamhet som bedrivs av kreditförvaltare ska Finansinspektionen också utöva tillsyn över att verksamheten bedrivs enligt bolagsordning eller stadgar eller reglemente samt andra interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten.

Finansinspektionen har även tillsyn över att kreditinstitut samt kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter uppfyller sina skyldigheter enligt 3 kap. 2 § och 4 kap. 1, 2, 4 och 5 §§.

2 § Finansinspektionen får genomföra inspektioner i kreditförvaltarens samt i kreditförvärvarens och företrädares lokaler.

Kreditförvaltare, kreditförvärvare, företrädare, tillhandahållare, kreditinstitut samt kreditgivare och kreditförmedlare av konsumentkrediter ska lämna de upplysningar och ge tillgång till det underlag som Finansinspektionen begär. Detsamma gäller den som är anställd i en verksamhet som drivs av någon som avses i detta stycke.

Finansinspektionen får förelägga de som omfattas av andra stycket att lämna upplysningar och tillhandahålla underlag. Föreläggandet får förenas med vite.

Samarbete och utbyte av information

3 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i EES-länderna i den utsträckning som följer av kredithanteringsdirektivet.

Efter begäran från en behörig myndighet ska Finansinspektionen, inom ramen för sin befogenhet, lämna eller kontrollera information som behövs för att den utländska myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt kredithanteringsdirektivet. Myndigheten får också närvara vid en inspektion som utförs av Finansinspektionen.

Avgifter till Finansinspektionen

4 § Finansinspektionen får ta ut avgifter för tillsyn och tillståndsprövning enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter.

7 kap. Ingripanden och sanktioner

Finansinspektionens ingripanden

1 § Om kreditförvaltare, kreditförvärvare, företrädare, tillhandahållare, kreditinstitut eller kreditgivare eller kreditförmedlare av konsumentkrediter har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar som reglerar verksamheten får Finansinspektionen ingripa.

För kreditförvaltare får Finansinspektionen även ingripa om en kreditförvaltare inte har bedrivit verksamheten enligt bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten.

Finansinspektionen får utfärda ett föreläggande att inom en viss tid vidta rättelse eller besluta om verkställighetsförbud, anmärkning eller varning. Är det en juridisk person får Finansinspektionen även besluta om sanktionsavgift.

2 § Finansinspektionen får ingripa med sanktionsavgift mot den som ingår i en kreditförvaltares styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om kreditförvaltaren

1. inte uppfyller kraven i 2 kap. 4 § första stycket fjärde punkten eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 4 § tredje stycket,

2. har tillåtit en styrelseledamot, verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, att åta sig uppdraget trots att kraven i 2 kap. 4 § första stycket andra punkten eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 4 § tredje stycket inte är uppfyllda,

3. tar emot och innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet eller underlåter att efterleva de krav som ställs i 3 kap. 4 §, eller

4. inte uppfyller kraven i 2 kap. 8 §, 3 kap. 5 §, 4 kap. 6 § eller föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. 6 §.

Ett ingripande enligt första stycket får endast ske om kreditförvaltarens överträdelse är allvarlig och personen handlat uppsåtligt eller grovt oaksamt.

3 § Finansinspektionen får ingripa med sanktionsavgift mot den som ingår i en kreditförvärvares styrelse eller är dess verkställande direktör eller ersättare för någon av dem, om kreditförvärvaren inte uppfyller kraven i 4 kap. 4, 5, 7 eller 8 §§.

Ett ingripande enligt första stycket får endast ske om kreditförvärvarens överträdelse är allvarlig och personen handlat uppsåtligt eller grovt oaksamt.

Detsamma gäller för en kreditförvärvare som är en fysisk person.

4 § Finansinspektionen får ingripa med sanktionsavgift mot den som ingår i ett kreditinstitut, en kreditgivares eller en kreditförmedlares av konsumentkrediter styrelse eller är dess verkställande direktör eller ersättare för någon av dem, om kreditinstitutet, kreditgivaren eller kreditförmedlaren inte uppfyller kraven i 4 kap. 1 eller 2 §§ eller föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. 3 §.

Ett ingripande enligt första stycket får endast ske om kreditinstitutets, respektive kreditgivarens eller kreditförmedlarens överträdelse är allvarlig och personen handlat uppsåtligt eller grovt oaksamt.

5 § Finansinspektionen får ingripa med sanktionsavgift mot den som ingår i en tillhandahållares styrelse eller är dess verkställande direktör eller ersättare för någon av dem om tillhandahållaren begår en allvarlig överträdelse av tillämplig lag och personen handlat uppsåtligt eller grovt oaksamt.

Detsamma gäller för en tillhandahållare som är en fysisk person.

6 § Finansinspektionen får ingripa med sanktionsavgift mot den som ingår i en företrädares styrelse eller är dess verkställande direktör eller ersättare för någon av dem om företräderen inte uppfyller kraven i 4 kap. 5, 7 eller 8 §§, överträdelsen är allvarlig och personen handlat uppsåtligt eller grovt oaksamt.

Detsamma gäller för en företrädare som är en fysisk person.

7 § Innan sanktion enligt detta kapitel beslutas, ska Finansinspektionen bereda personen tillfälle att yttra sig.

Prop. 2023/24:23
Bilaga 3

8 § Vid val av sanktion ska Finansinspektionen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått.

Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens art och inträffade eller potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Finansinspektionen får avstå från ett ingripande om en överträdelse är ringa eller ursäktlig, om den juridiska personen vidtagit rättelse eller om den fysiska personen har verkat för rättelse, eller om annan myndighet har vidtagit åtgärder som bedöms tillräckliga.

9 § Utöver det som anges i 8 § ska i försvårande riktning beaktas om personen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan dem.

I förmildrande riktning ska beaktas om personen har underlättat Finansinspektionens utredning eller avbrutit eller försökt avbryta överträdelsen genast efter det att den uppmärksammats av Finansinspektionen.

10 § Om någon som ingår i en kreditförvaltares styrelse, är dess verkställande direktör eller ersättare för någon av dem inte uppfyller de krav för tillstånd som anges i 2 kap. 4 § första stycket andra punkten eller föreskrifter meddelade med stöd av 2 kap. 4 § tredje stycket, får Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att vidta rättelse inom högst tre månader. Följs inte föreläggandet får Finansinspektionen återkalla kreditförvaltarens tillstånd.

I stället för att återkalla tillståndet, får Finansinspektionen utse en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess kreditförvaltaren utsett en ny styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare.

11 § Finansinspektionen får återkalla tillståndet för en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag, om

1. tillståndet erhållits genom falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. verksamheten inte har påbörjats inom ett år efter det att tillstånd beviljats,

3. kreditförvaltaren förklarar sig avstå från tillståndet,

4. kreditförvaltaren har under en sammanhängande tid av ett år inte bedrivit verksamhet,

5. kraven för tillstånd är inte längre uppfyllda, eller

6. kreditförvaltaren har begått en allvarlig överträdelse av tillämplig lag eller bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar verksamheten.

Återkallas tillståndet ska Finansinspektionen i förekommande fall omgående underrätta behörig myndighet i det EES-land krediten beviljades och behörig myndighet i värdlandet.

12 § Om tillståndet för en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta verksamheten.

Ingripanden efter underrättelse

13 § Om en behörig myndighet i ett annat EES-land underrättar Finansinspektionen om att en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag har överträtt föreskrifter för verksamheten, ska Finansinspektionen inom två månader från underrättelsen pröva om det finns skäl för åtgärd enligt 1, 2, 7–9 samt 11 och 12 §§.

Finansinspektionen ska inom samma tid underrätta den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som vidtagits. Har inga åtgärder vidtagits ska skälen för det anges.

Ingripanden mot kreditförvaltare med tillstånd från annan myndighet

14 § Om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd från behörig myndighet från annat EES-land åsidosätter sina skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten och begära åtgärder.

Om kreditförvaltaren efter en underrättelse enligt första stycket inte vidtar rättelse, eller om det behövs ett omedelbart ingripande för skydd av låntagare, får Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten om beslut enligt andra stycket.

Ingripanden mot kreditförvaltare utan tillstånd

15 § Om någon bedriver verksamhet som kreditförvaltare enligt denna lag utan tillstånd får Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Om tillstånd skulle ha sökts i Sverige får Finansinspektionen även informera om 16 §.

Finansinspektionen får förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar som inspektionen behöver för att bedöma om lagen är tillämplig för viss verksamhet.

Finansinspektionen får även besluta om sanktionsavgift.

Om tillstånd skulle ha sökts i ett annat EES-land får ett föreläggande enligt denna paragraf riktas mot såväl kreditförvaltaren som den som företräder förvaltaren i Sverige.

16 § Om ett föreläggande enligt 15 § första stycket inte följs ska allmän domstol, efter ansökan av Finansinspektionen, besluta om likvidation. I dessa fall tillämpas bestämmelserna i 25 kap. 10, 25, 28–44, 46 och 47 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 17 kap. 17–19, 23–42, 44 och 45 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Beslut om likvidation ska dock inte meddelas om det under ärendets handläggning visas att verksamheten har upphört.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

Sanktionsavgift

17 § Sanktionsavgiften för en juridisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning eller, i förekommande fall, motsvarande omsättning på koncernnivå närmast föregående räkenskapsår,

2. två gånger den vinst som företaget gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. ett belopp motsvarande fem miljoner euro.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 euro.

Om överträdelsen har skett under första verksamhetsåret eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får den uppskattas.

18 § Sanktionsavgiften för en fysisk person ska fastställas till högst det högsta av

1. ett belopp motsvarande fem miljoner euro, eller

2. två gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av regelöverträdelsen, om beloppet går att fastställa.

19 § När sanktionsavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 8 och 9 §§ samt till personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen gjort till följd av regelöverträdelsen.

Sanktionsföreläggande

20 § Sanktionsavgifter mot fysiska personer handläggs av Finansinspektionen genom sanktionsföreläggande och innebär att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktionsavgift.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som angetts i föreläggandet är utan verkan.

21 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgift om

1. den fysiska person som föreläggandet avser,

2. överträdelsen och omständigheterna till grund för överträdelsen,

3. tillämplig lag, och,

4. sanktionsavgiften.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att ansökan om sanktionsavgift kan komma att ges in till domstol, om föreläggandet inte godkänns i tid.

22 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts i tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att sanktionsavgift ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är

behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

23 § En överträdelse för en fysisk person är preskriberad om inte sanktionsföreläggandet har delgetts personen två år efter det överträdelsen ägt rum.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

24 § Sanktionsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att sanktionsföreläggandet godkänts eller den längre tid som anges i föreläggandet.

25 § Finansinspektionens beslut att påföra sanktionsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 24 §.

26 § Om sanktionsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 24 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

27 § En sanktionsavgift preskriberas om verkställighet inte har skett inom fem år från det att sanktionsföreläggandet godkändes.

28 § Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Vite

29 § Föreläggande eller förbud enligt detta kapitel får förenas med vite.

8 kap. Överklagande

1 § Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

2 § Om Finansinspektionen inte meddelat beslut i ett ärende om tillstånd inom tidsfristen som anges i 2 kap. 5 § får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls. En sådan begäran ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om inspektionen inte inom tre månader från det att en sådan förklaring lämnats av domstol meddelat beslut ska ansökan anses ha avslagits.

3 § Om Finansinspektionen inte lämnar över en underrättelse som avses i 5 kap. 3 § första stycket till behörig myndighet inom den tidsfrist som föreskrivs där, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls. En sådan begäran ska göras hos allmän

förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Prop. 2023/24:23
Bilaga 3

Om inspektionen inte inom tre månader från det att en sådan förklaring har lämnats av domstol lämnat över en underrättelse, ska begäran anses ha avslagits.

Övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
2. Lagen gäller inte verksamhet med kreditavtal som överlätits före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs dels att 1–4 §§, 10 a §, 13–15 §§ och 19 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 16 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller indrivning av egen eller annans fordran genom krav eller annan inkassoåtgärd (inkassoverksamhet). Med inkassoåtgärd förstås åtgärd som innebär annan påtryckning på gäldenären än angivande av tid för betalning eller uppgift om att fordringen, om den inte betalas, kommer att överlämnas till någon annan för inkasso.

Beträffande enskilda personers indrivning av egna eller närståendes fordringar och dödsboms indrivning av egna fordringar tillämpas lagen endast om fordringen har uppkommit i näringsverksamhet eller har övertagits för indrivning. Som närstående till en indrivare anses den som är gift med indrivaren eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till indrivaren eller är besvägrad med honom eller henne i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon samt den som på annat sätt står indrivaren personligen särskilt nära.

Lagen gäller *ej* Kronofogdemyndighetens verksamhet.

Lagen gäller *inte* Kronofogdemyndighetens verksamhet. *Den omfattar inte heller kreditförvaltares, kreditförvärvares, företrädares och tillhandahållares verksamhet enligt lagen (2023:xx) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.*

2 §

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast ifall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av *företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater*.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Finansinspektionen*.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av *advokater, kreditinstitut eller företag som kan jämföras med kreditinstitut*.

3 §

Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *föreskrift* om hur verksamheten *skall* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *villkor* om hur verksamheten *ska* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

4 §

Inkassoverksamhet *skall* bedrivas enligt god inkassosed. Därvid *skall* iakttagas att gäldenär ej vållas onödig skada eller olägenhet eller utsättes för otillbörlig påtryckning eller annan otillbörlig inkassoåtgärd.

Inkassoverksamhet *ska* bedrivas enligt god inkassosed. Därvid *ska* iakttagas att gäldenär *inte* vållas onödig skada eller olägenhet eller utsättes för otillbörlig påtryckning eller annan otillbörlig inkassoåtgärd.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om god inkassosed.

10 a §

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Integritetsskyddsmyndigheten*. *Myndigheten* beslutar i sådana fall hur register som berörs av åtgärden ska hanteras.

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av *Finansinspektionen*.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Finansinspektionen*. *Inspektionen* beslutar i sådana fall hur register som berörs av åtgärden ska hanteras.

13 §

Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över *efterlevnaden av denna lag*. *Myndighetens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av *företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater*.

Finansinspektionen utövar tillsyn över *att denna lag följs*. *Inspektionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av *advokater*.

Tillsynen ska utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

14 §

Integritetsskyddsmyndigheten har rätt att göra inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om verksamheten som *Integritetsskyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten underlåter att ge tillgång till en handling eller att lämna en upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

Finansinspektionen har rätt att göra inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och att ta del av samtliga handlingar som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om verksamheten som *Finansinspektionen* begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten underlåter att ge tillgång till en handling eller att lämna en upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *inspektionen* förelägga vite.

15 §

Om *Integritetsskyddsmyndigheten* tillsyn föranleder det, kan *myndigheten* meddela *föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *föreskrift* som har meddelats med stöd av lagen och inte vidtar rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Integritetsskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet.

Om *Finansinspektionens* tillsyn föranleder det, kan *inspektionen* meddela *villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *villkor* som har meddelats med stöd av lagen och inte vidtar rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Finansinspektionen* återkalla tillståndet.

16 §

Finansinspektionen får ta ut avgifter för tillsyn och tillståndsprövning enligt denna lag.

Regeringen får meddela *föreskrifter* om avgifter.

Integritetsskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
 2. För kreditavtal som överlåtit före ikraftträdandet gäller 1 § i den äldre lydelsen.
 3. Tillstånd som beslutats enligt äldre bestämmelser gäller fortfarande. För verksamhet som bedrivs av kreditförvaltare gäller dock tidigare beslut om tillstånd längst till och med den 29 juni 2024 eller när tillstånd för kreditförvaltning beslutats, om den tidpunkten infaller tidigare.
 4. Ansökningar om tillstånd som har gjorts hos Integritetsskyddsmyndigheten före ikraftträdandet men ännu inte avgjorts ska överlämnas till Finansinspektionen.

3 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Häriigenom föreskrivs att det i konsumentkreditlagen (2010:1846) ska införas två nya paragrafer, 16 a och 20 d §§, och närmast före 16 a och 20 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ändring av kreditavtalet

16 a §

Kreditavtalet får ändras endast om det har avtalats och under de förutsättningar som anges i 5 §.

Kreditgivaren ska underrätta konsumenten om en ändring i kreditavtalet innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla information om

1. ändringarna och, i förekommande fall, att konsumentens samtycke till ändringarna krävs,

2. när ändringarna börjar gälla, och

3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten avseende ändringarna.

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 17–19 §§.

Rutiner och riktlinjer för betalningsanstånd och andra åtgärder vid betalningsförsummelse

20 d §

En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, innan det görs en ansökan om verkställighet som har sin grund i en förfallen avbetalning enligt kreditavtalet, överväga

1. om konsumenten ska ges skäligt anstånd med avbetalningen,

2. om krediten helt eller delvis kan avbetalas med medel som kon-

sumenten får genom att ingå en ny kredit, eller

Prop. 2023/24:23
Bilaga 3

3. om en ändring ska göras i kreditavtalet för att underlätta konsumentens möjligheter att avbetala enligt avtalet.

Vid övervägandena ska kreditgivaren beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. att 3 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser och clearingorganisationer 12 kap. 9 § och 19 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som driver verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter, *och*

12. för företag som driver verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

11. för företag som driver verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som driver verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*

13. för utländska kreditförvaltare 5 kap. 4 och 5 §§ lagen (2023:xx) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet

Prop. 2023/24:23
Bilaga 3

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet att 2 § ska ha följande lydelse:

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

En fysisk eller juridisk person som avser att ägna sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning eller annan finansiell verksamhet ska ansöka om registrering hos Finansinspektionen. Ansökan behöver inte göras av

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9 och 11–13 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, *och*

2. fysiska eller juridiska personer som bedriver försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution.

1. företag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 6, 8, 9 och 11–13 lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,

2. fysiska eller juridiska personer som bedriver försäkringsdistribution enligt lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution, *och*

3. *kreditförvärvare som avses i 1 kap. 2 § lagen (2023:xx) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.*

Finansinspektionen ska registrera personer som kommit in med ansökan, om

1. det finns skäl att anta att verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen, och

2. kravet på ägare och ledning i 3 § första stycket är uppfyllt.

Den som har blivit införd i registret ska tas bort ur registret när ett beslut om föreläggande enligt 7, 9 eller 11 § att upphöra med verksamheten har fått laga kraft. Ett finansiellt institut ska också tas bort ur registret om det anmäler att det inte längre ägnar sig åt verksamhet som omfattas av lagen eller om det på något annat sätt framgår att registreringsplikt inte längre gäller.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2023:3)

Remissyttranden över betänkandet Nya regler om nödlidande kreditavtal och inkassoverksamhet (SOU 2023:3) har lämnats av Domstolsverket, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Fondbolagens förening, Förvaltningsrätten i Luleå, Förvaltningsrätten i Uppsala, Göteborgs universitet (Juridiska institutionen), Insolvens Väst, Integritetsskyddsmyndigheten, Intrum Sverige AB, Kammarrätten i Stockholm, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Regelrådet, Riksgäldskontoret, Sparbankernas Riksförbund, Svensk Inkasso, Svenska Bankföreningen, Svenska Kreditföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges riksbank, Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden) och Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare i kommunal tjänst.

FAR, Föreningen Svensk Värdepappersmarknad, Föreningen Sveriges kronofogdar, Företagarna, Handelshögskolan i Stockholm, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Näringslivets regelnämnd, NNR, Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige, Riksdagens ombudsmän, Sergel Kreditjänster AB, Svenska riskkapitalföreningen, SVCA, Svenskt Näringsliv, Sveriges Konsumenter och Tillväxtverket har avstått från att yttra sig.

En sammanställning av bestämmelser i kredithanteringsdirektivet och motsvarande eller närmast motsvarande bestämmelser i den föreslagna svenska lagstiftningen. Om ingen annan lag anges avses den föreslagna lagen om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Kredithanteringsdirektivet	Svensk rätt
1	1 kap. 1 §
2.1	1 kap. 4 §
2.2	Ingen motsvarighet ¹
2.3	Ingen motsvarighet
2.4	Ingen motsvarighet
2.5	1 kap. 4 och 6 §§ och ikraftträdande- och övergångsbestämmelser
2.6	1 kap. 7 §
3	1 kap. 3 §
4	3 kap. 1 § och 7 kap. 24 §
5.1	3 kap. 2 §
5.2	Ingen motsvarighet
5.3	3 kap. 2 §
6.1	3 kap. 1 §
6.2	3 kap. 2 § och 4 kap. 4 §
6.3	3 kap. 1 §
7.1	3 kap. 1 §
7.2	Förordning/föreskrift
7.3	3 kap. 3 §
7.4	3 kap. 3 §
7.5	8 kap. 1 och 2 §§
8	7 kap. 1 och 4 §§
9	3 kap. 4 § och förordning/föreskrift
10.1	4 kap. 1 § och förordning/föreskrift
10.2	4 kap. 3 §
10.3	4 kap. 3 §
10.4	Ingen motsvarighet
11.1	2 kap. 6 §
11.2	2 kap. 6 §
11.3	2 kap. 6 §
11.4	3 kap. 8 §
11.5	6 kap. 2 §
12.1	3 kap. 5 och 6 §§
12.2	3 kap. 7 §
12.3	3 kap. 8 §
12.4	6 kap. 2 §

¹ I det fall det antecknas "Ingen motsvarighet" i högerspalten är bedömningen att ingen genomförandeåtgärd i form av ny lagstiftning behövs.

Prop. 2023/24:23	12.5	3 kap. 5 §
Bilaga 5	13.1	5 kap. 5 och 6 §§
	13.2	5 kap. 1 §
	13.3	5 kap. 2, 3 och 5 §§
	13.4	8 kap. 3 §
	13.5	5 kap. 4 och 6 §§
	13.6	5 kap.
	13.7	3 kap. 4 §
	14.1	6 kap. 1 §
	14.2	6 kap. 4 §
	14.3	6 kap. 4 §
	14.4	6 kap. 4 §
	14.5	6 kap. 4 §
	14.6	6 kap. 4 §
	14.7	6 kap. 4 §
	14.8	6 kap. 4 §
	14.9	7 kap. 23 §
	14.10	6 kap. 4 §
	14.11	7 kap. 22 och 23 §§
	14.12	7 kap. 23 §
	15.1	2 kap. 1 §
	15.2	2 kap. 2 §
	15.3	2 kap. 2 §
	15.4	2 kap. 2 §
	15.5	Ingen motsvarighet
	16	Förordning/föreskrift
	17.1	2 kap. 4 och 5 §§
	17.2	Ingen motsvarighet
	17.3	Ingen motsvarighet
	17.4	Ingen motsvarighet
	17.5	2 kap. 9 §
	18	2 kap. 7 §
	19	2 kap. 5 §
	20	2 kap. 8 §
	21	6 kap. 1 och 2 §§
	22.1 och 2	3 kap. 1 och 2 §§, 6 kap. 1–3 §§ och 7 kap.
	22.3 och 4	Ingen motsvarighet
	22.5	6 kap. 4 §
	22.6	6 kap. 4 §
	22.7	7 kap.
	23.1	7 kap. 2, 4 och 5 §§
	23.2	7 kap. 1–5 och 11 §§
	23.3	7 kap.
	23.4 (a, b, e och h)	7 kap. 9 och 14 §§
	23.4 (c och d)	7 kap. 12–14 §§
	23.4 (f och g)	7 kap. 10 och 14 §§
	23.5	7 kap. 6–8 §§
	23.6	Ingen motsvarighet
	23.7	8 kap. 1 §
	23.8	Ingen motsvarighet

24	4 kap. 5 §	Prop. 2023/24:23
25	Ingen motsvarighet	Bilaga 5
26.1	6 kap. 4 §	
26.2	6 kap. 4 §	
26.3	Ingen motsvarighet	
26.4	Ingen motsvarighet	
26.5	Ingen motsvarighet	
26.6	Ingen motsvarighet	
27.1	16 a § konsumentkreditlagen	
27.2	20 d § konsumentkreditlagen	
27.3	Ingen motsvarighet	
28.1	16 a § konsumentkreditlagen	
28.2	20 d § konsumentkreditlagen	
28.3	Motsvarighet finns redan i 28 § konsumentkreditlagen	
29	Kommitté	
30	Utvärdering	
31	Översynsklausul	
32	Införlivande	
33	Ikraftträdande	
34	Adressater	

Sammanfattning av promemorian Hemställan med förslag till ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) gör bedömningen att en uppgift om förvaltarskap är en uppgift om hälsa och således en känslig personuppgift som omfattas av skyddet i artikel 9.1 i dataskyddsförordningen. Denna bedömning görs mot bakgrund av den rättsutveckling som skett på dataskyddsområdet, främst genom praxis från EU-domstolen.

Känsliga personuppgifter får, enligt 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173), inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. IMY:s hittillsvarande praxis innebär att tillstånd enligt kreditupplysningslagen har getts till att behandla uppgifter om förvaltarskap som avser egendom. Enligt IMY:s bedömning finns det ett behov av att behandla sådana uppgifter i kreditupplysningsverksamhet även fortsättningsvis.

IMY hemställer i denna promemoria att det införs ett uttryckligt lagstöd i kreditupplysningslagen för behandling i kreditupplysningsverksamhet av uppgifter om sådana förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken (FB) som avser egendom.

Enligt IMY:s bedömning är förslagen förenliga med dataskyddsförordningen.

Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs att 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Föreslagen lydelse

6 §²

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. *Uppgifter om sådana förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken som avser egendom får dock behandlas.*

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelser, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2020:1109.

Förteckning över remissinstanserna (promemorian)

Remissyttranden över promemorian Hemställan med förslag till ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173) har lämnats av CreditSafe i Sverige AB, Diskrimineringsombudsmannen, Föreningen Sveriges Överförmyndare, Förvaltningsrätten i Stockholm, Justitiekanslern, Kammarrätten i Jönköping, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för digital förvaltning, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Pensionsmyndigheten, Sparbankernas Riksförbund, Svensk Handel, Svensk inkasso, Svenska Bankföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Kommuner och Regioner och UC AB.

Dun & Bradstreet, Funktionsrätt Sverige, Pensionärernas riksorganisation, Riksförbundet Gode Män och Förvaltare, Sergel Kredittjänster AB och Svenskt Näringsliv har avstått från att yttra sig.

1 Förslag till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.

Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet).

2 § Innehållet i lagen är uppdelat enligt följande.

- 1 kap. – Inledande bestämmelser
- 2 kap. – Kreditinstitut och kreditförvärvare
- 3 kap. – Kreditförvaltare
- 4 kap. – Skydd för låntagare
- 5 kap. – Gränsöverskridande kreditförvaltning
- 6 kap. – Tillsyn och avgifter
- 7 kap. – Ingripanden
- 8 kap. – Överklagande

Uttryck i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *bostadskreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/17/EU när det bedriver verksamhet i det landet,

2. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. *hemland*: det land där en kreditförvaltare, en kreditförvärvare, en representant eller en låntagare har hemvist eller registrerat säte eller, om aktören enligt sin nationella rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor,

4. *konsumentkreditinstitut*: ett institut som inte är ett kreditinstitut och som står under tillsyn av Finansinspektionen enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter, eller av en behörig myndighet i ett annat land inom EES i enlighet med artikel 20 i direktiv 2008/48/EG när det bedriver verksamhet i det landet,

5. *kreditförvaltare*: en juridisk person med tillstånd att inom ramen för sin näringsverksamhet inom EES bedriva kreditförvaltning för en kreditförvärvares räkning av ett nödlidande kreditavtal,

6. *kreditförvaltning*: att vidta en eller flera av följande åtgärder när det gäller ett nödlidande kreditavtal:

a) indrivning av betalning från en låntagare för en kreditförvärvares räkning,

b) omförhandling av villkor med en låntagare enligt en kreditförvärvares instruktioner,

c) hantering av en låntagares klagomål, och

d) hantering av information till en låntagare om den fordran som är förfallen till betalning, avgifter eller förändring av ränta,

7. *kreditförvärvare*: en fysisk eller juridisk person som inte är ett kreditinstitut, som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal,

8. *kreditinstitut*: detsamma som kreditinstitut och utländskt kreditinstitut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

9. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet, beräknat på det sätt som anges i 1 kap. 5 a § lagen om bank- och finansieringsrörelse, representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

10. *mindre företag*: ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro, eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år,

11. *nödlidande kreditavtal*: ett kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut och som klassificeras som en nödlidande exponering enligt artikel 47a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

12. *representant*: en fysisk eller juridisk person som företräder en kreditförvärvare från ett land utanför EES och som har hemvist eller registrerat säte, eller, om representanten enligt nationell rätt inte har något registrerat säte, huvudkontor, inom EES,

13. *tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster*: en fysisk eller juridisk person som för en kreditförvaltares räkning utför kreditförvaltningsverksamhet, och

14. *värmland*: ett annat land inom EES än hemlandet där en kreditförvaltare har etablerat en filial eller utför kreditförvaltning.

Lagens tillämpningsområde

4 § Lagen gäller yrkesmässig verksamhet med förvärv och förvaltning av ett nödlidande kreditavtal som har ingåtts mellan ett kreditinstitut inom EES och en låntagare.

5 § För utländska företags verksamhet i Sverige gäller denna lag i tillämpliga delar.

Bestämmelser som gäller för verksamhet som bedrivs genom filial finns i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

6 § För verksamhet som bedrivs av ett kreditinstitut gäller endast 2 kap. 1, 2 och 9 §§ samt 4 kap. 3 §. För verksamhet som bedrivs av ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut gäller endast 2 kap. 9 § och 4 kap. 3 §.

Lagen gäller inte för förvaltning som utförs av ett företag som har tillstånd eller har registrerats enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder eller lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Lagen gäller inte heller för verksamhet i ett annat EES-land än Sverige som motsvarar verksamhet enligt andra stycket eller för verksamhet som bedrivs av ett investeringsbolag som har auktoriserats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Lagen gäller dock om investeringsbolaget har utsett ett förvaltningsbolag enligt det direktivet för den fond som det förvaltar.

7 § Denna lag gäller inte för verksamhet som bedrivs av en advokat.

8 § Bestämmelser om inkassoverksamhet finns i inkassolagen (1974:182).

Ytterligare bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846).

2 kap. Kreditinstitut och kreditförvärvare

Kreditinstitut

1 § Ett kreditinstitut ska ge kreditförvärvaren nödvändig information om ett nödlidande kreditavtal och den eventuella säkerhet som har ställts för kreditavtalets fullgörande innan kreditavtalet överläts.

2 § Ett kreditinstitut som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,
2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,
3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,
4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och
5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att ett kreditinstitut i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om kreditförvärvarens hemland är ett annat EES-land än Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i kreditförvärvarens hemland.

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 1 och 2 §§.

Kreditförvärvare

En skyldighet att i vissa fall utse en annan aktör

4 § En kreditförvärvare vars hemland är ett EES-land ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande

kreditavtalet har ingåtts med en konsument. Detta krävs dock inte om kreditförvärvaren är en sådan kredithanterare.

5 § En kreditförvärvare vars hemland inte är ett EES-land ska skriftligen utse en representant för sig. Representanten ansvarar för kreditförvärvarens skyldigheter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Kreditförvärvaren ska så snart som möjligt informera Finansinspektionen om sin och representantens identitet och adress.

Kreditförvärvaren ska utse en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning, om det nödlidande kreditavtalet har ingåtts med en fysisk person eller ett mindre företag. Detta krävs dock inte om representanten är en sådan kredithanterare.

Kreditförvaltningsavtal

6 § När en kreditförvärvare uppdrar åt en kreditförvaltare att bedriva kreditförvaltning ska ett skriftligt avtal upprättas. Ett kreditförvaltningsavtal ska innehålla

1. en detaljerad beskrivning av den kreditförvaltningsverksamhet som ska utföras,

2. en uppgift om den ersättning som kreditförvaltaren ska få, eller om sättet för att beräkna ersättningen,

3. en uppgift om i vilken utsträckning kreditförvaltaren får företräda kreditförvärvaren i förhållande till låntagaren,

4. ett åtagande från parterna att följa tillämplig lagstiftning som reglerar kreditavtalet,

5. ett åtagande från kreditförvaltaren att behandla låntagarna rättvist och omsorgsfullt, och

6. ett åtagande från kreditförvaltaren att informera kreditförvärvaren innan kreditförvaltaren ger någon annan i uppdrag att utföra någon del av den kreditförvaltning som ska utföras.

Informationsskyldighet

7 § En kreditförvärvare som utser en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska senast den dag då kreditförvaltningen inleds informera Finansinspektionen om identiteten på och adressen till kreditförvärvaren och den som har utsetts.

Finansinspektionen ska i förekommande fall så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet, i det EES-land där krediten beviljades och i kreditförvaltarens hemland.

8 § En kreditförvärvare som har överlåtit nödlidande kreditavtal till en annan kreditförvärvare ska informera Finansinspektionen om

1. den nya kreditförvärvarens och dess representants identitet och adress,

2. antalet nödlidande kreditavtal som har överlåtit och krediternas storlek,

3. kreditgivarens sammanlagda kvarstående fordringar enligt de nödlidande kreditavtal som har överlåtit,

4. i vilken utsträckning nödlidande kreditavtal med konsumenter har överlåtit, och

5. vilka slags tillgångar som har använts som säkerhet för de nödlidande kreditavtalen.

Informationen ska lämnas varje halvår. Finansinspektionen får bestämma att en kreditförvärvare i stället ska lämna informationen varje kvartal.

Om den nya kreditförvärvarens hemland inte är Sverige ska Finansinspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i den nya kreditförvärvarens hemland. Om en kreditförvaltare har utsetts och dess värdland inte är Sverige ska inspektionen så snart som möjligt överlämna informationen till den behöriga myndigheten i värdlandet.

9 § Den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning ansvarar för att fullgöra de skyldigheter som kreditförvärvaren har enligt 7 och 8 §§.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 8 §.

3 kap. Kreditförvaltare

Tillståndsplikt

1 § För att få vara kreditförvaltare krävs tillstånd av Finansinspektionen. Tillstånd kan på ansökan ges till en juridisk person som bedriver näringsverksamhet och har Sverige som sitt hemland. Om en kreditförvaltare avser att ta emot och inneha medel från låntagare ska det framgå av ansökan.

Förutsättningar för tillstånd

2 § Tillstånd ska ges om

1. den som ska vara styrelseledamot eller verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräda företaget, eller vara ersättare för en sådan befattningshavare, bedöms som lämplig att delta i ledningen av en kreditförvaltare,

2. ledningen i sin helhet har tillräcklig kunskap och erfarenhet för att leda en kreditförvaltare,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms som lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en kreditförvaltare,

4. företaget har inrättat styrformer och interna kontrollmekanismer som säkerställer att låntagares rättigheter respekteras samt att den lagstiftning som reglerar kreditavtalet och behandling av personuppgifter följs,

5. företaget tillämpar en policy som säkerställer att reglerna om skydd för låntagarna och en rättvis och omsorgsfull behandling av dem följs, och

6. företaget har ett förfarande för att hantera låntagares klagomål.

För att en kreditförvaltare ska få ta emot och inneha medel från en låntagare krävs det dessutom att medlen hålls avskilda hos ett kreditinstitut.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för tillstånd.

Tidsfrister för handläggningen

3 § Finansinspektionen ska bedöma om ansökan är fullständig inom 45 dagar från den dag då ansökan om tillstånd gavs in.

Finansinspektionen ska meddela beslut i tillståndsfrågan inom 90 dagar från den dag då ansökan var fullständig och ansökningsavgiften var betald.

Register

4 § Finansinspektionen ska föra ett register över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag eller som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land och bedriver verksamhet i Sverige.

Uppdragsavtal

5 § En kreditförvaltare får uppdra åt en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att bedriva kreditförvaltning. Ett uppdragsavtal ska vara skriftligt och innefatta att tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster åtar sig att följa tillämplig lagstiftning.

Vid en utkontraktering ansvarar kreditförvaltaren för att

1. kvaliteten på kreditförvaltningsverksamheten och kreditförvaltarens internkontroll upprätthålls,

2. kreditförvaltarens efterlevnad av kraven för tillstånd inte påverkas och Finansinspektionens tillsyn av kreditförvaltaren inte försvåras,

3. kreditförvaltaren har tillgång till alla relevanta uppgifter om de utkontrakterade tjänsterna, och

4. kreditförvaltaren har den sakkunskap och de resurser som krävs för att själv kunna bedriva verksamheten när uppdraget upphör.

Kreditförvaltaren får inte utkontraktera samtliga kreditförvaltningsåtgärder samtidigt till samma tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Ett uppdrag får inte avse verksamheten att ta emot eller inneha medel från låntagare.

6 § Ett uppdrag till en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster påverkar inte kreditförvaltarens skyldigheter enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller kreditförvaltarens skyldigheter mot kreditförvärvaren och låntagaren.

7 § Innan ett uppdragsavtal ingås ska kreditförvaltaren informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om utkontrakteringen.

Dokumentationsskyldighet

8 § Kreditförvaltaren ska dokumentera sin kommunikation med kreditförvärvaren och låntagaren samt de instruktioner som kreditförvärvaren har lämnat till kreditförvaltaren. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara kreditförvaltningsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då kreditförvaltningsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

Kreditförvaltaren ska också dokumentera sina instruktioner till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster. Kreditförvaltaren ska för varje kreditavtal bevara uppdragsavtal och dokumentationen i fem år från den dag då uppdragsavtalet upphörde att gälla, dock som längst i tio år.

4 kap. Skydd för låntagare

Gott bemötande av låntagare

1 § Kreditförvärvare och kreditförvaltare ska i sina kontakter med låntagare agera rättvist och professionellt samt respektera låntagarnas integritet. De ska ge låntagare saklig, korrekt och tydlig information.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheterna mot låntagare enligt första stycket.

Kreditförvaltares tillämpning av inkassolagen

2 § När en kreditförvaltare bedriver kreditförvaltning enligt denna lag gäller 4–8, 10 a och 11 §§ inkassolagen (1974:182).

Information vid en ny överlåtelse av kreditavtalet

3 § En kreditförvärvare som har förvärvat ett nödlidande kreditavtal från en annan kreditförvärvare ska, i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form, ge låntagaren tydlig information om

1. den överlåtelse som har ägt rum och vilket datum den skedde,
2. kreditförvärvarens identitet och kontaktuppgifter,
3. identiteten på och kontaktuppgifterna till den som har utsetts att bedriva kreditförvaltningen och att en utsedd kreditförvaltare har tillstånd att bedriva sådan förvaltning,
4. vart låntagaren kan vända sig för att få mer information från kreditförvärvaren eller den som har utsetts att bedriva kreditförvaltning,
5. hur stor skuld låntagaren har vid den tidpunkt då informationen lämnas, med uppgift om vad som utgör kapital, ränta och avgifter,
6. att överlåtelsen inte påverkar vilken rätt som är tillämplig på kreditavtalet och kreditförvaltningen, och
7. namn på och kontaktuppgifter till den behöriga myndigheten i låntagarens hemland som låntagaren kan anmäla brister till.

Informationen ska lämnas innan någon skuldindrivning sker. Därutöver ska informationen lämnas på låntagarens begäran. Information enligt första stycket 5 ska även lämnas vid alla efterföljande kontakter med låntagaren. Om en ny kreditförvaltare senare utses ska kreditförvärvaren ge låntagaren information enligt första stycket 3.

Om en kreditförvärvare har utsett en kreditförvaltare, ett kreditinstitut, ett konsumentkreditinstitut eller ett bostadskreditinstitut att bedriva kreditförvaltning ska den som utsetts ge låntagaren informationen.

Låntagarens betalning till kreditförvaltaren

4 § En betalning till en kreditförvaltare som syftar till att helt eller delvis återbetala låntagarens skuld enligt ett nödlidande kreditavtal gäller mot kreditförvärvaren.

När en kreditförvaltare tar emot en betalning från en låntagare ska kreditförvaltaren i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form lämna ett kvitto eller motsvarande bevis på utförd betalning till låntagaren.

Klagomål

5 § En kreditförvaltare ska se till att låntagare på ett lämpligt sätt kan anmäla klagomål mot kreditförvaltaren. Förfarandet för hantering av anmälda klagomål ska vara effektivt och kostnadsfritt för låntagaren.

Kreditförvaltaren ska registrera klagomålen och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dem. Kreditförvaltaren ska besvara klagomålen så snart som möjligt.

5 kap. Gränsöverskridande kreditförvaltning

Kreditförvaltare med tillstånd i Sverige

1 § En kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag som avser att bedriva verksamhet i ett annat EES-land, ska anmäla detta till Finansinspektionen innan verksamheten påbörjas. Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om

1. det land där kreditförvaltaren avser att bedriva verksamhet, och om det är känt för kreditförvaltaren, det EES-land där krediten beviljades,

2. adressen till kreditförvaltarens filial, om en sådan har etablerats i värdlandet,

3. identiteten på och adressen till tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster, om en sådan har utsetts i värdlandet,

4. identiteten på de personer som ska vara ansvariga för kreditförvaltningsverksamheten i värdlandet,

5. de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med tillämplig lagstiftning,

6. det förfarande som har fastställts för efterlevnaden av regelverket om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, om kreditförvaltaren omfattas av det regelverket i värdlandet,

7. att kreditförvaltaren har möjlighet att kommunicera på värdlandets språk eller på kreditavtalets språk, och

8. huruvida kreditförvaltarens tillstånd omfattar en rätt att ta emot och inneha medel från låntagare eller inte.

Om uppgifterna ändras, ska kreditförvaltaren till Finansinspektionen skriftligen anmäla ändringen.

Finansinspektionens handläggning

2 § Finansinspektionen ska överlämna en anmälan till den behöriga myndigheten i värdlandet inom 45 dagar från den dag då den var fullständig. Inspektionen ska så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om att så har skett.

Om Finansinspektionen anser att det inte finns förutsättningar för att överlämna anmälan, ska inspektionen meddela beslut om det inom 90 dagar från det att anmälan togs emot.

Om kreditförvaltningen ska avse en kredit som har beviljats i ett annat land än Sverige eller värdlandet, ska Finansinspektionen inom den tid som anges i första stycket informera den behöriga myndigheten i det landet om det.

3 § När den behöriga myndigheten i värdlandet har bekräftat mottagandet av anmälan enligt 2 § ska Finansinspektionen så snart som möjligt informera kreditförvaltaren om vilken dag detta skedde.

När verksamheten utomlands får påbörjas

4 § Kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i värdlandet när den behöriga myndigheten där har bekräftat mottagandet av anmälan enligt 2 §, dock senast två månader från den dag då den överlämnades.

Kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land

5 § En kreditförvaltare som har tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land får utan tillstånd enligt denna lag bedriva verksamhet som kreditförvaltare i Sverige genom att inrätta en filial här eller från sitt hemland erbjuda och tillhandahålla tjänster här.

Verksamheten får endast avse sådan kreditförvaltning som omfattas av tillståndet i hemlandet och denna lag.

Finansinspektionen ska så snart som möjligt bekräfta mottagandet av en anmälan om en utländsk kreditförvaltares verksamhet i Sverige som har överlämnats från en behörig myndighet i kreditförvaltarens hemland.

När verksamheten i Sverige får påbörjas

6 § Den utländska kreditförvaltaren får påbörja eller ändra sin verksamhet i Sverige när Finansinspektionen har bekräftat mottagandet av en anmälan om verksamhet här, dock senast två månader från den dag då den överlämnades till inspektionen.

6 kap. Tillsyn och avgifter

Finansinspektionens tillsyn

1 § Finansinspektionen har tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt denna lag och över att bestämmelserna i lagen följs.

Tillsynen över kreditförvaltare omfattar att företagets verksamhet bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Uppgiftsskyldighet

2 § En kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn.

Platsundersökning

3 § Finansinspektionen får, när den anser det nödvändigt, genomföra en undersökning på plats hos en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster.

Samarbete och utbyte av information

4 § Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter i andra EES-länder i den utsträckning som följer av kredithanteringsdirektivet.

Efter en begäran från en behörig myndighet i ett annat EES-land ska Finansinspektionen, inom ramen för sin befogenhet, lämna eller kontrollera information som behövs för att den myndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt direktivet. Den myndigheten får också närvara vid en platsundersökning som utförs av Finansinspektionen.

Avgifter till Finansinspektionen

5 § Kreditförvaltare, kreditförvärvare, representanter och tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första och andra styckena.

7 kap. Ingripanden

Ingripande mot brister i tillståndskraven

1 § En kreditförvaltares tillstånd ska återkallas, om kreditförvaltaren

1. har fått sitt tillstånd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat otillbörligt sätt,

2. inte inom ett år från det att tillstånd beviljades har börjat bedriva sådan verksamhet som tillståndet avser,

3. under en sammanhängande tid av ett år inte har bedrivit sådan verksamhet som tillståndet avser,

4. inte längre uppfyller villkoren för tillstånd i 3 kap. 2 §,

5. har förklarat sig avstå från tillståndet,

6. har överlätit hela sin verksamhet, eller

7. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

Om en kreditförvaltares tillstånd ska återkallas på grund av sådana omständigheter som avses i första stycket 3 och 5, får Finansinspektionen

innan tillståndet återkallas besluta även om ett annat ingripande mot kreditförvaltaren.

I fall som avses i första stycket 1–4 får i stället en varning meddelas, om det är tillräckligt.

2 § Ett beslut om att återkalla en kreditförvaltares tillstånd på grund av att någon som ingår i ledningen inte uppfyller de krav på lämplighet som anges i 3 kap. 2 § första stycket 1 får fattas endast om Finansinspektionen först har beslutat att anmärka på att personen i fråga ingår i ledningen och han eller hon fortfarande har kvar sin befattning efter en tidsfrist som inspektionen bestämmer. Tidsfristen får vara högst tre månader.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot, verkställande direktör eller ersättare för någon av dem inte längre får ha kvar sin befattning. Inspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess att kreditförvaltaren har utsett en ny person i ersättarens ställe.

Avveckling av verksamheten när tillståndet återkallas

3 § Om tillståndet återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med ett förbud att fortsätta verksamheten.

Ingripande mot överträdelser

Ingripande mot kreditförvaltare

4 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvaltare som har åsidosatt någon av sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet. Detsamma gäller om en kreditförvaltare inte har bedrivit sin verksamhet enligt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och de förfaranden som avses i 3 kap. 2 § första stycket 4–6.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,

2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller

3. en anmärkning.

Om en överträdelse är allvarlig, ska kreditförvaltarens tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Ingripande mot kreditförvärvare och representanter

5 § Finansinspektionen ska ingripa mot en kreditförvärvare eller en representant om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

Ett ingripande sker genom

1. ett föreläggande att inom en viss tid vidta en viss åtgärd för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med ett visst agerande,

2. ett förbud att verkställa ett visst beslut, eller
3. en anmärkning.

Ingripande mot personer i ledande ställning

6 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvaltares styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder kreditförvaltaren, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvaltaren

1. inte uppfyller kraven i 2 kap. 6 § eller 3 kap. 2 § första stycket 1, 4, 5 eller 6, 5 § eller 7–8 §§,
2. tar emot eller innehar medel från låntagare när detta inte är tillåtet, eller bryter mot 3 kap. 2 § andra stycket, eller
3. brister i de skyldigheter som en kreditförvaltare har gentemot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3–5 §§ eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

7 § Finansinspektionen ska ingripa mot en person som ingår i en kreditförvärvares eller dess representants styrelse eller är dess verkställande direktör eller på motsvarande sätt företräder företaget, eller är ersättare för någon av dem, om kreditförvärvaren eller representanten inte uppfyller kraven i 2 kap. 4–8 §§ eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller brister i sina skyldigheter mot låntagare enligt 4 kap. 1 eller 3 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap. 1 § andra stycket.

8 § Ett ingripande enligt 6 eller 7 § får göras endast om företagets överträdelse är allvarlig och personen i fråga uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har orsakat överträdelsen.

Ett ingripande sker genom en sanktionsavgift.

Val av ingripande

9 § Vid valet av ingripande ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som har uppstått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

Finansinspektionen får avstå från att ingripa om

1. överträdelsen är ringa eller ursäktlig,
2. företaget gör rättelse eller om personen i ledande ställning har verkat för att företaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget eller den fysiska personen med anledning av överträdelsen och inspektionen bedömer att dessa åtgärder är tillräckliga.

10 § När ett beslut om ingripande fattas ska det i försvårande riktning beaktas om företaget tidigare har begått en överträdelse eller den fysiska personen tidigare har orsakat en sådan överträdelse. Vid denna bedömning ska särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som gått mellan de olika överträdelserna.

I förmildrande riktning ska det beaktas om

1. företaget eller den fysiska personen genom ett aktivt samarbete i väsentlig utsträckning har underlättat utredningen, och

2. företaget snabbt har upphört med överträdelsen eller den fysiska personen snabbt har verkat för att överträdelsen ska upphöra, sedan den anmälts till eller påtalats av Finansinspektionen.

Prop. 2023/24:23
Bilaga 9

Sanktionsavgift

11 § Finansinspektionen får besluta att en kreditförvaltare ska betala en sanktionsavgift, om företaget har fått sitt tillstånd återkallat enligt 1 § första stycket 1, en varning enligt 1 § första stycket 1 och tredje stycket eller en anmärkning eller varning enligt 4 §.

Finansinspektionen får besluta att en kreditförvärvare eller en representant ska betala en sanktionsavgift, om den har fått en anmärkning enligt 5 §.

12 § Sanktionsavgiften för ett företag ska som högst bestämmas till det högsta av

1. tio procent av företagets omsättning för verksamheten enligt denna lag det närmast föregående räkenskapsåret,

2. två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

3. 50 miljoner kronor.

Sanktionsavgiften får inte bestämmas till ett lägre belopp än 5 000 kronor.

Om överträdelsen har skett under företagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

13 § Sanktionsavgiften för en fysisk person som avses i 6 eller 7 § ska som högst bestämmas till det högsta av

1. två gånger den vinst som personen har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa, eller

2. 50 miljoner kronor.

14 § När sanktionsavgiftens storlek bestäms ska särskild hänsyn tas till sådana omständigheter som anges i 9 och 10 §§ samt den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som den juridiska eller fysiska personen har gjort till följd av överträdelsen.

Sanktionsföreläggande

15 § Ett ingripande av Finansinspektionen mot en fysisk person i ledande ställning enligt 6–8 §§ sker genom ett sanktionsföreläggande.

Ett sanktionsföreläggande innebär att personen föreläggs att inom en viss tid godkänna en sanktionsavgift som är bestämd till belopp.

När föreläggandet har godkänts, gäller det som ett domstolsavgörande som fått laga kraft. Ett godkännande som görs efter den tid som har angetts i föreläggandet är utan verkan.

16 § Ett sanktionsföreläggande ska innehålla uppgifter om

1. den person som föreläggandet avser,

2. överträdelsen och de omständigheter som behövs för att känneteckna den,

3. de bestämmelser som är tillämpliga på överträdelsen, och

4. den sanktionsavgift som föreläggs personen.

Föreläggandet ska också innehålla en upplysning om att en ansökan om sanktionsavgift kan komma att lämnas in till domstol, om föreläggandet inte godkänns inom den tid som Finansinspektionen anger.

17 § Om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, får Finansinspektionen ansöka hos domstol om att en sanktionsavgift ska beslutas. En sådan ansökan ska göras hos den förvaltningsrätt som är behörig att pröva ett överklagande av Finansinspektionens beslut om ingripande mot den juridiska personen för samma överträdelse.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

18 § Ett sanktionsföreläggande enligt 15 § är utan verkan, om föreläggandet inte har delgetts den som det riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. I ett sådant fall får inte heller någon sanktionsavgift enligt 17 § första stycket beslutas.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

19 § En sanktionsavgift ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar från det att ett beslut eller en dom om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkänts eller inom den längre tid som anges i avgörandet eller föreläggandet.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

20 § Om sanktionsavgiften inte har betalats inom den tid som anges i 19 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

21 § En sanktionsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet eller domen om att ta ut avgiften fick laga kraft eller sanktionsföreläggandet godkändes.

Ingripande efter underrättelse

22 § Om en behörig myndighet i ett annat EES-land informerar Finansinspektionen om att en kreditförvaltare med tillstånd enligt denna lag i sin verksamhet i det landet har överträtt de föreskrifter som gäller för verksamheten där, ska Finansinspektionen inom två månader från att informationen togs emot pröva om det finns skäl att vidta en åtgärd enligt 1, 3, 4 eller 6 §. Vid valet av sanktion tillämpas 9 och 10 §§.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i det andra landet om vilka åtgärder som vidtas inom de två månaderna. Om inga åtgärder har vidtagits ska skälen för det anges.

Ingreppande mot utländska kreditförvaltare

23 § Om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd i ett annat EES-land har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar kreditförvaltarens verksamhet i Sverige, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i det landet och begära att åtgärder vidtas.

Om kreditförvaltaren trots de åtgärder som vidtagits av den behöriga myndighet som Finansinspektionen har informerat inte vidtar rättelse inom rimlig tid, eller om det behövs ett omedelbart ingripande för skydd av låntagare, får Finansinspektionen förelägga kreditförvaltaren att fullgöra sina skyldigheter eller förbjuda kreditförvaltaren att fortsätta verksamheten i Sverige.

Finansinspektionen ska informera den behöriga myndigheten i kreditförvaltarens hemland om beslutet.

Ingreppande mot den som saknar tillstånd

24 § Om någon bedriver verksamhet som omfattas av denna lag utan att ha rätt till det, ska Finansinspektionen ingripa genom att förelägga den att upphöra med verksamheten eller genom ett beslut om sanktionsavgift enligt detta kapitel. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på en viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som bedriver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet.

Ett föreläggande som avser ett utländskt företag får riktas mot såväl företaget som den som i Sverige är verksam för företagets räkning.

Vite

25 § Finansinspektionens föreläggande eller förbud enligt denna lag får förenas med vite.

8 kap. Överklagande

Överklagande av Finansinspektionens beslut

1 § Finansinspektionens beslut enligt 7 kap. 15 § och 24 § andra stycket får inte överklagas. Andra beslut av Finansinspektionen enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse ska gälla omedelbart.

Dröjsmålstalan

2 § Om Finansinspektionen inte har meddelat beslut i ett ärende om tillstånd som avses i 3 kap. 1 § inom den tidsfrist som anges i 3 kap. 3 § andra stycket, ska inspektionen informera sökanden om skälen för detta. Sökanden får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har meddelat beslutet inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

3 § Om Finansinspektionen inte lämnar över en anmälan som avses i 5 kap. 2 § till den behöriga myndigheten i värdlandet inom den tidsfrist som anges där och inte heller inom samma tid meddelar beslut enligt andra stycket samma paragraf, ska inspektionen informera anmälaren om skälen för detta. Anmälaren får därefter begära en förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om förklaring ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om Finansinspektionen inte har lämnat över en anmälan inom tre månader från det att en förklaring har lämnats, ska ett beslut enligt 5 kap. 2 § andra stycket anses ha meddelats.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
 2. Lagen gäller inte för kreditavtal som har överlåtits före ikraftträdandet.
 3. Lagen gäller inte för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Prop. 2023/24:23
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs att 6 § kreditupplysningslagen (1973:1173)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) får inte behandlas i kreditupplysningsverksamhet. *Det hindrar inte att uppgifter om förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken behandlas.*

Uppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får inte utan medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten behandlas i kreditupplysningsverksamhet. Ett medgivande får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

Andra stycket hindrar inte att uppgifter om betalningsförsummelse, kreditmissbruk eller näringsförbud behandlas i kreditupplysningsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Lagen omtryckt 1981:737.

² Senaste lydelse 2020:1109.

Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkassolagen (1974:182)¹
dels att 2–4, 10 a, 13–15 och 19 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 16 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Integritetsskyddsmyndigheten*.

Om inkassoverksamheten utgör verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet, eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern, behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater.

Inkassoverksamhet som avser indrivning av fordringar för någon annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av *Finansinspektionen*.

Tillstånd behövs inte för inkassoverksamhet som bedrivs av företag *som står* under Finansinspektionens tillsyn *enligt någon annan författning* eller av advokater.

3 §

Tillstånd får meddelas endast om verksamheten kan antas bli bedriven på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *föreskrift* om hur verksamheten *skall* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

Tillstånd får meddelas för en tid av högst tio år i sänder. Tillståndet får förenas med *villkor* om hur verksamheten *ska* bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet.

4 §

Inkassoverksamhet *skall* bedrivas enligt god inkassosed. *Därvid skall iakttagas* att gäldenär *ej vållas* onödig skada eller olägenhet eller

Inkassoverksamhet *ska* bedrivas enligt god inkassosed. *I det ingår att se till att en gäldenär inte drabbas av* onödig skada eller olägenhet eller

¹ Lagen omtryckt 1981:738.

² Senaste lydelse 2020:1110.

utsättes för otillbörlig påtryckning eller annan otillbörlig inkassoåtgärd.

utsätts för otillbörlig påtryckning eller någon annan otillbörlig inkassoåtgärd.

Prop. 2023/24:23
Bilaga 9

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om god inkassosed.

10 a §³

Register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av Integritetsskyddsmyndigheten.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Integritetsskyddsmyndigheten*. *Myndigheten* beslutar i sådana fall hur register som berörs av åtgärden ska hanteras.

Ett register som avser gäldenärer och som används i tillståndspliktig inkassoverksamhet får överlåtas eller upplåtas till någon annan endast efter medgivande av Finansinspektionen.

Den som upphör med tillståndspliktig inkassoverksamhet eller som avser att flytta en sådan verksamhet till ett annat land eller att kassera ett register som avser gäldenärer och som används i sådan verksamhet ska anmäla detta till *Finansinspektionen*. *Inspektionen* beslutar i sådana fall hur *ett* register som berörs av åtgärden ska hanteras.

13 §⁴

Integritetsskyddsmyndigheten utövar tillsyn över *efterlevnaden av denna lag*. *Myndighetens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av *företag under Finansinspektionens tillsyn eller av advokater*.

Tillsynen ska utövas så, att den inte *vällar* större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Finansinspektionen utövar tillsyn över *att denna lag följs*. *Inspektionens* tillsyn omfattar dock inte verksamhet som bedrivs av advokater.

Tillsynen ska utövas så att den inte *orsakar* större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

14 §⁵

Integritetsskyddsmyndigheten har rätt att göra inspektion hos den som bedriver inkassoverksamhet och *att ta del av samtliga handlingar* som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om

Finansinspektionen får genomföra en undersökning på plats hos den som bedriver inkassoverksamhet och ta del av *alla handlingar* som rör verksamheten.

Den som bedriver verksamheten ska lämna de upplysningar om

³ Senaste lydelse 2020:1110.

⁴ Senaste lydelse 2020:1110.

⁵ Senaste lydelse 2020:1110.

verksamheten som *Integritets- skyddsmyndigheten* begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *underlåter att ge* tillgång till en handling eller *att lämna* en upplysning i fall som avses i denna paragraf, får *myndigheten* förelägga vite.

verksamheten som *Finansinspektionen* begär för sin tillsyn.

Om den som bedriver verksamheten *inte ger* tillgång till en handling eller *inte lämnar* en upplysning i ett fall som avses i denna paragraf, får *Finansinspektionen* förelägga vite.

15 §⁶

Om *Integritetsskyddsmyndighetens* tillsyn föranleder det, kan *myndigheten* meddela *föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Föreskrifter* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *föreskrift* som har meddelats med stöd av lagen och inte *vidtar* rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Integritetsskyddsmyndigheten* återkalla tillståndet.

Om *Finansinspektionens* tillsyn föranleder det, får *inspektionen* meddela *villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas och om skyldighet att anmäla ändring av förhållanden som har haft betydelse för tillståndet att bedriva inkassoverksamheten. *Ett villkor* om hur inkassoverksamheten ska bedrivas får förenas med vite.

Om den som har fått tillstånd att bedriva inkassoverksamhet åsidosätter någon bestämmelse i denna lag eller *villkor* som har meddelats med stöd av lagen och inte *gör* rättelse, eller om förutsättningarna för tillståndet i övrigt inte längre är uppfyllda, får *Finansinspektionen* återkalla tillståndet.

16 §⁷

De som bedriver inkassoverksamhet ska med årliga avgifter bekosta Finansinspektionens verksamhet enligt denna lag.

Finansinspektionen får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter.

⁶ Senaste lydelse 2020:1110.

⁷ Tidigare 16 § upphävd genom 1980:969.

Integritetsskyddsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Justitiekanslern får föra talan för att ta till vara allmänna intressen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut om föreläggande av vite.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

2. Ett tillstånd att bedriva inkassoverksamhet som har beviljats före ikraftträdandet gäller fortfarande. För verksamhet som bedrivs av en kreditförvaltare gäller dock tidigare beslut om tillstånd längst till och med den 29 juni 2024 eller till det tidigare datum då tillstånd för kreditförvaltning enligt lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal beviljas.

3. Ansökningar om tillstånd som har gjorts hos Integritetsskyddsmyndigheten men som ännu inte har avgjorts ska vid ikraftträdandet överlämnas till Finansinspektionen.

⁸ Senaste lydelse 2020:1110.

4 Förslag till lag om ändring i lagen
(1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Om rätt för vissa utländska företag att driva verksamhet i Sverige finns särskilda bestämmelser, nämligen

1. för kreditinstitut 4 kap. 1, 2 och 4–6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,

2. för värdepappersföretag 4 kap. 1 och 4 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

3. för finansiella institut 4 kap. 3 § lagen om bank- och finansieringsrörelse,

4. för utländska försäkringsgivare lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,

5. för börser och clearingorganisationer 12 kap. 9 § och 19 kap. 12 § lagen om värdepappersmarknaden,

6. för förvaltningsbolag och fondföretag 1 kap. 6–7, 10 och 11 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

7. för utgivare av elektroniska pengar 3 kap. 26–28 §§ lagen (2011:755) om elektroniska pengar,

8. för utländska försäkringsförmedlare 3 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution,

9. för företag som tillhandahåller betaltjänster 3 kap. 26 och 27 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster,

10. för utländska AIF-förvaltare 5 kap. lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

11. för företag som *driver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter, *och*

12. för företag som *driver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

11. för företag som *bedriver* verksamhet med konsumentkrediter 2 och 8 §§ lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,

12. för företag som *bedriver* verksamhet med bostadskrediter 2 kap. 7 § och 3 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, *och*

13. för *kreditförvaltare* 5 kap. 5 och 6 §§ lagen (2023:000) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2023/24:23
Bilaga 9

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 30 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 30 kap. 4 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

4 d §

Sekretess gäller i en statlig myndighets verksamhet som består i tillståndsgivning eller tillsyn när det gäller inkassoverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Får Justitiekanslern en uppgift som är sekretessreglerad i första stycket, blir det som anges där tillämpligt på uppgiften även hos Justitiekanslern.

5 §¹

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs och uppgiften förekommer i ett ärende hos en statlig myndighet om innehav av

1. aktier i bankaktiebolag, kreditmarknadsbolag, värdepappersbolag, fondbolag, försäkringsaktiebolag eller tjänstepensionsaktiebolag,

2. andelar i medlemsbank eller kreditmarknadsförening, eller

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

3. aktier eller andelar i börs, clearingorganisation, svensk värdepapperscentral, betalningsinstitut, institut för elektroniska pengar, *kreditförvaltare* eller företag som driver verksamhet enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter eller lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

¹ Senaste lydelse 2019:763.

Prop. 2023/24:23
Bilaga 9

Sekretessen gäller inte beslut av myndigheten och inte heller för uppgift från en annan myndighet om uppgiften inte är sekretessreglerad där.
För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Härigenom föreskrivs att det i konsumentkreditlagen (2010:1846) ska införas två nya paragrafer, 16 a och 20 d §§, och närmast före 16 a och 20 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ändring av kreditavtalet

16 a §

Kreditgivaren ska informera konsumenten om en ändring i kreditavtalet i rimlig tid innan den börjar gälla. Underrättelsen ska innehålla uppgifter om

- 1. ändringen och att konsumentens samtycke till ändringen krävs,*
- 2. när ändringen börjar gälla eller föreslås börja gälla, och*
- 3. möjligheterna att lämna klagomål till tillsynsmyndigheten.*

Särskilda bestämmelser om ändring av ränta och avgifter finns i 17–19 §§.

Rutiner och riktlinjer vid dröjsmål med betalning

20 d §

En kreditgivare ska ha rutiner och riktlinjer för att, när det är lämpligt, överväga alternativ till att vidta verkställighetsåtgärder när konsumenten är i dröjsmål med en betalning enligt kreditavtalet. Kreditgivaren ska vid sitt övervägande beakta konsumentens personliga omständigheter och återbetalningsförmåga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2023-09-26

Närvarande: F.d. justitierådet Mari Andersson samt justitieråden Kristina Svahn Starrsjö och Eric M. Runesson

Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal

Enligt en lagrådsremiss den 7 september 2023 har regeringen (Justitiedepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal,
2. lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173),
3. lag om ändring i inkassolagen (1974:182),
4. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
6. lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Sofie Björklund och, i den del som avser förslaget till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173), av rättssakkunniga Ida Vilhelmsson.

Lagrådsremissen

Regeringen föreslår ett regelverk för förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid (s.k. nödlidande kreditavtal). Förslagen syftar till att stärka regleringen av marknaden för överlåtelser av sådana kreditavtal som har ingåtts av ett kreditinstitut och till att motverka oseriöst agerande. Dessutom ska skyddet för låntagarna öka, t.ex. genom att det införs krav på relevant information när ett nödlidande kreditavtal överlåts och möjligheter att lämna klagomål. Förslagen bygger på ett EU-direktiv¹, det s.k. kredithanteringsdirektivet. För att genomföra direktivet föreslår regeringen en ny lag som bl.a. innebär att det behövs tillstånd från Finansinspektionen för att få förvalta nödlidande kreditavtal samt att kreditförvaltare ställs under Finansinspektionens tillsyn. I lagrådsremissen föreslås vidare att tillsynen över inkassoföretag ska samlas hos Finansinspektionen i stället för att vara uppdelad mellan olika myndigheter. Genom att tillsynsansvaret samlas hos en myndighet ska det bli enklare för en låntagare att veta vart han eller hon ska vända sig med synpunkter och klagomål. Dessutom ska risken för skillnader i bedömningar och praxis på inkassoområdet minska. Det föreslås också att det i kreditupplysningslagen uttryckligen ska anges att kreditupplysningsföretag får behandla uppgifter om förvaltarskap.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Övergripande synpunkter

Kredithanteringsdirektivet tillämpas dels vid vissa förvärv av en borgenärs rättigheter (borgenärsbyte), dels i vissa fall när en ny part inträder i ett avtalsförhållande mellan en tidigare borgenär och en låntagare (partsbyte) (jfr artikel 2). Lagtexten bör utformas så att det framgår att motsvarande gäller för lagen. Enklast kan detta ske genom att man i 1 kap. 1 § anger att lagen innehåller bestämmelser om förvärv och förvaltning av vissa ”fordringar eller kreditavtal”, och att man i definitionen av uttrycket kreditförvärvare (1 kap. 3 § punkt 7) efter ”nödlidande kreditavtal” lägger till ”eller en fordran på grund av ett sådant avtal”.

Lagrådet vill i anslutning till detta framhålla att uttrycket ”kreditförvärvare” inte är träffande. Det som förvärvas är en fordran (med eller utan åtföljande förpliktelser för borgenären enligt ett kreditavtal). Ett uttryck som ”fordringsförvärvare” vore därför mera träffande. Detta uttryck skulle också underlätta läsningen genom att det särskiljer sig från uttrycken ”kreditförvaltare” och ”kredithanterare” vilka förekommer i samma sammanhang.

I lagförslagets kapitel 7 finns regler om bl.a. sanktionsavgifter. Lagrådet får i sammanhanget erinra om det behov av en samordning av all lagstiftning som avser sanktionsavgifter som tagits upp bl.a. i Lagrådets yttrande den 26 januari 2023 över remissen Mottagningsanordningar i hamn för avfall från fartyg.

6 kap. 2 §

I paragrafen föreskrivs att en kreditförvaltare, kreditförvärvare, representant eller tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster eller den som är anställd av en sådan aktör ska lämna de upplysningar och tillhandahålla det underlag som Finansinspektionen begär för sin tillsyn. Av 7 kap. 25 § följer att ett föreläggande enligt bestämmelsen får förenas med vite.

I artikel 21.5 i direktivet anges att medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas så att behöriga myndigheter kan erhålla den information som krävs för att myndigheten ska kunna utföra vissa tillsynsuppgifter. I artikeln anges vilka informationen ska få inhämtas från. Där anges, förutom de som räknas upp i 2 §, bl.a. låntagare och andra personer. Någon bestämmelse som träffar sådana aktörer finns dock inte i lagen. I författningskommentaren till paragrafen anges: ”Finansinspektionen kan i sin handläggning även inhämta uppgifter från andra än de som omfattas av denna paragraf, jfr 23 § förvaltningslagen (2017:900).”

Lagrådet har svårt att se att ett sådant inhämtande kan ske med stöd av 23 § förvaltningslagen. Det kan därför ifrågasättas om förslaget säkerställer att Finansinspektionen kan få in uppgifter från låntagare och andra personer.

7 kap. 1 och 3 §§

I paragraferna finns bestämmelser om återkallelse av tillstånd. Lagrådet efterlyser förtydliganden av vad som avses med ordet verksamhet i dessa paragrafer.

Enligt 3 kap. 1 § krävs det tillstånd från Finansinspektionen för att få vara kreditförvaltare. Enligt 6 kap. 1 § har Finansinspektionen tillsyn över kreditförvaltare som har tillstånd enligt lagen och över att bestämmelserna i lagen följs. Tillsynen omfattar att företagets verksamhet bedrivs enligt denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten samt de styrformer, de interna kontrollmekanismer, den policy och vissa förfaranden som regleras i lagen. I och med att tillsynen omfattar också andra författningar kan den omfatta t.ex. inkassoverksamhet som förvaltaren bedriver. Om en kreditförvaltare bedriver verksamhet såväl enligt denna lag som enligt inkassolagen så krävs inte tillstånd för inkassoverksamheten, se 2 § tredje stycket inkassolagen. Dock ska Finansinspektionen ha tillsyn över att inkassolagen följs, se förslaget till 13 § inkassolagen.

Det är inte lätt att förstå hur lagarna är avsedda att förhålla sig till varandra. I 7 kap. 1 § regleras under vilka förutsättningar en kreditförvaltares tillstånd ska återkallas. Det anges att ett tillstånd ska återkallas t.ex. om kreditförvaltaren inte inom ett år har börjat bedriva sådan verksamhet som tillståndet avser (första stycket 2). Gäller det endast tillstånd till verksamhet enligt denna lag eller gäller det också inkassoverksamhet? Enligt en annan punkt (första stycket 6) ska tillståndet återkallas om kreditförvaltaren har överlåtit hela sin verksamhet. Avses all verksamhet som förvaltaren bedriver, t.ex. också inkassoverksamhet, eller bara verksamhet enligt denna lag?

Enligt 7 kap. 3 § gäller att om ett tillstånd återkallas får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av *verksamheten* ska ske och förena beslutet med förbud att fortsätta verksamheten. Liksom i 1 § väcks frågan vad som avses med ordet verksamheten. Här får man dock viss hjälp av författningskommentaren där det står att Finansinspektionens beslut får avse även annan verksamhet än den som omfattas av denna lag, t.ex. kreditförvaltning av kreditavtal som inte är nödlidande. I denna paragraf synes därför ordet verksamheten stå för företagets hela verksamhet, oavsett vilken lag som eventuellt kan gälla för verksamheten. Noteras kan att 3 § sannolikt gäller också vid återkallelse enligt 4 §. Enligt den paragrafen kan återkallelse ske om kreditförvaltaren åsidosatt sina skyldigheter inte bara enligt denna lag utan också enligt någon annan författning som reglerar verksamheten.

Sammanfattningsvis efterlyser Lagrådet en förklaring till hur ordet verksamheten ska tolkas i dessa regler och hur reglerna förhåller sig till annan lagstiftning, t.ex. inkassolagen.

Prop. 2023/24:23
Bilaga 10

7 kap. 12 §

Enligt denna paragraf ska en sanktionsavgift för ett företag som högst bestämmas till det högsta av vissa i tre punkter beskrivna belopp. I första stycket 1 anges att beloppet utgörs av tio procent av företagets omsättning för verksamheten enligt denna lag det närmast föregående räkenskapsåret. Här avses alltså ”verksamheten enligt denna lag”. Det framstår dock inte som ändamålsenligt att beräkna omsättningen enbart på verksamheten enligt denna lag när det är fråga om en anmärkning eller varning enligt 4 § på grund av åsidosättande av en skyldighet mot någon annan författning som reglerar bolagets verksamhet, t.ex. inkassolagen. Det kan dessutom i vissa fall sannolikt vara svårt att dela upp omsättningen så att den avser endast ”verksamheten enligt denna lag”. Det kan noteras att begränsningen i punkten 1 till ”denna lag” inte fanns med i det remitterade förslaget. När det gäller punkten 2 uppgår beloppet till två gånger den vinst som företaget har gjort till följd av överträdelsen, om beloppet går att fastställa. I denna punkt finns alltså ingen begränsning till ”denna lag” utan vinsten hänförs sig till överträdelsen som ju kan ha skett i förhållande till någon annan författning, t.ex. inkassolagen, eller utländska regler. Lagrådet efterfrågar förtydliganden i dessa avseenden.

7 kap. 23 §

I första stycket anges att om det finns skäl att anta att en kreditförvaltare med tillstånd från en behörig myndighet i ett annat EES-land har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag eller någon annan författning som reglerar kreditförvaltarens verksamhet i Sverige, ska Finansinspektionen informera den behöriga myndigheten i det landet och begära att åtgärder vidtas. Lagrådet efterfrågar en tydligare beskrivning av vilka åtgärder av den utländska myndigheten som kan komma att bli aktuella.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 oktober 2023

Närvarande: Statsrådet Billström, ordförande, och statsråden Svantesson, Ankarberg Johansson, Edholm, J Pehrson, Waltersson Grönvall, Jonson, Strömmer, Roswall, Forssmed, Tenje, Forssell, Slottner, M Persson, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Liljestrand, Brandberg, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsrådet Strömmer

Regeringen beslutar proposition 2023/24:23 Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal